VƯƠNG NAM

CỐ GẮNG ĐÚNG CÁCH ĐỂ THÀNH CÔNG

★ ★ ★

VÌ SAO NỖ LỰC CỦA BẠN
CHƯA TẠO RA THÀNH QUẢ

Hà Thương *dịch*

BIZBOOKS
NHÀ XUẤT BẢN CÔNG THƯƠNG

Duong Kobo's Book Club

Tủ sách Kỹ thuật số
dành cho
Kindle & Kobo

SCAN TO JOIN

CỐ GẮNG ĐÚNG CÁCH ĐỂ THÀNH CÔNG

Vì sao nỗ lực của bạn chưa tạo ra thành quả

Vương Nam

Hà Thương *dịch*

NHÀ XUẤT BẢN CÔNG THƯƠNG

Trụ sở: 655 Phạm Văn Đồng, Bắc Từ Liêm, Hà Nội

Điện thoại: (024) 3934 1562 Fax: (024) 3938 7164

Website: http://nhaxuatbancongthuong.com.vn

Email: nxbct@moit.gov.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc - Tổng biên tập

NGUYỄN MINH HUỆ

Biên tập: Nguyễn Thị Thanh Thảo

Trình bày: Phạm Ngọc Thành

Vẽ bìa: Tạ Thu Thủy

Sửa bản in: Lê Trung Anh

LIÊN KẾT XUẤT BẢN **HAPIbooks**

(Thương hiệu trực thuộc công ty CP SancaGroup)

Trụ sở chính

Số 11, Ngõ 55/9 Huỳnh Thúc Kháng,

Láng Hạ, Đống Đa, Hà Nội

Tel/Fax: (024) 6276 6790

ĐẠI DIỆN PHÁT HÀNH **Công ty CP Sách Bách Việt**

Địa chỉ: Số 9, Ngõ 55/9 Huỳnh Thúc Kháng, Láng Hạ, Đống Đa, Hà Nội

Tel: (024) 3776 5580 - Fax: (024) 3776 5579

Chi nhánh: 233 Nguyễn Thượng Hiền, P.6, Q. Bình Thạnh, Tp. HCM

Tel/Fax: (028) 3517 1788

In 3.000 cuốn, khổ 13.5x20 cm tại Xí nghiệp Bản đồ 1 - Chi nhánh Công ty TNHH MTV Trắc địa Bản Đồ. Địa chỉ: Số 12, ngõ 108, Xuân Đỉnh, P. Xuân Tảo, Q. Bắc Từ Liêm, Tp. Hà Nội. Số xác nhận đăng ký xuất bản: 4629-2019/CXBIPH/01-192/CT cấp ngày 13/11/2019. Quyết định xuất bản: 304/QĐ-NXBCT cấp ngày 21/11/2019. ISBN: 978-604-931-420-9. In xong và nộp lưu chiểu năm 2019

Chương 1
Trở thành người không thể thay thế

Mạnh mẽ đối mặt với cuộc sống

Năm 25 tuổi, tôi đã nghỉ việc. Lý tưởng ư, ước mơ ư, sau khi đã đi làm mấy năm thì thấy nó không còn vĩ đại và cũng không nhất thiết phải cố gắng thực hiện bằng được nữa. Giống như điểm kết thúc của rất nhiều quỹ đạo, thật ra đây lại là điểm khởi đầu cho một hành trình mới.

Tôi tham gia vào một nhóm WeChat. Thành viên trong nhóm hầu như đều là tinh anh của tất cả các ngành nghề ở thành phố nhỏ mà tôi đang sống. Hàng ngày xem những vị tiền bối kia vào mạng tán gẫu về thu nhập một năm và thành tích đạt được, tôi nhận thấy mức lương 1.200 tệ/tháng của mình không đủ cho người ta nộp thuế. Bản thảo gửi tham gia một cuộc thi của một tờ báo nọ khó khăn lắm mới được đánh giá loại A, loại B, tiền thưởng nhận được vẫn không đủ nộp phạt cho những chữ đã viết sai.

Tôi phẩy tay với vẻ phóng khoáng khi chủ biên của tờ báo nọ mời tôi ở lại làm việc, lại còn tỏ ra chân thành, nói rằng sẽ tăng thêm cho tôi 200 tệ tiền lương. Tôi thấy rất rõ vẻ mặt đầy "hối hận" của ông ta sau khi thốt ra câu nói ấy. Bàn tay ông ta run run như thể muốn tát vào mặt mình một cái.

Tại sao lại phải đạo đức giả như vậy? 200 tệ không làm ông ta nghèo đi, cũng không giúp tôi giàu lên, nhưng lại giúp tôi hiểu ra được một đạo lý: Tiền có thể giải quyết nhiều việc. Tuy nhiên, vẫn có rất nhiều việc không liên quan đến tiền, nhưng lại liên quan mật thiết đến lý tưởng.

Trước khi trở thành trưởng phòng kế hoạch của một công ty, tôi chưa từng biết vất vả, mệt nhọc là gì. Bây giờ, nhớ lại quãng thời gian làm việc bận rộn khi đó, tôi luôn muốn bấm cho mình hàng vạn "like". Lúc bận rộn nhất, tôi đã mặc nguyên quần áo mà ngủ lại công ty liên tục trong 36 ngày. Ban ngày, tôi làm đủ mọi việc cần thiết để chuẩn bị thành lập công ty, như lập kế hoạch hoạt động, đăng tải thông tin, tiến hành tiếp thị… Buổi tối, tôi giám sát đơn vị thi công chỉnh trang, lắp đặt thiết bị. Khi những công việc này kết thúc thì đã quá nửa đêm, thế nên tôi quyết định giải quyết giấc ngủ kéo dài chưa đến 5 tiếng ngay tại phòng làm việc.

Tuổi trẻ là vốn liếng lớn nhất của con người.

Hầu như hôm nào cũng vậy, tôi cùng các đồng nghiệp trẻ tuổi phấn đấu "khai hoang" cho công ty kia. Vừa mở mắt ra đã tràn đầy năng lượng, khởi động cỗ máy nhiệt tình. Không cần thúc giục, không có ép buộc, chúng tôi dốc hết tất cả sự hứng khởi mà làm việc, như thể đang thực hiện sự nghiệp của chính bản thân mình.

Về sau có người hỏi tôi: "Rốt cuộc bạn đã bận rộn đến mức nào?" Tôi dẫn ra cho người này một ví dụ hết sức tiêu biểu: Một hôm, sau khi vội vội vàng vàng kết thúc công việc, tôi liền xách túi chạy như bay vào thang máy rồi lại chạy thật nhanh ra bến xe buýt, cuối cùng cũng kịp lên chuyến xe cuối cùng để về nhà. Trên đường về nhà, tôi muốn gọi điện thoại cho người thân để thông báo tình hình, thế là tôi lấy máy tính cầm tay ở trong túi ra bấm số một cách tự nhiên, sau đó áp vào tai và nói "A lô". Tôi còn nhớ rất rõ lúc đó tất cả mọi người có mặt trên xe buýt đều nhìn mình với thái độ vô cùng kỳ quặc. Ánh sáng trên xe lờ mờ nhưng tôi vẫn cảm nhận được ánh mắt ngạc nhiên tột độ đang hướng về phía mình.

Rất nhiều người nghe xong coi đây chỉ là một câu chuyện cười, còn tôi, với tư cách là người trong cuộc, trong lòng lại ngập tràn một nỗi chua xót.

Trong số các đồng nghiệp trẻ tuổi cùng hăng hái phấn đấu với tôi, một số người đã nghỉ việc. Ít lâu sau, do một số việc nên tôi cũng xin thôi. Cậu đồng nghiệp tên là Tiểu Quan đã nói với tôi một câu từ tận đáy lòng, và câu nói đó đã lấp đầy những khoảng trống về cả tinh thần và thể xác trong con người tôi lúc đó. Cậu ta bảo rằng: "Mỗi người chúng ta rời khỏi chỗ này đều không phải vì công việc mệt mỏi, cũng không phải vì tiền lương, mà là vì cái gọi là 'cung đàn ước mơ' trong lòng chúng ta đã bắt đầu ngân lên." Khi đứng trước sự lựa chọn, rất nhiều người sẽ cảm thấy quyến luyến và

không nỡ từ bỏ những gì đang có. Nhưng một khi bước qua được giai đoạn này, bạn sẽ nhận ra rằng những vất vả từng phải chịu đựng chính là bước đệm để đưa bạn đến với tương lai tươi sáng hơn.

Tôi đã làm việc suốt bốn năm ở công ty niêm yết này, từ năm 25 đến năm 29 tuổi, đã dốc hết những năm tháng tuổi trẻ đẹp đẽ nhất cho nơi đó.

Đối với những người trẻ tuổi sinh ra và lớn lên ở thế kỷ XXI, "nỗi khổ" được nói đến khác xa với khổ trong "gian khổ". Xét về mặt cảm quan, có lẽ đây là một loại áp lực ở sâu bên trong, hoặc nói cách khác là sự khai thác sâu tiềm lực của bản thân. Giống như miếng bọt biển ngấm nước, vắt một cái là luôn có chất lỏng chảy ra.

Tôi thích gọi công ty cũ là "Trường Quân sự Hoàng Phố"[1], bởi vì rất nhiều người từng làm việc ở đây, khi chuyển sang các cơ quan cùng ngành đều đã thăng quan tiến chức ít nhất là một, hai cấp. Thậm chí, một nhân viên văn thư của phòng kế hoạch chúng tôi bây giờ đã là phó tổng giám đốc của công ty cùng ngành.

[1] Trường Quân sự Hoàng Phố: Là danh xưng thông dụng để chỉ Học viện Sĩ quan Lục quân Trung Hoa Dân Quốc hoạt động từ năm 1924-1927. Học viện được đặt tại đảo Trường Châu, khu Hoàng Phố, Thành phố Quảng Châu. Đảo này còn có tên là đảo Hoàng Phố, vì vậy học viện này có tên gọi như trên.

Tất nhiên, luôn có những trường hợp đặc biệt.

Một đồng nghiệp khác tên Tân Nguyệt, lúc làm việc cùng tôi là nhân viên chăm sóc khách hàng, sau rất nhiều năm vẫn làm chức vụ ấy. Một hôm, cô nhắn tin cho tôi với tâm trạng nặng nề, bảo rằng cô cảm thấy rất mù mịt và lo lắng, loanh quanh luẩn quẩn suốt mấy năm trời mà sự nghiệp không hề có chút tiến triển.

Thời gian là gì? Thời gian là một thứ quái quỷ mà nếu bạn phụ nó một thì nó sẽ phụ lại bạn gấp nhiều lần.

Còn nhớ lần gần nhất gặp Tân Nguyệt để chuyện trò tâm sự là hai năm sau khi tôi nghỉ việc. Lúc đó tôi đã là giám đốc kinh doanh của một công ty cùng ngành. Tân Nguyệt bảo rằng cô không hài lòng với công việc hiện tại, cảm thấy không thể suốt đời cứ làm nhân viên chăm sóc khách hàng, cần phải có bước đột phá mới được. Nhưng cô lại không đành lòng bỏ việc, lo rằng không tìm được vị trí nào tốt hơn thì lại càng thiệt đơn thiệt kép.

Tôi hiểu được những rối rắm trong lòng Tân Nguyệt nên sau đó nêu ra cho cô hai ví dụ, một người là Tiểu Quan, một người là tôi. Tôi nói với cô: "Tiểu Quan mở công ty kinh doanh mạng, tự làm giám đốc của chính mình. Tiểu Vương đến công ty cùng ngành, cũng làm lên chức 'lãnh đạo cấp cao thứ nhì'. Nếu cô có ý định chuyển đến nơi khác để thử sức thì cứ dứt khoát ra đi, đừng nên đứng núi này trông núi nọ."

Được an ủi và khuyên nhủ, Tân Nguyệt nộp đơn xin thôi việc với tâm trạng thoải mái. Sau đó chuyển đến một công ty khác, cô vẫn tiếp tục làm nhân viên chăm sóc khách hàng. Nghe nói cô còn chuyển công tác mấy lần nữa, nhưng lần nào cũng chỉ có một lựa chọn là nhân viên chăm sóc khách hàng. Cuối cùng, Tân Nguyệt lại quay về công ty trước kia chúng tôi từng làm việc cùng nhau, vẫn giữ chức vụ ấy.

Các tuyển thủ đều đứng cùng nhau tại vạch xuất phát, nhưng thời gian về đích lại không giống nhau. Thậm chí có một số tuyển thủ đã chạy lệch ra khỏi đường đua trước khi đến đích, dù cố gắng đến mấy thì kết quả vẫn chỉ là ngày càng xa vạch đích mà thôi.

Tôi còn nhớ rất rõ khi tôi và Tiểu Quan cùng các "chiến hữu" ở lại sau giờ làm để thảo luận về vấn đề tổ chức và quản lý công ty, Tân Nguyệt nói rằng nhà có việc nên không tham gia được. Lúc vẫn còn là nhân viên, tôi và Tiểu Quan đã đảm nhận nhiều chức trách của nhân viên bậc trung, còn Tân Nguyệt lại khăng khăng với quan điểm "lương bao nhiêu, làm bấy nhiêu". Sau đó, khi tôi và Tiểu Quan trở thành nhân viên bậc trung, bắt đầu vừa tích lũy kinh nghiệm thực tiễn vừa học tập kiến thức để chuẩn bị thi lấy bằng Thạc sĩ Quản trị kinh doanh (MBA), Tân Nguyệt không đồng tình, bảo rằng: "Công việc đã bận rộn lắm rồi, lấy đâu ra thời gian mà đọc sách và học tập nữa? Mà dù có thi đỗ thì công ty cũng không chi trả khoản học phí đắt đỏ kia đâu." Cô đã lạnh lùng bước ra khỏi vòng tròn chung của chúng tôi như vậy đấy.

Không chỉ có cánh diều mà ước mơ cũng có thể bay bổng trên bầu trời xanh. Nhưng trên thế gian này, không thiếu những người mơ mộng, mà chỉ thiếu người không ngừng kiên trì và cố gắng để thực hiện bằng được ước mơ của mình.

Thi thoảng tôi lại nghe thấy có người ca thán: "Tại sao anh ta có được vinh dự như vậy? Tại sao chỉ có anh ta thăng tiến, còn tôi thì không?" Khi bắt đầu nghi ngờ tại sao người khác nhận được hoa tươi và những tràng vỗ tay chúc mừng, bạn có từng nghĩ rằng thành quả họ đạt được hôm nay là kết quả của sự kiên trì bền bỉ

trong suốt bao nhiêu ngày đêm không ngủ? Bạn có nhận thức được rằng, họ có được những thành tựu ấy là nhờ đã kiên cường vượt qua vô vàn khó khăn, gian khổ?

Mọi việc đều có hai mặt. Nhất là khi đứng trước khó khăn, gian khổ, nếu bạn dũng cảm vượt qua thì nó sẽ bị đẩy lùi. Còn nếu bạn do dự không quyết thì nó sẽ ngoan cố chống lại bạn. Trên thế giới này vốn không có thành công nào là đến một cách ngẫu nhiên. Cố gắng chưa chắc đã thành công, nhưng nếu không cố gắng thì chắc chắn không bao giờ có hy vọng đạt được thành quả.

Khó khăn không đáng sợ, quan trọng là bạn có đủ dũng khí để chiến thắng nó hay không. Tất cả những thứ bạn mong muốn đạt được đều có các chướng ngại vật kiên cố chắn đường. Lúc này việc vượt qua hay né tránh chúng sẽ quyết định tương lai của bạn tốt đẹp hay đau khổ.

Không phải chuông báo thức mà là ước mơ đánh thức bạn

Các bạn học cùng cấp Ba với tôi có mấy người đã sang định cư ở Nhật Bản. Trong buổi họp lớp trước Tết Âm lịch, mọi người cùng trò chuyện về cuộc sống và công việc ở Nhật. Khi ấy có một bạn trai nói rằng về cơ bản có thể dùng hai từ để hình dung trạng thái làm việc của cậu ta ở đó, đó là "dày đặc", còn nếu chỉ dùng một từ để khái quát thì đó là "vội".

Đúng vậy, từ "vội" này còn có thể khái quát toàn bộ nhịp độ làm việc của người dân Nhật Bản.

Tại Nhật Bản, bạn rất khó trông thấy cảnh tượng người người xếp hàng chờ đợi ở bến xe buýt. Nhưng ngay thời điểm xe đến nơi sẽ lập tức có rất nhiều hành khách từ bốn phía ào đến rồi trật tự xếp hàng lên xe. Họ sẽ mang theo đồ ăn sáng. Trong bất kỳ tình huống nào họ cũng đều có thể vừa ăn sáng vừa làm việc khác mà không hề ảnh hưởng đến nhau. Hay như ở trước rất nhiều tòa nhà văn phòng cao cấp, bạn cũng có thể trông thấy có những người vừa chạy vừa đeo cà vạt.

Có thể bạn sẽ cảm thấy lạ trước quan niệm thời gian theo kiểu trói buộc này của người Nhật Bản. Bạn không hiểu tại sao họ lại phải vội vã như thế, lên kế hoạch từ trước thì làm gì đến nỗi phải rối rít như vậy?

Nhịp độ thực tế của người Nhật Bản là như vậy. Họ rất giỏi tính toán thời gian, nếu đúng 7 giờ sáng phải ra khỏi cửa thì chắc chắn lúc 6 giờ 59 phút họ đang mặc quần áo để chuẩn bị đi. Họ cũng sẽ

ăn sáng trên xe buýt hoặc tàu điện ngầm để tiết kiệm được 10, 20 phút.

Sự "vội vã" mà bạn nhìn thấy ở họ thật ra chính là sự quý trọng thời gian. Mỗi phút trôi qua với họ đều rất ý nghĩa và họ không hề lãng phí nó.

Một bạn nữ định cư ở Nhật Bản bảo tôi rằng, trước kia khi còn ở trong nước, cô không dám chuyển lên sống ở phía Bắc để phát triển sự nghiệp. Cô cảm thấy nhịp độ cuộc sống ở đó quá nhanh, sợ mình không thích ứng được. Mặc dù cô khao khát mãnh liệt được đến thành phố lớn để thực hiện ước mơ của mình, nhưng khi đối diện với thực tế cô vẫn cảm thấy sợ hãi.

Sau đó cô quyết định đến Nhật Bản sống, và rồi cô nhận ra rằng nhịp độ cuộc sống của con người ở đó còn nhanh hơn, đến nỗi cô không có chút thời gian rảnh rỗi nào. Trước kia, cô luôn phải nhờ chuông báo thức gọi dậy, nhưng chỉ sau vài tháng đã không cần đến nó nữa.

Hàng ngày đánh thức cô dậy không còn là chuông báo thức nữa, mà là đồng hồ sinh học. Kiểu chạy đua với thời gian như vậy đã chữa khỏi căn bệnh dây dưa, lề mề của cô. Cô cảm thấy đang ngày càng tiến gần đến ước mơ của mình.

Công việc của cô bạn này là bán các sản phẩm hóa mỹ phẩm. Cô không thích và cũng không có năng khiếu đối với công việc bán hàng nhưng lại đặc biệt thích hóa mỹ phẩm. Khi còn đi học, trong lúc các bạn khác bàn luận về phim *Vườn sao băng* và *Đường hoa anh đào* thì cô đã có thể nói vanh vách tên các dòng mỹ phẩm của các quốc gia khác nhau cũng như thành phần của chúng.

Cô bảo rằng ước muốn của cô là có một công ty hóa mỹ phẩm của riêng mình, từ xưởng sản xuất đến nền tảng thương mại điện tử, từ chăm sóc da cơ bản đến các dịch vụ làm đẹp đa dạng khác… Tôi nhìn thấy rất rõ những suy nghĩ và ý tưởng hiện đầy trên khuôn mặt cô. Chúng thật đẹp và thật đáng mong chờ.

Cách đây không lâu, khi nhắn tin trong nhóm WeChat, cô bảo với tôi rằng bây giờ cô vừa làm công việc bán hàng vừa học các kiến thức về hóa mỹ phẩm. Ngoài ra cô còn kết bạn với một số người làm công tác nghiên cứu, phát triển sản phẩm. Hàng ngày họ đều dành thời gian để thảo luận về các sản phẩm mới trong lĩnh vực này. Mặc dù công ty của cô vẫn chỉ đang trong giai đoạn lên kế hoạch nhưng tôi đã cảm nhận được lòng quyết tâm và kiên trì

thực hiện ước mơ ở cô.

Giờ đây, hàng ngày đánh thức cô dậy không phải là chuông báo thức, cũng không phải đồng hồ sinh học, mà là ước mơ.

Khi chúng ta còn rất nhỏ, đã thường xuyên phải trả lời câu hỏi: "Cháu ước mơ sau này sẽ làm gì?"

Lúc đó, rất nhiều người ước mơ mình sẽ trở thành nhà khoa học, nhà sinh vật học, giáo sư, bác sĩ, cảnh sát…

Khi đó, những danh xưng mang đầy màu sắc oai phong, quyền lực này là giấc mộng thuần khiết trong tâm hồn ngây thơ của mỗi đứa trẻ. Lớn lên một chút, cuộc sống thực tế sẽ va chạm với mơ ước ban đầu này, có một số việc đủ để ảnh hưởng đến tình trạng cuộc sống. Ví dụ như trong gia đình có người mắc bệnh nặng, hay hoàn cảnh gia đình túng thiếu nên không thể tiếp tục đi học. Thế nên, trong quá trình định hướng ước mơ sẽ có thêm một yếu tố gọi là "đúng đắn". Từ đó về sau, ước mơ sẽ ngày càng gần sát với thực tế.

Năm cuối cấp Ba, một lần tình cờ xem được một đoạn clip về công tác giáo dục ở miền Tây khiến bầu nhiệt huyết trong tôi trào dâng - tôi quyết tâm phải làm giáo viên để đến dạy học ở miền Tây.

Sau đó tôi được thỏa ý nguyện trở thành giáo viên nhưng lại vì nguyên nhân khác mà chưa lên được chuyến tàu đến miền Tây.

Mặc dù vậy, hình ảnh "Bục giảng nhỏ, học trò tỏa sáng/Giảng đường to, vang tiếng đọc bài" vẫn hiện hữu trong giấc mơ của tôi, soi rọi suy nghĩ thực tế của tôi.

Có người bảo rằng trên thế gian này có hai thứ gây rắc rối nhất, đó chính là kiên trì một cách sai lầm và dễ dàng từ bỏ. Với một người, làm tốt công việc trong một ngày thì rất dễ nhưng kiên trì làm tốt một việc cả đời lại rất khó. Nhiều người không đủ nhẫn nại, thiếu nghị lực, không có quyết tâm bền lâu, vì thế dễ dàng từ bỏ ước mơ của mình, và thành công cũng trở thành câu chuyện của người khác.

Ước mơ luôn phải trải qua kiên trì và cố gắng mới thành công. Nếu không thì bao nhiêu con người trong thế giới bao la này sẽ nói về sự kiên nhẫn như thế nào?

Trên hành trình thực hiện ước mơ, bạn sẽ gặp phải không biết bao nhiêu trở ngại. Nhưng bạn nhất định phải hiểu rõ một điều: Mọi

khó khăn đều không phải là sự trừng phạt của ông trời. Đó là cơ hội để bạn không ngừng học hỏi, không ngừng đột phá.

Đối mặt với khó khăn là dũng khí, phấn đấu vì ước mơ là kiên trì. Vậy thì chiến thắng mọi vật cản trên con đường thực hiện ước mơ chính là trách nhiệm không thể chối bỏ của mỗi người trong cuộc đời này.

Nỗ lực học tập và trưởng thành

Một thị trưởng đã nghỉ hưu nhận lời mời tham gia buổi hội thảo dành cho sinh viên sắp tốt nghiệp của trường đại học về chủ đề "Quy hoạch nghề nghiệp". Tôi với tư cách là phóng viên tự do về chủ đề "Biên chế xã hội" cùng với đại diện của Trung tâm Phát triển Tài năng thành phố, Cục Hồ sơ thành phố, Thành ủy và ba sinh viên khác vừa mới rời khỏi ghế nhà trường cùng tham dự buổi hội thảo chuyên đề của cựu thị trưởng.

Sau hội thảo, tôi và Lý Đình - nhân viên công chức nhà nước cùng nhau thiết kế bản PowerPoint cho những nội dung chính đã thảo luận ngày hôm đó. Sau lần cộng tác này, tôi và Lý Đình tiếp xúc tương đối nhiều. Cậu ta quen miệng gọi tôi là "anh khóa trên". Chúng tôi không học cùng trường, cậu ta gọi tôi như vậy có lẽ là vì tôn trọng tôi, người đã bước vào xã hội sớm hơn vài năm.

Để trở thành thư ký cho cựu thị trưởng, chắc chắn khả năng văn chương của Lý Đình phải rất giỏi. Nhưng khi tôi khuyên cậu ta trở thành nhà văn, cậu ta lại do dự. Lý Đình bảo rằng cậu ta đã 26 tuổi, đã qua độ tuổi thanh xuân giàu sức sáng tạo, bây giờ mới bắt đầu viết lách thì đã muộn mất rồi.

Tôi rất muốn nói cho cậu ta biết rằng khi xuất bản tác phẩm đầu tay, tôi đã 31 tuổi.

Rất nhiều người thích sáng tác, yêu viết văn, và cũng rất nhiều người đủ kiên trì, nhiều năm không từ bỏ sở thích của mình. Nhưng bao nhiêu người có thể thật sự biến sở thích này thành sự nghiệp, bỏ cả cuộc đời để vun đắp cho nó?

Tiểu Bạch là một phụ nữ làm công tác chuyên trách vừa mới nghỉ việc chưa lâu, đã 35 tuổi mà trông chị như mới chỉ 26 hoặc 27. Rất nhiều bạn bè mới quen tò mò hỏi chị về bí quyết "trẻ mãi không già", Tiểu Bạch chỉ mỉm cười bảo rằng: "Tâm trạng quyết định vẻ bề ngoài."

Lúc trước Tiểu Bạch làm trợ lý tổng giám đốc của một tập đoàn

nọ, phụ trách một số công việc hành chính văn phòng. Sau đó tổng giám đốc đột nhiên điều chị đến bộ phận dự án làm công tác nghiên cứu phát triển, điều này trái ngược hoàn toàn so với quy hoạch nghề nghiệp mà chị tự thiết kế cho mình. Trước đây tổng giám đốc hứa sẽ để Tiểu Bạch làm giám đốc điều hành, nhưng sau đó lại cho chị làm các công việc khác nhau. Nào là gửi chị đi học nghiên cứu sinh cùng lúc hai chuyên ngành Triết học và Kinh tế học. Nào là giao cho chị thành lập một phòng nghiên cứu Triết học. Hoàn toàn bỏ quên lời hứa khi xưa.

Khi Tiểu Bạch xin nghỉ việc, rất nhiều người cảm thấy tiếc nuối. Một mặt họ không muốn công ty mất đi một cán bộ bậc trung có năng lực, mặt khác lại cảm thấy rằng nếu thôi việc ở độ tuổi này và bắt đầu một công việc khác thì chắc chắn chị sẽ phải cạnh tranh quyết liệt với thế hệ 9x. Ngoài ra, Tiểu Bạch có "dáng vẻ nho nhã" sẽ phải "trầy da tróc vảy" trên đường đua này.

Sau khi biết tin Tiểu Bạch thôi việc, một số bạn bè bắt đầu tới tấp hò hẹn chị đi dạo phố, mua sắm, xem sách, uống cà phê, thưởng thức món ngon… Cứ như thể đã bàn bạc từ trước, mọi người đều hỏi chị có dự định gì tiếp theo, hoặc mong muốn tìm một công việc như thế nào. Trước sự nhiệt tình của mọi người, Tiểu Bạch cảm kích mỉm cười và trả lời các bạn rằng trước tiên cần nghỉ ngơi một thời gian rồi sau đó mới tính tiếp.

Một số người không hiểu, cho rằng Tiểu Bạch không có người nâng đỡ, không có vốn liếng để khởi nghiệp. Hàng tháng còn phải trả mấy nghìn tệ tiền thuê nhà, rồi lại còn phải nuôi cậu con trai đang học tiểu học… Cho dù có tiền dành dụm đủ để sống qua một thời gian thì chất lượng cuộc sống của cả gia đình cũng sẽ giảm đi rất nhiều.

Lần tiếp theo bạn bè gặp lại Tiểu Bạch là khi chị đã nghỉ việc được một năm. Họ hẹn nhau ở một quán cà phê, đây là chốn thư giãn mà Tiểu Bạch thích nhất. Bạn bè đoán rằng lúc gặp nhau rất có thể chị sẽ nói nhiều về những điều vụn vặt và than vãn về cuộc sống.

"Lâu lắm rồi không liên lạc, dạo này thế nào rồi?", bạn bè hỏi.

"Vẫn khỏe, ngày nào cũng đều rất bận rộn, cảm thấy có quá nhiều thứ cần phải học," Tiểu Bạch dịu dàng trả lời.

Tiểu Bạch mất một năm để học và thi chứng chỉ Chuyên gia Tư vấn Tâm lý Cấp hai Quốc gia và Chuyên gia Kinh tế hạng Trung cấp. Trong thời gian ấy, chị còn đăng ký học Yoga. Hiện nay mỗi

tuần chị đều dành một buổi để luyện tập cùng với huấn luyện viên và những người yêu thích Yoga khác. Đồng thời, chị cũng học Thạc sĩ chuyên ngành Quản trị kinh doanh và cùng với thầy hướng dẫn thực hiện hai đề tài là "Sản xuất thông minh" và "Khu vực thương mại tự do".

Tiểu Bạch nói với bạn bè rằng chị không có ý định làm chuyên gia tư vấn tâm lý, cũng không có kế hoạch nghiên cứu kinh tế chuyên sâu. Mà chỉ là do rất nhiều chuyện gặp phải trong cuộc sống khiến chị nhận thấy rằng những bài học mang tính lý luận này vẫn rất quan trọng. Nếu chỉ có thực tiễn thì sẽ chẳng khác gì một mảnh đất không hề có chất dinh dưỡng.

Bạn bè hỏi Tiểu Bạch: "Học nhiều như vậy, làm nhiều như vậy có mệt không?"

Chị trả lời: "Không mệt, hơn nữa còn thấy rất vui vẻ, có thể cảm nhận được ý nghĩa thật sự của cuộc sống."

Tôi cũng có một câu chuyện khác tương tự như vậy. Trước kỳ thi vào cấp Ba, một bé gái học lớp Chín đột nhiên cắt đứt liên lạc với gia đình trong suốt một tháng. Mãi đến khi kỳ thi kết thúc cô bé mới xuất hiện trở lại. Cô bé không giải thích bất cứ điều gì mà chỉ nói một câu: Học tập khiến cô thở không ra hơi, thi vào cấp Ba xong còn phải thi vào đại học. Tốt nghiệp đại học rồi trong quá trình công tác còn có đủ loại thi cử tưởng như không bao giờ kết thúc. Trước tương lai phải ngụp lặn trong những cuộc thi cử căng thẳng suốt nhiều năm, cô thà rằng thay đổi quỹ đạo cuộc đời ngay từ giờ phút này.

Ngay từ khi học cấp Một, cô bé này đã là "vua học", là kiểu học sinh không cần quá chuyên cần, quá cố gắng cũng có thể thi được điểm cao. Rất nhiều người bảo rằng cô bé có năng khiếu học tập bẩm sinh.

Nghe xong câu chuyện này tôi không khỏi suy nghĩ, tự hỏi rằng không biết có thể coi học ở trường lớp với học tập nói chung là một hay không?

Câu trả lời là không. Học ở trường lớp là một loại học tập, có thể nói rộng ra là quá trình học tập trước khi bước vào xã hội. Nhưng học tập nói chung lại là công việc cần phải làm trong suốt cả cuộc đời.

Có thể sẽ có độc giả hỏi rằng: "Suy cho cùng, học tập có vai trò quan trọng như thế nào? Học tập có thể giúp nắm bắt vận mệnh

của mình hay không?" Về điều này, câu trả lời của tôi là: "Học tập có thể giúp bạn có cơ hội nắm bắt và thay đổi vận mệnh của mình. Nói cách khác, nếu không có quá trình học tập này, vận mệnh sẽ không bao giờ thay đổi."

Một người có thể dùng cả cuộc đời để nỗ lực học tập, tuy không phải lúc nào người này cũng có thể dùng đến những kiến thức đã tích lũy được. Nhưng nếu có một lúc nào đó cần đến nó thì họ nhất định sẽ phải cảm ơn quãng thời gian đã từng ra sức cố gắng học tập, giúp bản thân tích lũy được kiến thức phong phú và trở thành người có tri thức như vậy.

Chúng ta đừng bao giờ vì lý do nào đó mà phủ nhận giá trị của học tập và tri thức. Thế giới rộng lớn mênh mông này luôn có lĩnh vực bạn yêu thích và có khả năng đặc biệt về nó đang chờ đợi bạn học tập và chủ động học tập, chờ đợi bạn trở thành chuyên gia trong lĩnh vực này. Bất kể lúc nào, học tập cũng luôn là người bạn thân thiết của bạn, nó không bao giờ ghét bỏ sự cần cù "muộn màng" của bạn.

Giữ vững phương hướng, đến đích thuận lợi

Tôi tình cờ gặp lại Sóc Văn - người bạn đã xa cách nhiều năm. Tôi không có tài khoản WeChat của cô ấy, cũng có nghĩa là trong suốt mấy năm không gặp này chúng tôi không hề liên lạc với nhau. Nhưng giữa phố xá phồn hoa đông đúc, tôi vừa nhìn là đã nhận ra cô.

Sóc Văn hầu như không thay đổi gì so với lần đầu tiên chúng tôi gặp nhau nhiều năm về trước. Trên khuôn mặt nhỏ nhắn, xinh đẹp của cô luôn nở nụ cười tỏa nắng.

Chúng tôi vào ngồi tại một quán cà phê. Sóc Văn kể rằng sau khi nghỉ việc ở nhà xuất bản, cô đã đến làm ở bộ phận kế hoạch của một công ty quảng cáo, làm công tác tuyên truyền ở một bệnh viện, rồi làm lên đến trưởng phòng kế hoạch tại đó. Về sau cô lại từ chức để đi làm dự án cho một công ty đầu tư, còn bây giờ đang làm kế toán cho một công ty chế tạo. Nghe câu chuyện cuộc đời thay đổi như chong chóng của cô, tôi rất ngạc nhiên. Rốt cuộc đã xảy ra chuyện gì mà có thể khiến một cô gái yêu văn chương, tính tình trầm lắng, hướng nội lại liên tục thay đổi "danh thiếp" của mình như vậy? Sóc Văn vẫn thản nhiên, vừa khuấy cốc Cappuccino vừa nói với tôi:

"Đến bây giờ tôi mới nhận ra rằng công việc giống như một hạt

mầm được gieo trên mảnh đất ước mơ. Công việc của tôi thay đổi nhiều đến mức khiến người khác cảm thấy rất khó hiểu nhưng tôi chưa bao giờ từ bỏ ước mơ ở tận đáy lòng mình."

Cô bảo rằng ước mơ của một người dù cao xa đến mấy nhưng chỉ cần trái tim chứa đựng nó, tìm được hướng đi và mạnh dạn tiến lên theo phương hướng ấy thì cuộc đời rồi sẽ trở nên tươi đẹp như chúng ta vẫn luôn mong đợi.

"Trong rất nhiều tình huống, phương hướng còn quan trọng hơn tốc độ và sự cố gắng!" Sóc Văn nói thêm.

Có một thí nghiệm về phương hướng trên chuột bạch như sau:

Nhà tâm lý học thả một con chuột bạch xuống ao nước có kích thước vừa phải để nó có thể bơi được vào bờ. Tại thời điểm vừa xuống nước, con chuột nổi lên trên mặt nước một cách rất "yên tĩnh", không có bất kỳ động tác giãy giụa nào. Ngay sau đó, con chuột phát ra những tiếng kêu "chít chít… chít chít…" Những âm thanh này truyền vào bờ ao rồi phản xạ lại đập vào râu của con chuột. Qua phản xạ này, con chuột nhanh chóng xác định được phương hướng tốt nhất để đến được bờ ao gần nhất. Sau đó, nó không chút do dự bơi theo phương hướng ấy để vào bờ. Nhà tâm lý học bắt con chuột bạch vừa bơi vào bờ kia lên, cắt bỏ râu của nó rồi lại thả xuống nước. Khác với biểu hiện bình tĩnh vừa rồi, lần này do không còn bộ râu có tác dụng như chiếc ra-đa, con chuột không phân biệt được phương hướng nên bơi loạn xạ, cuối cùng chết ngạt trong nước.

Nhà tâm lý học rút ra kết luận: Con chuột bạch chết không phải là do nước, cũng không phải là do bị cắt mất bộ râu, mà là vì nó đã hoàn toàn mất đi phương hướng.

Tốc độ chậm nhưng chỉ cần đi đúng hướng thì vẫn luôn đến được đích. Nhưng nếu phương hướng sai thì dù có chạy nhanh đến mấy cũng không có tác dụng gì. Bởi vì bạn sẽ ngày càng cách xa mục tiêu. Đối với rất nhiều người, "mục tiêu" này có thể chính là đối tượng cạnh tranh của họ.

Nhà văn người Mỹ Azalov nhờ sự cần cù và nỗ lực của bản thân nên thời trẻ đã đạt được thành tựu vô cùng rực rỡ. Nhưng sau đó ông đã phạm phải một sai lầm khiến cho cuộc đời sau này hoàn toàn mất hết những huy hoàng đã từng có được.

Azalov mang theo những thành tựu rực rỡ của mình trở về quê hương và gặp lại Malting. Malting có thể coi là một gã hề trong

giới văn học, Azalov và người này vốn chưa bao giờ xuất hiện cùng nhau. Nhưng để nâng cao giá trị bản thân, Malting đã nhân cơ hội Azalov về quê mà tung tin đồn nhảm về ông một cách trắng trợn. Lẽ ra Azalov nên bỏ qua chuyện này, tuy nhiên ông lại nóng nảy và mất hết lý trí, "bút chiến" với Malting trên mặt báo liên tục trong nhiều năm liền.

Tinh thần và sức lực của con người có hạn, một khi bị phân tán quá nhiều cho một việc nào đó thì sẽ rất khó dồn tâm trí cho việc khác có ý nghĩa hơn. Nhờ những trận "bút chiến" với Azalov trên mặt báo, Malting đã thu được cả danh và lợi. Còn Azalov thì ngày càng rời xa quỹ đạo huy hoàng, rực rỡ trước đây, trở thành trò cười cho thiên hạ, cuối cùng chết trong uất ức.

Rõ ràng Azalov là đối thủ xứng tầm nhất của Malting nhưng Azalov lại sai lầm khi coi Malting là đối thủ của mình. Trong rất nhiều trường hợp, nếu chọn sai đối thủ sẽ dẫn đến xác định sai phương hướng của cả cuộc đời. Nếu chọn đúng đối thủ, thì chính họ sẽ thúc đẩy bạn không ngừng tiến về phía trước.

Một con chuột thách đấu với sư tử, quyết phân tài cao thấp nhưng sư tử từ chối và nói với chuột rằng: "Bất kể là thắng hay thua, chỉ cần tôi nhận lời thách đấu của anh thì từ nay về sau anh sẽ luôn lấy chuyện này ra để khoe khoang với các loài vật khác, rằng anh đã từng chiến đấu với sư tử. Nhưng còn tôi, thì tôi sẽ trở thành trò cười vì đi đánh nhau với một con chuột."

Trong thế giới bao la, mỗi một người, một sự vật hay sự việc đều có đối thủ của mình, có cạnh tranh thì mới có thể tồn tại tốt hơn. Đối thủ chính là một tấm gương sáng để giúp chúng ta soi vào đó mà nhìn nhận, hiểu về bản thân một cách tỉnh táo hơn. Đối thủ cũng là một chiếc đèn trời trong đêm đen, giúp xua tan bóng tối và đồng thời chỉ rõ phương hướng tiến về phía trước cho chúng ta.

Có người bảo rằng con người phải có đối thủ thì mới coi như là có mục tiêu phấn đấu. Họ có thể giúp bạn ôm ấp hoài bão lớn lao, cũng có thể khiến bạn thận trọng trong từng bước tiến trên con đường tương lai. Không có đối thủ, đời người cũng sẽ chẳng có tương lai.

Có nhà kinh tế học từng khẳng định: Thành công lớn nhất của Pepsi là tìm được một đối thủ thật sự, chính là Coca Cola.

Đối thủ xứng tầm trên thực tế chính là một mục tiêu phấn đấu. Phương hướng chỉ có ý nghĩa giúp chúng ta đến được đích sau khi

đã xác định được mục tiêu.

Trường Đại học Havard của Mỹ từng tiến hành một cuộc điều tra về "Ảnh hưởng của mục tiêu đối với cuộc đời con người". Đối tượng điều tra là những thanh niên có điều kiện sống tương đồng với nhau. Kết quả điều tra cho thấy: Hơn 90% số thanh niên không xác định được mục tiêu của đời mình, 6% có mục tiêu không rõ ràng, chỉ còn lại chưa đến 4% là biết rõ mục tiêu phấn đấu của mình. Mấy năm sau, số tài sản của 4% những người xác định rõ mục tiêu kia đã bằng 96% tài sản của những người không có mục tiêu hoặc mục tiêu không rõ ràng. Đáng buồn hơn, những người thuộc 96% số không rõ mục tiêu cả đời vất vả, bận rộn chỉ để giúp những người nằm trong 4% biết rõ mục tiêu kia thực hiện mục tiêu của họ một cách trực tiếp hoặc gián tiếp.

Mục tiêu là tiền đề để xác định phương hướng phấn đấu. Xác định mục tiêu đúng thì phương hướng cũng đúng, phương hướng đúng thì cuộc đời sẽ thuận buồm xuôi gió.

Đường Tăng sang Tây Thiên thỉnh kinh, ngoài ba đồ đệ còn đem theo một con ngựa. Sau khi lấy kinh trở về, con ngựa theo Đường Tăng cùng về Đại Đường, nó trông thấy con lừa là bạn cũ của mình. Con lừa hỏi: "Hàng ngày tôi cũng đều cố gắng tiến lên như anh, tại sao anh công thành danh toại, trở thành 'Đệ nhất mã' của Đại Đường, còn tôi lại không có thành tựu gì?"

Ngựa trả lời một câu ý tứ sâu xa: "Thực ra, con đường chúng ta đi là giống nhau nhưng điểm khác là mục tiêu của tôi là Tây Thiên, tôi luôn hướng về phía Tây. Trên đường đi, tôi không tùy tiện thay đổi phương hướng, cũng không có lý do gì để lùi lại phía sau. Còn anh lại không may bị người ta bịt mắt, ngày nào cũng đều đi vòng quanh ra sức kéo cối xay, không có ánh sáng, không có mục tiêu, không có phương hướng... Chỉ luôn tiến về phía trước thôi là chưa đủ."

Nỗ lực là cần thiết nhưng nỗ lực rồi chưa chắc đã có kết quả tốt. Nếu chúng ta đi sai đường, thì càng đi sẽ càng cách xa mục tiêu cần đến.

Càng khó khăn, càng phải kiên cường

Xuyên suốt chiều dài lịch sử mấy nghìn năm của Trung Quốc, có một cụm từ luôn được dùng để nói về sự kiên trì, nhẫn nại khi gặp khó khăn, đó là "nằm gai nếm mật". Trong mắt người dũng cảm, mọi khó khăn đều chỉ là tạm thời. Chỉ cần bạn cố gắng, nỗ lực

vượt lên, một lòng tin tưởng rằng đó chỉ là thử thách để chuẩn bị cho tương lai thì sẽ gặt hái được thành quả.

Trong lịch sử có vô số những con người đã vươn lên tồn tại trong hoàn cảnh khó khăn. Thời kỳ Xuân Thu ở Trung Quốc có Việt Vương Câu Tiễn chịu nhiều khổ nhục để tiêu diệt quân Ngô. Thế kỷ XX ở nước Mỹ có nhà khoa học Edison kiên trì không chùn bước đã phát minh ra bóng đèn, rồi tiếp sau đó là nhà bác học Einstein đã tìm tòi, nghiên cứu để tìm ra thuyết tương đối. Ở Anh có nhà vật lý học Stephen Hawking dũng cảm thách thức số phận, đóng góp trí tuệ cho ngành vũ trụ…

Nhiều độc giả đã từng nghe đến cái tên Viên San San - một nữ diễn viên rất nhiều lần bị "ném đá" trên mạng xã hội. Nhưng cô vẫn luôn kiên định với ước mơ "trở thành một diễn viên giỏi".

Lúc đầu tôi không biết nhiều về Viên San San, chỉ biết cô từng diễn mấy vở kịch cung đình, dáng vóc và diện mạo không quá đẹp. Trong giới giải trí, người nổi tiếng hầu như đều phải dựa vào nhan sắc để "kiếm cơm", nếu cô cũng lựa chọn đi theo con đường này thì rất có thể đã thất bại.

Có một thời gian, cộng đồng mạng khắp nơi đồng loạt tấn công Viên San San về ngoại hình của cô. Trong một khoảng thời gian rất dài không thấy cô xuất hiện trên mạng. Sau đó, trong chuyên mục sức khỏe xuất hiện hai từ khóa là "không mỡ thừa" và "eo con kiến", nhân vật chính của hai từ khóa này là Viên San San. Một bộ phận cư dân mạng từng "ném đá" Viên San San lúc này thấy cảm động vì lòng kiên trì và sự miệt mài, chăm chỉ thay đổi bản thân của cô, không còn tiếp tục "ném đá" nữa.

Cách đây không lâu, bộ phim truyền hình dài tập có tên *Trên đỉnh tầng* mây do Viên San San thủ vai chính đã lên sóng. Tình tiết phim nói về một nữ diễn viên say mê với nghề, nhờ sự nỗ lực, cố gắng của bản thân nên đã đạt được một số thành tích. Nhưng do không được nâng đỡ nên thành công của cô lại trở thành cái gai trong mắt người khác, nhiều người có ý đồ xấu, rắp tâm cản trở cô.

Trải qua nhiều lần bị hãm hại, vươn lên, rồi lại bị hãm hại, rồi lại vươn lên…, nhân vật đó vẫn luôn nỗ lực, cố gắng đối mặt với hiện thực cuộc sống. Không ai biết rằng, phía sau vẻ kiên cường kia của cô là bao nhiêu tủi hờn và uất ức. Cũng không ai có thể hiểu được tại sao đã bị "ném đá" đến như vậy mà cô vẫn không chịu từ bỏ.

Huyên Huyên mới lên chín tuổi, ngay từ khi vừa chào đời, cô bé đã

được định sẵn là có số phận bất hạnh. Mẹ Huyên Huyên từng là cô gái đẹp nhất thôn. Thời trẻ cô cùng với các cô gái khác đến miền Nam làm thuê. Vì xinh đẹp nên thường hay bị đám thanh niên hư hỏng quấy nhiễu. Mấy năm sau, khi người mẹ từ miền Nam trở về quê thì tinh thần đã bị tổn thương nặng nề, trở nên điên điên khùng khùng, không còn nhận ra bất kỳ ai. Cha Huyên Huyên là nam thanh niên hiền lành, nhút nhát, lúc một tuổi từng bị ngã nên não chịu tổn thương.

Cùng chịu khiếm khuyết về trí tuệ và tinh thần, cha mẹ Huyên Huyên được người ta mai mối thành vợ chồng. Hai người làm đám cưới rồi sau đó sinh ra Huyên Huyên. Để có tiền nuôi sống gia đình và chữa bệnh cho mẹ Huyên Huyên, cha của cô bé phải làm những công việc vất vả nhất, mệt nhọc nhất mà không ai muốn làm. Nhưng dù vậy, chi phí thuốc thang cho mẹ Huyên Huyên vẫn khiến cho gia đình vốn đã nghèo túng này luôn trong tình trạng "ăn bữa nay lo bữa mai".

Điều đáng sợ nhất là mỗi khi người mẹ phát bệnh thì tính mạng của Huyên Huyên bị đe dọa nghiêm trọng. Một lần, trong lúc lên cơn, người mẹ đã vứt Huyên Huyên xuống ao. Lúc đó đang độ cuối thu, nếu cha cô bé không kịp thời chạy đến cứu thì e rằng mạng sống bé bỏng của Huyên Huyên đã không còn.

Sau khi biết được hoàn cảnh gia đình cô bé, Cơ quan Bảo trợ Xã hội và các nhà hảo tâm đồng loạt dang tay giúp đỡ. Ngoài ra cũng có không ít người muốn nhận nuôi Huyên Huyên thông minh, hiểu chuyện nhưng cô bé đều khéo léo từ chối. Huyên Huyên nói rằng nếu cô bé đi rồi thì sẽ không có ai chăm sóc mẹ đang bệnh nặng, cũng không có ai giặt giũ, nấu nướng cho cha bận rộn làm việc cả ngày.

Khi được hỏi có ước muốn và nguyện vọng gì, Huyên Huyên không cần suy nghĩ đã trả lời ngay: Lớn lên cô bé sẽ làm bác sĩ để chữa khỏi bệnh cho mẹ, để cha không phải vất vả kiếm tiền nuôi gia đình.

Huyên Huyên không dám mong được sống cuộc sống bình thường nhất. Trong cuộc đời của cô bé, mẹ tuy ở rất gần nhưng tình yêu thương của mẹ lại ở rất xa. Có người nói rằng, cô bé là đứa con nhận được ân huệ từ ba đời trước, ngày này giờ này trở về để trả ơn. Cũng có người bảo rằng, một người không có hy vọng thì đương nhiên cũng không bao giờ biết tuyệt vọng.

Tuy nhiên, chúng ta đã bỏ qua một điều. Thứ có thể giúp ta đứng

trước hoàn cảnh khó khăn mà vẫn ngẩng cao đầu tiến về phía trước chính là mơ ước lớn lao trong lòng mình.

Liễu Truyền Chí - nhà sáng lập thương hiệu máy tính Lenovo nói rằng, con đường lập nghiệp của ông đã trải qua không biết bao nhiêu gian khổ và thất bại nhưng bao giờ ông cũng giữ thái độ vui vẻ, bởi trong lòng ông có một ước mơ không bao giờ tắt. Lúc mới lập nghiệp, cơ chế cũ và trào lưu tư tưởng mới xung đột dữ dội khiến ông phải thận trọng từng li từng tí như thể bước đi trên băng mỏng. Thời gian qua đi, tình thế đổi thay, Liễu Truyền Chí lúc này dù đã có một gia sản khổng lồ, nhưng vẫn rất biết ơn những ngày tháng ấy, thời đại ấy: Cuối cùng đã bắt kịp rồi. Khi mình chưa quá già thì vẫn còn kịp để theo đuổi ước mơ.

Rất nhiều đốm lửa nhỏ được gọi là mơ ước kia, có lẽ vẫn đều chỉ là ẩn số cho đến khi ta thực hiện những nỗ lực đầu tiên.

Jack Ma từng nói: "Tôi luôn tin tưởng rằng chỉ cần không từ bỏ thì chúng ta vẫn có cơ hội. Sau cùng, chúng ta vẫn nên tin tưởng rằng chỉ cần có mơ ước, không ngừng cố gắng, không ngừng học tập thì chúng ta có thể biến mục tiêu thành hiện thực. Hôm nay rất tàn khốc, ngày mai còn tàn khốc hơn, nhưng ngày kia chắc chắn sẽ tốt đẹp. Nhiều người biết rõ điều đó nhưng phần lớn lại chọn từ bỏ vào ngày mai, vì thế mỗi người đều nên cố gắng từ ngày hôm nay."

Có nhà xã hội học phân tích rằng càng ở trong hoàn cảnh khó khăn thì càng dễ xuất hiện người thành công. Điều này khiến tôi nghĩ tới Chử Thời Kiện.

Thời trẻ, ông quên mình vì nghĩa tham gia cách mạng, nhưng vì chống bảo thủ không thành công mà bị gán cho là "hữu khuynh"[2]. Hơn 60 tuổi, ông trở thành ông chủ của "đế chế thuốc lá", ngồi hưởng tiền lãi hàng năm là hai tỉ đồng trước thuế. Nhưng ông lại vì tội tham ô mà chịu án chung thân, ngồi tù ba năm thì được bảo lãnh ra ngoài chữa bệnh. Ra tù được hai năm, ông bắt đầu bao thầu 2.000 mẫu đất hoang ở khu vực đồi núi để lập nghiệp. Năm 84 tuổi, ông một lần nữa trở thành tỉ phú có 350 nghìn gốc cam đường. Chử Thời Kiện là một trong những nhân vật gây nhiều tranh cãi nhất trong giới tài chính kinh tế ở Trung Quốc, sau khi chịu cảnh tù tội vẫn có thể gây dựng lại sự nghiệp dù đã ở cái tuổi "thất thập cổ lai hy".

[2] Hữu khuynh: Có khuynh hướng chính trị thiên về bảo thủ, thoả hiệp, không triệt để cách mạng.

Chử Thời Kiện đã trở thành biểu tượng truyền cảm hứng. Cuộc đời thăng trầm của ông đã cổ vũ, khích lệ thế hệ kế tiếp ra sức phấn đấu vươn lên. Nhờ ông, chúng ta bắt đầu tin tưởng rằng người anh hùng thực sự là người luôn mạnh mẽ đứng dậy khi gặp khó khăn. Bởi vì lửa nhiệt tình ước mơ luôn bùng cháy trong lòng họ.

Nhà văn, nhà biên kịch người Pháp Balzac từng nói rằng mọi sự việc trên thế gian không bao giờ là tuyệt đối, kết quả hoàn toàn phụ thuộc vào con người. Đối với thiên tài, khó khăn, gian khổ là hòn đá lót đường. Đối với kẻ mạnh, đó là của cải. Còn đối với kẻ yếu, đó lại là vực sâu thăm thẳm.

Tin tưởng vào ngày mai

Có một vách núi hoang sơ không được mấy ai biết đến. Khắp trên vách núi, các loại cỏ dại và cây bụi chen nhau mọc dày đặc. Một ngày nọ, có một mầm cây bách hợp được gió mang theo bay qua núi cao, biển rộng, đến vách núi này.

Mầm cây bách hợp dần dần quen với ánh sáng, không khí, đất và nước ở đây và bắt đầu lớn lên. Lúc đầu, mầm cây ấy chỉ như một ngọn cỏ dại, nhưng trong lòng nó luôn ấp ủ một lòng tin kiên định: Nó là một cây bách hợp chứ không phải cỏ dại, mà phương pháp duy nhất chứng minh điều đó chính là nở ra những bông hoa thật đẹp.

Cây bách hợp không có người thân, cũng không có bạn bè, lớn lên trong môi trường cây bụi và cỏ dại. Thậm chí nó còn bị những cây này nghi ngờ và hiểu lầm, cho rằng nó không biết tự lượng sức, mơ ước hão huyền. Đối với cây bách hợp, môi trường sống này vô cùng khó khăn, có lẽ điều quan trọng nhất có thể giúp nó tiếp tục sống chính là suy nghĩ cần phải ra sức cố gắng lớn lên và nở hoa.

Mang suy nghĩ như vậy, cây bách hợp cố gắng hấp thu ánh sáng và nước, nhờ vào nguồn "thuốc bổ miễn phí" quý báu nhất của thiên nhiên để bám rễ sâu vào vách núi. Không cậy thân phận cao quý của bản thân mà tự cao tự đại, cũng không vì ở trong hoàn cảnh khó khăn, khắc nghiệt mà buồn rầu, chán nản. Vào một buổi sáng tràn đầy sắc xuân, bách hợp nở nụ hoa đầu tiên.

Nụ hoa như một niềm hy vọng, an ủi giúp bách hợp kiên trì lớn lên. Trong lòng nó rất đỗi vui mừng, tin rằng những nỗ lực, cố gắng của mình nhất định sẽ có kết quả. Mặc kệ đám cỏ dại bên cạnh khinh thường và châm biếm rằng cho dù nó biết nở hoa thì ở nơi vách đá không ai hỏi đến này, giá trị của nó cũng chỉ như là cỏ

dại mà thôi.

Bách hợp ra sức bày tỏ, nó là một cây hoa chứ không phải cỏ dại, nó nhất định phải dốc hết sức lực để nở hoa, hoàn thành sứ mệnh của mình. Nó muốn dùng hoa để chứng tỏ sự tồn tại của mình, có ai thưởng thức hay không đều không ảnh hưởng đến mục tiêu của nó.

Sự sống vĩ đại ở chỗ: Cho dù điều kiện có tệ đến mấy, con đường phía trước có khó khăn đến mấy, nhưng chỉ cần có hy vọng thì sự sống sẽ luôn tràn đầy, không bao giờ cạn.

Cây bách hợp trên vách núi cheo leo bắt đầu nở ra từng đóa hoa. Xuân qua thu đến, lần lượt từng cây bách hợp con lại nảy mầm và lớn lên. Nhiều năm sau đó, trên vách núi, trong thung lũng và cả trên thảo nguyên nở đầy những bông hoa bách hợp trắng muốt. Người ta bắt đầu từ khắp các thành thị, nông thôn cách xa hàng nghìn cây số tìm đến đây để chiêm ngưỡng, thưởng thức loài hoa bách hợp hoang dã này. Mỗi cây bách hợp ở đây đều không quên ước muốn thuần khiết của cây bách hợp đầu tiên, đó là dốc toàn tâm toàn ý lặng lẽ nở hoa, dùng hoa chứng minh cho sự tồn tại của mình.

Trên thế giới này, những thứ quý giá nhất đều miễn phí, đó là ánh sáng, là nước, là ước muốn, là hy vọng. Con người bất kể là giàu sang hay nghèo hèn cũng đều chung sống dưới bầu trời xanh, hưởng thụ ánh sáng và hơi ấm của cùng một Mặt trời.

Tại Khoa Hô hấp của một bệnh viện đa khoa nọ có một số bệnh nhân mắc chứng khó thở đang được điều trị, họ phải thở ô-xi liên tục trong suốt 24 giờ mỗi ngày.

Lý Phong là bệnh nhân trẻ nhất trong phòng chăm sóc đặc biệt dành cho bệnh nhân nặng, năm nay mới 26 tuổi. Trước các bệnh nhân đã 70, 80 tuổi, Lý Phong bằng sức sống trẻ trung của mình, luôn đem đến cho mọi người sự ấm áp tựa ánh nắng mặt trời. Anh nói rằng ước muốn lớn nhất của mình là được hít một hơi thật sâu luồng ô-xi miễn phí giống như những người bình thường khác.

Bệnh suyễn của Lý Phong di truyền từ mẹ, thuộc loại suyễn dị ứng, lần phát bệnh nặng nhất khiến anh cảm thấy như sắp chết đến nơi. Đó là nỗi sợ hãi khiến anh cảm tưởng chỉ cần không thở một hơi nữa thôi là có thể vĩnh biệt thế gian.

Trên mũi mỗi bệnh nhân đều đeo một ống thở ô-xi suốt ngày đêm, chi phí được tính theo giờ. Trước năm 26 tuổi, Lý Phong

không hề biết rằng hóa ra hít thở khí ô-xi cũng phải trả phí. Lúc đó nhà anh rất giàu có, anh còn giành được học bổng sang Mỹ du học liên thông thạc sĩ và tiến sĩ. Cha mẹ anh tay trắng lập nghiệp. Công ty của gia đình anh khi đó so với các doanh nghiệp ở đô thị hạng hai thì thực sự vô cùng hiếm có. Năm 26 tuổi, bệnh suyễn dị ứng của Lý Phong một lần nữa tái phát, anh buộc phải "kéo dài sự sống tạm bợ" nhờ ống thở ô-xi. Anh cho rằng mình là người đáng thương nhất thế gian, ngay cả hít thở cũng khó khăn đến như vậy.

Anh buộc phải ngừng việc học tại Mỹ để về nước điều trị. Suyễn dị ứng không phải là loại bệnh nan y không thể chữa trị, chỉ cần kiểm soát thì người bệnh vẫn có thể sống một cuộc sống bình thường. Tuy nhiên, khi một người đột nhiên thấy những thứ vốn có được dễ dàng nhưng giờ lại phải mua với giá đắt đỏ thì cảm giác mất mát và mất cân bằng trong lòng sẽ như có ngọn lửa dữ dội thiêu đốt cả tâm hồn.

Trong tác phẩm *Câu chuyện của ông trùm nhà đất Vương Thạch*, tác giả đã tiết lộ rằng ông cũng đã từng gặp mất mát. Tuy nhiên khác với những người khác, ông thẳng thắn đối diện với "mất mát", đồng thời trong lúc đó vẫn cố gắng tận hưởng sự "có được" xa xỉ.

Cách đây 20 năm, khi đang ở độ tuổi trung niên khỏe mạnh, Vương Thạch được bác sĩ chẩn đoán ông mắc u máu thân đốt sống tại vị trí thắt lưng. Đây là căn bệnh thường xảy ra ở tuổi trung niên, khối u có nguy cơ vỡ cao. Bác sĩ cảnh báo Vương Thạch rằng, một khi khối u vỡ ra thì e rằng ông sẽ phải sống nốt nửa đời còn lại trên xe lăn.

Đứng trước sự sống và cái chết, con người ta luôn sợ hãi. Nhưng nếu là người dũng cảm, có trái tim sẵn sàng dốc hết sức lực để được sống, thì biết đâu sẽ có thể xoay chuyển được cả trời đất.

Trước khi để xe lăn thay thế cho đôi chân, Vương Thạch có một việc quan trọng bắt buộc phải hoàn thành - đó là leo lên đỉnh Everest. Đương nhiên một người đứng đầu giới bất động sản như Vương Thạch hiểu rằng muốn xây dựng một tòa nhà chọc trời thì nền móng có vai trò then chốt. Để có thể leo lên đỉnh Everest, trước tiên ông phải rèn luyện cho cơ thể quen với hoạt động leo núi và không khí loãng ở trên cao.

Vương Thạch tiến hành luyện tập leo núi trong thời gian hai năm. Gần 20 ngọn núi cao trên 1.000m ở khu vực Quảng Đông lần lượt bị ông chinh phục. Sau khi cơ thể đã thích nghi, Vương Thạch bắt đầu chuyển đi đến Tây Tạng.

Tây Tạng giống như một "khu vực cấm", khi con người bước vào đây sẽ xuất hiện phản ứng đào thải rất rõ rệt, như thể là Tây Tạng đang ngăn chặn "kẻ xâm phạm" tiềm tàng. Có câu nói rằng con người không sinh ra trong tuyệt vọng mà là bị hủy hoại trong tuyệt vọng. Phản ứng đào thải giữa Tây Tạng và "kẻ xâm phạm" cũng tuân theo quy luật này, không phải là thích nghi dần dần mà là bị hủy hoại một cách thê thảm trong quá trình đào thải.

"Xâm phạm" Tây Tạng được một tháng, Vương Thạch và Tây Tạng đã hòa hợp với nhau.

Trạng thái tinh thần quyết định con đường dưới chân, còn Vương Thạch dùng đôi chân vững chắc của mình đo sự vĩ đại của tinh thần. Giới hạn cuối cùng của mạng sống không phải do ốm đau bệnh tật quyết định, mà mạng sống luôn muốn dùng thói quen của mình để quyết định lịch trình của con người, nếu bạn không khuất phục, thì nó sẽ thỏa hiệp.

Từ Tây Tạng trở về, Vương Thạch cảm nhận được rằng tinh thần và sức lực của ông dồi dào hơn trước gấp nhiều lần. Ông cảm tưởng như có thể vượt qua tất cả mọi khó khăn, giải quyết mọi rắc rối, cục diện hỗn độn, mờ mịt rồi cũng có một ngày sẽ nhìn thấy rõ ràng. Một người đứng giữa sự sống và cái chết thấy tất cả mọi sự vật xung quanh đều trở nên tươi mới.

Vương Thạch nói: "Suy nghĩ của một người đã từng leo núi quả thật khác xa so với một người chỉ bước đi trên con đường bằng phẳng."

Trên thế gian có rất nhiều thứ khắc chế lẫn nhau, nào là thành công và thất bại, ốm đau và khỏe mạnh, tích cực và tiêu cực, hy vọng và tuyệt vọng, ánh sáng và bóng tối... Khi người ta ở vào tình thế khó khăn không lối thoát, những gì còn lại chỉ là chán nản và cảm giác muốn vứt bỏ. Nếu lúc đó bạn vẫn tin chắc vào ước mơ của mình và rằng "thời gian sẽ không phụ bạn". Từ đó xây dựng niềm tin, quyết không từ bỏ, thì sức mạnh tiềm ẩn mà bạn chưa từng phát hiện ra sẽ đưa bạn vượt qua mọi gập ghềnh, trắc trở. Bạn phải tin rằng, kiên trì và quyết không từ bỏ chính là lựa chọn đúng đắn nhất.

Có mục tiêu, sẽ có đường đi

Khi có nhiều thứ để lựa chọn, con người ta thường không biết phải lựa chọn thứ nào.

Tất cả mọi người trên thế giới này đều khao khát thành công và

hạnh phúc, chúng ta dành nhiều thời gian để học tập và làm việc, không ngừng tích lũy kinh nghiệm và của cải. Nhưng nếu như phía sau sự nỗ lực, cố gắng kia thiếu đi lòng nhiệt tình thì có lẽ thành công cũng khó xuất hiện.

Có người cho rằng, chỉ những thứ nắm được trong tay mới thực sự là của mình, nếu không thì dù có đẹp đẽ đến mấy cũng chỉ là hư danh mà thôi. Vì thế, khi thời cơ chưa chín muồi mà đã vội vã, hấp tấp hành động thì những thứ có được sẽ không vững chắc, những thứ muốn có tưởng như ở ngay bên cạnh nhưng thực chất lại xa tít mãi tận chân trời. Nhìn trước ngó sau, chắc chắn không tránh khỏi hoảng sợ mà sinh ra rối loạn. Buồn quá hay vui quá đều gây tổn hại cho tâm hồn, giống như huyết áp tác động vào mạch máu, cao quá hay thấp quá cũng đều ảnh hưởng đến sức khỏe.

Con người ta băn khoăn, do dự phần nhiều bắt nguồn từ nỗi sợ thất bại, hoang mang về thành công. Trên bước đường lập nghiệp, những doanh nhân thành công cũng không thể tránh khỏi thất bại, nhưng họ dám đối diện với thất bại. Bạn sẽ phát hiện ra rằng, các doanh nhân "giỏi" nói về thất bại của mình đều trở thành nhân vật thành công bậc nhất trong lĩnh vực của họ.

Trong cuốn sách *Trở thành người bạn ngưỡng mộ nhất* của nhà đầu tư, tỷ phú Warren Buffett có đề cập đến việc những người có thể đột phá khỏi vòng vây của thất bại sẽ dễ dàng rút ra kinh nghiệm. Từ đó ông tránh được những sai lầm tương tự để đi tới thành công.

Cái danh "Vua chứng khoán" của Buffett không hoàn toàn đồng nghĩa với việc ông là nhà đầu tư, người chơi chứng hoán thiên tài, cũng không có nghĩa là sự nghiệp của ông chỉ có thành công mà không có thất bại.

Buffett từng đầu tư vào một công ty khí thiên nhiên[3]. Ông bỏ ra hai tỉ USD mua nhiều loại trái phiếu. Cuối cùng ông lại chịu tổn thất do cuộc chiến giá cả về khí thiên nhiên. Không ít trường hợp đầu tư thất bại như vậy đã xảy ra với chính bản thân Buffett. Vậy tại sao những thất bại này lại không hề ảnh hưởng đến uy danh "Vua chứng khoán" của ông?

[3] Khí thiên nhiên là hỗn hợp chất khí cháy được, bao gồm phần lớn là các hydrocarbon (hợp chất hóa học chứa cacbon và hyđrô).

Nguyên nhân là vì Buffett sẵn sàng đầu tư, miệt mài nghiên cứu, dám nhìn thẳng vào thất bại và học từ thất bại. Khi gặp vấn đề

khó, phương pháp giải quyết và bước đi đúng đắn đóng vai trò then chốt. Khó khăn không phải là thứ gì đó đáng sợ, chỉ cần có chuẩn bị, có kế hoạch, có quyết tâm thì sẽ khắc phục được.

Để hiểu rõ về cổ phiếu, Buffett đã dành ra bốn năm tự học hỏi, nghiên cứu về kinh tế, kiên quyết rèn luyện bản thân trở thành nhà kinh tế hàng đầu. Sau đó lại dùng đến gần 20 năm thực tiễn làm công việc quản lý vốn và hoạt động tài vụ của doanh nghiệp để trở thành chuyên gia trong lĩnh vực này.

Trước năm 42 tuổi, Buffett chỉ coi hoạt động đầu tư của mình là "đầu cơ", thành công chỉ là ngẫu nhiên, còn thất bại là tất yếu. Mãi đến sau năm 42 tuổi, ông mới định nghĩa lại sự nghiệp đầu tư chứng khoán của mình - ông rút ra kinh nghiệm phải nắm giữ cổ phiếu cố định chất lượng cao trong thời gian dài.

Trên thế giới có rất nhiều doanh nhân thành công muộn giống như Buffett, nguyên nhân có thể là do cơ hội chưa đến, hoặc cũng có thể là do chưa chuẩn bị đầy đủ. Lúc còn trẻ, họ cũng từng đi qua rất nhiều "chặng đường uổng công". Sau tuổi trung niên, lựa chọn của họ mới bắt đầu thắp lên hy vọng. Họ tin rằng tất cả nỗ lực và thất bại trước đó đều là khúc dạo đầu, tuy dài nhưng là nền móng vững chắc cho thành công sau này.

Không từ bỏ thì mong ước vẫn tồn tại. Có rất nhiều việc bạn coi đó là kiên trì để đạt đến thành công, nhưng khi bạn thay đổi suy nghĩ thì đó lại chẳng qua chỉ là bụi bặm trên đường, làm mờ mắt bạn mà thôi.

Người xưa có câu: "Cây di chuyển thì chết, người di chuyển thì sống", ý muốn nói ngoài duy trì sự thống nhất thì con người cũng cần phải dịch chuyển, thay đổi đúng lúc. Không ai muốn mình thất bại nhưng khư khư giữ sai lầm thì chẳng phải là đi ngược lại thành công, càng đi càng xa hay sao?

Thất bại không đáng sợ, mà đáng sợ là không dám nhìn thẳng vào thất bại, không dám đối diện với thất bại. Chúng ta đi từ thất bại đến thành công không phải bằng lòng kiên trì, mà là bằng việc thay đổi suy nghĩ, ứng biến linh hoạt.

Có một câu chuyện về hai thanh niên Giáp và Ất. Họ đến nơi khác mua một số mặt hàng địa phương để mang về bán và kiếm lời. Hai người xuất phát cùng nhau, đến cùng một địa điểm và cũng dùng toàn bộ tiền vốn của mình mua một số lượng hàng vải gai, bởi vì ở quê họ đây là mặt hàng có giá trị nhất.

Trên đường về, họ đi qua thành phố A chủ yếu sản xuất da lông nhưng lại đang thiếu vải gai. Giáp liền bán hết số vải gai của mình, lấy tiền mua da lông có giá trị cao hơn, sau đó vẫn còn dư một ít tiền mặt. Còn Ất cho rằng nhu cầu da lông ở quê mình không lớn nên quyết định không bán vải gai. Tiếp sau đó, hai người đi qua thành phố B sản xuất nhiều dược liệu nhưng lại rất thiếu da lông và vải gai. Giáp đổi da lông thành dược liệu mà ở quê đang có nhu cầu còn lớn hơn cả vải gai, còn Ất vẫn giữ nguyên suy nghĩ của mình. Hai người lại tiếp tục đi, qua thành phố C sản xuất vàng nhưng thiếu dược liệu và vải gai. Giáp đổi luôn toàn bộ dược liệu mình có thành vàng, còn Ất vẫn kiên trì mang vải gai về quê.

Cuối cùng cũng về đến quê, vải gai mà Ất vất vả mang về chỉ kiếm được một chút lãi nhỏ, không bù nổi chi phí đi đường, càng không thể bằng số vàng Giáp đổi được ở thành phố C.

Rất nhiều câu nói khích lệ đều mang hàm ý kiên trì chắc chắn sẽ mang lại kết quả nhưng không chỉ rõ kết quả này là tốt hay xấu. Có những doanh nhân nhiệt tình, hăng hái "trải đường" cho người đến sau, bày tỏ rằng "lập nghiệp không có đúng sai, chỉ cần kiên trì là chắc chắn thành công". Nhưng lại không nói rõ thành công đó có tương xứng với kiên trì, cố gắng đã bỏ ra hay không.

Chúng ta có lý do để tin rằng kiên trì giữ lấy sai lầm thật ra là hèn nhát không dám thừa nhận thất bại. Thứ hủy hoại thành công của một người cần cù, chăm chỉ là tự tin thái quá. Những theo đuổi không ngừng nghỉ kia, cho dù lúc nào cũng có nguy cơ bị vượt, nhưng nếu quay lại nhìn nhận thật kỹ, thì sẽ thấy đó là sự cổ vũ và thúc giục rất lớn. Cảm giác bị dồn đuổi cũng chính là nguồn cơn như đổ thêm dầu vào lửa, đẩy những người đứng đầu vào nơi đầu sóng ngọn gió và vươn lên.

Từ xưa đến nay, thứ giúp con người thay đổi vận mệnh luôn là cố gắng một cách linh hoạt. Quẩn quanh với việc lựa chọn con đường nào ngắn hơn không bằng học cách thay đổi suy nghĩ trong lúc đang mịt mù. Mục tiêu ở kia, bạn không chuyển động, nó cũng không chuyển động, vậy thì cần gì phải lo lắng về việc đến đó bằng hình thức nào?

Bỏ ra bao nhiêu, thu về bấy nhiêu

Tiểu Ưu dạy học tại một xóm núi nhỏ ở Quý Châu đã một năm. Đối với cô, đây là năm có ý nghĩa nhất trong hơn 20 năm cô sống trên đời. Trước kia, chỉ xem những đoạn phim về chương trình dạy học tình nguyện cho trẻ em nghèo khó đã khiến cô thấy rất

xúc động. Đến khi thực sự được làm công việc này, Tiểu Ưu đã rất hạnh phúc. Cô cảm nhận được rằng hạnh phúc tốt đẹp nhất trên thế gian bắt nguồn từ tấm lòng trong sáng, không toan tính của mỗi người.

Hoàn cảnh gia đình Tiểu Ưu thuộc loại bình thường, cha mẹ cô cố gắng cũng chỉ chu cấp cho cô đến khi tốt nghiệp học viện mỹ thuật, không có đủ tiền để xin việc cho cô. Không muốn từ bỏ mỹ thuật, cũng không muốn từ bỏ trường lớp, Tiểu Ưu chỉ có duy nhất một cách là tham gia chương trình "Ba hỗ trợ" của nhà nước Trung Quốc. Cô tình nguyện đến dạy học ở những vùng xa xôi hẻo lánh, sau hai năm sẽ có cơ hội được công tác tại trường học ở nơi đăng ký hộ khẩu của mình.

Lúc đầu Tiểu Ưu nghĩ rằng cô tham gia chương trình chỉ để tìm kiếm một công việc, nhưng sau đó cô đã nghĩ khác. Đối với một số người niềm vui đến từ vật chất, nhưng với những người khác, niềm vui lại đi cùng với tâm hồn ấm áp, vừa lòng với những gì mình có.

"Cô Tiểu Ưu ơi, cô xem ông Mặt trời em vẽ có to không? Có thể chiếu sáng bầu trời được không?"

"Mặt trời mà chúng ta nhìn thấy đang ở trên trời rồi, sao em lại muốn vẽ Mặt trời chiếu sáng bầu trời vậy?"

"Trong mơ bà nội bảo em rằng bà ở trên trời sẽ cầu chúc cho em khỏe mạnh, lớn khôn. Nhưng chỉ khi nhắm mắt lại em mới nhìn thấy được bà. Em nghĩ rằng nếu Mặt trời em vẽ đủ to thì sẽ có thể chiếu sáng khoảng trời trong giấc mơ để bà nội luôn ở bên cạnh em."

Đó là cuộc trò chuyện giữa Tiểu Ưu với một bé trai tám tuổi tên là Hạo Trạch, học sinh lớp Hai tại ngôi trường cô đang dạy. Cha mẹ cậu bé đều mắc HIV và lần lượt qua đời sau khi cậu bé chào đời. May mắn thay Hạo Trạch không bị lây nhiễm căn bệnh quái ác này. Hạo Trạch và bà nội sống nương tựa vào nhau. Nhưng bà nội tuổi già sức yếu, mắc nhiều bệnh tật lại không được chữa trị kịp thời nên hai năm trước đã bỏ lại đứa cháu trai mà từ giã cõi đời.

Mặc dù Hạo Trạch không bị nhiễm vi rút HIV nhưng nhiều người dân trong thôn vẫn xa lánh cậu bé, bạn bè không ai chơi với cậu. Để giúp Hạo Trạch được đi học, nhà trường đã tổ chức riêng cho cậu một lớp học Xanh, chỉ có một thầy dạy một trò. Hoàn cảnh tuy khó khăn nhưng Hạo Trạch không mất đi niềm hy vọng vào

cuộc sống.

Hàng ngày Hạo Trạch tự mình nấu cơm, giặt giũ quần áo và đi học. Hàng xóm tốt bụng cũng hay giúp đỡ Hạo Trạch. Cậu bé còn học được từ mọi người cách trồng rau, dù hay bị nhầm cỏ dại là rau cải và đem về nấu. Hạo Trạch bé bỏng chưa bao giờ oán trời trách đất vì cảnh ngộ đáng thương của mình, cậu bé cứ sống tỏa sáng một cách rực rỡ như ánh mặt trời.

Con thuyền xuôi dòng nếu giữ chắc phương hướng thì có thể đi về phía trước thuận lợi. Còn khi ngược dòng, chỉ có lúc nào cũng giữ đúng tư thế, dốc hết sức lực chèo lái liên tục mới tiến lên được.

Sông có khúc người có lúc, không ai trong suốt cả cuộc đời đều phải ở trong cảnh khốn cùng. Nhưng cuộc sống không phải chỉ dùng vài câu văn chương ru ngủ tinh thần là có thể thay đổi hoàn toàn được. Cần phải có năng lực tự thân mạnh mẽ và mong ước mãnh liệt. Hãy tin tưởng rằng mặt trời có thể soi sáng tất cả mọi góc tối tăm không nhìn thấy được.

Thật ra, trong lòng mỗi người đều có ít nhất hai cái "tôi". Lúc bi quan, cái "tôi" tích cực sẽ cổ vũ bản thân.

Lúc tự cao tự đại, cái "tôi" tiêu cực sẽ xông ra kiềm chế và dạy dỗ chính mình. Người có nhiều suy nghĩ tích cực sẽ nhận được nhiều ánh sáng mặt trời hơn. Thế giới này có lúc kiên cường mà không cần bất kỳ lý do gì, người càng nỗ lực cố gắng thì ngày càng xuất sắc. Người không có tự tin phải chịu đựng đủ mọi thăng trầm chìm nổi.

Tất cả mọi thành tích đều liên quan đến nỗ lực và cố gắng, đầu cơ trục lợi không thể tồn tại lâu dài.

Chương 2
Bạn oán trách là vì chưa đủ mạnh mẽ

Năng lực phải tương xứng với ước muốn

Tôi và A Húc quen biết nhau lúc cả hai đều hơn 20 tuổi. Để theo đuổi được người con gái mình thích, để thăng tiến trong công việc, để không bị đào thải trong xã hội khắc nghiệt, A Húc tận dụng tất cả thời gian, luôn hăng hái phấn đấu hết sức mình.

Bạn bè từng hỏi cậu rằng phấn đấu không thiết nghỉ ngơi như vậy lẽ nào không thấy mệt? Cậu thản nhiên trả lời rằng, năng lực của mình vẫn chưa tương xứng với ước muốn, nên ngoài nỗ lực cố gắng ra không còn con đường nào khác.

Đây chính là kiểu người có tâm lý trung thực, tích cực, không mượn lý do để bao biện cho tinh thần rệu giã, cũng không vì vinh quang sáng chói nhất thời mà quên mất những gian nan, vất vả đã từng trải qua.

Trên thực tế, A Húc chính là ví dụ tiêu biểu của lớp thanh niên vừa rất nỗ lực lại vừa rất xuất sắc. Mặc dù có thành tích công tác nổi bật nhưng hễ có đồng nghiệp xin chỉ bảo hay nhờ giúp đỡ, cậu luôn nhiệt tình nhận lời, khiến người khác rất có cảm tình. Vì thế A Húc luôn vô cùng bận rộn, không những bận làm việc của mình mà còn bận giải quyết khó khăn giúp người khác.

Nhiều năm trôi qua, những người đầy nhiệt huyết năm xưa giờ đây đều đã làm chồng, làm cha. Thanh xuân trôi qua với những dại khờ và lòng nhiệt tình hăng hái. Đến tuổi trung niên, cuộc sống có thêm nhiều áp lực, có người ngày càng kiên cường và tích lũy được nhiều thành tựu, có người từ bỏ giấc mộng ngày xưa, im

hơi lặng tiếng. Cái giá của trưởng thành hoặc là ước mơ trở thành hiện thực, hoặc là trở thành hiện thực của người khác.

Hiện giờ, A Húc là Tổng giám đốc Điều hành một công ty niêm yết đặt tại Bắc Kinh. Công việc cậu phải xử lý hàng ngày không còn là những nhiệm vụ làm mãi không hết mà lãnh đạo giao xuống, cũng không phải là những việc đồng nghiệp liên tiếp nhờ vả nữa. Giờ đây, điều mà cậu bận tâm là làm thế nào để giúp doanh nghiệp phát triển nhanh và ổn định.

Tại hội nghị thường niên của công ty, A Húc công bố bản báo cáo vô cùng tâm huyết, cũng có thể coi đó là một bài diễn thuyết về quá trình miệt mài phấn đấu suốt hơn 20 năm của cậu. Khí thế dâng trào sục sôi là ý chí chiến đấu hiếm hoi của người đàn ông ở độ tuổi này, và cũng là sự thận trọng rất đáng quý giữa mặt bằng chung hay xốc nổi của tuổi trẻ. A Húc từng có một phát ngôn kinh điển: "Vị trí quyết định suy nghĩ." Rõ ràng, bạn ngồi ở vị trí nào sẽ quyết định bạn nên suy xét những gì và sắp xếp hành động ra sao.

Tôi nhớ câu nói này của A Húc vẫn còn một lớp nghĩa khác. Đó là một người làm được bao nhiêu công việc, rút ra được bao nhiêu nhận thức tâm đắc, đồng thời trên cơ sở đó nỗ lực, cố gắng được bao nhiêu, thì sẽ trực tiếp ảnh hưởng đến tư duy, tâm lý và hành động của chính họ.

Trước kia, việc giúp đỡ đồng nghiệp giải quyết công việc không những giúp A Húc có được thiện cảm từ những người xung quanh, mà còn là cơ hội để cậu tích lũy kiến thức, bồi dưỡng kỹ năng cho bản thân. Khi khát vọng bùng cháy, cậu sẽ có thể lập tức tiến bước trên con đường đã chọn. Thứ nâng đỡ bạn thành công không phải là những bí kíp trong sách quý gia truyền, cũng không phải là vũ khí sắc bén, mà là sự thúc giục khi một người xuất sắc hơn bạn, cố gắng hơn bạn mà vẫn cứ tiếp tục nỗ lực trong khi bạn chỉ lười biếng và chẳng làm gì cả.

Thế giới không thiếu những người mơ mộng, cũng không thiếu những người cần cù, cố gắng. Điều thật sự thiếu là những người sau khi ước mơ trở thành hiện thực vẫn có thể tiếp tục nỗ lực tiến tới ước mơ tiếp theo còn to lớn hơn.

Ước mơ vĩ đại cần phải có năng lực lớn hơn nữa để tương xứng với nó.

Đương nhiên, người như vậy rất hiếm, vì thế mới trở nên vô cùng đáng quý. Hầu hết những người có mong muốn nỗ lực vì ước mơ

thực ra lại cách ước mơ rất xa. Họ mãi cho đến lúc mệt nhoài vẫn chưa thể biến giấc mộng thành hiện thực.

Nhiều người cho rằng nỗ lực, cố gắng chắc chắn sẽ nhận được kết quả tốt đẹp. Nhưng họ lại quên mất một điều là cần phải xác định đúng phương hướng thì nỗ lực đó mới đáng giá.

Một số người trông có vẻ rất nỗ lực học tập và làm việc, trên thực tế quả thật cũng chỉ là "trông có vẻ" mà thôi. Người khác không biết bạn gục đầu xuống là đang suy nghĩ hay ngủ gật, cũng không biết khi bạn đọc quyển sách kia là đọc lướt qua hay ghi nhớ kỹ từng câu từng chữ. Nỗ lực trong suy nghĩ của bạn giống như một cơn gió, xua tan mây mù hay mang theo cát bụi hoàn toàn phụ thuộc vào "cốt chỉ hướng gió" của bạn.

Người nỗ lực chưa chắc đã giỏi mọi việc nhưng ít nhất cũng dễ dàng đạt được thành tích tốt hơn người không nỗ lực. Nỗ lực của một người là do bản thân tự bộc lộ chứ không phải được người khác thừa nhận.

Trong một lần khảo sát đánh giá phân ban, thành tích của Tằng Vu đứng thứ hai từ dưới lên, lập tức cô bị chuyển từ lớp thực nghiệm xuống lớp không phân ban. Thầy giáo và bạn học đều rất bất ngờ vì trong mắt mọi người cô luôn là một học sinh ngoan, vừa có thành tích học tập xuất sắc lại vừa cần cù, chịu khó.

Đối với người khác đó là điều bất ngờ nhưng trong lòng Tằng Vu đã dự tính trước được điều này. Trước đây, mỗi lần kiểm tra Tằng Vu đều ngồi gần những bạn học giỏi, nên cô dễ dàng đạt điểm cao. Nhưng lần kiểm tra này, Tằng Vu không được ngồi cạnh những bạn học giỏi như trước, nên thành tích thật của cô đương nhiên bị phơi bày.

Xuất sắc không vượt qua được giám sát thì dù có ra sức "lấp liếm" cũng chẳng có tác dụng gì. Dùng thủ đoạn lừa bịp để trốn tránh, xưa nay đều phủ định bản thân bạn. Những người càng cố gắng càng xuất sắc kia, cho dù bạn có coi thường họ, họ cũng vẫn sống hồn nhiên tươi mới giữa đời. Đây có lẽ là chỗ vĩ đại nhất của ước muốn, nó có thể giúp người ta có tinh thần cố gắng, không ngừng khai thác năng lực tiềm tàng của bản thân, đồng thời cũng sẽ phơi bày cảnh tượng không mấy dễ chịu đằng sau sự nỗ lực giả dối.

Nếu tài năng của bạn vẫn chưa tương xứng với ước muốn cao xa thì hãy tiếp tục nỗ lực, cố gắng hơn nữa nhé!

Dũng cảm đối diện với cuộc đời

Người ta thường bảo rằng nam nhi đại trượng phu không dễ dàng rơi lệ, nhưng khi xem bộ phim *Ung thư hãy cút đi*, tôi đã khóc từ đầu đến cuối, không sao cầm lòng được.

Lúc bộ phim được công chiếu thì Hùng Đốn đã rời xa khán giả và bạn đọc. Cô gái ấy luôn nở nụ cười ngây ngô, dùng vẻ bề ngoài kiên cường để giấu đi nội tâm mỏng manh, yếu ớt. Cô gái có sức sống ngoan cường chống lại căn bệnh nan y ấy đã khiến lòng tôi rung động.

Nhớ lại bản thân lúc còn đi học, mỗi khi có bài kiểm tra bị điểm kém, tôi đều tìm ra được một lý do để vớt vát chút thể diện cho sự thiếu cố gắng của bản thân, để không đến nỗi bị người ta gọi là học sinh kém. Đến khi đi làm, khi không hoàn thành công việc mà cấp trên giao cho đúng thời hạn, tôi vẫn có thể đưa ra lý do hợp lý để lấp liếm hết lần này đến lượt khác. Lúc ấy, tôi có cảm giác tất cả mọi sai lầm đều không phải do thiếu sót của mình gây ra. Hóa ra đổ lỗi cho thứ khác lại dễ dàng đến như vậy.

Tôi chưa bao giờ nghiêm túc xem xét xem rốt cuộc mình thiếu chí tiến thủ đến mức nào. Sau đó nhớ lại thì lại tự nhủ rằng tuổi trẻ ai mà không phạm phải sai lầm? Tuổi trẻ là của mình nhưng thế giới lại là của mọi người. Có rất nhiều việc lừa bản thân thì dễ nhưng không thể lừa được cả thế giới.

Năm Tiểu Vi 13 tuổi, cha mẹ cô bé ly hôn. Mọi người đều cho rằng chắc chắn cô bé sẽ rất oán trách cha mẹ vì lấy đi của cô một gia đình, nhưng không ngờ rằng cô bé lại cảm ơn cha mẹ vì đã chia tay nhau. Tiểu Vi nói rằng từ lúc còn nhỏ cha mẹ đã không quan tâm đến cô bé. Khi họp phụ huynh, cô cũng phải bịa ra một lý do để nói dối giáo viên, cô nói "cha mẹ phải làm thêm giờ". Lúc nói những lời này, Tiểu Vi nín thở, không dám nhìn thẳng vào mắt giáo viên.

Cái gọi là "cha mẹ làm thêm giờ" kia thật ra chỉ là nhậu nhẹt và chơi bài. Tiểu Vi chưa bao giờ cảm nhận được niềm hạnh phúc của đứa trẻ được lớn lên trong yêu thương. Rất nhiều đêm Tiểu Vi không ngủ. Cô bé đứng cạnh cửa sổ và nhìn lên bầu trời đầy sao, tìm kiếm hình bóng vô cùng bé nhỏ của bản thân, rồi hét to lên với chính mình: "Tất cả đều phải dựa vào chính mình nhé!"

Sau khi ly hôn, người mẹ chưa từng liên lạc với Tiểu Vi. Không nhận được tình yêu của mẹ, cô bé ngây thơ đã đánh mất niềm hạnh phúc mà ở lứa tuổi đó lẽ ra cần phải có. Mọi người đều nói rằng khi tuổi vị thành niên trùng với tuổi nổi loạn sẽ dễ sinh ra

một "vụ lở đất", phá hủy ý chí và sự tích cực của một người. Tiểu Vi không may gặp phải "vụ lở đất" nhưng lại may mắn chiến thắng được sự nổi loạn tiêu cực của bản thân. Tiểu Vi nói rằng cần phải cảm ơn chính mình, bởi nhờ sự tích cực và cố gắng của bản thân mà cô bé mới có thể trưởng thành một cách bình yên như vậy.

Không ai có thể lựa chọn cha mẹ và việc mình được sinh ra nhưng ta có thể thay đổi cuộc đời nhờ sự nỗ lực, cố gắng. Có lẽ, do có hoàn cảnh gia đình như vậy nên cô bé luôn kiên cường và dũng cảm hơn những người khác. Không phải ai cũng thích sự dũng cảm quật cường ngấm vào tận xương tủy, nhưng đứng trước hoàn cảnh khó khăn, sự dũng cảm này sẽ giúp con người có cơ hội bứt phá.

Do từ nhỏ đã thiếu vắng tình cảm ấm áp của gia đình nên từ rất sớm Tiểu Vi đã trưởng thành và nhanh chóng xây dựng cho mình một gia đình nhỏ. Trong ký ức của cô, người thân hiện ra rất mơ hồ, rất xa lạ. Nên trong hiện thực, cô rất muốn có được hơi ấm của gia đình.

Người ta thường hay nói: "Việc tốt thường hay trắc trở". Câu nói này dùng để ví von: Muốn có được kết quả tốt đẹp cần phải đạp lên chông gai, vượt mọi khó khăn, trắc trở. Lúc tưởng rằng sẽ được sống một cuộc đời hạnh phúc, Tiểu Vi phát hiện mình gặp vấn đề về thai kỳ ở mức độ nặng. Khi thai nhi được bảy tháng tuổi thì cô bị xuất huyết nên buộc phải đẻ mổ.

Do sức đề kháng của Tiểu Vi yếu nên quá trình mổ đẻ tương đối nguy hiểm. Và vì đứa trẻ chưa đủ tháng nên khi ca mổ tiến hành được hai tiếng thì bác sĩ thông báo chỉ có thể cứu được một người.

Người đang trong trạng thái gây mê, toàn thân thường mất hết cảm giá. Nhưng lúc đó Tiểu Vi vẫn có một ý thức vô cùng mạnh mẽ - cô phải sống và con cô cũng phải sống. Khi thân thể yếu ớt, nó cần phải được tâm hồn dành cho niềm tin mãnh liệt, phải tin tưởng, phải kiên trì thì mọi việc sẽ đều tốt đẹp hơn.

Thật may mắn, Tiểu Vi đã sinh nở thành công và đứa bé hoàn toàn khỏe mạnh.

Trong số chúng ta khó có người có số phận thăng trầm như Tiểu Vi. Nhiều lúc chúng ta chỉ giỏi đề cao kiên cường và dũng cảm nhưng bản thân lại không thể lấy mình ra để làm gương. Lời lẽ hùng hồn có rất nhiều nhưng những lời thật sự có giá trị thì lại ít

tới mức thảm hại. Đứng trước số phận, nếu bạn cúi đầu thì nó sẽ ngạo mạn giương cờ thách thức sự bền bỉ, dẻo dai của bạn.

Khi gặp khó khăn, một số người không ngần ngại che dấu. Họ cho rằng không để ý đến nó thì cuối cùng nó cũng sẽ qua đi. Nhưng như vậy sẽ chỉ là lừa mình dối người mà thôi.

Trốn tránh và tảng lờ nhất thời chỉ có thể đổi lại một chút bình yên ít ỏi trước mắt. Song những việc bạn xem nhẹ và không thèm quan tâm kia vẫn đang ủ men trong con người bạn, để rồi sau đó lặng lẽ xảy ra khiến bạn trở tay không kịp.

Những thứ có thể khiến người ta không làm chủ được mà phải né tránh, chắc chắn nó có lý do để tồn tại. Nếu không thể chạy trốn khỏi số phận thì hãy nên vui vẻ đón nhận nó. Bạn phải luôn tin rằng những khổ đau, vất vả gặp phải đều là do ông trời sắp đặt sẵn cho bạn. Dù bạn có tiếp nhận hay không thì vất vả, khổ sở cần phải gánh chịu đó cũng không hề mờ nhạt đi dù chỉ một chút, chứ đừng nói gì đến chuyện giảm bớt.

Có rất nhiều việc bạn càng muốn trốn tránh lại càng không thể trốn tránh nổi, hơn nữa còn kìm hãm tâm hồn và tinh thần, khiến bạn phải vất vả, lao tâm khổ tứ. Không ai may mắn đến mức trong suốt cuộc đời đều trải đầy hoa hồng. Cái gọi là tuổi trẻ chẳng phải là quãng thời gian nên dùng để nỗ lực hết mình hay sao?

Thất bại giúp bạn mạnh mẽ hơn

Tôi thích hoa hướng dương vì nó lúc nào cũng hướng về phía Mặt trời. Mỗi buổi sáng sớm từ khoảng 4 đến 6 giờ, khi chưa ai thức giấc thì những đóa hoa giống như Mặt trời tí hon kia đã nở rộ. Trong thung lũng, ngoài cánh đồng hay ở bất kỳ nơi đâu cũng đều có thể trông thấy một đóa "Mặt trời nhỏ" thẳng tắp đứng đó, hiên ngang và bất khuất.

Hoa hướng dương không sang như mẫu đơn, thược dược, cũng không cứng cỏi như hoa mai, hoa cúc. Rất ít người thưởng thức nó, cũng không có mấy ai mang nó về nhà trồng. Trong suốt cuộc đời chỉ duy nhất một lần nó cúi đầu, đó là lúc hạt chín để dâng tặng cho thế gian.

Thường chỉ có những người anh hùng, những minh tinh hay những người có cống hiến to lớn cho nhân loại mới có thể để lại tiếng thơm muôn đời, lưu danh vạn thế hoặc được người đời khắc cốt ghi tâm. Không thể phủ nhận, những nhân vật này có sức sống vô cùng mãnh liệt trong lòng mọi người, và cũng rất có giá

trị truyền tụng. Nhưng như vậy không có nghĩa là những con người bình thường không thể tồn tại mãi mãi với thời gian. Vẻ đẹp được xã hội ca tụng là những điêu khắc của con người trên đỉnh kim tự tháp, nhưng thật sự cống hiến nhiều nhất cho thế giới này lại chính là những con người bình thường kia.

Bạn và tôi đều là người bình thường nhưng lại có cuộc đời phi thường. Chúng ta có ước mơ, gặp nhau trên con đường thực hiện giấc mơ, biết nhau khi sự sống bùng cháy mãnh liệt nhất, bung nở như hoa hướng dương trong gió xuân ấm áp. Kiếp phù du vì kiên trì theo đuổi ước mơ mà trở nên đẹp đẽ. Thời gian ghi tạc cuộc đời con người, tạo nên thế giới đẹp đẽ nhất nhưng đồng thời cũng tạo nên hình tượng tốt đẹp nhất cho chính bản thân mình. Nếu một ngày nào đó, hoàn cảnh ép buộc bạn phải trở nên mạnh mẽ hơn, thế giới của bạn sẽ từ con đường nhỏ hẹp biến thành cánh đồng bao la. Những thứ bạn theo đuổi sẽ ngày càng nhiều hơn: danh vọng, của cải, địa vị…

Nếu mệt rồi, hãy đi chậm lại hoặc dừng lại nghỉ một chút, ngắm nhìn phong cảnh ven đường. Hãy giang rộng hai tay, hít thở thật sâu, hãy tiếp tục đối xử thật tử tế với ước mơ ban đầu, hãy nâng niu những nỗ lực, quyết tâm của bạn.

Đêm tối đã có trăng và sao làm bạn, sao buổi sớm tuy bé nhỏ vẫn luôn luôn lấp lánh. Con người hay sự vật tồn tại đều phải có giá trị riêng thì cuộc đời và hành trình đi tìm ước mơ của bạn mới có ý nghĩa. Trên đường đi, gặp núi thì mở đường, gặp sông thì bắc cầu, cơ hội xưa nay đều nhờ những sự chuẩn bị và cần cù cố gắng đó mà trở thành riêng biệt. Hành trình bôn ba không thể tránh khỏi chông gai, gập ghềnh, trắc trở, nhưng nếu cứ bước tiếp bạn sẽ nhận ra rằng không cần nhờ đến sự trợ giúp từ bên ngoài, đoạn đường mở ra kia đã dài lắm rồi.

Khi bạn biết dũng cảm đối diện với thất bại, tự tin đón nhận thách thức, đối xử chân thành với bạn bè, rộng lượng với ước mơ, cuộc đời của bạn sẽ không còn là một con đường lẻ loi, vắng lặng nữa. Thuận lợi giúp bạn trưởng thành rất nhanh, nhưng trắc trở lại luôn tạo ra cho bạn cơ hội để trưởng thành. Rồi sẽ đến một ngày nào đó, bạn sẽ nhận ra rằng, ước mơ vẫn tồn tại trên suốt đoạn đường kia đã giúp bạn càng trưởng thành hơn và mạnh mẽ hơn.

Tôi thích chạy thật nhanh về phía hoa hướng dương nở rộ, muốn cùng hoa cười ngạo nghễ dưới ánh nắng mặt trời. Tôi luôn quý trọng từng giây phút để kiên trì nỗ lực. Bởi vì tôi tin chắc rằng tôi của ngày mai nhất định sẽ phải cảm ơn tôi của ngày hôm nay vì

đã nỗ lực như vậy.

Cố gắng để không nuối tiếc

Chúng ta có câu: "Không có việc gì khó, chỉ sợ lòng không bền."

Rất nhiều ước mơ chúng ta không thể thực hiện được lại được những người nỗ lực hơn biến thành hiện thực. Rất nhiều con đường chúng ta không nhìn ra phương hướng thì lại được người có ý chí phấn đấu trải đầy ánh sáng. Chúng ta không thể nói rằng tất cả mọi việc trên thế gian đều được giải quyết, nhưng chúng ta cũng nên có niềm tin rằng những ước mơ xa vời kia cuối cùng rồi cũng sẽ trở thành hiện thực.

Dưới biển sâu, cá là loài sinh vật mà chỉ cần không cử động vẫn có thể "đứng im". Thứ giúp cá có thể "đứng im" trong nước là một bộ phận trên cơ thể nó, được gọi là bong bóng.

Bong bóng giúp cá tự nổi, tự do điều khiển cơ thể hoặc "đứng im" hoặc di chuyển ở bất kỳ tầng nước nào. Ngoài ra, bong bóng còn tạo ra không gian trong bụng cá, giúp bảo vệ lục phủ ngũ tạng dưới áp suất của nước. Có thể nói bong bóng chính là "thần bảo hộ" nắm giữ mạng sống của loài cá.

Bong bóng quan trọng như vậy, nếu không có nó cá không thể sống sót. Tuy nhiên cũng có một loài cá bẩm sinh đã không có bong bóng nhưng có khả năng sinh tồn rất cao, nó chính là cá mập.

Cá mập có rất nhiều loại nhưng không loại nào có bong bóng, điều này đã mặc định chúng không thể tự sinh ra lực nâng để "đứng im" trong nước. Trong cơ thể chúng cũng không có "tấm màng" bảo vệ các bộ phận quan trọng. Vì vậy chúng phải bơi liên tục không ngừng nghỉ để có thể nổi được ở một độ sâu nhất định.

Các nhà khoa học đã từng tiến hành nghiên cứu và đưa ra kết quả: Vì không thể "đứng im" được nên cá mập phải ra sức bơi lội để không bị chết chìm dưới đáy biển. Cũng nhờ đó mà rèn luyện được một cơ thể khỏe mạnh, thực sự xứng đáng là "bá chủ biển khơi".

Nick Vujicic sinh ra ở Úc, chưa từng cảm nhận được niềm vui khi được cử động chân tay, bởi vì ngay từ khi sinh ra anh đã không có tứ chi. Nhưng Nick không vì thế mà từ bỏ cuộc sống, anh vẫn nỗ lực sống và ngày càng sống tốt hơn.

Anh tự làm việc nhà như nấu nướng, giặt giũ theo khả năng của

mình. Anh có thể leo cầu thang, sử dụng máy tính và bơi lội. Kể từ năm 19 tuổi, Nick đã thực hiện hành trình để lại "dấu chân" của mình ở nhiều nước châu Á, châu Phi, châu Mỹ để truyền lòng tin và tình yêu thương cuộc sống cho hàng triệu người. Nick chính là một "cuốn sách sống", là cuốn sách "truyền cảm hứng".

Nếu chúng ta ít may mắn hơn những người khác, liệu chúng ta có đầu hàng trước số phận? Tôi tin rằng khi đóng lại một cánh cửa với ai đó, ông trời cũng sẽ rất công bằng mà mở ra cho người ấy một cánh cửa khác. Tuy nhiên chúng ta phải chăm chỉ tìm kiếm cánh cửa có thể thay đổi hoàn toàn cuộc sống của mình.

Cách đây không lâu ở trên mạng có lưu truyền một bức ảnh Jack Ma chụp chung với các bạn cùng lớp từ thời còn là học sinh. Lúc đó Jack Ma không có gì nổi bật.

Thành công của Jack Ma giống như phép thuật, còn bản thân ông chính là hình mẫu về đức tính miệt mài, chăm chỉ. Chúng ta hẳn đều đã biết ngay từ lúc bắt đầu lập nghiệp, Jack Ma đã gặp phải đủ mọi khó khăn, trải qua vô số lần thất bại rồi gây dựng lại từ đầu. Nhưng ngày hôm nay, ông đã trở thành biểu tượng thành công của thời đại.

Ngày trẻ, Jack Ma từng hai lần thất bại khi đi xin việc vì lý do ngoại hình, nhưng không vì thế mà ông oán trách cha mẹ đã không sinh ra ông với vẻ ngoài khôi ngô, tuấn tú. Ông cũng không tìm đến biện pháp phẫu thuật thẩm mỹ để có khuôn mặt như ý. Ông tin rằng thứ tốt nhất chính là bản thân mình hiện tại, và thứ có thể giúp ông xua tan mây mù để đến với thành công cũng chính là bản thân mình.

Sau khi tìm việc làm không thành công, Jack Ma quyết định lập nghiệp. Ban đầu, ông mở Văn phòng Dịch thuật Hải Bác ở Hàng Châu. Công việc không hề dễ dàng, văn phòng lâm vào tình trạng thu không đủ chi - tháng đầu tiên ông chỉ kiếm được 700 tệ, không bằng một phần ba số tiền thuê nhà là 2.400 tệ. Để duy trì kế sinh nhai, Jack Ma buộc phải cho thuê lại một nửa diện tích văn phòng, sau đó lại làm thêm "nghề tay trái", chèo chống giúp văn phòng dịch thuật tồn tại.

Chặng đường phát triển từ khi lập nghiệp đến khi thành lập Tập đoàn Alibaba của Jack Ma vô cùng khó khăn, gian khổ. Lúc khó xử nhất, ông từng bị coi là tên lừa đảo. Lúc nghèo khó nhất, trong tài khoản ngân hàng của ông chỉ còn 200 tệ. Lúc bất lực nhất, dịch SARS suýt chút nữa buộc ông phải đóng cửa công ty. Lúc uất ức

nhất là khi ông quyên góp ủng hộ 47 triệu 447 nghìn tệ cho nhân dân ở huyện Văn Xuyên (Tứ Xuyên) sau trận động đất lịch sử, nhưng lại bị nói rằng chỉ ủng hộ rất ít.

Đối diện với khó khăn, Jack Ma tự động viên bản thân rằng bản lĩnh của người đàn ông được rèn luyện qua gian khổ. Không ai có được thành công một cách dễ dàng. Bạn phải nỗ lực thì mới không đánh mất cơ hội, mới đạt được thành tựu. Hành trình nỗ lực để trở thành một trong những doanh nhân thành công nhất Trung Quốc của Jack Ma chính là sự cổ vũ vô cùng lớn lao cho mọi thanh niên muốn tự mình lập nghiệp.

Có thể ở phía trước và phía sau Jack Ma có rất nhiều người có cùng ước mơ như ông, nhưng họ chưa đủ nỗ lực, hay nói cách khác là khi đứng trước khó khăn họ không đủ dũng cảm, bản lĩnh. Nếu không đủ bản lĩnh thì không có cách nào để biến ước mơ thành hiện thực.

Trong lúc oán thán ước mơ quá lớn không thể thực hiện được, oán thán cuộc sống gian khổ, bước đường khó khăn, bạn có tự hỏi một cách sâu sắc rằng nỗ lực, cố gắng của bản thân đã tương xứng với ước mơ của mình hay chưa? Hiện thực tàn khốc không thể mô tả được bằng lời nói, nhưng dù có gặp khó khăn bạn hãy cố gắng hết sức để thực hiện ước mơ của mình. Như vậy bạn mới có cơ hội thành công, không uổng phí thời gian, không hổ thẹn với chính mình.

Kiên trì một cách đúng đắn là điều quan trọng

Nếu biết rằng "dù nỗ lực cũng chưa chắc thành công" thì có lẽ sẽ có một số người từ bỏ. Nhưng nếu biết rằng "không nỗ lực chắc chắn không thể thành công" thì tôi tin rằng những người đang chuẩn bị từ bỏ kia nhất định sẽ tiếp tục dốc hết sức mình.

Thật vậy, không phải tất cả mọi nỗ lực đều mang đến cho người biết phấn đấu một câu trả lời vừa ý. Nhưng chúng ta luôn tin tưởng rằng mọi nỗ lực, cố gắng đều sẽ nở ra những bông hoa tươi đẹp, cho dù không kết thành quả ngọt thì cũng vẫn ngập tràn hương thơm.

Có rất nhiều con đường dài không thấy đâu là điểm cuối. Đi nhiều cũng sẽ mệt, nhưng nếu không đi thì nhất định bạn sẽ hối hận. Chúng ta luôn trông thấy những người xuất sắc đứng trên đỉnh kim tự tháp, họ thật vinh quang, thật đẹp đẽ, Mặt trời đang soi rọi trên đầu họ kia cũng không phải là Mặt trời của chúng ta.

Tại Thế vận hội Mùa hè năm 2016 tổ chức tại Rio de Janeiro, Brasil, đội bóng chuyền nữ Trung Quốc đã giành được thắng lợi xuất sắc. Để có được chiến thắng này, huấn luyện viên trưởng Lang Bình đã thực hiện chiến thuật luân chuyển giữa cầu thủ mới và cầu thủ chủ chốt dù biết sẽ có rủi ro. Trong lòng Lang Bình hiểu rất rõ đây là một canh bạc, nếu thắng thì được cả nước chúc mừng, còn nếu thua thì đương nhiên sẽ bị loại.

Tại Đại hội Thể thao châu Á năm 2014 và Cúp Bóng chuyền Nữ thế giới năm 2015, Lang Bình đã từng thử nghiệm chiến lược tấn công mới này và nhận được nhiều sự ủng hộ nhưng cũng vấp phải không ít nghi ngờ. Người tiên phong luôn cần phải dũng cảm, hiểu biết và quyết tâm hơn những người khác. Và còn một điều quan trọng hơn nữa là cho dù cả thế giới này đều không ủng hộ bạn thì bạn cũng hãy nỗ lực đi hết hành trình này. Khởi đầu mới chính là bình minh, còn những tăm tối trước đó đều là ông trời đang thử thách sự cố gắng của bạn. Vượt qua được thách thức, chịu đựng được cô đơn thì mới có đủ khả năng đi đến thành công.

Không ai có thể đạt được thành công mà luôn thuận buồm xuôi gió. Đội bóng chuyền nữ Trung Quốc ở vòng đấu bảng thi đấu không thuận lợi. Sự khích lệ của Lang Bình đã đem lại cho các nữ cầu thủ niềm tin vô cùng lớn. Trong lòng họ luôn ghi nhớ kỹ lời của huấn luyện viên trưởng: Kiên trì hơn đối thủ một phút, chúng ta sẽ giành được chiến thắng!

Kiên trì hơn một phút, nghe có vẻ đơn giản nhưng thực hiện mới khó. Trong thi đấu có rất nhiều điều bất ngờ, chỉ cần tung ra một đòn đánh sai đã có khả năng khiến mình rơi vào thế bất lợi, nhìn đối thủ giành được chiến thắng.

Vì thế, kiên trì rất quan trọng, nhưng kiên trì một cách đúng đắn lại càng quan trọng hơn.

Trong suốt cuộc đời, con người luôn phải trải qua không biết bao nhiêu trận gió mưa không thể lường trước được. Hạnh phúc và khổ đau cùng tồn tại, kiêu hãnh và tự ti cùng đồng hành. Nếu thuận lợi, ta có thể đến được bến bờ mơ ước mà không tiêu tốn quá nhiều sức lực. Nếu trắc trở thì ta phải nỗ lực hết mình để tiến về phía trước. Thực chất, để có được khí thế hừng hực hay thái độ thản nhiên đối mặt với cuộc đời đều đòi hỏi phải có dũng khí.

Tích cực hành động luôn là điều tất yếu, ước muốn chưa thành hiện thực thì không có lý do cho việc ngừng nỗ lực. Trong lúc bạn do dự, không quyết đoán thì người xuất sắc hơn bạn vẫn đang tiếp

tục phấn đấu, nếu không tiến lên thì bạn sẽ cách họ ngày càng xa.

Trên thế gian không có thứ gì thập toàn thập mỹ, không có ai mười phân vẹn mười. Khiếm khuyết của bản thân và hoàn cảnh không thuận lợi đều không thể nói lên rằng một người không thể thành công. Thiếu sót của bạn chỉ là một dấu trừ nhỏ, bạn vẫn có rất nhiều tiềm năng để tiến bộ, ưu thế của bạn cũng đang chờ đợi bạn hăng hái khai phá.

Trên thế gian có ngàn vạn con đường, sẽ có nơi có phong cảnh đẹp nhất dành cho bạn. Có vô số người có cùng chung chí hướng, sẵn lòng đồng cam cộng khổ, sẻ chia hoạn nạn với bạn.

Nhậm Chính Phi - nhà sáng lập kiêm CEO của Tập đoàn viễn thông Huawei từng nói rằng: "Con người luôn có chỗ thiếu sót, hãy thừa nhận điều đó. Con người cũng cần phải biết thỏa mãn với hoàn cảnh hiện tại của mình, không nên cứ liên tục so sánh mình với người khác một cách khập khiễng. Nếu bạn không thỏa mãn với nỗ lực mà mình bỏ ra thì sẽ luôn không ngừng trách móc và dằn vặt bản thân, đó quả thật là sống trong hạnh phúc mà không biết hạnh phúc. Đây không phải là số phận, số phận được tạo nên sau khi con người biết được chỗ thiếu sót của mình nhưng vẫn không chịu nỗ lực thay đổi."

Những suy nghĩ vô cùng thấu đáo này của Nhậm Chính Phi không phải là những lời nói suông, mà đó là chân lý ông đã đúc kết được qua mấy chục năm nỗ lực phấn đấu làm việc.

Mỗi năm Nhậm Chính Phi đều phát biểu tại hội nghị công ty ít nhất một lần. Bài phát biểu nổi tiếng nhất của ông chính là *Mùa đông của Huawei*. Vào mùa đông, tiết trời luôn lạnh lẽo nên vạn vật cần phải giữ ấm, chờ thời khắc lại tràn đầy sức sống. Cây cối rụng lá, chờ thời tiết ấm lên sẽ đâm chồi, nảy lộc; động vật ngủ đông để giữ sức, đợi đến mùa xuân sẽ tiếp tục kiếm ăn... Cũng giống như vậy, vào "mùa đông" nếu doanh nghiệp không làm tốt công tác "giữ ấm" thì sẽ mất đi cơ hội tiếp tục phát triển. Bài phát biểu *Mùa đông của Huawei* có nội dung nhằm bày tỏ mối bận tâm của Nhậm Chính Phi về tương lai của Huawei. Đồng thời nhắc nhở các nhà quản lý, các nhân viên về những nguy cơ có thể xảy đến và đề nghị mỗi cá nhân hãy đề xuất giải pháp cho công ty. Tất cả nhân viên đều cần phải suy nghĩ, nếu một ngày nào đó, doanh số và lợi nhuận của công ty sụt giảm, thậm chí là phá sản, chúng ta phải làm gì?

Khó khăn, gian khổ càng lớn thì ý chí, năng lực của con người

càng phải được nâng cao. “Không tiến hành kiểm tra một công ty hay bộ phận nào đó có văn hóa doanh nghiệp và hiệu suất làm việc tốt hay không vào lúc doanh nghiệp đang thuận buồm xuôi gió, mà phải kiểm tra vào lúc gặp phải khó khăn, trắc trở. Người xưa có câu “Khó khăn mới biết lòng người” chính là nói về điều này.” Chúng ta có thể thấy được triết lý quản trị của Huawei trong bài phát biểu của Nhậm Chính Phi.

Trong cuộc sống cũng như trong công việc, có thể sau khi nỗ lực, cố gắng vẫn chưa thể nhìn thấy kết quả, nhưng bạn vẫn phải tiếp tục tiến về phía trước. Ở ngã rẽ trước mặt, có thể bạn không xác định được phương hướng và mục tiêu. Bạn phát hiện đích đến rất gần nhưng do không biết nên lại phải đi một đoạn đường vòng rất xa. Bởi lẽ, đây chính là cuộc sống, nếu không đi đường vòng thì có thể bạn sẽ mãi mãi không bao giờ hiểu được giá trị của nỗ lực lớn đến nhường nào.

May mắn chỉ đến với những người nỗ lực

Năm 1976, một đài truyền hình vệ tinh đã tổ chức một cuộc thi hoa hậu. Cuộc thi coi trọng nhan sắc và vẻ đẹp toàn diện.

Năm ấy, người đoạt vương miện hoa hậu là một cô gái Trung Quốc tên là Trọng Kình.

Trọng Kình sinh ra ở một thành phố nhỏ thuộc vùng Đông Bắc của Trung Quốc, cha là viên chức nhà nước, mẹ làm nội trợ. Sau khi sinh Trọng Kình, người mẹ đã lên một kế hoạch chặt chẽ cho cuộc đời cô: ba tuổi học văn hóa truyền thống, bốn tuổi học đàn piano, năm tuổi học thư pháp, sáu tuổi học Taekwondo, bảy tuổi học dẫn chương trình và biểu diễn…

Đối với một gia đình có gia cảnh bình thường, một đứa trẻ được “đầu tư” như vậy đã coi như “giàu có” lắm rồi. Được cha mẹ tạo điều kiện như vậy nên từ bé Trọng Kình đã có tính cách tự cao tự đại, mãi tận đến khi sang Pháp du học cô mới biết rằng bầu trời bên ngoài rộng lớn đến mức nào, và cũng nhận ra rằng bản thân mình nhỏ bé biết bao nhiêu.

Trọng Kình nói thông thạo tiếng Pháp theo khẩu âm Trung Quốc. Khi cô lên cấp Ba, mẹ cho cô theo học tại một ngôi trường có dạy tiếng Pháp, đó là lần đầu tiên cô tiếp xúc với ngôn ngữ này. Sau khi sang Pháp du học, Trọng Kình mới nhận ra rằng ở nơi đất khách quê người này tiếng Pháp của cô mới “lạ lẫm” làm sao, thậm chí một số bạn bè còn chế giễu khẩu âm của cô hết sức quê mùa.

Không tự tin về mặt ngôn ngữ khiến thành tích học tập của Trọng Kình bắt đầu đi xuống, trong khi lúc còn học ở quê nhà cô luôn đứng đầu lớp, được mệnh danh là "vua học". Trong thời gian dài Trọng Kình không có người bạn nào cả, cô cũng rất ít giao lưu với những người xung quanh, thậm chí cô còn tự cho rằng mình sống không có nề nếp.

Đến gần cuối học kỳ, Trọng Kình ý thức được trước mắt cô đang có hai lựa chọn: một là chấp nhận trở về nước, hai là bất kể thế nào cũng phải trụ lại ở Pháp.

Trọng Kình lựa chọn phương án thứ hai. Để thúc đẩy bản thân nỗ lực, cố gắng, cô quyết định không nhận học phí và sinh hoạt phí từ cha mẹ, cô muốn bắt đầu một khởi đầu "mới" bằng chính hai bàn tay mình.

Để nhanh chóng cải thiện khả năng nói tiếng Pháp, đồng thời kiếm tiền trang trải học phí và sinh hoạt phí, Trọng Kình ban ngày đi học, buổi tối làm thêm tại một cửa hàng mỳ Ý. Ban đầu, cô khổ sở vì những món ăn có cái tên khó hiểu, khó nhớ nên thường bị khách hàng phàn nàn và ông chủ khiển trách. Trọng Kình luôn âm thầm tự cổ vũ mình, cô tự nhủ rằng: Đây là công việc vừa giúp mình luyện tập ngôn ngữ lại vừa có thể kiếm tiền nuôi thân, vì vậy mình phải tiếp tục cố gắng phấn đấu!

Kỹ năng nói của Trọng Kình tiến bộ rất nhanh. Do buổi tối cô phải đi làm thêm nên rất nhiều lần khi về đến trường thì toàn bộ khu ký túc xá đã tắt đèn. Nếu việc này cứ kéo dài như vậy sẽ ảnh hưởng đến các bạn cùng phòng, vì thế cô đành phải chuyển ra khỏi ký túc, thuê một căn phòng ở gần trường cùng với một cô gái người Trung Quốc khác.

Nhưng không lâu sau cô gái kia vì không muốn tiếp tục vật lộn kiếm tiền để trang trải cuộc sống nên đã vội vàng kết hôn với một người đàn ông trung niên quốc tịch Pháp đã ly dị vợ. Trọng Kình không thể ngay lập tức tìm được người thuê chung phù hợp, trong khi đó một mình cô lại không thể kham nổi tiền thuê nhà, do đó cô bị chủ nhà "đuổi khéo".

Nhờ nỗ lực làm việc, Trọng Kình được vợ chồng ông chủ hào phóng cho ăn ở tại cửa hàng với điều kiện duy nhất là cô không được chậm trễ việc quét tước, dọn dẹp cửa hàng trước lúc mở cửa và sau khi đóng cửa.

Cứ như vậy, Trọng Kình vừa học vừa làm, cô quen với rất nhiều

bạn bè người Pháp cũng như các du học sinh đến từ các nước khác. Cô học xong đại học, rồi lại tiếp tục làm nghiên cứu sinh. Trọng Kình học chuyên ngành Quản lý kinh tế, lúc này cô đứng trước lựa chọn của đời người, hoặc là về nước làm việc hoặc tiếp tục ở lại Pháp. Nếu quyết định ở lại thì cô phải tìm một người đàn ông bản địa rồi "kết thúc sớm tuổi thanh xuân" của mình, hoặc là tiếp tục làm công việc phục vụ ở cửa hàng mỳ Ý kia. Nếu như vậy thì coi như mấy năm học hành vất vả của cô sẽ hoàn toàn tốn công vô ích.

Nhưng vận số của người biết nỗ lực cố gắng không bao giờ kém cả.

Đúng lúc Trọng Kình gặp khó khăn trong việc lựa chọn con đường tiếp theo sau khi tốt nghiệp thì cô may mắn có được cơ hội đổi đời. Cô được một nhân viên thường trú tại Pháp của một đài truyền hình vệ tinh Trung Quốc mời tham gia cuộc thi hoa hậu.

Đây là cuộc thi sắc đẹp có tiêu chí vô cùng khắt khe, những thí sinh tham dự phải đạt yêu cầu về cái đẹp toàn diện. Lúc đó Trọng Kình rất gầy, cô cao 172cm nhưng chỉ nặng có 55kg, tuy nhiên để có một hình thể đẹp, cô vẫn phải giảm cân. Chỉ trong vòng hai tuần, Trọng Kình giảm 5kg, rồi ở hai tuần tiếp theo cô duy trì được thể trọng ở mức 49kg.

Sau ba tháng từ lúc sơ tuyển đến thi đấu vòng loại, bán kết rồi chung kết, bằng trí tuệ và lòng kiên trì không biết mệt mỏi, Trọng Kình đã giành được vương miện Hoa hậu. Sau mỗi cuộc thi, hội đồng tuyển chọn đều tạo điều kiện về việc làm đối với thí sinh đạt vương miện, và như vậy thông qua cuộc thi này Trọng Kình cũng đã tìm được cho mình một công việc.

Người con gái kiên cường ấy cũng từng gặp phải vô số khó khăn trên đường đời, khi đó cô đều nhớ đến mẹ. Mặc dù mẹ cô chỉ ở nhà làm nội trợ, nhưng trong con người bà, sự tao nhã hoàn toàn tương xứng với sắc đẹp bên ngoài. Cô còn nhớ lúc học đàn piano, mẹ cô bảo cô rằng ở trên lớp chỉ cần chăm chú nghe giảng, sau đó mang vở ghi chép về cho bà. Mặc dù chưa bao giờ tiếp xúc với phím đàn, nhưng bà vẫn có thể hướng dẫn cho cô không khác gì giáo viên.

Vóc dáng của mẹ cô có thể nói là đẹp so với những người cùng tuổi, điều này là do lâu nay bà luôn duy trì thói quen ăn uống lành mạnh. Mẹ cô cũng sinh ra ở vùng Đông Bắc, người vùng này có thói quen ăn mặn, nhưng mẹ cô luôn kiểm soát chặt chẽ chế độ ăn uống của mình, hạn chế muối và dầu mỡ.

Có phải mẹ cô không thích ăn những món ngon lành đó không? Không, bà cũng thích những món ngon giàu mùi vị, nhưng lại càng thích con người mình đẹp về mọi phương diện hơn. Việc gì cũng vậy, theo thời gian, lúc đầu cảm thấy bản thân không thể kiên trì thực hiện, nhưng dần dần rồi cũng sẽ thích ứng được. Vậy nên mẹ cô đã lấy chính bản thân mình làm mẫu cho cô. Bà đã dạy cho Trọng Kình hiểu thế nào mới thật sự là kiên trì.

Người giỏi còn có người giỏi hơn. Vì thế sống trong thế giới này chúng ta không nên vì "một phân thiếu hụt" mà tự ti, lại càng không được cậy vào "một tấc hơn người" mà mơ ước viển vông. Dám đối mặt với thách thức sẽ giúp bản thân kiên cường hơn, cố gắng hơn.

Tôi tin rằng nỗ lực của chúng ta đều để lại những nốt chai sạn trong lòng bàn chân. Mặc dù chúng không đẹp nhưng lại giúp chúng ta không còn sợ bất kỳ gai góc nào trên chặng đường phía trước. Ra sức kiên trì sẽ mang đến cho bạn không chỉ kiên cường, mà còn cả trưởng thành.

Mỗi người đều có thời điểm của riêng mình

Nhà văn, biên kịch nổi tiếng người Đài Loan, Thái Vĩnh Khang từng nói một câu bằng tiếng Anh, dịch ra thì có đại ý như sau:

"Năm 15 tuổi bạn cảm thấy bơi khó nên bỏ học bơi, 18 tuổi người thích bạn hẹn bạn đi bơi, bạn đành phải bảo mình không biết bơi. Năm 18 tuổi bạn cảm thấy học tiếng Anh khó nên bỏ không học, 28 tuổi gặp một công việc rất tốt nhưng yêu cầu phải biết tiếng Anh, bạn đành phải từ chối vì không biết tiếng Anh." Không có sự chuẩn bị từ trước, mọi cơ hội đều sẽ vuột khỏi tầm tay bạn.

Con người luôn có thói quen ngóng nhìn và ngưỡng mộ hạnh phúc của người khác, nhưng khi nhìn lại bản thân mới thấy mình cũng đang được người khác ngóng trông và ngưỡng mộ. Thật ra, con người ai cũng có vận may, chỉ có điều hạnh phúc của bạn thường chỉ có người khác mới nhìn thấy được. Hạnh phúc vốn không có khởi đầu, cũng không có kết thúc. Bạn phải biết vừa đi vừa dừng lại, ngắm mây trên núi, thưởng ngoạn cầu vồng, đón cơn gió mát, thả lỏng tâm hồn mà bằng lòng với cuộc sống.

Khi cơ hội đến, nếu bạn không chuẩn bị chu đáo thì nó sẽ đi qua mất. Bỏ lỡ cơ hội luôn khiến người ta chán nản hơn nhiều so với gặp phải khó khăn. Vì thế, khi đã chuẩn bị sẵn sàng để phấn đấu, đừng bao giờ tìm kiếm bất cứ lý do gì để chần chừ, cũng đừng lo

lắng rằng "bây giờ mới bắt đầu nỗ lực thì có muộn quá không". Những câu chuyện tài năng nhưng thành công muộn ngoài kia cho chúng ta thấy rằng nỗ lực không có điểm kết thúc, bất kỳ lúc nào bắt đầu cũng đều không muộn.

Liễu Thanh - người quản lý "DiDi" đã là một phụ nữ mạnh mẽ, thanh lịch và giàu có, từ lâu đã bỏ được cái mác "con gái của Liễu Truyền Chí". Để có thể độc lập làm theo ý mình là điều không hề dễ dàng. Có rất nhiều thế hệ thứ hai của các gia đình giàu có đang xây dựng sự nghiệp của riêng mình, dùng năng lực của mình để chứng minh cho cái gọi là "hậu sinh khả úy". Với Liễu Thanh, cô hoàn toàn có phẩm chất "hậu sinh khả úy" hơn Liễu Truyền Chí, người cha "thành đạt muộn" của mình.

Năm 1984, sau khi Liễu Thanh ra đời chưa lâu, Liễu Truyền Chí quyết định từ bỏ cuộc sống ổn định của một viên chức nhà nước sau 13 năm gắn bó, không hề do dự chuyển từ vị trí nghiên cứu viên xuống làm một người buôn bán bình thường. Năm đó Liễu Truyền Chí đã 40 tuổi, vất vả xoay sở mãi mới gom góp được hơn 200 nghìn tệ làm vốn khởi nghiệp. Vậy mà chỉ trong vòng nửa năm ông đã bị lừa mất 140 nghìn tệ. Sau khi gây dựng lại sự nghiệp cũng vẫn chưa thoát khỏi vận nạn, năm 1987 ông lại bị lừa mất ba triệu tệ.

Một người hơn 40 tuổi mới bắt đầu lập nghiệp, đầu tư toàn bộ gia sản, vốn liếng vào đó, tiếc rằng lại hai lần bị lừa. Ở thời điểm đó, nếu vẫn kiên trì với con đường lập nghiệp, bản thân Liễu Truyền Chí cũng không biết liệu mình có thể thành công hay không. Nhưng nếu từ bỏ thì ông sẽ mất tất cả vốn liếng đầu tư trước đó, mất cả sự say mê và ước mơ.

Khi đó, Liễu Truyền Chí đã chọn cách tiếp tục kiên trì nỗ lực, ông tin rằng chắc chắn có ngày "khổ tận cam lai". Cuối cùng, sự nghiệp của Liễu Truyền Chí hoàn thành mục tiêu "một tỉ" đầu tiên, rồi sau đó tiếp tục là mục tiêu lớn gấp mười, gấp trăm lần.

Của cải không phải là yếu tố duy nhất đại diện cho thành công, Liễu Truyền Chí cũng không lấy gia sản của ông làm tiêu chuẩn. Để có được danh hiệu "Doanh nghiệp tư nhân Trung Quốc" thế hệ F1, thì sự nỗ lực, cố gắng của Liễu Truyền Chí trong suốt cuộc đời hoàn toàn xứng đáng để thế hệ đi sau học tập.

Trên thế giới chỉ có một Liễu Truyền Chí, nhưng có rất nhiều người đến tuổi trung niên mới bắt đầu lập nghiệp như ông. Không phải do họ "nỗ lực khi đã muộn" nên rất khó có kết quả, mà là do

hàm lượng nỗ lực của họ tưởng như rất nhiều nhưng thực ra lại rất ít.

Trong lịch sử văn học Trung Quốc có bốn tác gia nổi tiếng được mệnh danh là cây bút tài hoa của đất nước.

Ngô Thừa Ân, tác giả của *Tây Du Ký*, một trong bốn tác gia nổi danh kia, cũng là một người thành công muộn.

Ngô Thừa Ân từ nhỏ đã thông minh hiếu học, có khả năng đọc qua là nhớ ngay, tinh thông đủ mọi kỹ năng từ thư pháp, hội họa, thơ ca, phổ nhạc… Ông cũng được coi như một tài tử có chút tên tuổi ở quê hương Hoài An thuộc Tô Châu. Thế nhưng, con người có tài năng xuất sắc đó lại liên tiếp thi trượt, mãi đến tuổi trung niên mới trở thành Tuế cống sinh[4].

[4] Tuế cống sinh: Vào thời Minh ở Trung Quốc, cứ hàng năm hoặc từ hai đến ba năm lại có đợt tuyển chọn học trò từ các phủ, châu, huyện đưa về Quốc Tử Giám để học tập, gọi là Tuế cống. Những sĩ tử được thu nhận gọi là Tuế cống sinh, tức là người được cử đi học.

Tuy nhiên, Ngô Thừa Ân vẫn không được triều đình trọng dụng, bất đắc dĩ ông phải chuyển đến Nam Kinh để tìm kiếm công việc duy trì kế sinh nhai. Sau 30 tuổi, Ngô Thừa Ân muốn sáng tác, nhưng mãi đến năm 50 tuổi ông mới viết *Tây Du Ký.* Theo một thông tin khác thì lúc bắt đầu viết *Tây Du Ký*, Ngô Thừa Ân đã 72 tuổi.

Ngô Thừa Ân sống cuộc đời nghèo khó nhưng trong sạch. Ông dốc toàn bộ tài năng và sức lực vào việc sáng tác *Tây Du Ký*. Nếu đúng là đến năm 72 tuổi ông mới bắt đầu viết tác phẩm này thì quả thật ông là nhân sĩ thành công muộn nhất.

Có rất nhiều người chỉ vì một lời khiển trách của sếp mà lập tức cho rằng mình cái gì cũng sai, quyết định viết đơn xin thôi việc. Có người vì yêu thích một nghề nào đó mà dốc toàn bộ tâm sức, kiên trì thực hiện ước mơ. Nhưng sau vài lần thất bại đã mất hết lòng tin, suy sụp đến mức không thể lấy lại được dũng khí ban đầu. Có những người tràn đầy nhiệt huyết muốn gia nhập đội ngũ lập nghiệp, nhưng trong thời đại người tài chen chúc, cạnh tranh khốc liệt, lại dần dần đánh mất sự tự tin, đánh mất quyết tâm.

Đối với những việc tưởng rằng khó có thể kiên trì thực hiện, nếu ta cứ tiếp tục nỗ lực thì vẫn hy vọng có được thành quả. Những người thành công chính là những người khi xưa không thỏa hiệp với số phận, tiếp tục nỗ lực, phấn đấu vươn lên, nên lúc này mới

có cơ hội để sống cuộc sống như mình mong muốn.

Chương 3
Dốc sức theo đuổi lựa chọn của bản thân

Chú tâm đến những thứ quan trọng

Trong mấy năm thực hiện kế hoạch doanh nghiệp, tôi đã từng nghiên cứu rất kỹ về tâm lý người tiêu dùng.

Rất nhiều người khi đi mua sắm vốn chỉ định mua những thứ cần thiết nhưng bị ngoại cảnh tác động mà sẽ mua thêm những thứ lặt vặt khác không có trong dự định. Ví dụ khi trông thấy những người xung quanh đều mua một mặt hàng nào đó, nhiều khả năng họ cũng sẽ mua theo. Hoặc là họ nghĩ rằng lúc này mình chưa cần món đồ ấy nhưng biết đâu sẽ có lúc dùng đến, vì thế nên phải mua ngay. Trong khâu tiêu thụ sản phẩm, chúng tôi gọi đây là "người bị lừa gạt".

Ví dụ, chúng ta rất cần mua một mặt hàng nào đó, nhưng trong lúc chuẩn bị mua thì phát hiện rất nhiều người xung quanh đang dùng sản phẩm này. Khi đó trong lòng ta bắt đầu nảy sinh suy nghĩ: Không mua, sẽ không có gì để dùng; mua, sẽ chỉ giống như những người khác, mình chẳng có gì đặc biệt cả. Thông thường, những mặt hàng thiết yếu đều rất khó lọt vào mắt, thay vào đó là một loại khác có tính năng tương tự, sẽ thỏa mãn nhu cầu về sự "khác lạ" của người tiêu dùng.

Khi đi mua sắm, bạn sẽ nghe thấy người bán mời chào bằng những câu đại loại như: "Làm gì có hàng nào so được với hàng của chúng tôi chứ?", "Hàng tốt như thế này không phải ai cũng có được đâu, bây giờ nếu không mua ngay thì sau này không có mà mua nữa đâu!"...

Con người ai cũng có niềm tự hào trong lòng. Đó không phải là tự cao tự đại mà là âm thầm khẳng định bản thân. Khi va vấp với thế giới bên ngoài, gặp gỡ nhiều người khác nhau sẽ nảy sinh tâm lý so sánh.

Tâm lý so sánh không phải là căn bệnh chung của những người trưởng thành, mà nó là một loại tâm lý xuất phát từ tổn thương do xã hội tác động.

Một đứa trẻ khi bị định kiến xã hội xâm nhiễm sẽ bắt đầu hình thành tư tưởng so sánh: A thấy B có một chiếc đồng hồ định vị, liền đòi người nhà mua cho mình một cái giống như vậy hoặc thậm chí là đẹp hơn. Tuần nào C cũng được cha mẹ đưa đi ăn ở nhà hàng cao cấp, D thấy vậy cũng sẽ đòi cha mẹ đưa mình đi.

Có phải bạn nhỏ B kia cần đồng hồ định vị không?

Có phải bạn nhỏ D kia thật sự thích ăn ở nhà hàng cao cấp không?

Câu trả lời có thể là không. Chưa chắc chúng đã thật sự muốn những điều đó, chẳng qua là do bị ảnh hưởng, trông thấy người khác có nên mình cũng muốn có mà thôi. Khi đã có rồi thì lại bỏ sang một bên không thèm động đến, như vậy cũng tức là không còn giá trị sử dụng nữa.

Khi muốn có thứ gì đó, bạn phải chắc chắn rằng bản thân thật sự cần đến nó, nếu không sẽ vô cùng lãng phí và vô trách nhiệm.

Hãy nhìn lại phòng ở, phòng làm việc của mình, bạn thấy những nơi đó gọn gàng, sạch sẽ hay đồ đạc chất đống như núi?

Nhu cầu sinh ra tiêu dùng, tiêu dùng sinh ra sự kích thích muốn mua sắm nhiều hơn, kết quả là căn nhà của bạn liền biến thành nơi tập kết hàng hóa. Bất kể món đồ đó có cần thiết hay không, cứ mua về đã rồi tính sau.

Mua sắm là hoạt động đóng vai trò quan trọng trong cuộc sống. Nếu rất nhiều đồ dùng gia đình thiết yếu đồng loạt tăng giá thì chi phí dành cho chúng có thể còn lớn hơn tiền lương cả năm của bạn.

Một chuyên gia đã nhận định: Ở Mỹ, bình quân mỗi gia đình đều sở hữu không ít hơn 300 nghìn vật phẩm khác nhau. Đây là một con số rất lớn, thể hiện ngụ ý bên trong và biểu tượng bên ngoài. Nó chỉ ra một sự thật hiển nhiên - sự sống ban cho con người sức mạnh vô hạn, và đồng thời con người cũng có ham muốn vô hạn.

Sau đó, việc thực hiện ham muốn được gửi gắm vào hành động mua sắm, lấp đầy không gian sinh sống.

Rốt cuộc chúng ta cần bao nhiêu đồ vật mới có thể lấp đầy khoảng trống kia?

Trương Du vừa tốt nghiệp đại học được vài năm, mới "chập chững" đi làm. Cô sống một mình tại Thượng Hải. Cuộc sống rất ung dung, tự tại, ngoài ra hàng tháng còn có thể gửi sinh hoạt phí cho bà nội tuổi đã cao. Cô không phải mẫu phụ nữ giỏi giang trong công việc, cũng không phải người có phong thái mạnh mẽ; cô cũng chưa có bạn trai. Tóm tắt xong những nét chính về cô gái này, hẳn bạn cho rằng chắc chắn lương của cô phải rất cao thì mới có thể sống cuộc sống "sang chảnh" như vậy.

Thực tế không phải vậy, Trương Du chỉ là một người mới đi làm, cô không hề có thói quen quản lý tài sản, nhưng lại có một ưu thế vô cùng nổi bật, đó chính là biết cách chi tiêu.

Túi xách LV, nước hoa Dior, kem dưỡng da Lancome, giày Gucci và Prada, quần áo Hermes... Một người mới đi làm, thu nhập chỉ 6.000 tệ/tháng, làm sao có thể mua sắm những món đồ hiệu xa xỉ như vậy? Có phải cô ấy mua hàng giả hay không?

Sự thật hoàn toàn ngược lại, những món đồ xa xỉ kia của cô đều là "hàng thật giá thật".

Vậy thì lý do là gì?

Túi xách chỉ cần một chiếc là đủ, giày mỗi mùa một đôi là phù hợp. Quần áo chất lượng tốt dù đã cũ thì khi mặc lên vẫn thấy thoải mái, nước hoa "xịn" thì chỉ xịt một chút cũng thơm rất lâu.

Không chỉ chú trọng đến chất lượng của trang phục, phụ kiện mà Trương Du cũng rất chú trọng đầu tư cho những món đồ dùng hàng ngày. Cô nói: "Nồi phải tốt thì mới nấu được những món ăn ngon, đảm bảo dinh dưỡng và tốt cho sức khỏe. Chiếc giường ấm áp có thể giúp cơ thể thư giãn, ngủ một giấc thật sâu để hôm sau cơ thể tỉnh táo, sẵn sàng bắt đầu một ngày mới."

Có một số người không hiểu rõ về thói quen mua sắm của Trương Du, cho rằng cô sĩ diện, chạy theo thời trang, không thực tế, thiếu lý trí.

Nhưng ở chiều ngược lại, chúng ta hãy xem cuộc sống những người tự nhận là trọng chiều sâu, thiết thực và có lý trí kia như

thế nào.

Tiểu Tế là cô gái làm gì cũng đều cẩn thận, tỉ mỉ từng li từng tí. Cô bằng tuổi Trương Du nhưng có một công việc tốt hơn rất nhiều, đó là làm thư ký cho chủ tịch hội đồng quản trị của một công ty niêm yết. Cô đã phải nỗ lực hết mình, vượt qua hơn 200 nghìn sinh viên khác để có được công việc này. Khi đi làm, cô rất chăm chỉ, chịu khó, xử lý công việc quy củ, gọn ghẽ, vì thế đồng nghiệp đều nghĩ rằng có lẽ cuộc sống cá nhân của cô cũng ngăn nắp, trật tự hệt như công việc của cô vậy.

Một hôm, vì cần lấy hộ một tài liệu mà Tiểu Tế để quên ở nhà, đồng nghiệp Trương Hoa may mắn được tận mắt thấy căn hộ của cô. Ngay lúc vừa mở bước vào, Trương Hoa lập tức trông thấy các loại giày, dép khác nhau chất thành đống dưới nền nhà, chiếc đứng, chiếc nằm, chiếc thì không thể nhìn thấy chiếc còn lại ghép thành một đôi ở đâu. Hóa ra Tiểu Tế khi ở nhà không hề gọn gàng, chỉn chu như ở công ty.

Ông trời ban cho con người sức mạnh hữu hạn, nhưng lại cho họ ham muốn vô hạn. Thứ mà phụ nữ giỏi nhất chính là lần lượt định nghĩa những ham muốn này thành từng món đồ có thật, rồi sau đó mua chúng về, chất thành đống trong nhà. Nếu không phải con người trở nên cồng kềnh thì ngôi nhà cũng trở nên cồng kềnh, và đều dẫn đến một kết quả: Khi bạn cho rằng tất cả những món đồ này đều cần thiết, cần phải mua, thì thật ra chúng đã mất đi giá trị vốn có của mình rồi.

Kiên cường và lạc quan đối diện với khó khăn

Trương Thụy ly hôn vợ đúng vào kỷ niệm một năm ngày cưới của hai người. Đây có lẽ là nỗi đau lớn nhất của anh trong cuộc đời này. Tuy nhiên, điều khiến Trương Thụy đau xót hơn cả chính là từ giây phút này trở đi, anh chỉ còn một thân một mình vật lộn với cuộc sống. Những lời thề hẹn gắn bó trọn đời, không rời xa nhau khi xưa, giờ đây khi đứng trước những phù hoa giả tạo sao trở nên mong manh, yếu ớt đến thế.

Trong thế giới của Trương Thụy, người thân là quan trọng nhất. Anh là người có ước mơ và hoài bão. Anh tin tưởng chắc chắn rằng chỉ cần bản thân được hạnh phúc, tất cả những hy vọng đều có thể đơm hoa kết trái.

Trương Thụy sinh ra và lớn lên ở nông thôn. Gia đình anh không có ruộng đất, toàn bộ nguồn sống đều dựa vào người cha làm thuê

ở thị trấn. Mẹ anh sức khỏe yếu, tiền lương của cha hầu như đều dùng để khám bệnh và mua thuốc thang cho mẹ. Hoàn cảnh gia đình khó khăn nên mãi đến năm chín tuổi Trương Thụy mới đi học lớp Một. Đến năm lên mười thì cha anh đột ngột qua đời, cuộc sống của anh lại càng thêm khó khăn.

Một lần, giáo viên ra đề làm văn "Ước mơ của em", bài văn của Trương Thụy bị điểm 0, nhưng đây là điểm 0 mà giáo viên đã viết trong nước mắt.

Quyển vở của Trương Thụy khi đó nhàu nát, dính đầy bụi bặm, bùn đất và lờ mờ những vệt nước mắt.

Nội dung bài văn của anh như sau:

Cha không còn nữa, gia đình như mùa đông không có lò sưởi, ban đêm không có ánh nến (nhà em nghèo nên chưa bao giờ dám dùng điện, hàng xóm biết hoàn cảnh gia đình em nên thường "tặng" cho chúng em những cây nến đã sử dụng gần hết). Thế giới vừa lạnh giá vừa tối tăm làm em rất sợ, nhưng em không được phép sợ hãi.

Bây giờ, em chính là trụ cột của gia đình, em phải đứng thẳng lưng, cố gắng trưởng thành thật nhanh để chống đỡ gia đình nghèo khổ này.

Trước lúc đi xa, cha lặng lẽ giúi vào tay em một viên kẹo, bảo rằng: "Thụy Thụy à, cha vô dụng, chỉ biết làm những việc lặt vặt để kiếm ít tiền, tiền ấy còn không đủ cho con được ăn no. Sau này cha không còn nữa, con phải chăm chỉ học tập để trở thành bác sĩ chữa bệnh cho mẹ và cho thật nhiều người nghèo không có tiền khám bệnh nhé." Sau đó, cha em từ giã cõi đời.

Làm bác sĩ có phải là ước mơ của em không? Không phải, đó là ước mơ của cha em.

Lúc trạng thái tinh thần tương đối tốt, mẹ hay nói với em rằng: "Con ơi, lớn lên con hãy làm lãnh đạo, làm trưởng thôn, chủ tịch thị trấn hay chủ tịch huyện, mở trường học cho những người nghèo không biết chữ. Họ chỉ làm được những công việc lao động chân tay nặng nhọc, hãy giúp họ học thêm kiến thức, kỹ năng để kiếm được nhiều tiền hơn. Nếu như cha con có cơ hội được hưởng những điều này, ông ấy sẽ không ra đi sớm như vậy." Mỗi lần nhắc đến cha, mẹ lại khóc rất lâu, sau đó sức khỏe bắt đầu xấu đi. Cứ tuần hoàn như vậy, bệnh của mẹ lúc thuyên giảm, lúc lại nặng hơn.

Làm công chức nhà nước có phải là ước mơ của em không? Không, đó là ước mơ của mẹ em.

Vậy ước mơ của em là gì? Em muốn làm một chú chó, nằm trước cửa trông nhà mỗi đêm cha đi vắng, giúp mẹ không còn phải sợ hãi đến nỗi không dám mở mắt vì trời tối. Mẹ rất nhát, càng những lúc sợ hãi thì tinh thần càng kém đi.

Mẹ em bảo rằng trong đêm sẽ có ma, mẹ rất sợ ma. Thật ra em cũng sợ ma, em muốn làm một chú chó bởi vì mẹ bảo rằng chó không sợ ma. Nếu có thể, em mong muốn ban đêm làm chó, bảo vệ mẹ và trông nhà. Ban ngày em trở lại làm người, chăm chỉ học tập, nhặt thêm nhiều phế liệu để bán lấy tiền khám bệnh và mua thuốc cho mẹ.

Mẹ anh không đợi được đến lúc đó, vào một đêm mưa to gió lớn bà đã nhảy xuống sông tự tử. Hôm đó, cách ngày giỗ của cha anh chưa đầy một tháng.

Năm mười tuổi đó, Trương Thụy phải trải qua "ba sự kiện lớn" là cha chết, mẹ chết và bỗng nhiên trở thành trẻ mồ côi. Anh một mình lớn lên, phải bước vào xã hội quá sớm, không làm bác sĩ, cũng không làm lãnh đạo, và tất nhiên cũng không thể làm một chú chó.

Cuộc sống vất vả và số phận tàn khốc đã không đẩy được cậu bé mười tuổi xuống vực sâu. Trương Thụy đã trưởng thành một cách kiên cường và lạc quan như vậy, nỗ lực bung nở như hoa hướng dương.

Về sau Trương Thụy gặp được một cô gái, hai người kết hôn, xây dựng gia đình, mọi thứ có vẻ như ngày càng tốt hơn. Thế nhưng khi biết được mẹ Trương Thụy từng bị bệnh tâm thần, người vợ liền vứt bỏ những lời thề non hẹn biển khi xưa. Cô ta nói rằng không muốn con của họ sau này cũng mắc căn bệnh ấy.

Trương Thụy từng tự hỏi bản thân rằng, có phải vì anh mang dáng vẻ của người sống đơn độc, trong lá số tử vi không có phần cha mẹ, vợ con, vì thế mới phải côi cút một thân một mình, tự làm tự sống hay không?

Rất nhiều người khi đứng trước mất mát đều sẽ có những khoảnh khắc sụp đổ, nhưng Trương Thụy không như vậy, trái lại còn mỉm cười tiếp tục sống. Anh làm công nhân trong một dây chuyền sản xuất linh kiện ô tô, do chưa được đào tạo và không có kỹ năng nên anh chỉ có thể bắt đầu từ công việc cơ bản nhất. Vì thông minh, chịu khó, nỗ lực học tập, dần dần từ vị trí công nhân phổ thông, Trương Thụy được lên làm tổ trưởng, rồi làm quản đốc phân xưởng. Năm Trung Quốc khởi động "Kế hoạch 5 năm lần thứ 13",

Trương Thụy còn được nhà máy cử sang Đức tham quan dây chuyền sản xuất thông minh với tư cách là công nhân xuất sắc, sau đó lại được bồi dưỡng về lĩnh vực này. Anh cũng đã thi đỗ vào Đại học Phát thanh truyền hình hệ chính quy và tốt nghiệp đúng hạn.

Chỉ cần trong lòng có ước muốn thì sức sống sẽ tràn đầy. Trời đất không thể thay đổi, thế giới không có luân hồi, nhưng chính niềm tin ấy đang chỉ dẫn chúng ta nỗ lực đi về phía ánh sáng và hy vọng.

Hoa hướng dương đẹp vì nó luôn biết mục tiêu của mình ở đâu và kiên định đi theo phương hướng đã chọn, không tùy tiện thay đổi theo tác động của bên ngoài. Lòng tin sắt đá chẳng phải là câu trả lời đẹp đẽ nhất cho sự nỗ lực phấn đấu hay sao?

Trên thế giới này, không ai có thể dám chắc rằng cuộc sống của mình luôn thuận buồm xuôi gió. Không ai có thể khẳng định rằng trong tương lai chắc chắn mình sẽ đứng ở nơi đầu sóng ngọn gió, được mọi người ngưỡng mộ. Cuộc sống vốn có quá nhiều thứ không xác định, muốn đứng vững thì nhất định phải có một trái tim mạnh mẽ, biết bao dung và biết tỏa sáng.

Đôi khi, bạn càng muốn thực hiện ước mơ của mình thì lại càng bị ngăn cản hoặc gặp phải vấn đề nào đó khó giải quyết. Muốn biến ước mơ thành hiện thực, đòi hỏi bạn phải có lòng kiên trì quyết không từ bỏ và nỗ lực, cố gắng không ngừng nghỉ. Có như vậy, bạn mới làm chủ được cuộc đời mình.

Dọn dẹp cuộc sống, dọn dẹp tâm hồn

Con người phải biết cách chung sống với thế giới, hài lòng với số phận thì tấm lòng mới rộng mở, tâm trí mới trưởng thành.

Bạn cảm thấy bức bối, chật chội, cuộc sống sẽ tặng lại bạn nỗi trống trải và vô vị trong lòng. Bạn thấy cuộc sống có nhiều điều sâu sắc có thể lĩnh hội, cuộc sống sẽ dành cho tâm hồn bạn đầy đủ không gian để phát triển, trưởng thành.

Nếu sự sống là một con đường, thì tâm hồn và cuộc sống mỗi thứ chiếm giữ một đầu.

Cuộc sống bức bối thì tâm hồn trống trải, tâm hồn phong phú thì cuộc sống sẽ giản đơn. Tâm hồn con người sẽ dần trở nên mạnh mẽ sau khi tiếp xúc với nhiều gian khó. Nội tâm mạnh mẽ sẽ thu nạp được nhiều tinh hoa và tạo ra càng nhiều thành tựu. Ngược

lại, nội tâm yếu ớt thì cuộc sống sẽ liên tục gặp rắc rối, cả cuộc đời khó gặp được thành công.

Tiểu Trung là một người phụ nữ luôn biết tìm niềm vui trong cuộc sống. Cô đã 34 tuổi mà trông như mới chỉ 24, còn tâm hồn thì trẻ trung và tràn đầy sức sống như thiếu nữ tuổi 14.

Tôi gặp Tiểu Trung lần đầu tiên tại lễ khai giảng khóa học MBA. Lúc đó cô đến báo danh với trang phục rất chỉnh tề đúng như theo yêu cầu. Tôi đến hơi muộn, nhưng vừa nhìn đã thấy ngay Tiểu Trung nổi bật ở vị trí chính giữa. Cô có một sức hấp dẫn nhưng không hề phô trương, điều đó thôi thúc tôi tìm cho mình một chỗ ngồi bên cạnh cô.

Có một số người như vậy, không cần làm gì vẫn có thể thu hút sự chú ý của người khác một cách tràn đầy năng lượng.

Tôi và Tiểu Trung nhanh chóng trở thành bạn bè. Sau khi tốt nghiệp đã nhiều năm, chúng tôi vẫn giữ được tình bạn gắn bó thân thiết.

Tiểu Trung có nhiều bạn. Theo tôi, một người có thể giao lưu, kết bạn một cách tự nhiên, thoải mái như vậy thì chắc chắn trong công việc và cuộc sống cũng sẽ có sức cuốn hút rất lớn.

Tiểu Trung là giám đốc khách hàng của một công ty chuyên cung cấp nhân lực cho doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài. Cô rất giỏi tiếng Anh, đã có bằng TEM-8[5] từ hồi đại học.

[5] TEM là viết tắt của Test for English Majors, là bài thi dành cho sinh viên chuyên ngành tiếng Anh ở Trung Quốc. Chương trình đào tạo chuyên ngành tiếng Anh kéo dài trong bốn năm, chia làm hai giai đoạn: giai đoạn nền tảng (năm thứ nhất và thứ hai) và giai đoạn nâng cao (năm thứ ba và thứ tư). TEM-4 và TEM-8 là hai bài thi đánh giá năng lực của sinh viên vào cuối giai đoạn nền tảng và nâng cao.

Với công việc đang làm, Tiểu Trung không cần sử dụng tiếng Anh quá nhiều, chỉ cần giao tiếp đơn giản và viết e-mail cho đối tác, khách hàng. Dù vậy, trong xe của Tiểu Trung luôn có một quyển sách tiếng Anh. Cô nói rằng những lúc phải chờ đợi khách hàng hay bạn bè, cô sẽ đọc sách. Tiểu Trung cho rằng, chỉ khi nào bạn biến sở thích của mình thành thói quen thì bản thân mới ngày càng tiến bộ.

Tôi và Tiểu Trung còn có vài người bạn chung. Năm nào chúng tôi

cũng cùng nhau đi du lịch, và lần nào Tiểu Trung cũng lo liệu việc này một cách vô cùng chuyên nghiệp và chu đáo. Cô lên kế hoạch và sắp xếp lịch trình cho cả nhóm rất chặt chẽ và hợp lý - từ chọn điểm đến, giờ bay, khách sạn, đến điểm tham quan, quán ăn, phương tiện di chuyển…

Một người phụ nữ mà cả sinh hoạt và công tác đều có kế hoạch như vậy, chắc chắn cuộc sống cá nhân cũng sẽ rất khoa học. Tôi rất mong muốn có cơ hội đến nhà Tiểu Trung để "kiểm chứng" điều này.

Giới trẻ bây giờ thường hay gặp nhau ở bên ngoài, rất ít khi tụ tập ở nhà, vì thế mãi đến tận ba năm sau khi quen biết Tiểu Trung, tôi mới có may mắn được cô mời về nhà chơi.

Căn hộ hai phòng ngủ với diện tích 90 mét vuông của cô rất rộng rãi, đồ đạc bày biện vô cùng phong phú nhưng cũng rất ngăn nắp, màu sắc và bố cục được phối hợp theo phong cách nghệ thuật châu Âu. Một điều đặc biệt trong nhà của Tiểu Trung đó là cô sử dụng các loại cốc, chén, ly khác nhau cho các loại đồ uống khác nhau. Tuy nhiên, bạn đừng hiểu lầm Tiểu Trung là người mắc chứng quá sạch sẽ hoặc thích phức tạp hóa vấn đề. Đây chỉ là quan niệm sống của cô.

Nhà không những là nơi để sống, để sinh hoạt mà còn là "mái ấm". Nó là một phần sự sống của chúng ta, thể hiện sự hòa hợp cả trong thể xác lẫn tinh thần.

Có thể bạn sẽ hỏi rằng, tinh thần có liên quan gì tới không gian sống của một người hay không?

Đương nhiên là giữa chúng có mối liên hệ, hơn nữa còn là mối liên hệ vô cùng chặt chẽ.

Nhà là nơi phản ánh một cách chân thực nhất thế giới nội tâm của con người.

Trường Kinh doanh Havard (Harvard Business School) từng tiến hành nghiên cứu và đưa ra nhận định rằng: Những người có sự nghiệp thành công, gia đình hạnh phúc đều có môi trường sống vô cùng ngăn nắp và sạch sẽ. Còn những người có hoàn cảnh không tốt, cả đời lận đận, không có thành tựu gì thì cuộc sống của họ luôn quẩn quanh với sự bừa bộn.

Xã hội là một tập hợp nhiều gia đình nhỏ tạo thành. Gia đình nhỏ như chiếc gương phản chiếu xã hội, cho ta nhìn thấy cuộc đời của

những con người ngoài kia. Sự nghiệp và gia đình của người thành công đều sáng sủa sạch sẽ, còn trong sâu thẳm tâm hồn của người công việc gặp trắc trở luôn tồn tại một góc tối tăm.

Đời người cần phải được quét dọn. Một người cần phải có "khả năng dọn dẹp" cuộc đời.

Cuộc đời không được dọn dẹp cũng giống như căn phòng không được quét dọn. Người không có "khả năng dọn dẹp" chính là người có rất nhiều tham vọng nhưng lại không có tiềm lực hoặc trong lòng có khúc mắc nên không thể biến ước muốn thành hiện thực.

"Loại bỏ hết cặn bã, chắt lọc lấy tinh túy", đó là câu nói nổi tiếng trong cuốn sách *Bí quyết không cần bí quyết* của Mã Nam Thôn. Cuốn sách chia sẻ nhiều giải pháp để giải quyết các vấn đề thuộc về phạm trù phát triển và trưởng thành của con người.

Nếu xóa sạch những thành tích trong quá khứ ra khỏi chỗ sâu thẳm trong tâm hồn, bạn sẽ để ra được một khoảng trống để tiếp nhận những thứ mới. Như vậy mới có thể không ngừng bứt phá giới hạn của bản thân.

Nói cách khác, nếu trong lòng bạn chứa đựng quá nhiều điều không vui, thì những niềm vui rời xa bạn sẽ càng nhiều hơn, bởi vì trái tim bạn không có chỗ chứa chúng. Nếu bạn không nỡ vứt bỏ bất kỳ thứ gì, thì sự tham lam và nỗi sợ hãi trong lòng bạn sẽ càng lớn lên. Tương tự như vậy, tình yêu và hạnh phúc cũng sẽ không có chỗ để đến với bạn.

Cuộc sống chính là sự phản ánh chân thực nội tâm mỗi người, là sự tinh túy mà bất cứ lời nói hay cử chỉ nào cũng đều không thể "bao che" được.

Nhà là nơi phản chiếu của cuộc sống, đó là "mái ấm" của tâm hồn, là sự thể hiện ra bên ngoài của sự sống của con người.

Hãy tự hỏi bản thân, bạn có "khả năng dọn dẹp" ngôi nhà của mình không?

Có người nói rằng "quét dọn" trong "quét dọn nhà cửa" và "dọn dẹp" trong "khả năng dọn dẹp" là hai việc hoàn toàn khác nhau, nhưng tôi không cho là như vậy.

Quét dọn nhà cửa là thói quen không thể thiếu trong cuộc sống. Dọn dẹp "bụi bặm" trong nội tâm cũng là một thói quen mà mỗi người cần có. Nội tâm của bất kỳ ai cũng không thể "sạch không tì

vết". Nếu muốn lòng dạ trong sáng thì "khả năng dọn dẹp" này đóng vai trò vô cùng quan trọng.

Một người có tấm lòng rộng mở thì dù diện tích nơi ở không lớn thì vẫn có thể sắp xếp, bài trí để có không gian sống thoáng đãng, ngăn nắp, trật tự. Một người tính tình ôn hòa thì nơi ở của họ chắc chắn sẽ đẹp đẽ và tràn đầy sức sống, làm người ta lưu luyến, không muốn rời đi, khiến tất cả niềm vui và hạnh phúc đều có chỗ để ở lại. Ngược lại, một người làm việc gì cũng tùy tiện, xốc nổi thì tâm hồn chắc chắn sẽ hẹp hòi, nơi ở cũng sẽ bừa bộn.

Xin đừng oán trách công việc của mình sao lắm khó khăn và phiền toái, cũng đừng hà tiện việc sắp xếp, dọn dẹp môi trường sống. Tất cả những biểu hiện bên ngoài này đều là sự phản ánh nội tâm của con người.

Tâm hồn yên bình thì cuộc sống mới đơn giản. Nhà cửa ngăn nắp sạch sẽ thì tâm hồn cũng tự nhiên trở nên ôn hòa.

Giá trị của cuộc sống nằm ở sự giản dị

Giá trị của một bộ đồ làm bằng gỗ lim nằm ở công nghệ chế tác ra nó chứ không nằm ở chất liệu của nó. Sự tao nhã của một người thể hiện ở tu dưỡng bên trong chứ không phải ở trang phục hay cách trang điểm bên ngoài. Thứ mà danh dự thể hiện ra là sự cống hiến của nó chứ không phải là con số tiền thưởng. Trên thế gian có quá nhiều giá trị và bản chất thật sự bị làm cho lu mờ, làm cho biến chất vì những suy nghĩ sai lầm của con người.

Ý nghĩa của sự sống là khi dừng lại bạn có thể tĩnh tâm nhìn lại đoạn đường đã đi qua, những người đã gặp, những cảm xúc và tình cảm trong lòng. Nếu không có "bước nghỉ" này, có phải dòng suy nghĩ của bạn đã bế tắc từ lâu, có phải bạn luôn phải che giấu hư vinh của mình hay không?

Thực chất, phương pháp trang điểm đẹp nhất chính là để "mặt mộc", nhan sắc đẹp nhất chính là "hình dáng tự nhiên", mốt thời thượng nhất chính là "tiết kiệm".

Vậy thế nào gọi là mốt?

Có người cho rằng mốt là khuôn mẫu xa hoa được tạo ra trong điều kiện cuộc sống giàu có. Cũng có người cho rằng mốt là sự đổi mới mang tính sáng tạo, đối lập rõ rệt với tầm thường và cũ kỹ. Tuy nhiên, một bộ phận phản đối lại cho rằng mốt là một hình thức tu dưỡng văn hóa đại chúng, không nên bị một nhóm nhỏ

quy định thành hành động chạy theo số đông và so sánh khập khiễng theo cảm tính. Từ đó bắt đầu hô hào: Mốt không được xa hoa lãng phí, mà phải tiết kiệm và giản dị, đẹp một cách thuần khiết.

Bánh xe thời gian di chuyển đến đâu sẽ tạo ra một mốt hoàn toàn mới ở thời điểm đó. Nghĩa là mốt luôn không ngừng thay đổi, không tuân theo quan điểm của một cá nhân hay nhóm nhỏ nào. Trong mỗi thời kỳ nhất định, mốt luôn là yếu tố thịnh hành nhất, còn bạn chính là người giải thích và sáng tạo ra mốt.

Ngay từ bé, Du Nhiên đã là công chúa nhỏ trong mắt người thân. Từ trang phục đến cách mỉm cười của cô luôn toát ra khí chất khác hẳn người bình thường. Khi lên cấp Ba, được các bạn gái vây quanh Du Nhiên nhiều hơn. Bởi cô có cha làm cán bộ và mẹ làm giám đốc ngân hàng, điều quan trọng hơn là trên người cô luôn tỏa ra một thứ gọi là "mốt". Bản thân Du Nhiên cũng luôn cho rằng cô cũng là "người phát ngôn của mốt" ở trong phạm vi xung quanh mình.

Tốt nghiệp cấp Ba, Du Nhiên quyết định đi du học tại Mỹ. Lý do cô lựa chọn đất nước này là bởi nơi đây được mệnh danh là cái nôi của thời trang. Được người thân và bạn bè gọi là "người phát ngôn của mốt", Du Nhiên rất muốn được đặt chân đến nước Mỹ để trực tiếp cảm nhận bầu không khí thời trang cấp thế giới. Vì lẽ đó, Du Nhiên trở thành sinh viên chuyên ngành hoạt hình và truyện tranh của một trường đại học ở Mỹ.

Từ lâu Du Nhiên vẫn luôn cho rằng mốt chính là biểu hiện của vẻ bề ngoài cao quý và tao nhã. Tuy nhiên sau một thời gian học tập ở nước ngoài, quan niệm về mốt của cô đã hoàn toàn thay đổi.

Nhận thức của nước Mỹ về "mốt" rất trẻ trung. Nước Mỹ ra đời và phát triển cùng với cuộc cách mạng công nghiệp của Anh, vì thế mốt của Mỹ nghiêng nhiều về lĩnh vực công nghiệp hơn. Khoa học kỹ thuật của đất nước này luôn dẫn đầu thế giới, tiêu biểu là các trào lưu khoa học công nghệ cao như công nghiệp chế tạo ô tô, điện ảnh..., khác xa so với trào lưu về trang sức và may mặc được xây dựng trên nền tảng thủ công mỹ nghệ.

Mốt thời trang của Mỹ không hề thua kém kinh đô thời trang Paris của Pháp. Tuần lễ thời trang New York - tổ chức hai lần trong năm đã giúp Mỹ đứng vào hàng ngũ tiên phong trong lĩnh vực thời trang toàn cầu, thậm chí còn nhiều lần vượt qua cả kinh đô thời trang Paris.

Sau bốn năm học tập, Du Nhiên trở về nước với về ngoài vô cùng giản dị, làm các bạn cô không hiểu chuyện gì đã xảy ra, liền hỏi Du Nhiên: "Chẳng lẽ cậu học đại học ở vùng nông thôn của Mỹ à?"

Du Nhiên mỉm cười lịch sự, trả lời rằng hiện giờ cô rất thích phong cách thời trang bình dị như vậy. Nó giúp cuộc sống của cô được tự do, thoải mái, không phải chịu bất cứ ràng buộc gì. Mặc dù thời trang và khoa học công nghệ đang là những ngành nghề dẫn đầu thế giới, nhưng trong bốn năm du học ở Mỹ, cô lại có hứng thú với lĩnh vực công nghiệp. Theo lời Du Nhiên, cô không còn theo đuổi các trào lưu thời trang, mà thay vào đó là tập trung làm phong phú tâm hồn mình.

Không thể phủ nhận rằng theo đuổi những vẻ đẹp bên ngoài sẽ giúp cho cuộc sống của chúng ta phong phú hơn, nhưng liệu đó có phải là "mốt" duy nhất không? Câu trả lời là không. "Mốt" là tinh thần dũng cảm và giàu tính thách thức. Nó là sự kiên định bước tiếp cho dù phải đối mặt với thách thức không hề được báo trước. Nó cũng chính là sự tự tin mà ngay cả khi công việc không như ý muốn, ta cũng vẫn mỉm cười như không có chuyện gì xảy ra.

Người đời luôn tô vẽ quá mức cho "mốt" thời thượng, khiến cái đẹp vốn dĩ vô cùng giản dị dần dần trở nên biến chất. "Mốt" luôn thay đổi, nhất là trong thời đại phát triển như vũ bão hiện nay. Còn tâm hồn thuần khiết và luôn hướng về phía trước.

Con người hiện đại, lạc quan, phóng khoáng sẽ luôn giữ một tâm hồn thuần khiết. Họ cũng không nhất thiết là vứt bỏ những bộ trang phục sành điệu hay phong cách trang điểm thịnh hành, bởi những vẻ đẹp bên ngoài cũng là một phần không thể thiếu trong cuộc sống, chỉ có điều họ không nên phóng đại chúng một cách mù quáng. So với những vẻ đẹp bên ngoài, tâm lý tích cực hướng về phía trước, tính cách rộng lượng, phóng khoáng và bản chất đơn giản, bình dị là điều đi cùng ta lâu dài.

Nếu dùng trái tim để quan sát, học tập, bạn sẽ phát hiện ra rằng có rất nhiều điều giản dị trong cuộc sống của chúng ta. Sự sống ngoài kia có phức tạp đến mấy thì đến cuối cùng vẫn phải kết thúc một cách đơn giản. Chỉ điều giản dị mới là điều tồn tại mãi mãi không thay đổi. Chỉ có sống đơn giản mới có thể tồn tại bền vững. Bạn tích cực trong cuộc sống, nhận thức, hiểu rõ cuộc sống luôn đơn giản và bình dị, bạn vẫn sẽ vui vẻ như xưa. Nếu trong cuộc sống bạn giữ được tâm thái yên bình, biết cân bằng và biết thỏa mãn, thì cuộc sống của bạn sẽ hạnh phúc bền lâu, đạt đến giới hạn hoàn mỹ nhất.

Trì hoãn là vô trách nhiệm với bản thân

Tô Lai làm việc trong nhà máy chế tạo của nhà nước đã gần mười năm nhưng vào một buổi sáng cô đã gọi điện cho sếp của mình và xin thôi việc. Người nhà và đồng nghiệp đều không hiểu vì sao cô làm như vậy. Lý do cô đưa ra đó là muốn tìm kiếm con người thật của bản thân mình.

Vài tháng sau, Tô Lai vào làm việc cho một doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài. Ngày đầu tiên đi làm, cô tràn đầy nhiệt huyết cống hiến, đến giờ tan làm vẫn ngồi bên bàn làm việc cặm cụi ghi chép. Lúc đó, ở cách chỗ ngồi của cô không xa có một nhân viên tên là Na Na vừa thu dọn đồ đạc chuẩn bị ra về vừa lẩm bẩm: "Đi về thôi, tranh thủ thời gian tập Yoga nào!" Lúc này một cô gái chơi thân với Na Na đi đến trước mặt cô liếc mắt nói bóng gió: "Sếp còn đang nỗ lực làm việc mà tại sao cô đã tích cực ra về như thế, làm xong việc rồi hả?" Thật ra cô gái này đang "nhắc khéo" Na Na, ý bảo rằng: Sếp còn chưa về thì mình cũng không nên về đúng giờ. Hơn nữa đây lại là sếp mới nhậm chức, nên cẩn thận để tránh bị soi xét. Nhưng Na Na xem nhẹ điều đó, cô nói rằng: "Hôm nay tôi đã làm việc rất chăm chỉ, công việc cũng đã hoàn thành hết, không về thì còn ở đây đợi sếp mời đi dự tiệc hả?" Nói xong, cô liền xách túi rời khỏi văn phòng.

Lúc này, chiếc bút đã rơi khỏi tay Tô Lai từ lúc nào không hay. Na Na là cô gái trẻ vừa mới tốt nghiệp đại học, đi làm chưa lâu, ở độ tuổi này, tính cách thẳng thắn, bộc trực như vậy có vẻ cũng không có gì là xấu, nhưng lại khiến Tô Lai cảm thấy hơi khó chịu. Nhớ lại quãng thời gian mười năm làm việc trong công ty nhà nước, chuyện làm thêm giờ xảy ra đối với cô như cơm bữa. Nhưng nguyên nhân khiến cô phải làm thêm giờ là bởi công việc nhiều đến nỗi làm không hết hay là do cô đã không chăm chỉ, nỗ lực, tận dụng thời gian để hoàn thành công việc trong ngày?

Đúng vậy, ở bất kỳ doanh nghiệp hay công ty nào, hoàn thành công việc đúng hẹn và ra về đúng giờ là cách thức làm việc hiệu quả cao mà chúng ta nên thực hiện. Nhưng trên thực tế, có nhiều khi đã hết giờ làm việc nhưng chúng ta vẫn tiếp tục miệt mài với công việc của mình. Như vậy, ngoài chứng tỏ bản thân trong ngày đã không tích cực làm việc thì không nói lên được bất cứ điều gì khác. Không có công thức nào có thể chứng minh được rằng thời gian làm việc dài đồng nghĩa là kết quả làm việc tốt. Nhưng có một thực tế là khi cách thức làm việc của bạn có hiệu quả thấp thì bạn vừa tốn thời gian hơn người khác vừa khiến bạn lo lắng. Những người có cách làm việc như vậy rất có khả năng đã mắc

phải căn bệnh trì hoãn.

Nhắc đến căn bệnh trì hoãn, tôi lại nhớ đến Diêm Thư - đồng nghiệp của tôi khi tôi còn làm biên tập viên ở nhà xuất bản. Cô vốn làm thiết kế mỹ thuật, nhưng sau đó được bổ sung làm công tác biên tập, hơn nữa lại còn là biên tập viên được cấp trên hài lòng nhất. Khi tôi vừa mới biết sử dụng những câu đại loại như "không có trật tự", "lý tưởng chi phối thực tiễn" hay "bạn giúp tôi cũng tức là tôi giúp bạn" để làm mánh khóe kiếm cơm thì bài viết của cô đã vươn sang các lĩnh vực bất động sản, xe hơi, y tế, thời trang... Là biên tập viên "cao cấp" của nhà xuất bản, Diêm Thư thường xuyên lui tới các buổi tiệc tùng và các buổi họp báo của giới thượng lưu. Trong khi chúng tôi còn đang loay hoay với các công việc phỏng vấn, đặt bài, biên tập, sắp chữ, hiệu đính..., thì đối với Diêm Thư, những việc như vậy chỉ bé như hạt cát giữa biển khơi.

Văn chương chữ nghĩa cũng giống như con ngựa bất kham, hoặc là bạn mãi mãi phải chạy theo nó, hoặc là bắt nó ngoan ngoãn phục vụ mình. Theo nghiên cứu của tôi, những người tay trắng lập nghiệp và một bước lên mây kia đều phải dựa vào tài năng bẩm sinh và kinh nghiệm tích lũy được trong cuộc sống thì mới có thể tạo dựng sự nghiệp riêng cho mình. Vì thế, khi tác phẩm của Diêm Thư liên tiếp gặt hái thành công, lần lượt giật giải bài viết xuất sắc hạng A, B và C, tôi và mấy biên tập viên khác đều chỉ biết lặng lẽ tự an ủi bản thân: "Cô ấy làm được như vậy là bởi cô ấy có chỉ số IQ cao." Biên tập viên hàng đầu giống như Diêm Thư mới gọi là tài năng xuất chúng, ánh hào quang lấp lánh xung quanh, còn loại tầm thường như tôi thì cùng lắm cũng chỉ thi thoảng may mắn kiếm được chút thể diện mà thôi.

Cho đến một hôm, một việc vừa khẩn cấp vừa quan trọng bất ngờ xảy ra ngay trước mắt chúng tôi, trong lúc đang không biết phải làm thế nào thì Diêm Thư đã dùng chính hành động thực tế của mình giải thích cho chúng tôi hiểu rằng: Tài năng xuất chúng chỉ có thể có được nhờ chuyên tâm làm việc.

Hôm đó, chúng tôi gấp rút hoàn thành bản thảo xong liền cùng nhau ra ngoài ăn cơm. Nhưng đến khoảng nửa đêm thì lãnh đạo nhà xuất bản gọi điện thông báo rằng trong số bản thảo kia có một bài viết về cửa hàng ô tô 4S không đạt yêu cầu. Chúng tôi phải nhanh chóng viết một bài khác trong thời gian ngắn nhất, bởi sáng sớm hôm sau ấn phẩm này phải trưng bày ở đại sảnh các ngân hàng lớn và phòng chờ sân bay. Toàn bộ nhân viên xưởng in đã sẵn sàng đợi lệnh thức thâu đêm để làm việc.

Việc phải khẩn cấp chỉnh sửa, thay đổi bản thảo không phải là chuyện hiếm, nhưng viết một bài trong vòng hai tiếng trong điều kiện không có bài dự trữ sẵn quả thật không khác gì sét đánh ngang tai. Lúc này, Diêm Thư xung phong đảm nhận viết bài thay thế, cô còn an ủi để chúng tôi bớt lo lắng. Sau đó, Diêm Thư đặt liền mấy chuông báo thức trong điện thoại, mỗi lần cách nhau 45 phút. Cô yên lặng soạn thảo nội dung cho bài viết trong 45 phút đầu tiên. Sau đó lập tức quay trở về là con người sôi nổi, quay sang tán dóc với chúng tôi trong vòng 5 phút. Hết 5 phút, cô lại trở về trạng thái tập trung, tiếp tục viết bài trong 45 phút tiếp theo. Cảnh tượng này giống hệt như thời chúng tôi còn ngồi trên ghế nhà trường, khi tiếng chuông báo hết tiết học vang lên, học sinh lập tức ùa ra khỏi lớp như bầy ong vỡ tổ, đến khi có chuông báo vào tiết tiếp theo lại nhanh chóng trở về trạng thái say sưa học tập.

Chưa hết hai tiếng, Diêm Thư đã hoàn thành bài viết với văn phong hoa mỹ, từ ngữ chau chuốt, làm chúng tôi khâm phục sát đất.

Ở xung quanh chúng ta xuất hiện rất nhiều đối tượng khiến chúng ta phải ngưỡng mộ. Ví dụ như có học sinh rất tích cực tham gia các hoạt động ngoại khóa nhưng chưa bao giờ bỏ bê việc học tập. Hay như có đồng nghiệp nọ chưa bao giờ làm thêm giờ nhưng lại có thành tích cuối tháng vô cùng xuất sắc.

Trong con mắt của chúng ta, họ là những người thường hay ngâm nga hát, lướt mạng, gọi điện tán gẫu với bạn bè, nhưng lại hoàn thành nhiệm vụ học tập và công việc một cách ung dung, thoải mái. Thật ra, bạn mới chỉ nhìn thấy bề nổi chứ chưa thấy được rằng lúc làm việc họ vô cùng chuyên tâm.

Chuyên tâm là mấu chốt để hoàn thành công việc có chất lượng nhưng đồng thời cũng lại là "đỉnh Everest" vô cùng khó chinh phục. Hầu hết mọi người đều biết rõ vẫn còn rất nhiều công việc đang chờ mình thực hiện, tủ hồ sơ lộn xộn vẫn chưa được sắp xếp lại, một bưu kiện quan trọng cần phải được đóng gói và gửi đi, thậm chí là phải lập tức đi gặp khách hàng quan trọng..., nhưng trong lúc sốt ruột và lo lắng như vậy, họ lại vẫn vừa do dự không biết nên làm việc gì trước, việc gì sau, vừa tự an ủi bản thân rằng không việc gì phải sốt ruột, nghỉ ngơi một lát rồi làm tiếp cũng chưa muộn.

Đây chính là căn bệnh trì hoãn điển hình!

Có thể bạn cho rằng trong cuộc sống, thi thoảng trì hoãn không gây ra ảnh hưởng gì. Nhưng suy nghĩ "việc gì phải vội, cứ từ từ bình tĩnh" của bạn sẽ gây ra những hậu quả vô cùng nghiêm trọng, hơn nữa không thể khắc phục được.

Bạn đã hoảng sợ chưa?

Bạn nên cảm thấy sợ.

Tuy trì hoãn rất nguy hiểm nhưng không phải là không thể chữa được. Vậy phải giải quyết căn bệnh "ác tính" này như thế nào?

Câu trả lời rất đơn giản, bạn hãy sắp xếp, phân chia thời gian làm việc một cách hợp lý.

Rất nhiều người luôn cảm thấy không có đủ thời gian để học tập hay làm việc, nhất là khi gần đến kỳ thi hoặc thời hạn hoàn thành công việc. Chiếc đồng hồ trong đầu bạn vẫn không ngừng "tích tắc" chạy như giục giã, tất cả mọi việc đều ở vào trạng thái vô cùng cấp bách. Lúc này, nếu lòng dạ nóng như lửa đốt thì sẽ làm việc không tốt và hiệu suất cũng ở mức thấp nhất. Vậy nên, biện pháp giải quyết tốt nhất ở thời điểm này không phải là tìm cách kéo dài thời gian, mà là sắp xếp thời gian hợp lý để nhanh chóng hoàn thành công việc.

Hãy nhớ lại lúc chúng ta còn đi học, nhà trường đã quy định mỗi tiết học kéo dài 40 phút, thời gian nghỉ giải lao giữa các tiết là 10 phút. Đây là thời khóa biểu rất khoa học, sau một tiết học tập trung căng thẳng, não bộ và cơ thể của chúng ta cần được thư giãn để có thể tiếp tục tiếp thu kiến thức mới trong tiết tiếp theo.

Giống như cô đồng nghiệp Diêm Thư của tôi, đã thành một thói quen, bất kể nhiệm vụ khẩn cấp đến mấy, cô ấy cũng đều phân chia thời gian giải quyết rất hợp lý. Nhờ vậy công việc luôn được hoàn thành một cách đơn giản, nhanh chóng.

Biện pháp giải quyết vấn đề khó không phải là trì hoãn hay bỏ không làm, mà là đơn giản hóa và chuyên tâm thực hiện nó.

Vậy, bạn đã biết cách chữa khỏi căn bệnh trì hoãn của mình rồi chứ?

Cố gắng vì chính bản thân

Câu chuyện lập nghiệp của bất kỳ ai cũng đều có ít nhất một điểm sáng, soi rọi đến tận nơi sâu thẳm nhất trong tâm hồn chúng ta,

đồng thời tạo ra sự rung động mãnh liệt.

Trương Cường là một trong số những người lập nghiệp mà tôi quen. Anh có thể được coi là người lập nghiệp nghèo nhất, đến nỗi khoản tiền vốn 3.765 tệ dùng để khởi nghiệp cũng phải góp nhặt, vay mượn từ năm người bạn ở cùng phòng ký túc xá. Nhưng đồng thời, anh ấy cũng là người lập nghiệp giàu có nhất mà tôi biết, có thể kiên trì thực hiện ước mơ không phải ai cũng thực hiện được.

Sau khi gom góp được số vốn lập nghiệp ít ỏi, Trương Cường mở một cửa hàng kinh doanh trực tuyến, chủ yếu bán một số sản phẩm bản địa. Thời điểm ấy có rất nhiều cửa hàng trực tuyến có mô hình kinh doanh giống như anh, hơn nữa sản phẩm của họ rất đặc sắc, vì thế công việc của Trương Cường không hề dễ dàng. Để tìm được nguồn hàng chất lượng cao, anh ấy phải đến tận những nơi xa xôi, tìm kiếm nhà cung cấp. Do hay soi mói, bắt bẻ nên anh thường bị những người nông dân coi là đối thủ cạnh tranh đến chỗ họ để "do thám bí mật quân sự". Có lần trong túi không đủ tiền mặt, anh phải chờ đến hôm sau gom đủ tiền mới quay lại thu mua hàng. Ngoài ra cũng thi thoảng xảy ra tình trạng bị người nông dân tự ý nâng giá. Trương Cường là kiểu người cố chấp, giống như lúc đầu đã quyết chí lựa chọn mở cửa hàng trực tuyến, lúc này anh cũng quyết tâm nhất định phải làm cho các sản phẩm bản địa của mình trở nên đặc sắc nhất.

Có một năm, vào mùa hè, Trương Cường đến vùng núi cao của tỉnh Tứ Xuyên mua măng khô. Nhưng không may năm đó không có lập xuân, mà người dân thường hay gọi đó là "năm đen". Măng mất mùa, sản lượng giảm sút. Măng tươi thu được đã rất ít, đến khi phơi khô lại càng ít hơn, ước chừng khoảng 12kg măng tươi mới thu được 1kg măng khô. Nông dân vất vả lên núi hái măng tươi mang về phơi khô rồi mới đem bán, giá cả sẽ đắt hơn bình thường rất nhiều, hơn nữa số lượng cũng vô cùng ít.

Nhờ một người nông dân đã từng hợp tác lúc trước dẫn đường, Trương Cường lái xe lên núi tìm loại măng tươi chất lượng cao. Cho đến khi mặt trời dần dần khuất sau đỉnh núi, ánh đèn pha trên xe soi rõ từng giọt sương long lanh trên lá, họ mới tìm được loại măng tươi đáp ứng được tiêu chuẩn của Trương Cường.

Vì không chịu từ bỏ nên dù không có tiền, không có lãi, không gây được ấn tượng tốt, Trương Cường vẫn kiên trì với cửa hàng trực tuyến bán các sản phẩm bản địa đặc sắc, có chất lượng. Từ đêm khuya cho đến bình minh, Trương Cường không biết mình đã bao nhiêu lần tìm kiếm nguồn hàng như vậy, cũng không biết sẽ còn

phải tiếp tục tìm kiếm bao nhiêu lâu nữa. Có người bảo rằng Trương Cường làm vậy chẳng có mục đích gì cả nhưng anh không nghĩ như thế. Bán hàng chất lượng cao chính là mục tiêu anh đã đặt ra khi mở cửa hàng trực tuyến. Trương Cường nói rằng, con người ta luôn phải đặt ra cho mình một số yêu cầu, không nhất thiết phải cứng nhắc theo khuôn mẫu, cũng không được phá vỡ nguyên tắc. Nếu không thì có khi cả đời cũng không thể vượt qua được chính mình.

Chúng ta luôn có thói quen so sánh bản thân với người khác, cho rằng người khác có thể giành được vinh quang đặc biệt thì tại sao mình lại không có được điều đó. Rõ ràng người khác làm không tốt bằng mình mà tiền lương, tiền thưởng lại cao hơn mình. Trên thế gian này đầy rẫy bất công, một con người nhỏ nhoi không thể nào thay đổi được thế giới bao la.

Tuy không xoay chuyển được thế giới nhưng bạn vẫn có thể thay đổi được bản thân mình. Khi bạn cho rằng không thể điều khiển được cạnh tranh khốc liệt, không muốn thừa nhận người khác xuất sắc hơn mình, cầu mong tương lai xóa sạch những xa xỉ của hiện tại, tức là bạn đang thay đổi bản thân mình. Bạn cần nội tâm mình phải mạnh mẽ hơn, bao dung được những điều bản thân không vừa ý.

Chính vào lúc bạn liên tục oán trách, chán nản và hụt hẫng thì những người chạy phía trước và phía sau vẫn đang nỗ lực để vượt qua bạn. Nỗ lực chưa bao giờ đòi hỏi lý do, còn trì trệ, không chịu tiến lên lại luôn có muôn vàn điều bao biện. Nếu bạn cho phép mình "nghỉ ngơi" thì cuộc sống và ước mơ sẽ không bao giờ "làm thêm giờ" vì bạn.

Lần đầu tiên tôi và Doanh Doanh gặp nhau, cô mặc một chiếc áo gió chất lượng vô cùng tốt (sau này tôi mới biết chiếc áo ấy có giá hơn 3.000 tệ). Lúc đó lương tháng của chúng tôi chỉ được hơn 1.000 tệ một chút. Doanh Doanh ngoài tiền thuê nhà còn phải chi tiêu cho cuộc sống thường ngày, chiếc áo xa xỉ như vậy nếu không phải là bạn trai mua cho thì cũng là của người thân gửi tặng.

Sau đó, chúng tôi trở thành đồng nghiệp, trang phục đi làm của Doanh Doanh đều vô cùng lịch sự, hoặc là âu phục tinh tế, hoặc là váy vóc dịu dàng. Vài ba đồng nghiệp vui tính hỏi Doanh Doanh: "Hôm nào cô cũng ăn mặc đẹp như vậy, chắc là được bạn trai giao hết lương tháng cho rồi phải không?"

Doanh Doanh chỉ cười, bảo rằng mình chưa có bạn trai, cũng

không tiêu tiền của người thân. Sau khi tốt nghiệp đại học luôn tự kiếm tiền nuôi sống bản thân, hoàn toàn là mẫu con gái hiện đại.

Lần này, mọi người càng ngạc nhiên hơn. Sinh viên đại học vừa mới ra trường đi làm, lương tháng chỉ hơn 1.000 tệ, ngoài ra không có bất kỳ thu nhập nào khác mà lại có thể tự trang trải cuộc sống và mua được những bộ quần áo xa xỉ như vậy sao? Trước nghi ngờ của mọi người, Doanh Doanh không biết giải thích ra sao, vì thế cứ mặc kệ để câu chuyện qua đi như vậy.

Dần dần tôi đã hiểu tại sao Doanh Doanh có thể sống một cách thoải mái như vậy.

Với thu nhập 1.200 tệ/tháng, cô dành ra 500 tệ đóng tiền nhà, 300 tệ cho bữa tối và thi thoảng tụ tập bạn bè, còn bữa sáng và bữa trưa đều được công ty hỗ trợ, 400 tệ còn lại cô dùng để tiết kiệm. Đúng vậy, bộ quần áo nào cô mặc cũng đều rất đẹp, giá cũng không hề rẻ, tuy nhiên cô không thường xuyên đi mua sắm và khi mua cũng chọn lựa rất kỹ càng. Cô thà dành khoản tiền lương tích góp mấy tháng để mua một bộ quần áo đẹp, có chất lượng chứ không tùy tiện mua một bộ đồ rẻ tiền để khi mặc lên trông không sang trọng, tinh tế mà lại còn nhanh hỏng.

Tôi từng nghe một người bạn bảo rằng khí chất cao quý của công chúa phải qua ít nhất ba đời thừa kế mới hình thành được. Nhưng một số cô gái bên cạnh chúng ta mặc dù không có số mệnh công chúa nhưng lại có cuộc sống vô cùng thoải mái, tinh tế, rất giống với phong cách "hoàng gia". Phong cách đó không thể học được, là bẩm sinh mà có.

Còn nhớ lần công ty chuẩn bị tổ chức một hoạt động quy mô lớn, chúng tôi bận rộn làm việc đến tận khuya, về nhà cũng chỉ ngủ được vài tiếng rồi lại dậy đi làm. Đến văn phòng, mọi người đều vẫn ở trong trạng thái ngái ngủ, hiệu quả làm việc trong buổi sáng rất thấp. Ai cũng mong mau chóng đến giờ nghỉ trưa để chợp mắt một chút. Nhưng Doanh Doanh lại vô cùng sôi nổi, vẫn chăm chỉ làm việc, chẳng bao giờ tỏ ra lười biếng. Buổi đêm ấy, về nhà cô chỉ tắm rửa, thay quần áo. Sáng, cô chợp mắt một lát, trang điểm nhẹ nhàng rồi đến nhà ăn của công ty sớm hơn mọi người, ăn sáng xong lại trở về văn phòng bắt đầu làm việc.

Tôi từng hỏi Doanh Doanh rằng sống như vậy cô có thấy mệt không.

Cô trả lời rất chân thật: "Không mệt!"

Nếu không có "số mệnh công chúa" nhưng lại muốn sống cuộc sống như công chúa thì chỉ có cách dựa vào nỗ lực, cố gắng phấn đấu của bản thân. Rất nhiều cô gái trẻ thích đi dạo phố, thưởng thức món ngon, xem phim, hát karaoke, mua túi xách và quần áo theo mốt mới nhất. Doanh Doanh cũng vậy, nhưng cô lại thích nỗ lực để con người mình trở nên ưu tú hơn. Cô hiểu rằng chỉ khi nào chống lại được sức cuốn hút của cuộc sống xa hoa, náo nhiệt thì mới có được mơ ước cao xa. Nhiều năm sau, Doanh Doanh trở thành CEO của công ty, có được địa vị và quyền lực rất cao.

Chí hướng quyết định tương lai của bạn

Một hôm tôi ra ngoài làm việc, về đến công ty vừa đúng giờ ăn trưa nên tôi đi thẳng xuống nhà ăn. Trông thấy chị đầu bếp đang nướng bánh, tôi liền trêu đùa: "Bà chị nướng cho em cái bánh to vào nhé, càng to càng tốt!" Nói xong, tôi vừa xoa tay ngồi vào bàn ăn vừa nháy mắt ra hiệu, cười với chị. Chị ấy lườm tôi một cái, nói: "Cứ cho là tôi muốn nướng cho cậu một chiếc bánh thật to, nhưng cậu cũng nên hỏi cái nồi này xem nó có chịu nướng cho cậu hay không? Bánh dù to đến mấy thì có thể to hơn cái nồi được hay không?"

Thật không ngờ một chị đầu bếp làm công việc hết sức bình thường lại nói ra được những lời có ý nghĩa sâu xa đến như vậy. Tuy giản dị, chân thật nhưng lại khiến người ta tỉnh ngộ.

Cái bánh ta đã ăn thuộc về quá khứ, cái bánh đang nướng thuộc về tương lai. Con người ai cũng đều mong mình nướng được cái bánh to nhất, nhưng kích thước của bánh lại phụ thuộc vào kích thước của nồi. Đó chính là ý chí của bạn. Muốn nướng được cái bánh to thì chí hướng của bạn bắt buộc phải đủ lớn.

Tôi thường hay nghe một số người phàn nàn rằng xuất phát điểm của bản thân quá thấp, cơ hội quá ít. Họ không bằng lòng với tình trạng hiện tại, nhưng cũng không nỗ lực, cố gắng hơn, cứ duy trì như vậy, cuối cùng không hoàn thành được bất cứ việc gì. Tôi không rõ đối với những người đó, cái gọi là "thấp" và "ít" được đánh giá dựa trên cơ sở nào. Họ có tự kiểm điểm lại xem tại sao mình lại cứ mãi thấp bé như vậy hay không?

Chủ tịch Tập đoàn công nghệ Foxconn Quách Đài Danh từng nói rằng: "Năng lực, hành động và chí khí của con người lớn bao nhiêu thì cơ hội thể hiện mình của họ cũng lớn bấy nhiêu."

Cho dù là tự thân lập nghiệp hay làm việc trong công ty, doanh

nghiệp, nếu muốn biết trong tương lai một người có thể đi xa được đến đâu, thì trước tiên phải xem chí hướng của họ lớn đến đâu. Điều này quyết định đích đến mà sự nghiệp của họ có thể vươn tới. Những nhân tố mà bạn cho rằng đang hạn chế sự phát triển của mình, không phải là lời giáo điều được dạy trong trường học, cũng không phải là pháp luật hay pháp quy trong xã hội, hay tầm nhìn của công ty và văn hóa của doanh nghiệp, mà là ý chí của chính con người bạn. Trong lòng bạn hình dung ra tương lai của mình như thế nào thì cuộc đời bạn cũng sẽ có kết cục như vậy.

Chúng ta không thể lựa chọn hoàn cảnh ra đời của mình, nhưng lại có thể quyết định quá trình trưởng thành sau này. Chúng ta không thể biết được mình sẽ sống bao lâu, nhưng chắc chắn có thể điều khiển được hướng đi và quyết định được những trải nghiệm của cuộc đời mình.

Khi tôi còn nhỏ, trong tiểu khu mà gia đình tôi sống có một cụ già. Khi thấy bọn trẻ con chúng tôi cùng chơi đùa, nghịch ngợm, cụ đã nói với chúng tôi những lời vô cùng thấm thía. Lúc đó tôi chưa thể hiểu được, sau này lớn lên mới dần dần ngẫm ra ý tứ sâu xa ẩn chứa trong những lời nói của cụ già, đó chính là lời giải thích về "ý chí" của con người.

Tôi còn nhớ, lúc đó mấy đứa trẻ chúng tôi dùng phấn vẽ lên mặt đất rất nhiều vòng tròn to, nhỏ khác nhau để chơi một trò chơi có tên là "Vòng tròn to bọc vòng tròn nhỏ". Cụ già quan sát chúng tôi đứa nọ nối tiếp đứa kia nhảy từ vòng tròn này sang vòng tròn khác, liền nói: "Một đứa bé sẽ vẽ một vòng tròn bằng hết sức mình để bảo vệ các thành viên trong đội của mình. Một thanh niên sẽ vẽ một vòng tròn to hơn để chăm sóc cha mẹ, vợ con và anh chị em của mình. Một người trung niên sẽ vẽ một vòng tròn rất to, đối với họ có thể hơi quá sức nhưng họ vẫn cố gắng hết mình để vẽ to hơn. Bởi vì họ có tinh thần trách nhiệm lớn hơn, muốn đặt trọn vẹn lợi ích của chính họ và nhiều người khác nữa vào trong vòng tròn này."

Mỗi người đều sẽ vẽ ra trong lòng mình một vòng tròn to nhất có thể, vòng tròn này chính là bộ phận trung tâm hình thành nên ý chí thực hiện mục tiêu của họ.

"Một bông hoa là một thế giới", vấn đề là bạn nhìn nhận từ vị trí nào mà thôi. Ý chí giống như một thiếu nữ xinh đẹp, một thiếu niên nhanh nhẹn, không hề để tâm đến chuyện vinh nhục. Ý chí không lấy chuyện thắng thua để bàn về sở trường hay sở đoản của bạn, không lấy chuyện vinh dự hay nhục nhã để nói rằng bạn là

vua hay là giặc. Từng bước đi trong cuộc đời con người cũng giống như các nước đi trên bàn cờ, điều quan trọng nhất không phải là kỹ thuật chơi cờ mà là khả năng chiến thắng. Chí hướng có lớn thì con đường phía trước mới ngày càng rộng mở hơn.

Bạn có còn nhớ nguyên lý thùng gỗ không? Có thể mọi người đều cho rằng nội dung của nguyên lý này đề cập đến lượng nước mà một chiếc thùng gỗ chứa được không do thanh gỗ dài nhất mà do thanh gỗ ngắn nhất trong thùng quyết định. Tôi cho rằng vẫn còn có một cách hiểu khác.

Đúng là trong điều kiện không bị rò nước thì độ dài của thanh gỗ ngắn nhất trong chiếc thùng gỗ chính là chiều cao thực tế của chiếc thùng này. Điều này cũng giống như chí hướng của một con người hay một doanh nghiệp. Ngoài ra, độ dài tấm ván gỗ ở đáy thùng đại diện cho bề rộng của ý chí, chiều dài trung bình của các tấm gỗ này càng lớn thì bề rộng càng ổn định, có thể không to ra nhưng cũng không bé đi. Còn thanh gỗ dài nhất trong chiếc thùng cũng có vai trò vô cùng quan trọng, nó quyết định không gian phát triển của chí hướng lớn đến đâu.

Ví dụ, trong đội ngũ kỹ thuật viên của công ty thuộc lĩnh vực chế tạo có 20% đạt trình độ cao cấp, 30% trung cấp và 50% sơ cấp. Do nhu cầu mở rộng của công ty và sự cạnh tranh ngày một quyết liệt trên thị trường, công ty có đề ra ba phương hướng phát triển như sau: Một là phát triển ổn định nhưng tốc độ chậm, thường xuyên ở trong tình trạng ngưng trệ hoạt động. Các kỹ thuật viên cao cấp có khả năng sẽ dần chuyển sang làm việc tại các công ty lớn hơn, còn kỹ thuật viên sơ cấp cần phải học tập, bồi dưỡng để nâng cao khả năng chuyên môn hoặc bị luân chuyển sang vị trí khác. Hai là phát triển mạnh mẽ, nhờ đó tỉ lệ kỹ thuật viên cao cấp ngày càng cao, tỉ lệ kỹ thuật viên sơ cấp và trung cấp ngày càng thấp, cuối cùng sẽ được nâng cấp hoặc bị thay thế. Ba là tụt dốc, kỹ thuật viên trung và cao cấp sẽ lần lượt nghỉ việc, đi tìm không gian phát triển khác phù hợp với mình hơn, còn kỹ thuật viên sơ cấp trở thành lực lượng trung thành tuyệt đối của công ty.

Đây là quy cách hoạt động của thế giới này. Người ta đánh giá nhân viên bậc thấp dựa vào tài năng, đánh giá nhân viên bậc trung dựa vào phẩm chất đạo đức, đánh giá nhân viên bậc cao dựa vào ý chí. Chí hướng không những ảnh hưởng đến thành công và cơ hội thể hiện của bạn, mà còn ảnh hưởng đến việc người khác đánh giá và thừa nhận bạn.

Thế giới bao la chúng ta đang sống có ba kiểu người chắc chắn

không có tương lai, đó là: Người có lòng dạ hẹp hòi, người có tầm nhìn ngắn và người có kiến thức hạn hẹp. Với những người này, thế giới trong lời nói, trong lòng và trong mắt họ dần dần bị thu nhỏ lại. Đây cũng chính là nguyên nhân những người càng xuất sắc thì càng dám đối mặt với thách thức, còn những người có tâm thái không vững vàng thì lại ngày càng sa sút.

Người có ý chí lớn trong lòng chỉ hướng đến mục tiêu của đời mình, không quan tâm đến những được mất nhất thời. Nhiệt huyết tràn đầy trong lòng họ chính là vốn liếng để thực hiện ước muốn, là cơ sở để thành công trong sự nghiệp, là sức mạnh ý chí và trí tuệ "không sợ hãi khi có việc xảy đến bất ngờ, không tức giận khi bị người khác xúc phạm vô cớ".

Mỗi người đều có ước muốn của riêng mình, nhưng trong quá trình thực hiện chắc chắn sẽ gặp phải khó khăn. Chỉ khi đủ lòng tin và kiên định, bạn mới có thể kiên trì, bền bỉ tiến về phía ước muốn của mình. Một người có ý chí mạnh mẽ không bao giờ dễ dàng cúi đầu trước khó khăn, và giới hạn khả năng của bản thân mình.

Không ai có thể luôn thuận buồm xuôi gió trong suốt cả cuộc đời. Bất kỳ dấu chân nào để lại cũng đòi hỏi bàn chân mềm mại kia phải dẫm lên vô số sỏi đá. Còn bàn chân của bạn, chỉ khi trải qua vô số lần chà xát mới tạo nên những vết chai sạn cứng rắn, giúp bước đi ngày càng vững chắc, thân thể ngày càng nhẹ nhàng. Nếu muốn đích đến ở gần ngay trước mắt, bạn cần phải ra sức nỗ lực nâng cao ý chí của mình, để nó dẫn dắt mơ ước, để mơ ước soi sáng hiện thực.

Chương 4

Những người đang nỗ lực sẽ đồng hành cùng bạn

Luôn không ngừng nỗ lực

Tôi hẹn với Tổng giám đốc Thôi lúc 7 giờ 30 phút tối ở một hội quán để trao đổi về luận văn MBA của ông. Vì lo giờ cao điểm có thể bị tắc đường nên tôi xuất phát sớm, cũng may là đã chuẩn bị tương đối đầy đủ, đến điểm hẹn trước hẳn một tiếng.

Tôi gửi tin nhắn cho Tổng giám đốc Thôi, nói rõ rằng mình đang đợi ở địa điểm đã hẹn trước, ông ấy làm việc xong thì đến đó là được. Lúc 7 giờ 29 phút, tôi nhận được tin nhắn trả lời của ông ấy, bảo rằng "Được", sau đó liền trông thấy ông ấy tiễn một vị khách khác rồi đi thẳng đến chỗ hẹn.

Hơn 10 năm trước, Tổng giám đốc Thôi bắt đầu lập nghiệp, hiện tại doanh nghiệp của ông đã có bốn công ty con phân bố ở các địa phương trên cả nước. Ông nói rằng bản thân chưa từng học đại học, hay được đào tạo bài bản về kinh doanh, vì thế nhờ tôi giúp đỡ cùng nghiên cứu xem nên viết luận văn như thế nào. Trước lúc gặp mặt, Tổng giám đốc Thôi đã nói rõ thời gian chúng tôi thảo luận kéo dài từ lúc 7 giờ 30 đến 9 giờ 15 phút. Sau đó, chúng tôi thảo luận vừa đúng trong khoảng thời gian này, không hơn không kém dù chỉ một phút. Trong lòng tôi trào lên một cảm xúc nể phục, doanh nhân tài ba đúng là khác xa những người trẻ tuổi. Họ quản lý thời gian tỉ mỉ và vô cùng chính xác.

Sau khi buổi trao đổi kết thúc, Tổng giám đốc Thôi kể cho tôi nghe về con gái ông.

Con gái Tổng giám đốc Thôi hiện đang là sinh viên đại học năm

thứ hai tại Mỹ. Khi học lớp Chín cô đã đến đây du học, và từ năm lớp Mười hai cô đã không nhận học phí và sinh hoạt phí từ gia đình. Lúc đầu Tổng giám đốc Thôi không hiểu được quyết định của con gái, mặc dù cô bé đã từng theo ông lập nghiệp, nếm trải không ít vất vả, khó nhọc. Nhưng một bé gái mới chỉ mười mấy tuổi đã không cần đến trợ cấp của gia đình thì làm sao có thể sống độc lập ở nước Mỹ?

Nhưng sau khi biết được suy nghĩ thật sự của con gái, Tổng giám đốc Thôi quyết định tôn trọng sự lựa chọn của cô.

Con gái Tổng giám đốc Thôi tên là Tiểu Nam, là một cô gái vùng Giang Nam có vẻ đẹp vô cùng dịu dàng.

Năm lớp Mười hai, một hôm Tiểu Nam dậy sớm hơn thường lệ ba tiếng đồng hồ để đến một nơi rất xa tham dự buổi gặp mặt của các du học sinh Trung Quốc. Cô cứ nghĩ rằng mình đi sớm như vậy thì trên đường hẳn sẽ không có lấy một bóng người chứ đừng nói đến chuyện có cửa hàng bán đồ ăn sáng mở cửa. Nhưng thật bất ngờ, khi cô ra khỏi nhà vào đúng năm giờ sáng thì trên đường đã có rất nhiều người đang qua lại vội vã, tấp nập. Ở ngã ba gần nhà cô có một đôi vợ chồng trung niên người Trung Quốc mở cửa hàng bán quẩy và sữa đậu nành, trên chiếc bàn trong cửa hàng đã có người ăn sáng xong, bát đũa vẫn để ở đó chưa kịp thu dọn.

Nơi Tiểu Nam sống là khu vực có khá đông người Trung Quốc định cư, vì thế hầu như bất cứ lúc nào cũng có thể ăn các món ăn Trung Quốc chính thống. Một số người Mỹ bản địa thích đồ ăn Trung Quốc cũng thường xuyên đến đây. Tiểu Nam nhìn đồng hồ, thấy vẫn còn thời gian để ăn sáng nên đi đến cửa hàng của hai vợ chồng người Trung Quốc, gọi hai cái quẩy và một cốc sữa đậu nành ngũ cốc có đường.

Có lẽ đôi vợ chồng người Trung Quốc này cũng nhập gia tùy tục, khách chưa ngồi vào bàn thì không để sẵn quẩy đã rán từ trước, mà là rán nóng ngay tại chỗ. Nhân cơ hội này, Tiểu Nam liền bắt chuyện với họ.

“Các bác vừa mới mở hàng ạ?” Tiểu Nam hỏi.

“Không đâu cô bé, chúng tôi đã mở hàng được hơn một giờ, chỉ lát nữa thôi là đã phải dọn hàng rồi.” Người chồng vừa rán quẩy vừa tươi cười trả lời.

“Chúng tôi phải dậy tương đối sớm để kịp về nhà trước lúc con gái đi học. Hơn nữa mỗi ngày chúng tôi chỉ chuẩn bị một số lượng

phần ăn nhất định, bán xong là về thôi." Người vợ đang thu dọn bát đũa ở bên cạnh tiếp lời.

Tiểu Nam nghĩ thầm, thì ra mỗi buổi sáng lúc mình thức dậy thì họ đã bán hàng xong và về đến nhà rồi. Lúc trước, cô cứ nghĩ mình vất vả vì phải sinh sống ở nơi đất khách quê người, phải học một ngôn ngữ mới và những kiến thức chuyên ngành khô khan… Nhưng thực tế, trong cuộc sống này còn có rất nhiều người vất vả hơn cô.

Cô từng oán trách cha mẹ vì để cô sống một mình ở Mỹ. Tuy rằng đó là vì tương lai của cô, nhưng thực ra cũng là vì cha mẹ mải lo chuyện làm ăn nên không còn thời gian chăm sóc cho con gái. Nhưng cô đã hiểu ra, khi còn nhỏ cha không có tiền để được học tập ở môi trường giáo dục tốt nhất, vì thế bây giờ chỉ có thể cố gắng kiếm tiền để tạo điều kiện học tập tốt cho con gái, mong cho con có điều kiện phát triển tốt nhất. Chỉ có như vậy thì con gái mới không phải lo lắng về cuộc sống, không phải đi quá nhiều đường vòng giống như mình.

Kể đến đây, Tổng giám đốc Thôi tỏ vẻ xấu hổ, nói: "Con gái tuổi còn nhỏ mà suy nghĩ và ý thức đã hơn hẳn tôi." Tổng giám đốc Thôi đúng là muốn cho con gái một môi trường học tập tốt nhất, nhưng mục đích trực tiếp của ông là mong con tìm được công việc tốt. Ông cho rằng, nếu không thể xây dựng được cho mình một doanh nghiệp nằm trong top 500 doanh nghiệp lớn nhất thì ít nhất cũng phải tạo điều kiện cho con gái làm được điều này, không để uổng phí thời gian, không để tài năng đổ ra sông ra biển.

Thế nhưng ông lại quên mất một điều rằng, những người có thân phận và địa vị kém ông rất xa kia cũng nỗ lực, cố gắng không hề thua kém ông. Trong lòng họ tràn đầy nhiệt tình với công việc của mình, không mơ ước viển vông, cũng không tự ti, coi thường bản thân. Họ chăm chỉ, cần cù làm việc, xứng đáng với từng giây từng phút nỗ lực, cố gắng của mình. Xét từ một góc độ nhất định, những người có thân phận hết sức tầm thường kia lại luôn có giá trị tồn tại lớn hơn chúng ta rất nhiều. Thử nghĩ mà xem, nếu sáng sớm bạn vừa xuống máy bay mà nhân viên sân bay đã tan ca về nhà nghỉ ngơi, chỉ mình bạn cô đơn lạnh lẽo ở đó thì bạn có cảm thấy lo lắng hay không? Khi bạn đi du lịch, tham quan danh lam thắng cảnh với tâm trạng vui vẻ, nhưng nhà vệ sinh công cộng lại không có người dọn dẹp nên bốc mùi, thì sự vui vẻ của bạn có chuyển thành chán nản, bực dọc hay không? Khi cơn bão tuyết qua đi, mặt đường ngập đầy tuyết vì chưa có người đến xúc đi, bạn có cảm thấy việc di chuyển là vô cùng khó khăn hay không?

Trong cuộc đời đều luôn có người nỗ lực hơn chúng ta, chạy nhanh hơn chúng ta. Lúc này, nếu dừng chân nghỉ ngơi hoặc bước chậm lại, bạn đã bị đối phương bỏ lại phía sau một đoạn rất xa rồi.

Phấn đấu không phân biệt trước hay sau, nỗ lực không bàn đến mạnh hay yếu. Chúng ta đều thấy có rất nhiều người đang cần mẫn làm công việc của họ. Trước mỗi đích đến mà chúng ta cho là thành công kia, cũng luôn có những người mạnh mẽ đang chạy như bay về phía nó. Cái gọi là công việc chính là những gì chúng ta có được nhờ lao động, mỗi công việc đều có giá trị của nó, và mỗi giây phút làm việc là vô giá.

Trên đường về nhà, theo thói quen tôi gọi taxi Didi[6]. Tài xế lập tức nhận chuyến, đồng thời gọi điện cho tôi, xác nhận lại vị trí của với thái độ vô cùng lịch sự. Sau đó lái xe đến đón tôi với tốc độ nhanh nhất. Trên đường đi, chúng tôi nói chuyện với nhau, người tài xế này rất khéo miệng.

[6] Didi: Một hãng taxi công nghệ.

"Muộn thế này mới đặt xe, cậu vừa mới làm thêm giờ xong sao?" Tài xế hỏi.

Tôi trả lời: "Cũng không hẳn là làm thêm giờ, tôi đi gặp một nhân vật quan trọng để bàn một số việc, vừa mới nói chuyện xong."

"Cậu nghĩ xem, cuộc sống thật đẹp biết bao, có công việc để làm, có bạn bè để gặp gỡ, lại có cả chuyện để nói. Chỉ cần trong lòng mình tràn đầy năng lượng, thì cả thế giới và cuộc sống đều sẽ rất đẹp đẽ." Hình như tài xế đang nhớ lại những việc mà mình cho là đẹp đẽ, sắc mặt bừng sáng.

Trò chuyện một lúc, tôi mới biết rằng người tài xế này vừa thanh toán xong khoản tiền trả góp mua nhà cuối cùng. Vợ anh đi làm với mức lương trung bình, còn anh lái taxi, có thể chọn làm ca ban ngày hoặc ban đêm. Công việc cũng không vất vả lắm, mỗi tháng kiếm 6-7.000 tệ không thành vấn đề. Cứ như vậy, người tài xế này lái taxi năm năm, kiếm được khoản tiền đầu tiên để mua nhà trả góp, rồi lại lái xe tiếp năm năm nữa để trả nốt khoản còn lại.

Người tài xế bảo rằng, anh ta không có khả năng kiếm được nhiều tiền, nhưng lại vô cùng hài lòng và vui vẻ với cuộc sống hiện tại.

"Trong suốt cuộc đời, con người không bao giờ theo đuổi được những thứ không phù hợp với thực tế, bởi vì làm như vậy sẽ rất mệt. Mình có khả năng đến đâu thì hãy kiếm bấy nhiêu tiền thôi,

chỉ cần là đồng tiền mình kiếm được một cách chân chính, thì khi tiêu sẽ cảm thấy thanh thản trong lòng. Không được coi thường bản thân, bởi vì nếu không có chúng tôi rong ruổi trên đường bất kể ngày đêm, thì lúc các cô các cậu muốn về nhà sẽ về bằng cách nào đây?"

Nhờ những lời nói của người tài xế, tôi nhận ra cuộc sống thật quý báu, ngay lập tức bao nhiêu ấm ức, nhọc nhằn trong tôi đều tan biến hết. Có người bảo rằng tôi không phải là người có logic, nói ra, viết ra những điều họ không hiểu được. Nhưng tôi có nhất thiết phải khiến cho những người này hiểu suy nghĩ của mình hay không? Họ kiếm cớ biện hộ cho việc họ không tư duy được như tôi, nhưng khi xưa sếp cũ của tôi đã phát biểu rất chân thành trong một hội nghị rằng: chỉ có tôi là người duy nhất có thể hiểu được suy nghĩ của ông ấy và tổ chức hội nghị này một cách chu toàn.

Một cô gái từng làm việc với tôi đã nói rất chân thật rằng tôi có một điểm thiếu sót đáng tiếc, nó cũng là điều mà bản thân họ không thể đạt đến được. Con người ta ai cũng có một phần ích kỷ, khi một ai đó cho rằng bạn có thể sẽ trở thành mối đe dọa đối với họ, họ sẽ chọn cách gièm pha bạn để bảo vệ bản thân theo bản năng. Tuy nhiên, họ quên mất rằng người bị gièm pha đang chạy băng băng về phía trước còn mình vẫn đứng yên ở vị trí cũ. Như vậy, liệu họ có thể thành công hay không?

Có nghịch cảnh gọi là "nỗi đau trưởng thành"

Cậu con trai nhà hàng xóm năm nay 11 tuổi. Một hôm, theo mẹ đi chợ về thì gặp tôi, cậu bé chào tôi rất lễ phép, sau đó chúng tôi cười với nhau rồi ai về nhà nấy. Lúc đi ngang qua nhau, tôi nghe thấy cậu bé nũng nịu nói với mẹ: "Mẹ ơi, chân con đau quá, con không bị ngã cũng không va đập vào đâu mà không biết tại sao lại đau như vậy." Người mẹ vỗ về cậu bé: "Không sao đâu con, đó là hội chứng "nỗi đau trưởng thành", ai lớn lên cũng đều phải trải qua giai đoạn này. Giống như khi mầm cây đâm chồi khỏi mặt đất, cây cũng đau mà mặt đất cũng đau. Giống như lúc con mọc răng, lợi sẽ đau đến mức sưng tấy cả lên con ạ."

Cậu bé gãi đầu như thể đang suy nghĩ, không biết có hiểu được những lời mẹ giải thích hay không. Còn tôi dù lúc đó đã đi một đoạn khá xa rồi vẫn rất đồng tình với cách giải thích của người mẹ này.

Sở dĩ gọi là "nỗi đau trưởng thành" là bởi quá trình trưởng thành

sẽ gây ra đau đớn, nếu không đau đớn sẽ không lớn lên được. Tôi có quen một cô gái, sau khi tốt nghiệp đại học liền vào làm việc cho một công ty niêm yết lớn. Bắt đầu với vai trò là thư ký ở cấp cơ sở, bất kể gió mưa bão bùng, cô cũng chưa từng đi làm muộn dù chỉ một lần. Chúng ta đều biết rằng, để hình thành một thói quen đòi hỏi phải bỏ ra rất nhiều thời gian, nhưng ngay cả thói quen lâu dài nhất cũng có thể bị yếu tố bên ngoài tác động mà thi thoảng sẽ lệch khỏi quỹ đạo. Tuy nhiên, cô gái này chưa bao giờ như vậy.

Đồng nghiệp đoán rằng chắc chắn nhà cô gái này phải ở rất gần công ty, nếu không thì tại sao lại chưa bao giờ đến muộn. Hơn nữa, khi hết giờ làm việc cô ấy cũng không hề tỏ ra nôn nóng muốn nhanh chóng về nhà.

Trong quan hệ với đồng nghiệp, cô luôn cư xử vô cùng nhã nhặn. Bất kể là nhân viên của bộ phận nào nhờ cô viết bài, lập bảng biểu hay thiết kế slide PowerPoint, cô cũng đều mỉm cười nhận lời, không hề phàn nàn hay trách móc. Chúng tôi cũng thường xuyên trông thấy cô luôn là người rời khỏi văn phòng muộn nhất. Ngày nghỉ cuối tuần, trong khi các đồng nghiệp khác đều ra ngoài đi chơi, ăn uống thì chỉ có cô ấy ghé qua văn phòng để kiểm tra xem có còn công việc nào mà mình hoặc đồng nghiệp bỏ sót chưa hoàn thành hay không. Nếu có công việc còn chưa làm xong, thì cho dù đó là việc của ai, cô ấy cũng đều chăm chỉ hoàn thiện để tránh bỏ lỡ công việc của tuần sau.

Cô gái ấy chăm chỉ, nỗ lực như vậy nhưng vẫn thường xuyên bị cấp trên trực tiếp phê bình, bảo rằng việc này cô làm chưa tốt, để xảy ra sai sót quá nhiều lần… Một số đồng nghiệp từng được cô giúp đỡ thấy vậy không đành lòng, gặp riêng an ủi cô: "Hay là để tôi trao đổi với sếp của bộ phận tôi, xin cô về làm việc ở chỗ tôi, khỏi phải suốt ngày bị ức hiếp như vậy." Cô gái trả lời đồng nghiệp hết sức lễ độ: "Cảm ơn chị nhiều, nhưng không sao đâu, tôi rất ổn và không cảm thấy uất ức gì cả. Những điều sếp phê bình đều đúng, đó là do tôi làm việc chưa đủ tốt, sau này sẽ phải không ngừng cố gắng hơn nữa!"

Tinh thần lạc quan của cô dần dần cảm hóa được các đồng nghiệp ở cùng bộ phận cũng như ở các bộ phận khác. Dưới ảnh hưởng của cô, bầu không khí trong toàn công ty trở nên tràn đầy năng lượng tích cực. Khi công ty bầu lãnh đạo cấp cao nhiệm kỳ mới, sếp của cô được bổ nhiệm làm giám đốc kinh doanh cấp cao, vị trí cũ của ông ấy vẫn đang bỏ trống. Cổ đông trong hội đồng quản trị hỏi ông ấy thấy ai phù hợp để thay thế vào vị trí của mình, ông ấy lập tức đề bạt cô gái kia tiếp quản vai trò của mình với thái độ vô cùng

tự tin.

Khi đó, cô ấy mới chỉ tốt nghiệp đại học được hai năm, nhưng cương vị mà cô chuẩn bị đảm nhiệm lại là điều các nhân viên kỳ cựu thiết tha mơ ước cũng chưa thể đạt được. Tại hội nghị ra mắt ban lãnh đạo mới, vị sếp cũ của cô gái đánh giá về cô như sau:

"Trong quá trình làm việc, không ai có thể tránh khỏi việc mắc phải sai lầm, nhưng chúng ta phải luôn luôn tránh mắc một sai lầm nhiều lần. Khi phê bình X (tên cô gái kia) đến lần thứ ba, tôi vốn định hỏi cô ấy rằng tại sao lại liên tục phạm phải sai lầm giống nhau như vậy. Nhưng đúng vào lúc chuẩn bị phê bình thì tôi mới phát hiện ra rằng, đúng là cô ấy có phạm sai lầm nhưng tất cả đều không phải là những sai lầm lặp đi lặp lại, hoặc là do cô ấy làm việc không nghiêm túc. Hoàn toàn không phải như vậy. Theo tôi, trong lòng rất nhiều người chúng ta đang có mặt ở đây đều công nhận rằng, cô ấy đã làm việc chăm chỉ và nghiêm túc không hề thua kém bất kỳ ai. Vậy thì tại sao một người làm việc nghiêm túc như vậy lại vẫn phạm sai lầm? Sau một thời gian quan sát, cuối cùng tôi đã phát hiện ra vấn đề nằm ở đâu, đó là bởi vì những việc cô ấy làm luôn vượt xa rất nhiều so với chức trách và phạm vi công việc của cô ấy, cũng tức là rất nhiều người đã giao công việc của mình cho cô ấy làm. Khi công việc phải làm vừa nhiều vừa phức tạp thì xác suất cô ấy phạm sai lầm đương nhiên cũng cao hơn. Điều này cũng lại cho thấy một điểm khác, đó là bản thân cô ấy càng trưởng thành nhanh hơn. Hẳn là các vị đều cho rằng hàng ngày cô ấy đến sớm nhất và về sau cùng là bởi vì nhà cô ấy ở gần công ty phải không? Thật ra không phải như vậy, nhà cô ấy ở cách xa công ty, mỗi lượt đi về đều phải đổi xe buýt ba lần, mất 2 tiếng 40 phút, nếu nhân đôi thời gian này lên thì sẽ là bao nhiêu? Vì thế, hàng ngày cô ấy đều luôn tính dư thêm một khoảng thời gian, đề phòng trên đường đi làm có thể xảy ra bất kỳ tình huống nào, sau đó xuất phát sớm hơn. Như vậy, nếu thật sự xảy ra việc ngoài ý muốn cũng vẫn không bị muộn giờ làm. Điều tôi muốn nói chính là hai điểm này, đồng thời cho rằng, chỉ hai điểm này cũng đã đủ để chứng minh cô ấy hoàn toàn có thể đảm đương tốt trọng trách của tôi."

Ông vừa dứt lời, toàn thể nhân viên trong công ty đều đứng dậy vỗ tay, dành tặng cho cô gái kia những lời chúc mừng tốt đẹp nhất. Tôi tin rằng, đây đều là những lời chúc chân thành. Sau những vất vả và nỗ lực bỏ ra, cuối cùng cô gái trẻ cũng nhận được sự đền đáp xứng đáng. Người xưa có câu: "Ngày nay nước bạc, ngày sau cơm vàng", nghĩa là phải chịu muôn ngàn khó khăn, gian khổ thì mới đạt được công danh phú quý. Trong cuộc đời,

chúng ta phải chấp nhận đối mặt với khó khăn, vất vả thì mới có thể lột xác trở thành người tài giỏi, xuất chúng. Giống như con sâu phá kén chui ra, dang cánh thành con bươm bướm xinh đẹp, đó là nỗi đau đớn giúp nó thay da đổi thịt, và cũng là nỗi đau đớn không thể tránh khỏi trong quá trình trưởng thành và phát triển.

Cuộc sống không bao giờ mang đến cho chúng ta chỉ toàn khó khăn hoặc thuận lợi, mà luôn luôn có cả hai. Gặp thuận lợi giúp chúng ta trưởng thành nhanh hơn, nhưng khó khăn lại là thời kỳ giúp ta bứt phá, có thể gặp được bước ngoặt của cuộc đời.

Vì vậy, khi đứng trước khó khăn, bạn không được nản lòng, nhụt chí, càng không được mất niềm tin vào cuộc sống. Hãy dùng thời gian đó để đối phó với thách thức. Có thể lúc đó bạn sẽ phát hiện ra rằng, cảnh ngộ khó khăn cũng có một vẻ đẹp không kém gì chốn bồng lai tiên cảnh.

Câu chuyện của anh Từ và người vợ Thục Hoa là một giai thoại được nhóm bạn của tôi lưu truyền trong một thời gian dài.

Thục Hoa là một người phụ nữ gầy, bé, da hơi đen, nhan sắc không có gì nổi bật. Nhưng bù lại, cô có một khí chất rất tao nhã, đứng bên cạnh anh Từ rất ra dáng một cặp trai tài gái sắc, xứng đôi vừa lứa. Anh Từ trông còn rất trẻ, không ai có thể đoán được rằng anh đã sắp bước sang tuổi 50. Anh làm CEO ở một công ty lớn, xung quanh có rất nhiều cô gái xinh đẹp, những chuyện liếc mắt đưa tình, thầm bày tỏ tình cảm xảy ra như cơm bữa. Tuy nhiên vài thứ mánh khóe này không làm anh để tâm đến. Anh Từ nghiêm khắc giữ mình, quyết không lay chuyển, vì thế khiến Thục Hoa vô cùng yên tâm.

Một số bạn bè trong nhóm không biết Thục Hoa, thường hay trêu chọc anh Từ: "Một CEO giàu có, điển trai như anh việc gì cứ phải ép buộc bản thân như vậy? Thi thoảng cũng nên thả lỏng một chút. Cứ sống một cách thận trọng, dè dặt như vậy anh không cảm thấy mệt mỏi sao?"

Một số bạn bè khác không biết anh Từ lại vô cùng "hâm mộ" Thục Hoa, bảo với cô rằng: "Xem cô hạnh phúc chưa kìa, lấy được một người đàn ông tốt nhất trên đời làm chồng. Người đâu mà thật thà đến thế, chắc cô phải được nước mưa gột rửa không biết bao nhiêu lần nên mới may mắn được như vậy!" Mỗi lần nghe thấy những lời này, Thục Hoa thường mỉm cười cho qua chứ không giải thích gì nhiều. Cô cho rằng tình cảm là chuyện riêng của hai người, người thứ ba không thể hiểu được và cũng không thể nhận thức được.

Thục Hoa là một người phụ nữ rất xuất sắc. Tốt nghiệp đại học xong, cô nhanh chóng kết hôn với anh Từ. Lúc đó anh rất nghèo, trên người không có lấy một xu, nhưng cô không tính toán so đo những chuyện này. Thứ cô yêu mến là con người anh chứ không phải tài sản của anh. Thục Hoa làm quản lý hành chính ở một công ty quốc doanh lớn, còn anh Từ lúc đó khá vất vả mới tìm được một công việc bán hàng. Anh Từ và Thục Hoa đều là mẫu người nỗ lực phấn đấu, vì thế cuộc sống của họ nhanh chóng trở nên khấm khá.

Nhờ nỗ lực cố gắng, anh Từ trở thành cố vấn cấp cao của một doanh nghiệp, sau đó lại được nhiều doanh nghiệp lớn trả lương cao để mời về làm việc. Nhưng lúc này, công việc của Thục Hoa lại không được thuận lợi. Công ty quốc doanh thay đổi nhân sự nên cô bị cho thôi việc, được đền bù một khoản tiền lớn. Thu nhập của một mình anh Từ có thể nuôi sống được hai vợ chồng nên ngay lúc này Thục Hoa không cần phải vất vả kiếm tiền. Nhưng cô vẫn lựa chọn tiếp tục làm việc, đồng thời bồi dưỡng, rèn luyện bản thân, bắt đầu học Yoga để giúp thân thể khỏe mạnh hơn. Ngoài ra, Thục Hoa cũng đi học một lớp nấu ăn. Cô nói rằng phải chăm lo tốt cho gia đình, trở thành một người phụ nữ "giỏi việc nước đảm việc nhà".

Có thể người đời sẽ cho rằng, một người phụ nữ bình thường như Thục Hoa mà có được cuộc sống tốt đẹp và gia đình hạnh phúc như vậy đều là nhờ phúc phận từ kiếp trước. Chỉ có bản thân Thục Hoa biết rằng, có một "môn học" bắt buộc mà một người dù có học suốt cả cuộc đời cũng không thành thục được, đó là chăm sóc tốt cho bản thân, cho bạn đời, cho cha mẹ hai bên và cho con cái.

Thục Hoa và anh Từ đều đã từng phải đối mặt với những giai đoạn khó khăn nhất của cuộc đời, nhưng họ đều đã vượt qua được một cách suôn sẻ, hơn nữa còn không hề có một lời oán trách. Họ tin tưởng rằng, khó khăn gặp phải trong cuộc sống chỉ là tạm thời, chỉ cần giữ vững lòng tin, tiếp tục nỗ lực thì thuận lợi sẽ nhanh chóng thay thế. Người nào càng xuất sắc thì lại càng nỗ lực, người càng nỗ lực thì lại ngày càng tiến bộ hơn. Cuộc đời chưa bao giờ phụ ai, khó khăn bạn gặp phải có thể lại là thuận lợi của người khác, nhưng cũng có thể là điều kiện tốt nhất giúp bạn trưởng thành.

Cố lên bạn lòng của tôi, người chưa bao giờ chịu thua trước khó khăn!

Mọi tiếc nuối đều là do bạn chưa đủ nỗ lực

Hồi học tiểu học, ở lớp tôi có một bạn gái to cao, thường được chúng tôi gọi là "trung đội trưởng". Xét về chức vụ có lẽ ngang bằng với lớp trưởng. Cô ấy rất mạnh mẽ, những vấn đề khó mà lớp trưởng không giải quyết được thì cô ấy đều có thể xử lý rất nhanh chóng, vì thế cô ấy được cả lớp coi là "chị cả".

Cô ấy tên là Chu Lỗi, một nữ sinh xinh đẹp và khỏe mạnh. Hình như ông trời đã định trước chúng tôi là người của hai thế giới khác nhau, tốt nghiệp xong là hầu như không bao giờ xuất hiện cùng nhau. Tuy cô ấy và tôi cùng tham gia một nhóm chung trên mạng xã hội do nhóm bạn lập ra, nhưng bao nhiêu năm nay chúng tôi chưa bao giờ nói chuyện, chưa bao giờ để lại lời nhắn hay nhấn "like" cho nhau.

Nhóm bạn của chúng tôi rất sôi nổi, đối với những người có mặt trong nhóm chung, bất kể họ có cập nhật trạng thái hay không, chỉ cần không "chặn" nhau thì mỗi khi muốn tìm đối phương cũng đều có thể lập tức liên lạc được.

Tôi thường thấy Chu Lỗi đăng trạng thái trong nhóm, biết được cô ấy hiện đã làm đến chức giám đốc chi nhánh cấp tỉnh của một công ty về Internet. Đội ngũ do một tay Chu Lỗi xây dựng nên đã có thành tích đứng đầu trong khu vực tỉnh đó. Trong chia sẻ của Chu Lỗi trên nhóm chung, tôi thấy cô ấy có gặp vất vả, gian nan trong công việc, có vui mừng khi đạt được thành tựu, có mịt mù khi gặp khủng hoảng, cũng có cả sự quật cường, không bao giờ chịu khuất phục trước khó khăn.

Đêm khuya hôm ấy, như thường lệ tôi lướt qua nhóm chung một lượt, thấy Chu Lỗi cập nhật trạng thái mới: *Cảm thấy mình sắp sửa mệt muốn chết, ngày nào cũng phải đi sớm về khuya, bận rộn với công việc. Cuộc họp phải đợi đến sau khi tan làm rất lâu mới tiến hành được, không dám chiếm dụng dù chỉ một chút thời gian làm việc quý báu. Cuối cùng cũng về đến nhà, giờ này (lúc đó là 23 giờ 59 phút) chắc các bạn đều đã ngủ rồi. Ngủ được là tốt, sẽ không phải suy nghĩ chuyện công việc nữa. Mà thôi, không nói nữa, không nói nữa, người ta cũng phải đi ngủ đây. Chúc cả thế giới ngủ ngon.*

Lúc 0 giờ đúng, tôi để lại cho Chu Lỗi một bình luận: Bạn có cả sắc đẹp và trí tuệ, có cả của cải và sức khỏe, tại sao phải bắt mình làm việc vất vả như vậy?

Trong suốt ba giờ sau đó, tôi và Chu Lỗi trò chuyện thâu đêm.

Chu Lỗi bảo rằng bây giờ trưởng thành rồi, không thể chìa tay ra

xin tiền của gia đình được nữa. Cha mẹ cho tiền thì mình cũng không thể nhận. Bản thân có chân, có tay, có năng lực, thì phải kiếm sống bằng sức lực của chính mình.

Tôi rất vui vì được là bạn cùng lớp với Chu Lỗi từ thời tiểu học. Từ sâu thẳm trong ký ức, ánh sáng toát ra từ con người cô thi thoảng lại soi sáng cho chính bản thân tôi. Nói thật lòng, đứng trước người xuất sắc hơn mình, nỗ lực hơn mình, tôi luôn cảm thấy xấu hổ. Không phải tôi không nỗ lực, mà là khi tôi nỗ lực thì người ta còn nỗ lực hơn. Khi tôi nỗ lực hơn, thì khoảng cách giữa chúng tôi vẫn còn rất xa.

Từ trước đến giờ, so với những đứa trẻ thế hệ thứ hai của gia đình giàu có hoặc con cái nhà giàu mới nổi, điểm cuối nỗ lực của một đứa bé lớn lên trong gia đình bình thường như tôi cũng chỉ bằng điểm khởi đầu của bọn họ mà thôi. Suốt cả cuộc đời, tôi và họ không cùng đi trên một con đường.

Chu Lỗi kể rằng, ngay sau khi tốt nghiệp đại học cô vào làm cho công ty Internet này, liên tục đến bây giờ đã được 13 năm. Cô từng hỗ trợ 15 công ty con mới thành lập, mở rộng hạng mục cho gần 100 công ty chi nhánh, đi hết từ thành phố này sang thành phố khác. Đứng dưới ánh sáng rực rỡ của cầu vồng bảy sắc, cô nhận ra mình đã từng không ít lần đổ mồ hôi sôi nước mắt. Cô chưa bao giờ nghĩ đến việc bỏ hết những bận rộn hiện tại để trở về làm một cô con gái ngoan trong vòng tay cha mẹ. Cô bảo rằng đó không phải là cuộc sống của mình. Ông trời đã cho cô sinh ra trong một gia đình có nền tảng tốt, thì cô phải tự lập kế hoạch cho hành trình của mình sau khi trưởng thành.

Chu Lỗi muốn trả lại cha mẹ số tiền họ đã bỏ ra để mua cho cô căn hộ mới, nhưng khi trông thấy hợp đồng mua nhà cô mới phát hiện ra rằng khoản tiền tiết kiệm ít ỏi của mình còn chưa đủ để mua căn phòng vệ sinh. Sau lần đó, Chu Lỗi nảy sinh cảm giác thất bại, cô nhận ra rằng mình có nỗ lực đến mấy cũng không thể theo kịp cường độ phấn đấu của cha mẹ. Từ đó, cô bắt đầu ngày càng nỗ lực làm việc, ngày càng ra sức kiếm tiền. Cô hiểu rằng cha mẹ đã tạo dựng cho cô và em gái một cuộc sống tốt đẹp, nỗi vất vả, cực nhọc họ đã trải qua không lời nào nói hết được.

Sau khi nỗ lực mới biết rằng những cố gắng đó còn lâu mới đáp ứng được yêu cầu của cuộc sống. Có kiên trì, nỗ lực mới hiểu được rằng thế giới bên ngoài vô cùng hào nhoáng, sang trọng kia đòi hỏi phải có nội tâm mạnh mẽ mới có thể bao dung được những mặt trái của nó. Những hoa văn chạm trổ đậm chất nghệ thuật,

những bộ trang phục tao nhã, lịch sự kia, trên thực tế đều được tạo dựng bằng không biết bao nhiêu mồ hôi và nước mắt.

Thế giới bạn cho rằng toàn diện kia thực ra không phải hoàn toàn tốt đẹp, nhưng cũng không phải hoàn toàn xấu xa. Tất cả mọi tiếc nuối xảy đến đều do bạn chưa đủ nỗ lực. Vất vả, khó nhọc bạn phải chịu đựng chưa thể "thanh toán" cho sự lười biếng của bạn. Nếu tất cả mọi thứ đều có thể dễ dàng có được, vậy thì còn cần phải nỗ lực, cố gắng làm gì?

Đừng bao giờ cúi đầu trước khó khăn

Đối với chuyện lập nghiệp, tôi cho rằng mấu chốt thành công là có quý nhân giúp đỡ. Khi chúng ta không cẩn thận vấp ngã, điều cần thiết nhất chẳng phải là có một bàn tay đưa ra, chân thành kéo chúng ta đứng dậy hay sao? Vì thế tôi cho rằng, trong rất nhiều câu chuyện về thành công kia, nếu được người khác giúp đỡ thì đó là điều may mắn. Nếu không thì cũng không thể oán trời trách đất, vì điều đó vốn thuộc về số phận của bạn, tự bản thân bạn phải nỗ lực thực hiện mục tiêu của mình.

Tôi thấy những người viết truyện ngắn trên mạng có những chia sẻ kinh điển và có tính khái quát cao hơn. Họ nói rằng thành công của một người phụ thuộc vào việc có cao nhân chỉ dạy, quý nhân giúp đỡ và tiểu nhân giám sát. Nhưng đương nhiên quan trọng nhất vẫn là bản thân phải cố gắng phấn đấu.

Được cao nhân chỉ dạy, bạn sẽ dễ dàng tìm ra phương hướng đúng đắn. Tìm được phương hướng đúng đắn, bạn sẽ ít nhiều tạo ra được thành tích. Còn nếu chọn sai phương hướng, dù bạn có nỗ lực đến mấy cũng sẽ đều tốn công vô ích.

Khi làm bất cứ việc gì, nếu được người khác giúp đỡ và ủng hộ là một điều vô cùng may mắn. Lúc này mọi khó khăn mà bạn gặp phải đều có người chia sẻ. Mọi vấn đề phức tạp mà bạn không hiểu đều có người giải đáp. Mọi sự thỏa mãn và hạnh phúc mà bạn cảm nhận được trong toàn bộ quá trình nỗ lực cũng đều có người cùng vui mừng. Người như vậy, việc như vậy, quá trình như vậy và kết quả như vậy thật đúng là vận may hiếm có nhất trong cuộc đời con người.

Chúng ta không thể đoán được đoạn đường phía trước bằng phẳng hay gập ghềnh, cũng không thể tính toán được đoạn đường không bằng phẳng kia còn xa bao xa, nhưng tất cả những điều này đều không thể ngăn cản chúng ta quyết tâm tiến về phía trước.

Tuy nhiên, sự xuất hiện của một số người có thể sẽ ảnh hưởng đến tốc độ nỗ lực của chúng ta, thậm chí sẽ khiến chúng ta mất lòng tin vào cuộc sống, cho rằng dù có nỗ lực bao nhiêu đi chăng nữa cũng không thể nào đạt được kết quả mong muốn. Chúng ta không có cách nào ngăn cản được việc người xấu gây rối, bởi vì bất kỳ kẻ tiểu nhân nào cũng đều có khả năng ngụy trang thành vẻ bề ngoài vô cùng cao quý để tiếp cận ta ở cự ly gần nhất, làm ta tổn thương nặng nề nhất. Nhưng thành công không thể tách rời những đóng góp của người xấu, chính nhờ có sự xuất hiện của họ mà điểm yếu của chúng ta mới càng bộc lộ ra chân thực hơn, để ta có cơ hội cải thiện nó. Đồng thời những người đó cũng giúp chúng ta biết thận trọng, biết cách ngăn chặn hậu họa khi nó chưa xảy ra, và biết cách trở thành một người mạnh mẽ.

Giá trị tồn tại cao nhất của các yếu tố quan trọng bên ngoài chính là ở chỗ chúng phục vụ tốt hơn cho các yếu tố bên trong. Giá trị tồn tại của ba yếu tố: cao nhân chỉ dạy, quý nhân giúp đỡ và tiểu nhân giám sát sẽ giúp sự cố gắng phấn đấu của chúng ta càng có ý nghĩa hơn. Khi chúng ta phấn đấu, có thể thành công vẫn còn là một ẩn số, nhưng nếu không phấn đấu, bạn sẽ không thể biết được rằng đâu mới là thành công thật sự, vả lại càng không thể đúc rút được những bài học quý giá trong quá trình phấn đấu.

Mỗi con người sống trên đời đều có ý nghĩa tồn tại. Mỗi một hành trình nào đó trong cuộc đời con người cũng đều là sự tồn tại không thể thiếu trong thế giới tâm hồn bạn; nếu không, cuộc đời bạn chẳng phải chỉ đều là những mảnh vỡ vụn vặt hay sao!

Thành phố nơi tôi đang sống xây dựng rất nhiều bãi để xe đạp. Khi di chuyển từ địa điểm này đến địa điểm khác, bạn có thể vào bãi và lấy xe để đi. Mỗi đoạn đường có thể đi một chiếc xe khác nhau, miễn là các bãi để xe này nằm trong cùng một hệ thống. Ngoài ra còn không cần phải mang theo khóa, không lo bị mất hay hỏng hóc. Thế nhưng người đi xe đạp luôn có một cảm nhận rằng cho dù xe của mình có đi nhanh đến mấy cũng không thể đuổi kịp những chiếc xe bốn bánh chạy tấp nập trên làn dành cho xe cơ giới kia. Họ lại nghĩ rằng, nếu các công ty cung cấp dịch vụ sử dụng xe gắn máy thì tốt biết mấy, tốc độ và cảm nhận của xe gắn máy chắc chắn ở một đẳng cấp khác so với xe đạp. Từ đây, bạn cũng phát hiện ra rằng, bệ đỡ có vai trò vô cùng quan trọng.

Rất nhiều người nói rằng thế giới này là "vương quốc" của đàn ông. Bất kể ở trong thời chiến hay thời bình, nhân vật chính của thế giới vẫn là đàn ông. Nhưng tôi thì không cho là vậy, đàn ông đã xuất sắc như vậy thì tại sao lại còn phải đi tìm phụ nữ để đồng

hành? Điều này có nghĩa là vấn đề hợp tác có vai trò rất quan trọng trong mọi khía cạnh của đời sống.

Trong thể thao, một cá nhân xuất sắc không tạo nên chiến thắng của đội bóng. Đó là công sức thi đấu của tất cả các cầu thủ và chiến thuật tài tình, đúng đắn của huấn luyện viên. Điều này khiến bạn không thể không thừa nhận rằng, tập thể vô cùng quan trọng, sức mạnh cốt lõi của tập thể lại càng quan trọng hơn.

Nếu muốn có một sự bảo đảm đáng tin cậy, vậy thì hãy đào một cái giếng thay vì đợi đến lúc khát mới nghĩ đến chuyện đi mua một thùng nước. Điều này cho thấy rằng đường lối rất quan trọng. Có người cầu khấn Bồ Tát phù hộ cho mình và gia đình "Ngũ phúc lâm môn"[7], nhưng bản thân họ lại không muốn tin rằng Bồ Tát thực sự tồn tại. Mọi việc có nguyên nhân thì tất yếu cũng phải có kết quả. Có đạo đức tốt thì sẽ được giao cho nhiệm vụ quan trọng, không bao giờ tồn tại trường hợp chỉ nhận mà không cho, điều này cho thấy bản chất của con người rất quan trọng. Những người nỗ lực cố gắng đều mong muốn được đền đáp bằng thành công. Nhưng chỉ khi nào trải qua nhiều lần thay đổi bản thân để thích ứng với môi trường xung quanh, thì bạn mới có thể tạo ra được những điều phi thường. Điều này cho thấy tâm thái của con người rất quan trọng.

[7] "Ngũ phúc" bao gồm 5 loại phúc: trường thọ, phú quý, an khang, đức hạnh, thiện chung. "Ngũ phúc" hợp lại mới tạo thành một cuộc sống trọn vẹn, hạnh phúc, một khi tách rời thì không còn ý nghĩa.

Hai con ếch yêu nhau, nhưng sau khi kết hôn lại sinh ra một con cóc. Ếch bố vô cùng tức giận, cho rằng người vợ đã phản bội mình, tuy nhiên sự thật lại là: Ếch mẹ vốn dĩ chính là một con cóc. Đã ôm tham vọng quá cao thì cũng cần phải chuẩn bị tâm lý để chấp nhận sự thật về nó. Một con lừa cháu hỏi lừa ông: "Ông ơi, tại sao đều là gia súc nhưng khẩu phần tốt nhất của chúng ta chỉ là cỏ, còn bò sữa thì bữa nào cũng được ăn thức ăn chăn nuôi? Như vậy rất không công bằng. Cùng ở chung dưới một mái nhà, tại sao giữa hai loài lại có khoảng cách lớn như thế ạ?" Lừa ông không biết trả lời thế nào, đành an ủi đứa cháu: "Cháu ngoan, chúng ta dùng chân để kiếm sống, còn bò sữa dùng sữa để nuôi thân. Công sức hai loài bỏ ra vốn đã không giống nhau, vậy thì có lý do gì để chúng ta đòi hỏi được đãi ngộ giống như người ta chứ." Điều này cho thấy, biết mình biết người là rất quan trọng. Vịt và cua thi chạy, bất phân thắng bại. Cuối cùng trọng tài đành cho chúng oẳn tù tì để phân định kẻ thắng người thua. Vịt không đồng ý, nó tức giận nói: "Ông nhìn xem, chân tôi có màng, còn cua bẩm sinh đã

biết ra cái kéo. Bảo tôi oẳn tù tì với nó ấy à, chưa cần làm đã biết ai thắng ai thua rồi!" Điều này cho thấy ưu thế của bản thân rất quan trọng.

Người ta thường nói, chí hướng của một người lớn bao nhiêu thì cơ hội của họ cũng lớn bấy nhiêu. Tâm thái của một người tốt bao nhiêu thì vận số của họ cũng tốt bấy nhiêu. Một người nỗ lực nhiều bao nhiêu thì xác suất thành công của họ cũng cao bấy nhiêu... Tuy nhiên, thực tế lại luôn rất tàn khốc, những điều chúng ta tin là chân lý thì trong nhiều trường hợp lại không phải như vậy. Vì thế, chúng ta không nên đòi hỏi được trợ giúp từ bên ngoài, cũng không nên chờ đợi quý nhân xuất hiện. Chúng ta cần phải tin rằng cho dù không có những thứ đó chúng ta cũng vẫn lựa chọn con đường hiện tại, và cũng vẫn dốc hết tâm sức cho lựa chọn này.

Sự kiên trì sẽ đền đáp công sức của bạn

Tiểu Phàm là thư ký của Tổng giám đốc Hứa. Chúng tôi gặp nhau lần đầu tiên tại một hội thảo nghiên cứu, rồi có duyên gặp gỡ thêm vài lần nữa. Tiểu Phàm nói với tôi rằng cô muốn nghỉ việc nhưng Tổng giám đốc Hứa không chấp nhận. Ông ấy bảo cô nói chuyện với tôi nhiều hơn.

Tôi hỏi Tiểu Phàm tại sao cô ấy lại muốn nghỉ việc, có phải vì không hài lòng với công việc hay không. Tiểu Phàm nói rằng cô rất hài lòng với công việc, nhưng lại cảm thấy đây không phải là công việc mình mong muốn. Tôi lại hỏi rằng đâu là công việc và cuộc sống mà cô muốn có. Cô trầm ngâm suy nghĩ rất lâu, nhưng vẫn không nghĩ ra được câu trả lời vừa ý.

Những câu hỏi tưởng như vô cùng đơn giản thật ra lại khiến bạn dù có vắt óc suy nghĩ cũng chưa chắc đã tìm ra được câu trả lời. Không phải bản thân câu hỏi quá khó, mà là những câu hỏi như vậy thường không có câu trả lời.

Tôi có cậu bạn tên Đại Duy. Buổi sáng thức dậy, tôi tiện tay mở điện thoại lên xem, thấy Đại Duy gửi cho mình một tin nhắn hết sức ngắn gọn. Cậu hỏi rằng con người sống trên đời suy cho cùng là vì cái gì. Đọc được câu hỏi này, tôi liền biết ngay chắc chắn Đại Duy đang gặp phải một chuyện gì đó mà không biết giải thích như thế nào, vì thế mới bắt đầu sinh ra nghi ngờ mục đích sống của con người.

Tôi gợi ý cho Đại Duy xem bộ phim tài liệu có tên *Sức hút của nội*

tâm. Tôi bảo cậu ta rằng những lời khích lệ, an ủi dù có thân thiết, thật tâm đến mấy cũng không bằng cảm nhận của chính bản thân mình. Có rất nhiều việc chỉ hoàn toàn thấu hiểu mới đưa ra quyết định đúng đắn nhất.

Quả nhiên tôi đoán không nhầm, đúng là Đại Duy gặp phải vận đen mà bản thân cậu ta không tự mình vượt qua được.

Đại Duy bảo rằng, một năm trước cậu ta luôn nghĩ rằng mình có mọi thứ tốt đẹp nhất trên thế gian - tình thân, tình bạn, tình yêu, sự nghiệp và ước mơ, tất cả đều vẹn toàn. Nhưng một sự việc bất ngờ xảy ra đã khiến cậu ta phải lựa chọn ly hôn, một mình chịu đựng nỗi cô đơn. Đại Duy cho rằng buông tay là để giải thoát cho cả hai, đồng thời cũng cho rằng qua một năm là bản thân có thể quên đi người muốn quên. Thế nhưng, sau khi vô tình nghe thấy một số chuyện về người vợ cũ, cậu ta đã hoàn toàn sụp đổ.

Đại Duy nghĩ, ngày hôm nay cậu hoàn toàn chẳng còn gì cả, không có tư cách để đòi hỏi bất kỳ điều gì tốt đẹp. Có lẽ cuộc đời này của cậu ta sẽ mãi mãi chìm trong bóng tối. Tôi cười bảo cậu ta rằng, thành công hay thất bại, có được hay đánh mất đều không phải là việc mãi mãi không thay đổi. Ngược lại, tốt hay xấu đều có tính giai đoạn. Có rất nhiều thứ thuộc về ngày mai mà bất cứ ai cũng không thể lấy cắp vào ngày hôm nay hoặc ngày hôm qua.

Tôi không hiểu chuyện của Đại Duy thật ra là như thế nào, nhưng tôi tin rằng chỉ cần cậu ta vượt qua được nỗi bi quan hiện giờ thì mặt trời ngày mai sẽ vẫn rực rỡ, chắc chắn cậu ấy sẽ mỉm cười.

Trong buổi gặp mặt lớp nghiên cứu sinh của Tiểu Đồng, lớp trưởng nâng ly, nói những điều ý tứ sâu xa:

“Trong lớp ta, tôi khâm phục nhất một người. Cô ấy có công việc ổn định, nhưng vẫn không ngừng nỗ lực học tập những kiến thức mà bản thân cho rằng mình còn thiếu. Cô ấy có gia đình, nhưng ban đêm sau khi đã chăm sóc chu đáo cho chồng con, cô ấy lại đọc sách, luyện viết. Chúng ta đều có công việc phải làm, nhưng lại luôn kiếm cớ bận rộn để dừng lại và không chịu tiến bộ. Ở độ tuổi của chúng ta, hầu hết đều đã lập gia đình, nhưng sau khi có gia đình rồi, thường bỏ dở mơ ước, không có động lực theo đuổi như thuở ban đầu. Cô ấy là ai, không cần tôi phải nói nhiều thì các bạn cũng đều cảm nhận được ánh sáng tỏa ra từ con người cô ấy. Cảm ơn sự có mặt của cô ấy, cảm ơn quyết tâm nỗ lực biến ước mơ thành sự nghiệp của cô ấy đã lan tỏa đến tất cả những ai vẫn còn đang do dự, chưa quyết đoán trong chúng ta.”

Những lời đánh giá cao như vậy làm Tiểu Đồng chỉ biết mỉm cười tỏ ý mình không xứng đáng. Nhưng cô vẫn nâng ly mời lại mọi người, và nói một lời giản dị, một lần nữa cho mọi người lý do để tiếp tục phấn đấu.

Tiểu Đồng nói: "Tôi làm vẫn chưa đủ tốt, nhưng lúc nào tôi cũng cố gắng, mong muốn cuối cùng sẽ có một ngày tài năng tương xứng được với mơ ước, có thể lấy lại được khoảng thời gian đã đánh mất."

Thời gian quả thật là một thứ rất kỳ diệu, bạn không cần phải bỏ tiền mua mà đã có rất nhiều. Song, ngược lại, cho dù bạn có rất nhiều, rất nhiều tiền cũng không thể mua lại được khoảng thời gian đã đi qua, cho dù chỉ là một giây ngắn ngủi.

Nỗ lực, phấn đấu cần có thời gian, thành công hay thất bại cần có thời gian, nhưng suy cho cùng thời gian cho chúng ta những gì? Con người không ngừng nỗ lực vì lý tưởng của mình, bươn chải để tạo dựng sự nghiệp. Trong quá trình này, thời gian có vai trò gì?

Tôi đã tìm được đáp án cho câu hỏi này khi đi ngang qua cổng một trường tiểu học.

Một tốp học sinh tiểu học không rõ bao nhiêu em, nhanh chóng ào ra khỏi lớp gần như cùng lúc với tiếng chuông báo hiệu giờ ra chơi. Chúng không hề cảm thấy sân chơi chật hẹp, chỉ cần có chỗ đứng là đều có thể chơi. Giờ ra chơi chỉ gói gọn trong 10 phút ngắn ngủi. Có thể một trò chơi nào đó vừa bắt đầu thì tiếng chuông báo hiệu giờ vào học đã lại vang lên. Như thể đã bàn bạc từ trước, đám trẻ cùng lúc đứng thành đội hình, chuẩn bị quay trở về phòng học. Không có ai cảm thấy buồn vì sắp đến lượt chơi của mình mà lại bị tiếng chuông làm gián đoạn, cũng không có ai vì vừa mới chiến thắng mà tự coi mình hơn hẳn những người khác, đứng sang một bên tự chơi. Tất cả các em đều có tên gọi chung là "học sinh tiểu học", cùng mặc bộ đồng phục giống nhau, không phân biệt thứ bậc, cũng không phân biệt giàu nghèo sang hèn.

Đối với học sinh, thời gian của các em hoặc là dùng để học tập, hoặc là dùng để vui chơi.

Vậy thì, thời gian của chúng ta đi đâu mất rồi?

Tiểu Phúc là sinh viên năm thứ ba của Học viện Thể dục Thể thao. Tận dụng thời gian nghỉ hè, cậu đến làm huấn luyện viên cho một câu lạc bộ thể thao trong khu dân cư. Ở đây, cậu gặp đủ mọi kiểu người đến tập luyện thể dục. Có học sinh thân hình cân đối nhưng

cơ bắp hơi nhão. Có những người đã vào độ tuổi trung niên, lộ rõ bụng bia nhưng cánh tay lại không có bao nhiêu sức lực. Còn có cả các cụ già đã lớn tuổi nhưng vẫn không ngừng rèn luyện thân thể.

Trong số các hội viên của câu lạc bộ có một học sinh lớp Mười một, khi học lên lớp Mười hai đã không đến tập luyện nữa, trong khi chiếc thẻ ghi hội phí đóng cho cả năm mới chỉ dùng chưa đến năm lần. Điều này khiến Tiểu Phúc cảm thấy vô cùng tiếc nuối. Thực chất, thời gian không phải là vấn đề, học tập dù bận rộn đến mấy cũng vẫn phải có thời gian nghỉ ngơi. Tập luyện thể thao cũng là một cách để cơ thể được thả lỏng, thư giãn, như vậy chẳng phải sau đó sẽ giúp cho trí não tiếp thu kiến thức tốt hơn hay sao?

Có một người đàn ông trung niên bụng bia đã kiên trì tập luyện được ba tháng. Ngày nào ông ấy cũng đến tập và lần nào cũng tập với Tiểu Phúc từ đầu đến cuối. Trong lúc tập ông ấy không bao giờ dừng lại sử dụng điện thoại. Tiểu Phúc cảm thấy người này rất biết tôn trọng người khác. Nhờ thường xuyên luyện tập, bụng bia của người đàn ông trung niên dần dần nhỏ đi, sức lực cũng tăng lên. Nhưng không biết tại sao, đến tháng thứ tư thì thời gian tập luyện của người này bắt đầu không ổn định. Có khi đến tập cách ngày, có khi một tuần chỉ đến tập một lần, rồi sau đó không đến nữa. Lý do của người này là ông ấy phải thường xuyên tham gia tiệc tùng xã giao, mỗi lần tiệc tùng là lại phải uống bia, rượu. Hôm nay bụng bia nhỏ đi, nhưng ngày mai lại to ra. Chịu vất vả để luyện tập, nhưng rồi vẫn phải đối diện với nó. Nếu cứ mặc kệ nó, không tìm giải pháp, chẳng phải là đã chấp nhận điều xấu sao?

Ngược lại, có một ông chú luôn duy trì thói quen rèn luyện thân thể. Không phải hôm nào ông cũng đến tập, nhưng một tuần ít nhất cũng tập năm buổi, hết sức đều đặn. Ông chú đó nói rằng, có rất nhiều việc chỉ khi tạo thành thói quen thì mới có thể kiên trì được. Nhưng nếu kiên trì làm một việc không thuộc về bản năng thì việc ngày nào cũng phải thực hiện nó là điều vô cùng khó khăn. Tuy nhiên, chúng ta không được dễ dàng vứt bỏ việc đang làm chỉ vì lý do nó khó thực hiện, cần phải nghĩ ra biện pháp giúp bản thân kiên trì. Thật ra, bản thân ông cũng lo rằng mình không đủ kiên trì để luyện tập mỗi ngày, nên ông đã lập một "thời gian biểu làm việc và nghỉ ngơi" cho mình. Người đi làm mỗi tuần làm việc năm ngày thì ông cũng cho phép mình được nghỉ mỗi tuần hai ngày không tập thể dục.

Những ngày nghỉ này không cố định. Khi có việc cần thiết phải làm thì ông sẽ nghỉ tập, như vậy cũng không lo ảnh hưởng đến cả quá trình. Việc kiên trì tập luyện trong nhiều năm đã giúp ông

khỏe mạnh hơn cả thanh niên. Cơ thể ông vô cùng săn chắc, khỏe mạnh. Đây là kết quả xứng đáng cho nỗ lực rèn luyện sức khỏe của ông.

Có khi vì bận làm việc A mà chúng ta buộc phải từ bỏ việc B vốn đã có trong kế hoạch, vì chúng ta cho rằng làm B sẽ ảnh hưởng đến A. Nhưng, cũng có khi chúng ta thực hiện xong việc A mới phát hiện ra giải quyết việc B sẽ rút ngắn thời gian làm việc A. Nếu chúng ta thực hiện việc B thì có lẽ đã chỉ cần làm ít mà thu hoạch còn hơn gấp nhiều lần.

Chưa bao giờ là muộn khi bạn phát hiện ra sai lầm của mình. Cho dù có phải đi một đoạn đường vòng nhưng chẳng phải bạn cũng đã được trông thấy cảnh vật trên đoạn đường đó hay sao? Vì thế, bạn đừng bao giờ hối hận về sai lầm của mình, cũng đừng oán trách bản thân vì phải bỏ ra nhiều công sức, thời gian hơn người khác. Bạn cần biết rằng, đi xa hơn, làm nhiều hơn đều có thể đổi lại kinh nghiệm và thu hoạch, trên đoạn đường vòng mà bạn cho rằng uổng công vô ích kia, cuộc đời của bạn đã có thêm một phần tươi đẹp.

Kiểm soát tâm trạng của bản thân

Các nhà khoa học từng thực hiện thí nghiệm mở nhạc cho nước "nghe" trước khi nó đóng băng. Khi "nghe" tiếng nhạc du dương, trầm bổng, những hạt tinh thể nước đông kết lại vô cùng đẹp, trông giống như những bông hoa tuyết rực rỡ đang mỉm cười. Còn khi "nghe" tiếng nhạc nặng nề, trầm lắng, tinh thể nước đóng băng lại thành những hình thù méo mó, giống như bộ mặt nhăn nhó của ma quỷ.

Có nhà khoa học phân tích rằng, nếu chất lỏng có khả năng phân biệt âm luật, vậy thì dòng máu đang chảy trong cơ thể con người cũng sẽ có những phản ứng khác nhau trước các tác động của thế giới bên ngoài. Nếu tai chỉ nghe thấy toàn những lời độc địa, hoặc bản thân đang nổi giận với người khác, thì máu trong cơ thể sẽ bị tác động, từ đó lưu thông khó khăn, tạo thành cục máu tụ, chặn ở những đoạn quan trọng, gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến cả sức khỏe thể chất lẫn tinh thần.

Thực tế, con người là một cá thể vô cùng yếu đuối, chỉ cần một lời trách móc cũng làm tổn thương lòng tự trọng. Nếu một người không bị hoàn cảnh tác động, thì tâm thái của người đó chắc chắn sẽ mạnh mẽ vô cùng, không bị ngoại cảnh cám dỗ hay làm cho tha hóa.

Hoàn cảnh luôn thay đổi thất thường, tâm trạng tốt hay xấu đương nhiên cũng chịu ảnh hưởng. Chắc chắn bạn đã từng trải qua những ngày: khi trời mưa triền miên, sẽ rất muốn ở nhà ngủ một mạch; còn khi Mặt trời chiếu sáng rực rỡ, thì tâm trạng có đau buồn, chán nản đến mấy cũng đều sẽ tan biến chỉ trong nháy mắt.

Không thể phủ nhận rằng thời ảnh hưởng rất nhiều đến tâm trạng của con người. Nhưng chúng ta cũng không thể vì thế mà để cho tâm trạng phụ thuộc vào thời tiết. Chúng ta không thể điều khiển thời tiết, nhưng lại có thể lựa chọn và điều chỉnh tâm trạng của mình. Chính vì có thể tác động đến tâm trạng nên mọi điều trong cuộc sống của bạn đều là do chính bạn quyết định.

Khi bạn nghe thấy có người oán trách: "Thời tiết hôm nay sao tệ thế, chẳng thích hợp để đi gặp khách hàng chút nào cả!" Thật ra, điều ảnh hưởng đến việc người này đi gặp khách hàng không phải là thời tiết mà chính là tâm trạng của anh ta. Người không có tâm thái ổn định thì tâm trạng dễ bị hoàn cảnh phá hỏng, đến lúc đó, người bị động chính là bản thân anh ta.

Một hôm, đối tác gửi tin nhắn cho tôi, nhưng nội dung tin nhắn không phải là thăm hỏi thân tình mà là quở trách. Bởi vì một hạng mục chúng tôi hợp tác, khi đưa vào hoạt động không tạo ra được lợi nhuận như kỳ vọng. Khi cô ta gọi điện đến, tôi đang ăn lẩu (lẩu có lẽ là món tôi thích nhất trên đời, dù có việc quan trọng đến mấy nhưng đã ngồi cạnh nồi lẩu thì tôi đều quên hết), đây là lúc tôi có tâm trạng tốt nhất. Nhưng cô ta lại đột nhiên tác động tiêu cực đến nó, khiến tâm trạng của tôi không thể thoải mái được nữa. Tôi đành gác lại niềm vui với món lẩu, tiếp tục nghe đối tác phàn nàn mà trong lòng nặng trĩu áp lực.

Trong cuộc điện thoại này, tôi không nói được câu nào mà chỉ hoàn toàn đóng vai người nghe. Và có lẽ do tôi không biểu hiện thái độ gì nên đối tác cho rằng tôi chột dạ, vì thế mới không thể tranh luận lại với cô ta. Cô ta chỉ trích tôi ngày càng gay gắt, tâm trạng ngày càng hưng phấn và lý trí cũng ngày càng mất kiểm soát. Đến cuối cùng, những lời trách móc của cô ta đối với tôi đã chuyển thành cho rằng chính tôi đã hủy hoại tiền đồ của cô ta, khiến tôi hoàn toàn không thể nói được câu gì.

Bạn cho rằng tôi chẳng việc gì phải bận tâm đến tính khí đỏng đảnh của người khác ư? Nhưng tôi không rộng lượng được như vậy. Vấn đề đã xảy ra rồi thì nhiệm vụ trước tiên là phải giải quyết vấn đề, cố gắng hết khả năng để xoay chuyển tình thế, bù đắp tổn thất. Sau khi làm xong những việc này rồi sẽ tự kiểm điểm lại

mình, rút kinh nghiệm từ sai lầm để giúp bản thân tránh vấp ngã, phạm phải những sai lầm tương tự trong tương lai.

Không ai có thể là đấng cứu thế của ai, và cũng không nhất thiết phải tỏ ra vui mừng trước sai lầm của người khác. Về phía mình, tôi bắt đầu chờ cho cô ta nói hết nhịp, sau đó lần lượt chỉ ra những sơ xuất của cô ta. Tôi không muốn là người đầu tiên vứt bỏ quan hệ khi có vấn đề xảy ra, nhưng dù sao cũng vẫn phải bày tỏ rõ ràng lập trường và thái độ của mình. Tôi đã chấp nhận thách thức của nhiệm vụ này thì cũng có đủ lý trí để xử lý khi có chuyện. Làm lại từ đầu cần phải có dũng khí, đồng thời cũng không thể thiếu trí tuệ.

Tôi hiểu được việc đối tác không kiểm soát được tâm trạng của mình, nhưng như thế không có nghĩa là tôi để mặc sức cho cô ta đổ tội. Một người không biết điều chỉnh tâm trạng như vậy thì sau này cũng không còn phù hợp để tiếp tục làm đối tác của tôi nữa. Mặc dù có rất nhiều việc tôi làm cũng không thật sự tốt, nhưng tôi có thể hạn chế hết mức việc để cảm xúc ảnh hưởng đến công việc. Trời có lúc nắng lúc mưa, thì tình cảm và trạng thái tinh thần đương nhiên cũng phải có lúc này lúc khác. Không phải tôi chưa từng có lúc nào cảm thấy bực bội, mà là tôi biết phải điều tiết và khống chế nó như thế nào.

Giữ vững sự kiên trì, vứt bỏ nỗi ám ảnh

Sau khi một bộ phim truyền hình được chuyển thể từ một bộ tiểu thuyết nổi tiếng trên mạng và giữ vị trí cao trong danh sách phim ăn khách trong một thời gian dài trên trang web của đài truyền hình, thu nhập của nữ chính thậm chí đã lên đến 1 triệu tệ/tập. Theo ý kiến của tôi, bộ phim truyền hình này không để lại cho tôi ấn tượng gì sâu sắc, nhưng có một từ khiến tôi nhớ mãi, đó là "ám ảnh".

Trong triết học, "ám ảnh" được định nghĩa là: điều không hay luôn lởn vởn trong tâm trí, làm con người phải băn khoăn, lo lắng, không sao thoát ra được. Ám ảnh cũng giống như mặt trái của kiên định. Kiên định là sự nỗ lực, cố gắng đúng hướng, ám ảnh là tình cảm tiêu cực có thể nảy sinh trong quá trình nỗ lực này. Vì thế, chúng ta phải giữ vững sự kiên định tích cực, đó là vũ khí sắc bén giúp chúng ta trưởng thành mạnh mẽ hơn. Chúng ta cũng cần phải vứt bỏ ám ảnh, để cho tâm hồn được giải thoát khỏi mọi xiềng xích, được tự do tự tại và bay bổng.

Tôi học Đại học Sư phạm ở Thâm Quyến, nơi này tụ tập đông đảo

sinh viên đến từ khắp các vùng miền, cuộc sống hết sức thú vị. Nhưng có một điều là ở ngôi trường này tôi biết được 10 người mắc bệnh về thần kinh, gồm có ba nam sinh học cùng lớp tôi, bốn nữ sinh ở cùng ký túc xá với tôi, ngoài ra còn có một nữ sinh ở khoa Công nghệ Thông tin cùng hai nam sinh ở khoa Hành chính và Pháp luật. Tôi không biết ngoài 10 sinh viên này ra còn có ai bị mắc bệnh về thần kinh mà mình chưa phát hiện ra hay không, nhưng chỉ riêng 10 người này cũng đã đủ cho tôi cảm thấy hoảng sợ.

Trong ba nam sinh học cùng lớp với tôi, có một người là lớp trưởng. Tôi đã chia sẻ câu chuyện về cậu ta ở một chương khác trong cuốn sách này. Ngoài ra còn một cậu bạn khác tên là Lý Hải Long, đúng rồi, đúng là cái tên Lý Hải Long này.

Lý Hải Long quê ở vùng Đông Bắc, là người bị bệnh nhẹ nhất trong số ba người mắc bệnh về thần kinh ở lớp tôi. Chúng tôi biết về bệnh tình của cậu ta vào lúc tình hình sức khỏe của cậu ta kém nhất, đến nỗi người thân phải đưa về nhà điều trị trong một học kỳ. Lúc trở lại trường thì cậu ta đã trở thành đàn em kém chúng tôi một khóa.

Tôi tiếp xúc với Lý Hải Long không nhiều, chỉ biết rằng cậu ta theo đuổi một bạn gái xinh đẹp ở lớp chúng tôi nhưng cô ấy đã có người yêu. Chuyện này bị người yêu của cô bạn kia phát hiện ra, Lý Hải Long bị đánh cho mấy trận rất đau. Thường thì sau một lần bị đánh, nếu cậu ta không kiếm chuyện nữa thì cũng không còn có lần tiếp theo. Nhưng Lý Hải Long lại là người vô cùng ngang ngạnh, bảo thủ, không điều gì có thể lay chuyển được cậu ta, vì thế mới càng làm cho người yêu của cô bạn kia nổi giận. Hai người này cùng nhau diễn một vở kịch tuyệt hay có tên là "Càng đánh càng bướng, càng bướng lại càng đánh".

Lý Hải Long đem những cảm xúc của mình khi theo đuổi bạn gái kia viết thành truyện gửi cho tạp chí của trường đại học, rồi lại chuyển thể câu chuyện này thành kịch gửi cho đội kịch nói. Lúc đó tôi đang học việc ở đội kịch nói, đội trưởng nhận được cái gọi là "kịch bản gốc" kia liền gặp tôi, hỏi: "Lý Hải Long học cùng lớp em phải không?"

Tôi trả lời: "Vâng ạ!"

"Tinh thần của cậu ta có vấn đề à?", đội trưởng cầm kịch bản trên tay, bực mình cằn nhằn với tôi. Tôi bật cười hì hì mấy tiếng. Cả tôi và đội trưởng đội kịch đều cho rằng "thần kinh của cậu ta có vấn

để" chỉ là một câu nói đùa. Không lâu sau, Lý Hải Long quả thật đã phải về nhà nghỉ ngơi, điều dưỡng vì trạng thái tinh thần của cậu ta không tốt.

Mỗi lần xuống nhà ăn, tôi luôn trông thấy một bạn gái cười ngây ngô, sau đó gọi đầy một bàn đồ ăn rồi một mình ngồi ăn điên cuồng. Ăn không hết cô ấy gói lại, nhưng thật buồn cười là cô ấy thường gói bằng giấy vệ sinh. Có lần, cô ấy không đủ giấy vệ sinh để gói thức ăn, liền đến trước mặt tôi, lúc đó đang ngồi ở bàn bên cạnh, hỏi tôi có giấy vệ sinh hay không. Rất nhiều sinh viên ngồi ăn xung quanh nhìn tôi bằng ánh mắt kỳ quặc khiến tôi cảm thấy hơi căng thẳng, nhưng vẫn lấy giấy ăn đưa cho cô ấy.

Sau lần đó, tôi thường xuyên trông thấy nữ sinh này và cô ấy cũng luôn nhìn thấy tôi, bởi vì cô ấy luôn chọn ngồi ở bàn ăn gần với tôi nhất. Tôi nghĩ rằng chúng tôi cùng là bạn học, mặc dù có thể tinh thần cô ấy không tốt, nhưng nếu tôi chủ động trò chuyện thì cũng không có vấn đề gì.

Một hôm, do bận hoạt động ở đội kịch nên tôi đi ăn tối rất muộn, nhưng vẫn thấy nữ sinh kia ngồi ngơ ngẩn trong nhà ăn, không biết đang đợi ai. Tôi lấy cơm và thức ăn rồi ngồi xuống một góc, vừa ăn vừa nhắn tin cho một cô bạn ở ký túc xá. Bỗng nhiên tôi nghe thấy một tiếng thét chói tai xé tan bầu không khí vốn yên tĩnh trong nhà ăn. Một nam sinh vô cùng khỏe mạnh dùng một tay nhấc bổng nữ sinh có vấn đề về thần kinh kia lên, mặc cho cô ta giãy giụa, đi về phía tôi.

"Em thích anh ta phải không? Có phải em đã thay lòng đổi dạ rồi hay không?" Nam sinh này ném cô bạn kia xuống trước mặt tôi, mắt trừng trừng nhìn cô ta còn tay chỉ vào tôi, vừa quát tháo vừa hỏi.

Tôi sững người, đứng ngây ra như hóa đá, tưởng chừng như sắp bị mang ra thiêu cháy đến nơi. May mà đội trưởng đội kịch cũng đi ăn tối, thấy vậy liền kéo tôi chạy ra khỏi nhà ăn.

"Em nói xem vừa rồi xảy ra chuyện gì, làm sao mà lọt vào mắt xanh cả trai lẫn gái thế hả?", đội trưởng chế nhạo tôi.

Tôi lườm anh ta một cái, miệng thở hổn hển, cũng chẳng thèm phản ứng.

Sau hôm đó, tôi không còn trông thấy nam sinh và nữ sinh kia nữa. Vào cuối học kỳ, một hôm ở khu ký túc nam của trường có rất nhiều người vây quanh chiếc xe cảnh sát đang hú còi inh ỏi. Đội

trưởng đội kịch một tay đập bóng rổ một tay đập vào vai tôi, nói với tôi giống như kể chuyện:

"Em biết không, đôi trai gái chúng ta gặp ở nhà ăn hôm đó là hai người yêu nhau. Nhưng hình như cô gái kia rất có tình ý với em, bị người yêu phát hiện ra nên nhốt vào phòng ngủ của mình, đánh đập suốt ba ngày liền. Sau đó nam sinh kia tự nhiên mất tích, nữ sinh bị đánh sống dở chết dở dùng đầu đập vỡ cửa kính, nhờ vậy mới có người trông thấy và báo cho cảnh sát."

Tôi nghe mà sởn hết cả gai ốc, về ký túc xá nằm mãi vẫn không tài nào ngủ được, cứ suy nghĩ mãi về Lý Hải Long, lớp trưởng, nữ sinh kỳ lạ này, và cả mấy bạn học thần kinh không bình thường khác nữa. Rốt cuộc thế giới nội tâm của họ bị dằn vặt hay bị kích thích đến mức nào mà lại có những hành vi ám thị gây ra những bi kịch đau xót đến vậy?

Có một dạo, tôi nghiên cứu về người mắc bệnh tâm thần, ngoài ra tôi có đọc một quyển sách tên là *Thiên tài sang trái, người điên sang phải*. Tôi hiểu được rằng những người có nguy cơ tiềm ẩn sinh ra bệnh tâm thần thì cũng có tố chất tiềm ẩn để trở thành thiên tài. Điểm khác biệt lớn giữa thiên tài và người bình thường là thiên tài kiên định với ước muốn của mình hơn người bình thường rất nhiều, vì theo đuổi ước muốn mà dốc hết mọi quyết tâm. Còn điểm khác biệt lớn giữa thiên tài và người mắc bệnh tâm thần là thiên tài kiên định với ước muốn của mình, còn người tâm thần luôn bị ám ảnh bởi ác mộng.

Chắc hẳn bạn đã từng gặp phải tình huống do chỉ được lựa chọn một thứ mà suy tính thiệt hơn, do buộc phải vứt bỏ một thứ mà tiếc nuối mãi không thôi. Thậm chí do một lần sai sót mà luôn canh cánh trong lòng. Cuộc sống không giống như kem, mịn màng, ngọt ngào, không thể biến cà phê đắng ngắt thành thứ thức uống ngọt dịu. Trong cuộc sống có đến tám, chín phần là những điều không như ý. Không ai là ngoại lệ trong cuộc đời này, vậy thì tại sao lại cứ nghĩ rằng thế giới đối xử không công bằng với bạn? Tôi luôn tin vào một câu nói: "Có mất tất phải có được, có được tất phải có mất." Giữa được và mất, nếu cầm lên được thì phải cố gắng kiên trì giữ lấy, nếu không thì đừng ám ảnh về nó.

Có người bảo rằng: "Người cầm lên được là người dũng cảm, người biết đặt xuống là người thông thái." Tôi rất đồng ý với câu nói này. Cuộc đời con người, có vui vẻ cũng có đau buồn, có lên cao cũng có xuống thấp. Có thể hôm nay bạn cảm nhận một cách sâu sắc rằng "nghìn cân đang đè nặng trong lòng", nhưng chỉ cần kiên trì, cố

gắng thì ngày mai bạn sẽ nếm được mùi vị của thành công. Trong những tháng ngày còn trẻ dại, chúng ta thường cho rằng mình có thể cầm lên được thì chắc chắn cũng có thể đặt xuống được. Khi đã khôn lớn và trưởng thành, chúng ta mới phát hiện từ bỏ những thứ đã cầm lên rồi là một việc vô cùng khó khăn.

Dù khó đến mấy chúng ta cũng có thể làm được, bởi có một loại thành công gọi là buông bỏ được, có một loại thất bại gọi là cố chiếm giữ. Đã là một thanh niên thời đại mới thì phải vừa biết cầm lên, vừa biết đặt xuống.

Không hoàn mỹ mới là đẹp

Lưu Dung - tác giả nổi tiếng người Đài Loan, từng ghi lại một câu chuyện như sau:

Tôi có một người bạn, đã sống đơn độc gần nửa đời người, nhưng đến năm 50 tuổi lại bất ngờ kết hôn. Cô dâu tuổi cũng xấp xỉ bạn tôi, vô cùng yểu điệu, thướt tha. Bạn bè biết tin đều thầm thì to nhỏ rằng: "Người phụ nữ đó trước kia làm diễn viên, đã có hai đời chồng nhưng đều ly hôn, bây giờ sa sút rồi mới được ông ta cưới về."

Không biết có phải là những lời này truyền tới tai người đàn ông kia hay không mà trong một lần gặp tôi, ông ta vừa cười vừa bảo rằng: "Con người tôi, ngay từ lúc còn trẻ đã mong muốn mua một chiếc xe Mercedes, nhưng khi đó không có tiền nên không mua được. Còn bây giờ, tôi vẫn không mua được một chiếc mới cứng, mà lại mua một chiếc đã qua hai đời chủ."

Đúng là ông bạn tôi đang đi chiếc xe Mercedes cũ nát. Tôi quan sát kỹ lưỡng, hỏi: "Xe đã qua hai đời chủ rồi à? Trông vẫn rất tốt đấy chứ! Động cơ rất khỏe."

"Đúng vậy!" Bạn tôi cười, "Xe cũ thì có gì không tốt chứ? Giống như vợ tôi đây này, đã từng lấy một người Tứ Xuyên, rồi lại lấy một người Thượng Hải, còn có hơn 20 năm làm việc trong giới giải trí, cảnh nào cũng đều đã trải nghiệm hết cả. Bây giờ cô ấy có tuổi rồi, không còn thướt tha, điệu đà như ngày xưa nữa, nhưng lại biết làm món Tứ Xuyên, Thượng Hải, còn biết cả sắp xếp, bài trí nhà cửa. Nói thật, tôi gặp được cô ấy đúng vào lúc cô ấy hoàn mỹ nhất đấy."

Tôi nói: "Người khác thì không biết, nhưng quả thật tôi không nhận ra cô ấy lại là ngôi sao ngày ấy đâu."

“Đúng đấy!” Ông ta vỗ vào vô lăng, “Thật ra thì chính bản thân tôi đây có hoàn mỹ đâu cơ chứ! Tôi cũng có vô vàn chỗ thiếu sót, từng gây ra nhiều chuyện phiền phức, làm nhiều việc bừa bãi. Chính vì chúng ta đều đã từng trải qua những điều này nên mới đều trưởng thành, biết nhường nhịn, biết nhẫn nại. Đây không phải là hoàn mỹ hay sao? Không, đây chính là hoàn mỹ!”

Đúng như lời Lưu Dung nói: “Nếu cái đẹp không có vài phần tiếc nuối, thì làm sao có được những hương vị khác nhau?”

Thật ra, chính bản thân cái không hoàn mỹ đã là một vẻ đẹp. Tượng nữ thần Venus vì không có hai cánh tay mà trở thành vẻ đẹp nghệ thuật độc nhất vô nhị trên thế giới, mãi mãi là hiện thân của tình yêu và sắc đẹp trong tâm trí con người.

Người ta cho rằng nhạc sĩ phải luôn có đôi tai nhạy cảm với âm nhạc. Nhưng đối với nhà soạn nhạc thiên tài Beethoven, từ năm 26 tuổi, thính giác của ông đã bắt đầu kém đi. Đến năm 46 tuổi thì ông bị điếc hoàn toàn. Tuy nhiên, khuyết tật về thể xác không thể khiến cho Beethoven từ bỏ việc sáng tác và theo đuổi âm nhạc. Các nhạc phẩm của ông như Bản giao hưởng số 3 mang tên Anh hùng, Bản giao hưởng số 5 mang tên *Vận mệnh*, Bản giao hưởng số 6 mang tên *Điền viên*... đều là những tác phẩm bất hủ được ông sáng tác sau khi bị điếc.

Mỗi sinh mệnh tồn tại trong cuộc đời đều đã từng gặp vận may, và cũng từng gặp thất bại. Có thể trông thấy ánh mặt trời rực rỡ, nhưng cũng cảm nhận được bóng tối lạnh lẽo. Mặt trăng kia sinh ra đã có khi tròn khi khuyết, mọi việc trên đời từ xưa đến nay vốn rất khó vẹn toàn. Vì thế, con người có lúc vui lúc buồn, lúc hợp lúc tan thì cũng đừng nên buồn phiền, trách móc. Thực tại luôn tàn khốc hơn mơ tưởng. Trên thế gian này dù là vương hầu khanh tướng hay tôi tớ sai dịch cũng đều phải trải qua khó khăn và tiếc nuối. Cái gọi là hoàn mỹ chỉ tồn tại trong tưởng tượng của chúng ta. Trong tiểu thuyết Đàn hương hình, nhà văn Mạc Ngôn đã viết một đoạn như sau:

“Mọi việc trên thế gian đều chẳng thể thập toàn thập mỹ. Hãy nhìn xem, Mặt trăng trên trời kia hễ cứ tròn đầy là lại lập tức phải thiếu khuyết. Quả trên cây kia hễ cứ chín nục là lại lập tức phải rụng xuống. Bất cứ việc gì cũng đều phải lưu lại một chút thiếu khuyết.”

Có một vòng tròn vì bị mất một góc nên cảm thấy thiếu khuyết, nó bèn khoác hành lý lên đường tìm lại chỗ thiếu khuyết kia. Vì

thiếu một góc nên vòng tròn không còn "tròn" nữa. Tốc độ lăn trên mặt đất của nó cũng trở nên rất chậm, thi thoảng gặp chỗ gập ghềnh, nó phải cố gắng hết sức mới có thể vượt qua được để tiếp tục đi về phía trước.

Nhưng cũng nhờ lăn chậm mà vòng tròn được trông thấy hoa cỏ rực rỡ, ngát hương bên đường, được trông thấy đám trẻ nô đùa vui vẻ, được trông thấy ánh hoàng hôn đẹp đẽ vô cùng và mặt trời buổi sớm tràn đầy khí thế. Đây vẫn là con đường nhỏ mà trước kia vòng tròn đã lăn qua không biết bao nhiêu lần, nhưng lần nào cũng đều lăn quá nhanh nên không kịp ngắm phong cảnh, cũng không ngửi thấy hương thơm được lâu, và càng không có thời gian để trò chuyện với côn trùng, ca hát với chim và nhảy múa với gió. Nhưng lần này, vòng tròn đã cảm nhận được sự vui vẻ và mãn nguyện chưa từng có. Suốt dọc đường đi nó thích thú cất tiếng hát, nó cảm thấy vô cùng yêu đời.

Thời gian vui vẻ trên đường luôn vô tình trôi qua rất nhanh. Sau đó vòng tròn tìm lại được một góc bị khuyết thiếu kia. Nhưng bỗng nhiên nó lại cảm thấy rằng cả thế giới này đều trở nên không còn đẹp đẽ và vui vẻ như trước nữa. Thế là vòng tròn vứt bỏ cái góc vừa tìm lại được, đi hết con đường vốn thuộc về nó với cơ thể bị thiếu khuyết. Nếu không bị khuyết mất một góc, vòng tròn sẽ không có cơ hội để đi chậm lại, để nhìn ngắm cuộc sống xung quanh. Có thể trong công việc nó rất tài giỏi, là nhân viên đắc lực của công ty, là trụ cột của gia đình, là nhân tài của xã hội, là rường cột của đất nước, nhưng nó lại không phải là bản thể vui vẻ kia. Vì tất cả mọi người, vòng tròn từng ra sức phấn đấu để không ai sánh bằng, nhưng nó lại chưa từng cảm thấy vui vẻ. Đương nhiên, người không cảm thấy vui vẻ thì chắc chắn sẽ không thể biết được niềm vui khiến người ta say mê và khó quên đến nhường nào.

Chính vì thiếu mất một góc nên vòng tròn mới lên đường tìm lại góc khuyết thiếu để bổ sung cho bản thân được hoàn mỹ. Nhưng cũng chính vì thiếu mất một góc mà nó mới tìm được rất nhiều cái đẹp vốn dĩ thuộc về nó nhưng lại luôn bị bỏ qua. Con người hoặc sự vật phải sau khi khuyết thiếu thứ gì đó mới cảm thấy đủ đầy và vui sướng. Vậy nên, ngày càng có nhiều người ý thức được rằng sự không vẹn tròn mới có thể tồn tại bền lâu.

Đời người là một vở kịch đầy rẫy những vui buồn yêu ghét, có thể không phải lúc nào cũng hoàn mỹ, nhưng đó chính là cuộc đời. Bạn cho rằng nếu thiếu khuyết thì ông trời sẽ cho bạn trải nghiệm càng nhiều hương vị của cuộc sống, và thế là bạn có một cuộc đời hoàn chỉnh. Trong rất nhiều trường hợp, mất mát và khiếm

khuyết lại vô cùng có ý nghĩa.

Con người sẽ già đi, sắt thép rồi cũng gỉ, rêu xanh sẽ ngả vàng, vạn vật trên thế gian thậm chí còn phải trải qua nhiều nỗi đau đớn tột cùng. Còn bạn và tôi, chẳng phải là sau khi trải qua cay đắng, xót xa mới hiểu thấu được những ngọt ngào đằng sau đó sao?

Không phải là sau khi đã trải qua thất bại thì cuộc đời sẽ không còn hoàn mỹ nữa. Mỗi một đoạn đời chúng ta đã đi qua đều là kinh nghiệm. Sự rộng lượng, trưởng thành là giới hạn cao nhất của đời người mà ông trời ban cho chúng ta. Niềm vui lâu bền không thể tìm thấy trong hoàn cảnh thuận lợi, mà bạn cần phải trải qua khó khăn mới có thể có được nó.

Thời gian vô hạn nhưng đời người hữu hạn, không trọn vẹn mới càng đáng quý.

Con người sống trên đời, không nên ảo tưởng bốn mùa lúc nào cũng ấm áp như mùa xuân, cũng không nên ảo tưởng cuộc đời lúc nào cũng hoàn mỹ, không có khiếm khuyết. Cuộc đời bạn hoàn toàn phụ thuộc vào cách sống và thái độ sống của bạn. Chấp nhận sự không hoàn mỹ mới là cách sống thông minh của một người có cuộc đời hạnh phúc.

Kiên quyết đi trên con đường đã chọn

Cao thủ đấu với nhau, thứ đưa ra để so sánh là những khó khăn đã vượt qua, chứ không phải là những thành công đã đạt được.

Người Trung Quốc từ xưa đến nay luôn có thái độ yêu ghét vô cùng rõ ràng. Nếu đã có thể trăm miệng cùng lên tiếng thống nhất trước một vấn đề thì sẽ không chia thành hai phe phải trái để tranh cãi nhau.

Trong thời gian 30 năm công tác, huấn luyện viên trưởng Lang Bình của đội bóng chuyền nữ Trung Quốc đã nhận thức rõ ràng, sâu sắc về hai thái độ khác nhau một trời một vực ấy.

Lang Bình từng được tặng "hoa tươi" cách đây hơn 30 năm. Lúc đó cô vẫn còn là một cầu thủ của đội bóng chuyền nữ Trung Quốc, nhờ kỹ năng đập bóng xuất sắc nên được mệnh danh là "Búa sắt". Đúng vào lúc người Trung Quốc gần như hoàn toàn tuyệt vọng về việc có được chiến thắng tại ba giải thi đấu bóng chuyền lớn thì Lang Bình và đồng đội của mình, với tư cách là đội bóng đầu tiên năm lần vô địch thế giới, đã thắp lại hy vọng cho người dân Trung Quốc. Kể từ đó, đội bóng chuyền nữ và tinh thần đội bóng chuyền

nữ Trung Quốc giống như một chiếc đèn trời, gắn liền với vinh quang của người Trung Quốc.

Giành chức vô địch và được người hâm mộ ca tụng, sau khi giải nghệ sẽ tiếp tục ở lại ngành thể dục thể thao hoặc tham gia công tác chính quyền. Đây là một chu trình hợp logic và có lẽ cũng là hướng đi của hầu hết các vận động viên. Thế nhưng Lang Bình lại chọn cách giải nghệ đúng vào lúc sự nghiệp đang phát triển rực rỡ nhất. Đồng thời, cô từ bỏ tất cả mọi quyền lợi của bản thân, một mình lặn lội sang Mỹ du học theo diện tự túc nhưng với danh nghĩa nhà nước cử đi. Sau đó, để có tiền nộp học phí và trang trải cuộc sống, cô buộc phải đi "làm thuê". Cô làm từ trợ lý huấn luyện viên rồi làm đến huấn luyện viên trưởng. Vào đầu thập niên 1990 cô còn trở về nước làm huấn luyện viên trưởng đội bóng chuyền nữ quốc gia một thời gian.

Người Trung Quốc không hoàn toàn bài xích việc Lang Bình làm huấn luyện viên cho quốc gia khác, bởi vì trên thế giới có quốc gia nào là không có huấn luyện viên người nước ngoài? Nhưng người ta bắt đầu cảm thấy khó hiểu và chỉ trích Lang Bình khi Thế vận hội Bắc Kinh năm 2008 diễn ra, lúc đó Lang Bình là huấn luyện viên trưởng đội bóng chuyền nữ của Mỹ.

Sự việc khiến Lang Bình khó xử nhất trong đời có lẽ là việc xuất hiện trên đấu trường chính của tổ quốc mình với tư cách là người dẫn dắt đội đối thủ. Hơn nữa đội bóng chuyền nữ của Mỹ do cô huấn luyện đã giành huy chương Vàng. Điều này vô tình khơi thêm nỗi đau của người dân Trung Quốc khi đội bóng chuyền nữ nước nhà chỉ xếp thứ tư. Vì thế, nhân dân cả nước sục sôi, nhưng có điều khác so với sự sục sôi ở nhiều năm trước là rất nhiều người hâm mộ trong nước bắt đầu chửi bới Lang Bình công khai trên mạng xã hội, họ gọi cô là "kẻ phản bội".

Chắc hẳn khi đó Lang Bình đã phải rời tổ quốc với tâm trạng mất mát và vô cùng tủi thân.

Nhưng có những khi, sự tủi thân lại rất khó biểu đạt được bằng lời. Ban đầu, Lang Bình chỉ làm huấn luyện viên tạm thời cho đội tuyển bóng chuyền nữ quốc gia, là do phải "nhận nhiệm vụ lúc lâm nguy", khi một lần nữa rời đi, cô mang theo cả niềm vinh dự. Bây giờ, không ai muốn trông thấy cục diện khó xử như thế này. Nhưng sự việc đã xảy ra rồi thì chắc chắn phải có người đứng ra chịu trách nhiệm.

Hiển nhiên là Lang Bình đã chuẩn bị sẵn sàng để chịu trách

nhiệm.

Năm 2013, khi đội bóng chuyền nữ quốc gia sa sút đến mức thấp nhất trong lịch sử, Lang Bình đã đứng ra gánh vác trọng trách. Cô không hề cảm thấy xấu hổ vì năm năm trước bị khinh thường, cũng không hề canh cánh trong lòng vì năm năm trước bị chửi rủa. Nhờ sự kiên trì của cô, bóng chuyền nữ đã có sự tiến bộ vượt bậc.

Một đội bóng mới đã ra đời và họ đã tạo ra hết kỳ tích này đến kỳ tích khác.

Tại Thế vận hội Rio de Janeiro năm 2016, khi quốc ca Trung Quốc vang lên trong giây phút đội bóng chuyền nữ nước nhà được trao huy chương Vàng, chắc hẳn sẽ không chỉ có một người Trung Quốc cảm động. Sự cảm động này thuộc về tất cả mọi người đang ở trên sân vận động, ở trước màn hình ti vi và cả trên mạng…

Trước làn sóng ca tụng rầm rộ, Lang Bình vẫn bình tĩnh như không có chuyện gì xảy ra, giống hệt như khi bị chỉ trích tám năm về trước. Lang Bình chưa bao giờ bị thắng lợi và những lời ca tụng làm cho mê muội đầu óc. Cô vẫn nói với mọi người một cách rất lý trí:

“Thể thao là một môn giải trí, vì thế mọi người nên đón nhận việc thắng hay thua bằng một tâm thế thoải mái, không nên quan trọng hóa thể thao đến mức nói là có yêu nước hay không. Thắng lợi hôm nay là công sức của đội tuyển bóng chuyền nữ, nhưng giới truyền thông cũng đừng ‘tâng bốc’ chúng tôi lên quá cao.”

Lang Bình còn nhấn mạnh: “Không nên cứ hễ giành chiến thắng là liền nói đến tinh thần của đội tuyển bóng chuyền nữ, mà cũng cần phải thấy được quá trình nỗ lực, cố gắng của chúng tôi. Tinh thần đội tuyển bóng chuyền nữ lúc nào cũng có, nhưng chỉ dựa vào tinh thần thôi là chưa đủ, mà còn phải có kỹ thuật giỏi mới có thể giành được thắng lợi.”

Thể thao là hoạt động thi đấu mang tính giải trí, không nên đề cao một cách thái quá, coi đó là biểu hiện của “lòng yêu nước”. Có quan điểm như vậy nên trước những lời chỉ trích và những tràng vỗ tay tán thưởng, Lang Bình mới có thể bình thản đón nhận như vậy.

Trên thế giới này luôn tồn tại một mối liên hệ tất yếu giữa nguyên nhân và kết quả. Mặc dù ánh sáng của ngày hôm nay không thể soi sáng bóng tối của ngày mai, nhưng sau khi giông bão qua đi,

ánh sáng chắc chắn sẽ lại hiện hữu.

Không phải tất cả các vận động viên chuyển sang làm huấn luyện viên đều có thể thành công. Điều này cũng giống như không phải tất cả các nhà khởi nghiệp đều có thể gây dựng được một doanh nghiệp lớn mạnh.

35 năm trước, thế hệ bóng chuyền nữ sáng lập ra tinh thần đội tuyển bóng chuyền nữ, nhưng 35 năm sau lại chỉ có Lang Bình vẫn theo nghề.

Tinh thần quả cảm giúp Lang Bình có dũng khí để vượt lên khỏi những chỉ trích, đi theo con đường bản thân đã lựa chọn. Dưới sự dẫn dắt của cô, tinh thần đội bóng chuyền nữ hiện nay đã mang một ý nghĩa mới, đó là thi đấu hết mình, chiến đấu đến cùng, kiên trì hơn đối phương dù chỉ một phút. Điều này đã trở thành biểu tượng sức mạnh của giới thể dục thể thao Trung Quốc.

Lang Bình đã thắng. Thắng lợi của cô cho thấy rằng "con người" trong xã hội loài người chắc chắn lớn hơn mọi tổ chức. Trong doanh nghiệp, lực lượng cạnh tranh nòng cốt chính là đội ngũ nhân tài mũi nhọn nắm giữ kỹ thuật chủ chốt. Chúng ta có lý do để tin rằng, trong cơ cấu tổ chức của doanh nghiệp trong tương lai, chắc chắn sẽ có rất nhiều "tổ xung kích" giống như đội bóng chuyền nữ quốc gia Trung Quốc.

Ở Lang Bình, người ta không hề trông thấy dáng dấp của "người lập nghiệp", ít nhất là so với Diêu Minh[8] và Tào Yến Hoa[9] trong giới thể thao. Cô giống như một nhà quản lý chuyên nghiệp, xuất sắc hơn.

[8] Diêu Minh (1980): Siêu sao bóng rổ có chiều cao kỷ lục 2,29m, từng chơi cho đội tuyển Houston Rockets tại NBA- giải đấu bóng rổ chuyên nghiệp nhà nghề Bắc Mỹ.

[9] Tào Yến Hoa: Vận động viên bóng bàn từng giành được bảy huy chương Vàng vô địch thế giới.

Lang Bình có đầy đủ kiến thức và kỹ năng của một người trong nghề. Từ nhiều năm nay, cô chưa từng cúi đầu trước trở ngại. Cô có cá tính rõ ràng, dứt khoát, thạo việc tổng kết và lập kế hoạch, có khả năng kiên trì bền bỉ hơn đối thủ trên sân đấu, dám thử nghiệm cái mới. Những lúc gặp trắc trở trong sự nghiệp, cho dù khó khăn đến mấy cô cũng chưa từng từ bỏ nỗ lực, đặc biệt là trong cuộc đối đầu giữa đổi mới và truyền thống, giữa kiên trì và thỏa hiệp.

Lang Bình trước đây được đào tạo chuyên nghiệp. Cô có nhiều kinh nghiệm thi đấu trong giai đoạn đội tuyển bóng chuyền nữ Trung Quốc năm lần liên tiếp giành chức vô địch thế giới. Đồng thời cô lại có kinh nghiệm làm huấn luyện viên ở các đội tuyển quốc gia khác nhau. Tất cả những điều này giúp cô trở thành người tạo ra tinh thần hoàn toàn mới cho đội tuyển bóng chuyền nữ Trung Quốc.

"Người quản lý chuyên nghiệp" có năng lực và có cá tính như vậy quả thật vô cùng hiếm. Trong giới doanh nhân, nhân tài như Lang Bình có thể nói là vô cùng quý báu. Trí tuệ, lòng kiên trì, sự quả cảm, lòng tin và tinh thần đội tuyển bóng chuyền nữ ở cô xứng đáng được mọi doanh nhân học tập và noi gương.

Chúng ta biết rằng, là một nhà lãnh đạo doanh nghiệp, cho dù không dốc sức lăn lộn ở tuyến đầu thì ít nhất cũng phải biết rõ tất cả tình hình ở đó. Quản lý không phải là người luôn đứng ở trên cao, nói những chuyện trên trời dưới bể. Người quản lý phải giữ mối quan hệ hài hòa thân thiết với nhân viên làm việc ở tuyến đầu, giống như giữa người bán hàng và khách hàng luôn giữ một mức độ gắn kết nhất định.

Từ hơn 30 năm nay, cho dù trên cương vị cầu thủ hay huấn luyện viên, bất kể ở trong nước hay ngoài nước, Lang Bình cũng luôn gắn bó với bóng chuyền, chưa từng rời xa nửa bước. Lang Bình rất giỏi sử dụng con người, rất giỏi phát hiện và phát triển nhân tài. Xét trong lĩnh vực "săn đầu người" cô cũng vô cùng xuất sắc, chắc chắn không kém gì Bá Lạc[10] của Trung Quốc thời xưa.

[10] Bá Lạc: Theo truyền thuyết, vị thần cai quản loài ngựa được gọi là Bá Lạc. Trong dân gian, người am hiểu về ngựa cũng được gọi là Bá Lạc. Người đầu tiên ở Trung Quốc được tôn xưng là Bá Lạc là Tôn Dương, sống vào thời Xuân Thu.

Trong cuộc đời nhiều năm làm huấn luyện viên ở nhiều quốc gia khác nhau, Lang Bình có sở trường huấn luyện cầu thủ đi lên từ "con số 0" một cách nhanh nhất, đồng thời đạt được thành công ngoài sức tưởng tượng.

Trong xây dựng đội bóng, Lang Bình luôn giữ không khí hòa ái, đồng thời rất giỏi động viên, khích lệ, giúp cầu thủ luôn tràn đầy sức sống và sự tự tin, nhất là khi bước vào những giải đấu lớn. Dưới sự dẫn dắt của cô, các cầu thủ luôn có lòng tin vượt qua mọi áp lực, giành thắng lợi cuối cùng. Tinh thần phấn đấu không gì lay chuyển này chính là hạt nhân tạo nên tinh thần đội bóng

chuyền nữ Trung Quốc.

Chương 5
Đừng giả vờ cố gắng, kết quả sẽ tố cáo bạn

Dự trù cho tình huống xấu nhất

Trước khi quyết định làm bất cứ việc gì, bạn cần phải tính toán đến tình huống xấu nhất có thể xảy ra. Việc dự đoán trước tình huống xấu nhất không có nghĩa là nó chắc chắn sẽ xảy đến với bạn, mà đó là nỗ lực phòng tránh và tâm thế chuẩn bị sẵn sàng đối phó với trắc trở. Mạo hiểm là mở ra cho mình một con đường lui, còn cấp tiến là vạch sẵn biện pháp đối phó. Cách làm này trên thực tế là tạo ra một tấm "lá chắn" để đảm bảo an toàn cho thành công.

Khi bạn làm bất cứ việc gì, phải tính toán tình huống xấu nhất và nỗ lực cố gắng lớn nhất mới có thể hy vọng về kết quả tốt nhất.

Rất nhiều sự việc không có kết quả như mong đợi chủ yếu là do bạn không đủ nỗ lực, và tất nhiên cũng có thể là do bạn đã lựa chọn không đúng thời cơ, phương pháp. Nhưng bạn hãy giữ vững lòng tin, bình tĩnh phân tích nguyên nhân và kết quả, từ đó rút ra bài học. Hãy tích lũy kinh nghiệm, trút bỏ mọi thất vọng, tích cực đối mặt với khó khăn chứ đừng than thở.

Khi tiếp nhận đội tuyển bóng chuyền nữ quốc gia Trung Quốc, việc đầu tiên Lang Bình làm là phân tích những thành tích kém trước kia. Cô loại bỏ tất cả các chiến thuật thi đấu không lý tưởng, cho dù có thành tích cũng không được chủ quan, đồng thời phát huy 99% nỗ lực để chiến thắng 1% "tình huống xấu nhất". Huống chi, cho dù kết quả không như mong muốn, bạn cần phải biết chấp nhận và thích ứng với mọi hoàn cảnh. "Tái ông thất mã", phúc họa khó lường, có khi không như ý muốn cũng chưa hẳn là

việc xấu, mà có thể đó lại là vận may đang trong quá trình hình thành. Vì thế, những người dũng cảm tiến về phía trước đừng bao giờ để mình sa vào hố sâu thất vọng dẫn đến bỏ lỡ dịp may hiếm có.

Người đi đầu và người lập nghiệp có thể rất vất vả và gặp nhiều khó khăn, trắc trở, nhưng ước muốn ban đầu kia vẫn có thể dẫn bạn đến những điều tốt đẹp. Sự cẩn trọng của bạn sẽ giúp bạn suy tính đến tình huống xấu nhất. Vậy thì, nếu sự nỗ lực, cố gắng của bạn vẫn không hề giảm đi, kết quả bạn thu được chắc chắn sẽ tốt hơn nhiều so với dự tính. Biện pháp "tự an ủi" này của Lang Bình chẳng phải cũng chính là cách các doanh nhân thực hiện công tác chuẩn bị trước khi thành lập doanh nghiệp hay sao?

Ở Trung Quốc, tỉ lệ thất bại của các công ty khởi nghiệp lên đến 80%. Nhưng con số đáng kinh ngạc này không làm cho những người có ước muốn khởi nghiệp mất đi lòng tin kiên định, dũng cảm hướng về phía trước. Đặc biệt, cùng với xu hướng "người người khởi nghiệp, nhà nhà đổi mới" dần trở nên phổ biến, các doanh nghiệp mới thành lập và các nhà sáng nghiệp phát triển mạnh mẽ như nấm sau mưa. Các số liệu có liên quan cho thấy, cứ một phút ở Trung Quốc có tám công ty ra đời, nhưng có chưa đến sáu công ty, tương đương với 80%, tồn tại được quá ba năm. Vì thế, những người chuẩn bị hoặc vừa mới khởi nghiệp đều phải làm tốt việc tính toán đến tình huống xấu nhất. Đồng thời luôn nỗ lực để công ty của mình nằm trong 20% doanh nghiệp vẫn còn tồn tại kia.

Vậy làm thế nào để trở thành một trong 20% doanh nghiệp ít ỏi kia?

Rõ ràng đây là một câu hỏi hóc búa dành cho rất nhiều nhà khởi nghiệp. Một nhà kinh tế học đã phân tích rằng, nếu không muốn doanh nghiệp mới thành lập của bạn trở thành một "vị khách qua đường" trong quá trình sàng lọc khắt khe của thời đại, thì trước khi bắt đầu bạn phải làm tốt ba công tác chuẩn bị sau đây:

Một là, lựa chọn của bạn nhất định phải lớn hơn nỗ lực của bạn. Bởi vì bất kỳ mục tiêu nào cũng đều nói ra thì dễ nhưng bắt tay vào làm thì lại rất khó, mà việc thực hiện một cách nghiêm túc, chăm chỉ lại càng khó hơn. Tuy nhiên, cho dù bạn muốn thành lập một chuỗi cửa hàng nhỏ hay là tạo ra một doanh nghiệp khổng lồ, thì cũng đều đòi hỏi phải nỗ lực hơn 100%.

Tại sao nói lựa chọn quan trọng hơn nỗ lực? Đó là bởi vì, một khi

đã lựa chọn sai, thì sau đó dù có nỗ lực đến mấy cũng đều chỉ tốn công vô ích. Không có phương hướng đúng đắn, thì người có bản lĩnh lớn đến mấy, nỗ lực nhiều đến mấy cũng không thể làm nên chuyện. Vì thế, khi lựa chọn phương hướng khởi nghiệp, đòi hỏi phương hướng của ta phải rõ ràng, cũng có nghĩa là thị trường phải có sức chứa đủ lớn. Nếu tiền đồ lập nghiệp quá chật hẹp thì thành quả thu được sau quá trình nỗ lực rõ ràng cũng không mấy khả quan. Ví dụ như, có một hạng mục cho một khoản lợi nhuận hàng năm là 100 nghìn tệ và một hạng mục cho lợi nhuận hàng năm 10 triệu tệ. Nếu cùng nhân đôi lên thì hạng mục phía sau lại càng cao hơn. Như vậy, nếu tính toán ban đầu đủ lớn, có thể sẽ có một ngày vươn mình trở thành người khổng lồ.

Như vậy, giữa hai lựa chọn là "nghỉ hưu" và làm lãnh đạo, rõ ràng làm lãnh đạo có không gian lựa chọn rộng lớn hơn là điều không thể bàn cãi.

Khi lựa chọn phương hướng khởi nghiệp, bạn cũng cần phải xem xét kỹ xu hướng trong tương lai, ít nhất là trong năm năm. Tốt hơn nữa là hãy vạch ra chiến lược phát triển dài hạn. Nhân sinh quan, thế giới quan và giá trị của bạn cũng phải phù hợp với lĩnh vực đã lựa chọn. Bạn cần phải dự tính xem trong tương lai gần mình sẽ đứng ở vị trí nào trong ngành nghề. Cần cân nhắc kỹ khi lựa chọn những ngành nghề có tính cạnh tranh cao. Những ngành nghề này mặc dù đã rất phát triển nhưng chưa chắc bạn có thể thuận buồm xuôi gió "kiếm tiền", mà rất có khả năng sẽ gặp thất bại lớn. Vì người khác đang làm rất thành công còn bạn mới chân ướt chân ráo bước chân vào, sẽ rất khó cạnh tranh với họ, nên có thể kết cục của bạn sẽ vô cùng bi thảm.

Hai là, sau khi đã lựa chọn được phương hướng, cần phải đặt ra một mục tiêu lớn nhưng có thể thực hiện được. Mỗi người lập nghiệp đều nên ôm ấp chí lớn. Người xưa có câu: "Binh sĩ không muốn làm tướng quân thì không phải là binh sĩ tốt", một người lập nghiệp mà không muốn có được sự nghiệp lớn thì không thể thành công. Chỉ cần kiếm được một ít tài sản đã yên lòng an phận thì làm sao có thể tạo dựng được sự nghiệp vĩ đại? Từ xưa đến nay, những người thành công đều không lo lắng rằng ước muốn và hy vọng của họ quá lớn, vượt quá giới hạn thông thường. Song, tất nhiên những ước muốn và hy vọng đó cũng không nên xa rời thực tế. Ở giai đoạn đầu, mục tiêu của người sáng nghiệp nhất định phải đơn giản và rõ ràng. Nếu quá đề cao tính hệ thống và hoàn chỉnh thì sẽ bị mất phương hướng.

Ở đây, tôi vẫn muốn nói tiếp về Lang Bình với các bạn. Sau khi trở

thành huấn luyện viên trưởng đội bóng chuyền nữ quốc gia, Lang Bình không "đao to búa lớn" xây dựng chiến thuật thi đấu, cũng không lập tức điều chỉnh đội hình. Cô tích cực vạch ra một chiến lược nhằm xây dựng đội tuyển lúc đó thành một đội bóng vừa ổn định vừa có linh động. Đây có thể nói là một chiến lược lớn tầm quốc gia.

Doanh nghiệp mới ở bất cứ ngành nghề nào cũng đều phải có một kế hoạch hoạt động cụ thể. Kế hoạch này thật ra chính là "cẩm nang" để thực hiện được mục tiêu đã đề ra. Trong kế hoạch cũng cần phải vạch ra thời gian bắt đầu và kết thúc cho mỗi giai đoạn phát triển của doanh nghiệp. Mặc dù bước này chỉ là dự tính nhưng chỉ cần không quá xa rời thực tế là đã có giá trị định hướng. Cứ như vậy, con đường thực hiện mục tiêu cuối cùng của người khởi nghiệp sẽ trở nên vô cùng rõ ràng.

Ba là, khâu đột phá không được quá nhanh. Cần phải chuẩn bị chu đáo đánh một đòn quyết định. Chúng ta đều biết rằng, khi đã thuận lợi xây dựng được thị trường mục tiêu cho doanh nghiệp, thì nhiệm vụ và lợi nhuận đến tiếp ngay sau đó đều phải được thể hiện trên báo cáo hàng năm của doanh nghiệp theo tỉ lệ thuận. Nhưng nếu ngay từ lúc doanh nghiệp đi vào hoạt động đã chọn làm một nhiệm vụ khó thì tỉ lệ thành công sẽ giảm đi rất nhiều, đồng thời cũng gây ảnh hưởng xấu đến các công việc sau này. Nếu khâu đột phá thuận buồm xuôi gió thì món quà đặc biệt "khai trương thuận lợi" đấy sẽ là điều kiện tốt nhất để sau đó "tăng tốc" nỗ lực và phấn đấu.

Đặc biệt là trong những ngành có vô số doanh nghiệp lớn, nếu ngay từ đầu doanh nghiệp mới đã đặt mục tiêu quá cao thì sẽ không khác gì "tiêu diệt" mình, việc tồn tại cũng sẽ trở nên hoang đường.

Vậy làm thế nào để xác định được mức độ của bước đột phá? Thông thường, việc điều tra, nghiên cứu của người khởi nghiệp trong giai đoạn đầu thành lập doanh nghiệp đều được tiến hành dựa trên nhu cầu cứng của doanh nghiệp. Điều này đòi hỏi phải làm rõ một việc, đó là các vấn đề sẽ gặp phải trong từng thời kỳ phát triển của doanh nghiệp và cách giải quyết các vấn đề này. Thực ra, rất nhiều doanh nghiệp khi nhìn lại quá trình phát triển của mình sẽ không khó để phát hiện ra rằng trong mỗi thời kỳ, họ đã gặp phải rất nhiều vấn đề. Có một số vấn đề khách quan, đã được dự trù từ trước, nhưng cũng có một số vấn đề chủ quan và mang đặc tính riêng. Ví dụ như trong giai đoạn mới thành lập, vấn đề lớn nhất mà doanh nghiệp có thể gặp phải là nhân tài, kỹ

thuật, cách thức kiểm soát rủi ro... Khi doanh nghiệp phát triển đến một quy mô nhất định, vấn đề phải đối mặt có thể sẽ là vốn, cách thức hoạt động.

Có thể khi mới thành lập doanh nghiệp rất khó suy tính kỹ lưỡng và toàn diện về tất cả các vấn đề. Nhưng ở mức độ nhất định, doanh nghiệp cũng phải tạo ra được điểm đặc trưng, đồng thời đặt nó lên vị trí đầu tiên trong hoạt động kinh doanh của mình. Chỉ có loại bỏ việc làm tương tự mới có thể trở thành người đi đầu. Tất cả sự khác biệt đều là khởi đầu của sáng tạo cái mới, đồng thời cũng sẽ chỉ ra một đường lối chiến lược phát triển rõ ràng cho doanh nghiệp.

Luân chuyển vốn là "hoạt động thiết yếu" để doanh nghiệp tồn tại và phát triển, tuyệt đối không được phép xem nhẹ. Trong điều kiện bình thường, có hai nguyên nhân khiến một doanh nghiệp vừa mới thành lập đã bị phá sản: một là chủ động từ bỏ, hai là cạn kiện tiền vốn. Luân chuyển vốn là xương sống của doanh nghiệp, là sợi dây gắn kết giữa chủ doanh nghiệp với các thành viên trong hội đồng quản trị. Nó cũng là nguồn "lương thực" thiết yếu để duy trì sự sống của doanh nghiệp.

Vậy nên, mỗi người lập nghiệp đều phải là một nhà quản lý tài chính xuất sắc. Trong đó nguồn vốn và hướng luân chuyển tiền vốn là nội dung quản lý quan trọng nhất. Bất kể chiến lược của doanh nghiệp lớn đến mấy, cũng đều cần phải có nguồn vốn để duy trì nó từng giờ từng phút. Tất nhiên nguồn vốn nói đến ở đây không chỉ giới hạn ở khoản đầu tư của bản thân người lập nghiệp và vốn hợp tác làm ăn. Đặc biệt là trong giai đoạn đầu khi doanh nghiệp mới thành lập, nguồn vốn ổn định chính là "liều thuốc an thần" cho tất cả những người có nhiệm vụ lèo lái doanh nghiệp. Quản lý và kiểm soát lưu thông dòng tiền đòi hỏi chủ doanh nghiệp phải đặc biệt chú tâm thực hiện. Cần có ý thức phòng ngừa rủi ro, thông qua quản lý dự toán giúp tiền vốn lưu thông có trật tự hơn, kiểm soát lượng tiền đã luân chuyển của doanh nghiệp, xây dựng hệ thống cảnh báo sớm về lượng tiền của công ty một cách khoa học và hoàn thiện.

Đương nhiên, có một điểm quan trọng trong quản lý doanh nghiệp là nó đòi hỏi người quản lý phải biết ủy quyền ở mức độ vừa phải. Còn quản lý hội đoàn lại là việc không hề dễ dàng, và đội ngũ nhân tài trong doanh nghiệp cũng có liên quan đến sự sống còn và phát triển của doanh nghiệp.

Trong giai đoạn đầu thực hiện "Chiến lược đội tuyển bóng chuyền

nữ quốc gia", việc đầu tiên Lang Bình làm không phải là tiến hành một cuộc "thay máu" triệt để, mà là cung cấp thêm cho đội tuyển một "nguồn máu" tương đối ổn định và lâu dài. Hàng năm, đội tuyển bóng chuyền nữ đều có cầu thủ mới gia nhập, hơn nữa còn ngày càng trẻ và ngày càng xuất sắc. Những người trẻ này là một sự cổ vũ, khích lệ trực tiếp đối với thế hệ cầu thủ "lão tướng". Hơn nữa, việc bổ sung nhân tố mới một cách từ từ sẽ giúp tránh được tình trạng gây "sốc", phân tích từ góc độ tâm lý, điều này là có thể chấp nhận và hiểu được.

Lee Iacocca, Chủ tịch Công ty Ford, được Mỹ công nhận là anh hùng trong giới thương mại, từng nói: "Quản lý doanh nghiệp thực ra là huy động tính tích cực của con người." Đối với người chủ doanh nghiệp, công tác quản lý đòi hỏi phải biết cách ủy quyền chứ không phải ôm hết mọi việc. Người chủ doanh nghiệp cần phải tin tưởng nhân viên của mình, giống như nhân viên đã lựa chọn cống hiến nhiệt huyết và tuổi thanh xuân cho doanh nghiệp. Tin tưởng chính là sợi dây kết nối cấp trên với cấp dưới trong doanh nghiệp, là "tấm khiên" ngăn chặn các nhân tố gây ra mối bất hòa. Người lãnh đạo không được xem nhẹ thành tích và đóng góp của nhân viên, đồng thời cũng không được "tâng bốc", đề cao nhân viên quá mức. Nếu thực hiện việc trao quyền cho nhân viên, doanh nghiệp sẽ thu được kết quả lớn hơn gấp nhiều lần.

Khi đã chuẩn bị sẵn sàng, chủ doanh nghiệp nên tiến hành dự tính tình huống xấu nhất có thể xảy đến trong quá trình hoạt động. Từ đó nỗ lực hướng đến những điều tốt đẹp nhất. Tục ngữ có câu: "Nắng mưa khó đoán việc trời. Sớm chiều họa phúc ở đời đổi thay", vạn vật trên thế gian hồi sinh và diệt vong đều không hoàn toàn xảy ra theo kế hoạch. Khi biến cố bất ngờ xảy ra trước mắt chúng ta, nếu người chủ đã có sự chuẩn bị từ trước thì sẽ có thể xử lý và giải quyết một cách dễ dàng, nhanh chóng, không bị gục ngã trước khó khăn. Khởi nghiệp vừa vất vả lại vừa không ổn định. Vì thế, người chủ cần phải lấy ước mơ làm động lực để tiến lên, không ngừng cổ vũ bản thân kiên trì, kiên trì hơn nữa để hướng đến mục tiêu. Thậm chí người chủ còn phải có quyết tâm chưa đạt được mục tiêu thì sẽ không ngừng cố gắng.

Niềm hy vọng sẽ thắp sáng thành công

Con người sống qua mấy chục năm, không thể nói là ngắn; nhưng lại cũng có thể chỉ tồn tại trong nháy mắt, không thể nói là dài. Tài sản lớn nhất của bạn trong cuộc đời này chính là sự sống, hơn nữa chỉ có thể sống duy nhất một lần.

Trong cuộc đời hữu hạn đó, con người luôn thích sáng tạo, thay đổi từng điểm nhỏ nhất của cuộc sống. Họ tận hưởng niềm vui đến từ thành công, hoặc là ôm ấp nỗi buồn sinh ra do thất bại. Suy cho cùng, tất cả cũng chỉ là một bộ phim có những cảnh quay là các mảnh ghép của cuộc sống mà thôi.

Trong cuộc đời ấy, có rất nhiều người luôn tràn đầy sự tự tin. Họ khoác hành lý lên vai, không ngại xa xôi đến tận nơi đất khách quê người tìm kiếm ước mơ.

Trang Tung Liệt là người sáng lập chuỗi cửa hàng cà phê "Khắc ghi thời gian". Để làm ra được một ly cà phê đậm đà chính hiệu, ông đã lặn lội đường xa ngàn dặm từ Bắc Kinh đến tận Tây Song Bản Nạp ở Vân Nam để tìm kiếm giống cây cà phê tốt nhất. Cũng chính vào thời điểm đó, Trang Tung Liệt lần đầu tiên được gặp ông Trương, người đặt cả ước mơ của mình vào việc trồng cà phê. Gặp được người có chung ước mơ là điều vô cùng có ý nghĩa. Người ta luôn tin rằng, quá trình theo đuổi mơ ước luôn có ý nghĩa hơn so với lúc đạt được nó.

Quán cà phê "Khắc ghi thời gian" đầu tiên mở ở gần Bắc Đại[11], được Trang Tung Liệt gọi là "Tiểu phá điếm Bắc Đại". Với Trang Tung Liệt, những năm 90 của thế kỷ XX là thời kỳ "Khắc ghi thời gian" ít được biết đến. Lúc đó, ông chưa gặp được công ty đầu tư mạo hiểm, cũng chưa từng ký kết hợp tác với Nhà đầu tư thiên thần (Business Angel). Thời kỳ đó cũng không có nhiều thanh niên chọn uống cà phê. Cho dù như vậy, Trang Tung Liệt vẫn là một người khởi nghiệp nhiệt huyết nhất và hăng hái nhất. Là một thanh niên có tính nghệ sĩ, những lúc tâm huyết dâng trào, Trang Tung Liệt cũng sẵn sàng đóng cửa quán cà phê ngay trong giờ làm việc để đi ăn lẩu với khách hàng tâm đầu ý hợp.

[11] Bắc Đại: Tên gọi tắt của Trường Đại học Bắc Kinh.

Đối với người làm chủ một quán cà phê, bán ra một ly cà phê tức là thu được lợi nhuận. Nếu chi phí thấp thì còn có thể kiếm được một ít lãi. Nhưng Trang Tung Liệt lại không giống với các ông chủ khác. Đối với ông, nếu mở quán cà phê là để thực hiện ước mơ, nhân tiện lại kiếm thêm được một khoản tiền, vậy thì hưởng thụ khoảng thời gian đó chính là điều tốt đẹp ôm ấp giấc mơ trong lòng.

Hiện nay, quán cà phê "Khắc ghi thời gian" đã có mặt ở hơn 50 thành phố trên khắp Trung Quốc. Giờ đây, Trang Tung Liệt đã không còn là một chủ quán cà phê đơn thuần nữa mà đã trở thành

một nhà kinh doanh. Nhưng đối với hành trình lập nghiệp đáng nhớ và đẹp đẽ đã trải qua, ông vẫn luôn giữ vẹn nguyên một cảm xúc mãnh liệt.

Những người đã biến sở thích thành sự nghiệp, biến ước mơ thành hiện thực giống như Trang Tung Liệt không nhiều. Nhưng con người chỉ sống một lần trên đời. Việc lựa chọn sáng tạo cuộc sống một cách phong phú với tình cảm mãnh liệt hay là chỉ vì một lần thất bại mà hoàn toàn từ bỏ lý tưởng chắc chắn sẽ dẫn đến hai quá trình hoàn toàn khác nhau. Kiên trì một cách sai lầm chưa chắc đã thành công, vì thế cả kiên trì và từ bỏ mơ ước đều có thể dẫn đến cùng một kết quả. Nhưng nếu bạn kiên định với ước mơ của mình thì ít nhất bạn cũng được trải nghiệm toàn bộ quá trình phấn đấu, mà đó mới chính là thứ mà bạn thu hoạch được từ sự nỗ lực của mình.

Con người ta phấn đấu để thực hiện mục tiêu của mình, vì thế họ không đơn thuần chỉ coi trọng quá trình mà xem nhẹ kết quả. Nhưng có một điều chúng ta phải thừa nhận là đối với cả những người nỗ lực để đạt được kết quả và những người coi trọng quá trình, thì quá trình phấn đấu vẫn là có ý nghĩa nhất.

Trong quá trình nghiên cứu để chế tạo ra bóng đèn điện, nhà khoa học Edison từng mất rất nhiều thời gian để giải quyết một vấn đề khó. Lúc đó, Edison và trợ lý của mình rất mong muốn tìm được một loại vật liệu có thể làm dây tóc bóng đèn, giúp kéo dài tuổi thọ của bóng, đảm bảo an toàn khi sử dụng. Họ đã thực hiện hàng nghìn thí nghiệm, cuối cùng tìm được vật liệu phù hợp nhất là wolfram.

Có người hỏi Edison rằng lãng phí nhiều thời gian và công sức như vậy, ông có thấy xứng đáng hay không? Edison đã trả lời rằng chính hàng nghìn lần thất bại trước đó đã giúp ông tìm được vật liệu phù hợp nhất.

Ông đồng thời cũng chứng minh wolfram chính là vật liệu thích hợp nhất để làm dây tóc bóng đèn. Những trải nghiệm thất bại của ông cũng giúp quá trình nghiên cứu sau này tránh lặp lại những sai lầm tương tự, từ đó tiết kiệm được thời gian, công sức, tiền bạc.

Không thể nói người coi trọng quá trình thì không quan tâm đến kết quả. Nhưng nếu không theo đuổi kết quả đến cùng thì làm sao có thể trải nghiệm được tất cả những điều tốt đẹp trong quá trình?

Khi lựa chọn hướng đi để hoàn thành mục tiêu, tâm lý chung của con người là không muốn trước mặt chỉ toàn là vật cản. Thậm chí trên con đường lựa chọn lúc đó, thứ nhìn thấy được suy cho cùng vẫn chỉ là thuận lợi ngắn ngủi. Còn với người sẵn sàng đi qua đoạn đường đầy rẫy chông gai thì thứ chờ đợi họ cũng chính là thuận buồm xuôi gió. Điều này cũng giải thích tại sao những người lúc trước gặp khó khăn, lúc sau thuận lợi thì càng dễ đạt được thành công hơn.

Nhà văn, sử gia và triết gia người Pháp, Voltaire từng nói: "Đời người đầy rẫy chông gai, tôi chỉ biết được duy nhất một biện pháp, đó là nhanh chóng bước qua những chông gai kia. Chúng ta càng suy nghĩ nhiều về những bất hạnh mà mình gặp phải thì tổn hại mà chúng gây ra cho chính mình sẽ càng lớn."

Để lại tiếng thơm muôn đời là những con người và sự việc đã thay đổi thế giới. Những gì thế giới khắc ghi về họ chính là sự kiên trì không gì lay chuyển nổi. Bởi vì có khó khăn, trắc trở mới sinh ra những con người cần cù, chăm chỉ, những anh hùng đứng lên trong thất bại, những chủ doanh nghiệp thành công. Những người không khuất phục trước khó khăn như vậy là minh chứng cho một câu cổ văn: "Thiên tướng giáng đại nhiệm vu tư nhân dã, tất tiên cáo kỳ tâm chí, lao kỳ cân cốt, ngã kỳ thể phu, không phạt kỳ thân, hành phất loạn kỳ sở vi, sở dĩ động tâm nhẫn tính, tăng ích kỳ sở bất năng". Đây là lời của Mạnh Tử, có nghĩa là: Tướng nhà trời muốn giao trách nhiệm lớn lao cho người như vậy thì nhất định trước tiên phải khiến nội tâm của người này đau khổ, khiến gân cốt mệt mỏi, nếm trải đói khát, khiến người này phải chịu nghèo túng khổ sở, khiến công việc của người này rối loạn đảo điên, không như ý muốn. Qua đó khiến trong lòng người này cảnh giác đề phòng, tính cách trở nên kiên định, tăng thêm tài năng mà người này chưa có.

Khó khăn, trắc trở có thể thay đổi vận mệnh của con người. Ở trên đời, nếu không trải qua một lần giá rét thấu xương thì sẽ không thể cảm nhận được mùi hương thơm mát của hoa mai. Những khó khăn bạn gặp phải, những thất bại đã trải qua đều giống như chiếc búa đánh vào phế liệu để làm bong những lớp rỉ sét yếu đuối, tạo ra thanh kiếm sắc bén. Khó khăn trắc trở không giống như thất bại, nó là "tướng tiên phong" giúp bạn trở nên kiên cường hơn, giúp bạn có đủ năng lực để biết cách tránh nguy cơ, giỏi nắm bắt và tạo cơ hội trên bước đường tương lai của mình.

Vì thế có người ví khó khăn trắc trở giống như cái lò xo, bạn mạnh thì nó yếu, bạn yếu thì nó mạnh.

Có một câu chuyện như sau về hai thanh niên Giáp và Ất cùng nhau đi qua sa mạc. Sa mạc nóng bức khiến họ thở không ra hơi. Mặt trời bỏng rát lại chiếu rọi khiến họ choáng váng. Giáp không chịu được nữa nên đã ngã xuống. Ất thực ra cũng đã cạn kiệt hết sức lực, nhưng để không làm Giáp nản chí nên luôn cố tỏ ra kiên cường. Ngay khi vừa trông thấy Giáp ngã xuống, Ất lập tức dìu Giáp dậy, cho Giáp tựa lưng để nghỉ ngơi đôi chút.

Để cứu tính mạng của Giáp, Ất một mình đi tìm nguồn nước. Chờ đợi luôn khiến người ta cảm thấy sốt ruột, nhất là khi đang ở trong trạng thái bị giày vò, điều đó khiến Giáp không thể chịu đựng được nữa. Anh ta tuyệt vọng, rút súng bắn thẳng vào thái dương tự sát và để lại ký hiệu mà hai người quy ước với nhau cho Ất. Lúc Ất xách theo một thùng nước về đến nơi thì chỉ còn trông thấy cái xác vẫn còn ấm của Giáp nằm ở đó.

Đó chính là thực tế trần trụi nhất của cuộc sống, nếu không kiên trì thì bạn sẽ không bao giờ thấy được hy vọng phía sau khó khăn mà bản thân đang phải đối mặt. Điều khiến người ta suy sụp tinh thần không bao giờ là tương lai mờ mịt, mà là lòng tin và hy vọng đã không còn. Điều khiến người ta đau khổ cũng không bao giờ là nỗi bất hạnh gặp phải trong cuộc sống, mà là không có quyết tâm chờ đợi.

Chúng ta bước đi trên con đường ước mơ với "hành lý" trên lưng ngày càng nhiều hơn, bước đi cũng sẽ ngày càng chậm lại, vì thế có thể nhanh chóng đánh mất lòng kiên trì lúc ban đầu. Nhà văn Tất Thục Mẫn[12] từng nói: "Tâm hồn ưu tú không nhất thiết phải đẹp rực rỡ, nhưng bắt buộc phải vững chắc. Bởi vì, cuộc đời vốn đầy rẫy những sức ép và đòn tấn công trực diện, luôn sẵn sàng bủa vây một tâm hồn độc hành trên con đường chật hẹp giữa đêm tối mịt mù. Nếu không có sự kiên định, chuyên tâm thì tâm hồn yếu đuối sẽ rất dễ bị tổn thương dẫn đến gục ngã không gượng dậy được. Họ thậm chí có thể đánh mất hy vọng do mặc cảm tự ti, cho rằng mình là kẻ bất tài, vô dụng. Tâm hồn không có khả năng tự hồi phục cũng giống như cổng nhà không có cửa. Một vết thương nhỏ cũng có thể khiến máu trong người chảy hết. Một ngọn lửa nhỏ cũng có thể thiêu cháy thành lũy trùng điệp."

[12] Tất Thục Mẫn (1952): Nhà văn, bác sĩ nội khoa, thạc sĩ văn học trường Đại học Sư phạm Bắc Kinh, phó chủ tịch Hội nhà văn Bắc Kinh, thạc sĩ tâm lý học, bác sĩ tư vấn tâm lý.

Người có tâm lý tích cực mới là người làm được việc lớn. Ngay cả khi không có một chút hy vọng nào, họ cũng có thể trông thấy tia

sáng thành công lúc ban mai. Vì thế, khi bước đi trên con đường cuộc đời dài dằng dặc kia, hãy mang theo một tấm lòng tràn đầy mong đợi và ý chí kiên định để hướng về nơi xa tít tắp.

Làm tốt một việc đơn giản là điều không hề giản đơn

Khi nói về thành công, chúng ta thường cho rằng chỉ cần kiên trì hơn đối thủ dù chỉ một phút là sẽ giành phần thắng. Đối với thất bại, chúng ta lại bảo rằng nếu giữ vững lòng tin lúc ban đầu thì cho dù kết quả không như ý muốn, chúng ta vẫn có được thu hoạch đáng giá nhất là quá trình thực hiện. Tư tưởng là gốc rễ của hành động, nếu không xác định đúng tư tưởng, chúng ta sẽ phải trả giá đắt.

Đối với câu hỏi giữa quá trình và kết quả cái nào quan trọng hơn, bản thân nó đã là một mệnh đề giả. Nó không khác gì việc so sánh giữa khiên và giáo cái nào lợi hại hơn. Trong tiến trình phát triển, ta rất khó ghi lại được từng cột mốc trưởng thành, mà chung quy chỉ có thể điểm tên những kết quả hoặc là thành công, hoặc là thất bại. Vì thế, cho dù quá trình có đẹp đẽ đến mấy nhưng nếu để xảy ra một sai lầm nhỏ thì đều có thể dẫn đến kết quả cuối cùng là thất bại.

Ngày 25 tháng 7 năm 2000, chiếc máy bay Concorde chở các nhân viên của công ty Piter Dyerman (Đức) chuẩn bị cất cánh từ sân bay quốc tế Charles de Gaulle ở thủ đô Paris, Pháp đến sân bay quốc tế Kennedy ở New York, Mỹ. Ngay khi máy bay cất cánh, động cơ bên trái của nó bốc cháy, sau đó không lâu máy bay đã rơi xuống vùng Gonesse thuộc ngoại ô Paris. Vụ tai nạn khiến hơn 100 hành khách và chín thành viên phi hành đoàn thiệt mạng. Ngoài ra còn làm chết bốn người trên mặt đất và một người khác bị thương. Sau vụ tai nạn, người ta không khỏi thắc mắc rằng: Tại sao máy bay lại có thể bốc cháy, tại sao ngay lúc phát hiện ra nguy hiểm phi công lại không lập tức dừng chuyến bay, tránh được những thương vong đáng tiếc?

Kết quả điều tra sau đó cho thấy, năm phút trước khi chiếc máy bay Concorde mang số hiệu F-BTSC đi vào đường băng, một chiếc máy bay chở khách McDonnell Douglas DC-10 mang số hiệu N13067 của hãng hàng không Mỹ Continental Airlines vừa mới cất cánh. Khi cất cánh, có một mảnh kim loại từ chiếc máy bay N13067 đã rơi xuống đường băng. Trước khi chiếc Concorde đi vào đường băng, cái chốt kim loại này chưa được dọn dẹp kịp thời. Vì thế, khi chiếc Concorde chạy trên đường băng để chuẩn bị cất cánh, bánh xe của nó lăn phải mảnh kim loại dẫn đến bị nổ lốp.

Một mảnh cao su đã bắn ra làm đứt dây điện. Sức va chạm gây sóng chấn động làm vỡ bình nhiên liệu.

Lúc này máy bay vẫn đang chạy trên đường băng. Tình trạng của nó đã được nhân viên trên đài kiểm soát không lưu phát hiện, họ lập tức thông báo cho cơ trưởng trên máy bay. Trong lúc đó, máy bay đã đạt đến vận tốc V1, lớn hơn vận tốc để có thể quay đầu lại, vì thế nó chỉ còn một lựa chọn duy nhất là cất cánh. Cơ trưởng vốn định tiến hành hạ cánh khẩn cấp xuống sân bay Le Bourget cách Paris hơn 5km. Tuy nhiên, do động cơ số 2 của máy bay đã bị đóng, động cơ số 1 lại bốc cháy, dẫn đến máy bay bị mất lực đẩy và mất thăng bằng. Nó không thể nâng độ cao và tăng tốc, cuối cùng rơi xuống cách sân bay 1km sau khi vừa cất cánh được một phút mười giây.

Tai nạn thảm khốc này xảy ra do một loạt sai lầm nhỏ nối tiếp nhau. Nó dẫn đến hậu quả chỉ trong hơn một phút đã có hơn 100 sinh mạng phải trả giá.

Có thể khi phân tích từng sai lầm nhỏ, chúng ta thấy rằng hậu quả mà chúng gây ra là không đáng kể. Nhưng khi sai lầm nối tiếp sai lầm, không được sửa chữa kịp thời, hơn nữa lại xảy đến trong tình trạng mất kiểm soát, thì có thể để lại những hậu quả vô cùng thương tâm.

Nếu "các sai lầm nhỏ" trong câu chuyện về chiếc máy bay ở trên nhanh chóng được khống chế từ đầu, không để xảy ra theo đúng trình tự này thì hậu quả đã không thảm khốc đến như vậy.

Khi tất cả cơ hội đều vô tình trôi qua kẽ tay, thì ta đã không thể nào xoay chuyển tình thế, lấy lại quyền chủ động. Con người không hoàn hảo, ai cũng đều phạm sai lầm. Chúng ta không thể tránh được sự tồn tại ngẫu nhiên của sai lầm, nhưng hoàn toàn có thể loại bỏ cái "ngẫu nhiên" đó ngay từ trong trứng nước, không cho nó có bất kỳ cơ hội nào biến thành "tất nhiên". Hãy cẩn trọng, dự đoán và ngăn chặn những sai phạm có thể xảy ra, bạn sẽ tránh được tai họa.

Có rất nhiều người coi thường những công việc bình thường xung quanh mình. Họ luôn kiêu ngạo, cho rằng mình có rất nhiều điểm xuất sắc, cần phải đứng ngang hàng với những người thành công hơn. Họ không muốn chú trọng vào những chi tiết nhỏ nhặt trong cuộc sống, nhưng lại quá tự tin vào cái gọi là "Thiên sinh ngã tài tất hữu dụng, thiên kim tán tận hoàn phục lai"[13]. Thành công đều là nhờ sửa chữa những việc nhỏ nhặt mà có được. Cần phải nhớ

rằng, chính việc làm tốt những công việc nhỏ nhặt và chú trọng đến những chi tiết mới là mấu chốt quyết định cuộc đời của bạn thành công hay thất bại.

[13] Nghĩa là: "Trời sinh tài ấy sẽ dùng, ngàn vàng lại có ngại ngùng nỗi chi" (bản dịch của Hoàng Hà, Vũ Quang Hân).

Không đi dần từng đoạn đường ngắn thì không thể đến được nơi cách xa ngàn dặm. Không gom góp những dòng suối nhỏ thì không thể tạo nên biển lớn. Non cao vời vợi đều là do vô số cát bụi nhỏ bé chất chồng lên nhau mà thành. Sông biển mênh mông cũng đều do từng giọt nước nhỏ xuống tạo nên. Làm tốt những việc nhỏ bé thì sau đó sẽ gặt hái được thành công khi làm việc lớn, đây cũng là điều hợp lẽ. Nhưng hãy luôn nhớ rằng, đối với những việc nhỏ bé tưởng như không có ý nghĩa kia, làm tốt thì là việc tốt, còn làm không tốt sẽ là tai họa.

Trương Thụy Mẫn[14] từng nói: "Làm tốt một việc đơn giản là điều không hề giản đơn." Sự vĩ đại luôn đến từ những điều hết sức bình thường, tích lũy những ước muốn nhỏ bé sẽ tạo thành động lực to lớn. Vì thế, đừng vì cái nhỏ "đúng" mà không làm, lại càng không được vì cái nhỏ "sai" mà bỏ qua.

[14] Trương Thụy Mẫn: Chủ tịch hội đồng quản trị Tập đoàn Haier, công ty sản xuất thiết bị điện gia dụng lớn nhất Trung Quốc.

Nội tâm hài hòa, cuộc đời hạnh phúc

Có một lần tôi tham dự buổi tọa đàm ở một trường đại học, người chủ trì là một vị giảng viên đại học đức cao vọng trọng và một vị khác là cán bộ quản lý cấp cao của một doanh nghiệp. Bài thuyết trình của họ được lồng ghép vào nhau, tạo thành những câu chuyện nối tiếp nhau một cách vô cùng logic.

Khi đó, vị cán bộ quản lý cấp cao của doanh nghiệp có đề cập đến một câu chuyện cũ. Khi giữ chức giám đốc bộ phận, ông ta được giao phụ trách một bộ phận rất lớn và có tính hệ thống, phía dưới có các bộ phận nhỏ hơn. Công việc giữa các bộ phận nhỏ phải gắn kết với nhau chặt chẽ, quan hệ giữa các một bộ phận nhỏ cũng phải tốt đẹp thì mới có thể hoàn thành công việc. Nhưng lúc đó, người quản lý của hai bộ phận dưới quyền ông ta lại nảy sinh mâu thuẫn không thể giải quyết được, quan hệ vô cùng căng thẳng.

Mặc dù là hai bộ phận nhỏ nhưng số lượng nhân viên không hề ít, mỗi bộ phận có đến mười mấy người. Do lãnh đạo của họ không hòa hợp với nhau nên khiến cho việc phối hợp trong công việc

giữa hai bộ phận nảy sinh vấn đề rất lớn. Thường xuyên xảy ra tình trạng công việc của bộ phận hệ thống mạng không thuận lợi khiến cho việc kiểm tra, đánh giá thành tích của bộ phận tư vấn không thực hiện được. Hoặc do khả năng trực tiếp chuyển hóa nguồn lực của bộ phận tư vấn hạn chế nên đồng thời cũng thu hẹp không gian phát triển của bộ phận hệ thống mạng.

Vị cán bộ quản lý cấp cao của doanh nghiệp kia đã phải hao tâm tổn sức vì sự bất hòa giữa hai lãnh đạo dưới quyền. Cuối cùng, để các công việc được tiến hành thuận lợi, vị cán bộ kia đành phải khuyên trưởng bộ phận A nên có thái độ hòa hoãn, hợp tác.

Trên thực tế, mối quan hệ giữa con người vô cùng đơn giản, nhưng có rất nhiều người lại quá coi trọng lợi ích nhỏ nhặt trước mắt mà gây ra những hiềm khích không đáng có. Một mặt họ lo lắng rằng những đức tính tốt đẹp của người khác sẽ đối lập rõ rệt với thói không chăm chỉ của mình. Mặt khác họ lại bận tâm rằng nếu người khác làm không đủ tốt thì sẽ ảnh hưởng đến lợi ích lớn của tập thể. Đối với rất nhiều mối quan hệ, không phải là bề ngoài không có trở ngại thì bên trong cũng không có trở ngại. Nếu hai bên không hòa hợp với nhau thì vấn đề nhỏ sẽ bị nhân lên trở thành mâu thuẫn lớn, hơn nữa còn không thể nào cải thiện được.

Hài hòa là tiêu chí hàng đầu để chúng ta hợp tác, cùng thực hiện một công việc nào đó, đồng thời cũng là mục tiêu trọn vẹn cuối cùng.

Thầy giáo Lý Tiễn Lâm từng nói với Thủ tướng Trung Quốc Ôn Gia Bảo: "Hài hòa mà chúng ta nói đến không chỉ là sự hòa hợp giữa người với người, giữa người với thiên nhiên, mà còn là sự hài hòa trong nội tâm."

Thủ tướng Ôn Gia Bảo trả lời: "Trong *Quản Tử*[15] - *Binh pháp* có viết: "Hòa hợp cố năng hài", nghĩa là có hòa thuận, đoàn kết thì hành động sẽ hài hòa, nhịp nhàng, thống nhất với nhau, khi đó thì không có gì là không thực hiện được. Nội tâm con người hài hòa tức là mối quan hệ giữa chủ quan và khách quan, cá nhân và tập thể, cá nhân và xã hội, cá nhân và quốc gia đều phải hài hòa. Cá nhân cần phải có thái độ đối xử thích hợp với khó khăn, thất bại."

[15] Quản Tử (720 TCN- 645 TCN): Tức Quản Trọng, nhà chính trị, nhà tư tưởng, nhà quân sự kiệt xuất thời Xuân Thu của Trung Quốc.

Như vậy, hài hòa trong nội tâm là cơ sở, là tiền đề của mọi công

việc.

Ở Đại học Bắc Kinh lan truyền một giai thoại như sau: có một sinh viên nọ tay xách nách mang túi lớn, túi nhỏ đến trường làm thủ tục nhập học. Khi trông thấy một ông lão, cậu ta liền nhờ ông trông coi hành lý và được ông vui vẻ nhận lời. Một giờ sau, cậu ta làm xong thủ tục và quay lại nơi gặp ông lão, cậu thấy ông vẫn ở đó cùng hành lý của cậu, vẻ mặt thản nhiên, không hề tỏ thái độ phiền toái. Trong lễ khai giảng diễn ra vài ngày sau, cậu sinh viên ngạc nhiên phát hiện rằng ông lão giúp đỡ cậu hôm đó chính là thầy Phó hiệu trưởng Lý Tiễn Lâm đang ngồi trên hàng ghế đầu tiên!

Bạn có thể tưởng tượng được cảnh một bậc thầy học thuật nổi tiếng khắp cả trong và ngoài nước trông coi hành lý cho một sinh viên hay không? Bạn có thể hình dung ra cảnh sau một giờ đứng cạnh đống hành lý, vị Phó hiệu trưởng trường Đại học Bắc Kinh này vẫn rất vui vẻ, không hề tỏ ra bực dọc hay không? Bản thân tôi không thể tưởng tượng ra được, bởi vì đó là cảnh tượng đẹp đến độ không ai nghĩ tới. Nội tâm thầy giáo Lý phải hài hòa đến mức nào mới có thể không vì tuổi cao mà đánh giá tuổi trẻ, không vì có danh tiếng mà coi thường người khác, cũng không vì quyền cao chức trọng mà bắt nạt kẻ yếu. Có lẽ chính là nhờ nội tâm hài hòa mà ông đối xử với mọi người đều bình đẳng. Tác phong của ông giản dị, tấm lòng rộng mở đầy ắp tình cảm nồng nàn, chân thành và tha thiết.

Vì thế, chúng ta cần phải tin tưởng rằng chỉ khi nào nội tâm thật sự hài hòa thì chúng ta mới cảm thấy yên bình. Lúc ấy tình cảm giữa ta và những người xung quanh mới gắn bó, mới thấu hiểu lẫn nhau từ trong tận đáy lòng.

Ngày xưa, có một vị quốc vương thu phục được toàn bộ thiên hạ nhưng lại luôn cảm thấy rằng hình như trong cuộc sống của mình vẫn còn thiếu một thứ gì đó có ý nghĩa hơn. Một hôm, sau khi thiết triều nghị sự với các đại thần, ông một mình đi dạo ở hoa viên thì bỗng nhiên ngửi thấy mùi thức ăn thơm nức từ xa bay đến. Quốc vương đi theo mùi thơm đến nhà bếp thì trông thấy một người đầu bếp đang vừa hát vừa nấu ăn một cách điêu luyện. Mặc dù chỉ nhìn từ phía sau nhưng ông vẫn cảm nhận được nụ cười rạng rỡ của người đầu bếp kia.

Quốc vương không hiểu điều gì đã khiến một đầu bếp bé nhỏ, không có địa vị khiến người khác phải ngưỡng mộ. Dù anh ta không có của cải để người ta phải nể phục nhưng lại cảm thấy vui

vẻ và hạnh phúc đến như vậy? Ông đem thắc mắc của mình hỏi người đầu bếp và đã được nghe người này thật lòng chia sẻ về suy nghĩ của bản thân mình.

Đầu bếp nói: "Thần không có nhiều tài sản, vàng bạc hay châu báu, địa vị cũng vô cùng thấp kém. Mặc dù chỉ là một đầu bếp nhỏ bé, chỉ biết một chút kỹ thuật nấu nướng nhưng thần luôn làm hết chức trách, bổn phận của mình. Thần giúp đỡ người thân và bạn bè làm một số việc có thể làm được, thu nhập tuy không cao nhưng có thể đỡ đần cho vợ, đó chính là hạnh phúc của thần."

Thực tế, trong cuộc sống, chúng ta không nhất thiết phải có nhiều của cải, cũng không nhất thiết phải có địa vị không ai sánh bằng. Mơ ước xa vời từ xưa đến nay là thứ không nên xuất hiện trong đời sống thực. Cái gọi là ước vọng chẳng phải chính là phương hướng cổ vũ, khích lệ chúng ta dũng cảm tiến thẳng về phía trước hay sao? Nếu không gọt giũa cho phương hướng này, thì chúng ta có thể nhìn rõ được gì ở phía sau những hào quang lộng lẫy kia?

Nghe xong những lời người đầu bếp nói, quốc vương đã nhận ra rằng, hạnh phúc và niềm vui của một người thật đơn giản, chỉ gói gọn trong yếu tố gia đình hòa thuận, ổn định, công việc phù hợp.

Thực chất, quốc vương không thiếu thứ gì cả, ông chỉ thiếu mỗi nội tâm hài hòa mà thôi.

Nội tâm hài hòa giúp con người nhận thức được hoàn cảnh, hiểu rõ lý lẽ, biết rõ vinh nhục, không lừa dối người khác và cũng không tự lừa dối chính bản thân mình. Nội tâm hài hòa giúp người ta dũng cảm tiến lên phía trước, không tính toán danh lợi, giúp con người trở nên tốt đẹp hơn. Nội tâm hài hòa là một sức mạnh giúp con người luôn giữ vững tinh thần, khí phách, không gục ngã trước khó khăn, không kiêu ngạo vì thành tích và không tha hóa trước cám dỗ. Nó giúp con người không ngừng thách thức chính mình và vượt qua chính mình.

Hãy suy nghĩ một cách nghiêm túc, có thể chúng ta sẽ nhận ra những thứ mà mình theo đuổi lại chỉ là sương khói thoảng qua, còn thứ chúng ta đánh mất thì lại là báu vật. Con đường ta chưa từng đặt chân đến luôn đầy rẫy những cám dỗ. Nhiều người vì thế mà đánh mất đi sự yên bình và thanh sạch quý báu nhất. Nội tâm hài hòa quý như vàng. Chỉ có những người có tâm hồn thuần khiết và tốt đẹp mới có thể đối xử với đời bằng một tấm lòng chân thành.

Không bằng lòng với hiện tại

Người ta thường hay nói về vấn đề giáo dục con cái bằng câu: "Nhà nghèo nuôi con trai, nhà giàu nuôi con gái". Nhưng trong cuộc sống thực tế, những người vất vả, cực khổ, có mong muốn trở nên giàu có thì việc nuôi con trai cũng không hề dễ dàng. Ngược lại, những "tiểu công chúa" sinh ra trong gia đình giàu, sang phú quý có muốn cảm nhận cuộc sống nghèo khổ cũng là điều phi thực tế.

Khi thưởng thức một loại đồ uống mới của Wahaha[16], tôi lại nghĩ đến Tông Phức Lợi và câu nói "Tôi chưa bao giờ là đứa trẻ giàu có" của cô. Tôi rất thích thế hệ thứ hai trong những gia đình giàu có mà có cá tính như vậy, và cũng không bao giờ ghét bỏ thái độ ngông nghênh đã ngấm vào máu của họ.

[16] Tập đoàn Wahaha Hàng Châu – công ty sản xuất nước giải khát lớn nhất Trung Quốc.

Mãi đến năm 37 tuổi, Tông Khánh Hậu mới sinh được "viên ngọc" Tông Phức Lợi. Người ta nói rằng cô gái thế hệ 8X "ngậm thìa vàng" này ngay từ khi chào đời đã được thừa hưởng tất cả tài sản do người cha gây dựng nên. Năm 70 tuổi, Tông Khánh Hậu trở thành một trong những người giàu nhất Trung Quốc. Tông Phức Lợi nghiễm nhiên trở thành người "khiến thiên hạ phải lác mắt" trong số những thanh niên thuộc "thế hệ thứ hai trong những gia đình giàu có". Thế nhưng "người được định sẵn sẽ nắm quyền lãnh đạo Wahaha" này lại vô cùng kín tiếng trước truyền thông. Cánh săn tin chưa từng "đào bới" được điều gì về đời tư của cô. Câu nói "Tôi chưa bao giờ là đứa trẻ giàu có" của Tông Phức Lợi chắc hẳn phải khiến những kẻ muốn quy chụp cho cô cái danh "ăn bám" vô cùng kinh ngạc.

Sinh ra đã "ngậm thìa vàng", ngay từ khi còn nhỏ, Tông Phức Lợi đã nhận thức được chuyện công việc của cha mẹ rất bận rộn. Họ không thể đưa cô đi chơi vào mỗi dịp lễ tết giống như cha mẹ của các bạn nhỏ khác. Cô cũng phải đi học một mình hoặc đi cùng với các bạn học khác, ngay cả bữa cơm tối cô cũng phải tự mình lo liệu.

Nghe qua những chuyện này, tôi rất khó tưởng tượng nổi cảnh một "cô công chúa" lại phải sống cuộc sống của "cô gái lọ lem". Về điều này, trong một cuộc phỏng vấn nhiều năm sau đó, Tông Khánh Hậu đã chân thành, thẳng thắn bày tỏ rằng: con gái của ông ra đời sau khi Tập đoàn Wahaha thành lập chỉ 5 năm, đối với ông cả hai đều là bảo bối.

Lúc đó Tông Khánh Hậu mang một lúc hai vai trò là "Doanh nhân lập nghiệp mới nổi ở tuổi trung niên" và "Người cha hạnh phúc có con gái ở tuổi trung niên". Đối với người phải thực hiện cùng lúc nhiều vai trò thì rất dễ xảy ra sơ xuất, không thể chu đáo, toàn vẹn được. Việc phải để cho Tông Phức Lợi thiếu thốn sự quan tâm của cha trong quá trình trưởng thành là điều mà cho đến tận bây giờ, mỗi khi nhớ lại Tông Khánh Hậu vẫn cảm thấy vô cùng áy náy. Nhưng chúng ta lại không thể không công nhận rằng chính việc Tông Khánh Hậu để cho Tông Phức Lợi tự lập từ khi còn nhỏ đã giúp cô trở nên khác biệt với những người thuộc "thế hệ thứ hai trong những gia đình giàu có" khác được sinh ra trong những năm 80 của thế kỷ XX. Cô cũng trở thành người kế nhiệm xuất sắc nhất của Wahaha mà Tông Khánh Hậu có được.

Đừng nghĩ rằng Tông Phức Lợi tuổi trẻ bồng bột. Dòng máu họ Tông chảy trong huyết quản luôn nhắc nhở cô rằng: Không ai giàu ba họ, không ai khó ba đời. Tuổi trẻ không tượng trưng cho của cải và quyền lực, mà nó là giai đoạn đẹp đẽ nhất trong cuộc đời mỗi người. Quần áo sành điệu, túi tiền rủng rỉnh, thậm chí một tờ ngân phiếu không thời hạn và không giới hạn giá trị cũng không thể mua được tuổi thanh xuân tươi đẹp đó.

Tông Phức Lợi là một "công chúa" khiêm tốn nhất mà chúng ta từng gặp. Cô biết rằng diễu võ giương oai có thể mang đến cho tuổi thanh xuân của mình những thứ mà người khác chỉ có thể mơ ước, nhưng tấm lòng khoan dung và hòa ái to lớn cũng dưỡng thành cho cô một tuổi thanh xuân hạnh phúc. Trong cuộc đời của mình, Tông Phức Lợi chưa bao giờ phải cảm nhận sự giày vò và lạnh nhạt của cuộc sống. Mặc dù cha mẹ bận rộn đến độ không thể chăm lo cho thời kỳ trưởng thành của cô, nhưng thời thơ ấu của "công chúa" Tông Phức Lợi vẫn đầy ắp những niềm vui.

Cô là một nàng "công chúa" chăm chỉ. Trong đôi mắt trẻ trung của cô luôn toát ra tinh thần say mê cống hiến không mệt mỏi, nó át đi những phù hoa và sôi động của thế giới. Chúng ta đã thấy rất nhiều câu chuyện về tinh thần miệt mài phấn đấu, tuy nhiên chưa có câu chuyện nào có thể tác động đến nhiều người giống như cuộc đời của Tông Phức Lợi. Cho dù cuộc sống khó khăn đến mấy, xuất thân khác biệt đến mấy, thì cũng đều có cơ hội để phấn đấu. Cho dù thua cuộc thì kết quả xấu nhất cũng chỉ là quay trở lại ngày hôm qua. Huống hồ Tông Phức Lợi vẫn là "thế hệ thứ hai trong những gia đình giàu có", là người trong tương lai sẽ nắm giữ Tập đoàn Wahaha. Khí phách và cuộc đời của cô đều đẹp đẽ, tuyệt vời như nhau.

Ngay từ giây phút chào đời, Tông Phức Lợi đã được khoác lên tấm áo choàng "con gái Tông Khánh Hậu".Bất kể khi đứng trước cơ hội hay ở vạch xuất phát đầy thách thức, cô cũng đều thẳng thắn thừa nhận thân phận của mình. Cho dù nhiều năm sau đó, khi cô dùng thân phận "thực tập sinh" để bước vào cánh cổng của Wahaha và lấy danh nghĩa "nhà lãnh đạo tương lai" để bắt đầu tham gia vào công việc nghiệp vụ và hoạch định chính sách của tập đoàn, cô cũng không cậy vị thế của mình để hành xử ngang ngược. Ngược lại, cô đã dùng sự độc lập, năng lực xử lý và suy đoán nhạy bén của mình tác động đến từng người xung quanh, bao gồm cả Tông Khánh Hậu.

Trong một cuộc phỏng vấn, khi được phóng viên hỏi về quan điểm đối với "của cải", Tông Phức Lợi đã trả lời: "Giàu có một cách đích thực không phải là bạn có bao nhiêu bất động sản, cũng không phải là bạn có bao nhiêu xe sang, mà là tấm lòng của bạn rộng bao nhiêu, trí tuệ của bạn lớn đến đâu."

Bằng câu trả lời hết sức đơn giản, không có từ nào dư thừa, một Tông Phức Lợi rất kín tiếng trước công chúng đã hiện sự độc lập, tự tin, quả cảm, cần cù, cố gắng.

Tôi từng gặp rất nhiều người là thế hệ thứ hai trong những gia đình giàu có hoặc minh tinh màn bạc. Họ quen dựa dẫm vào cha mẹ, cậy nhờ của cải của đời trước, mặc sức hoang phí tuổi thanh xuân đẹp đẽ. Người xưa có câu: "Gieo nhân nào, gặt quả nấy". Chính vì thế, những trại cai nghiện, trại giáo dưỡng, trại giam... với tường cao bọc dây thép gai đã trở thành nơi những người thuộc thế hệ thứ hai trong những gia đình giàu có và minh tinh màn bạc này thường xuyên lui tới.

Tông Phức Lợi có thể nói là người thuộc "thế hệ thứ hai trong những gia đình giàu có" luôn miệt mài, chăm chỉ. Thực tế, tài sản của cha cô - Tông Khánh Hậu, không có sẵn từ khi ông sinh ra, mà bản thân ông phải trải qua rất nhiều năm phấn đấu mới gây dựng được. Trong ký ức thời thơ ấu của Tông Phức Lợi, cô luôn phải tự đến trường và di chuyển qua lại giữa căn nhà của gia đình và công ty của cha. Wahaha giống như "đứa trẻ" lớn lên cùng với Tông Phức Lợi, thậm chí nó còn nhận được nhiều tình cảm của vợ chồng Tông Khánh Hậu hơn cả cô. Tuy vậy, cô không vì thế mà có tư tưởng nổi loạn như những thanh niên thuộc "thế hệ thứ hai trong những gia đình giàu có" khác. Cô tận mắt chứng kiến cha mình nỗ lực xây dựng tập đoàn này. Chính tinh thần miệt mài, chăm chỉ được truyền lại từ cha đã nghiễm nhiên trở thành một phẩm chất tốt đẹp nhất trong con người Tông Phức Lợi.

Khi đã nắm trong tay thứ mình muốn, cần phải nỗ lực hơn nữa, chứ không phải là chôn vùi tuổi thanh xuân cùng với của cải của mình. Khi đã cố gắng theo đuổi lựa chọn của mình thì cần phải dốc hết sức để thay đổi, hoàn thiện bản thân để tiến lên phía trước. Đừng đi một cách mù quáng cho đến lúc mất phương hướng. Khi cái tên Tông Phức Lợi xuất hiện trong danh sách những người giàu có nhất Trung Quốc, không ai cảm thấy cô có được vinh dự này là nhờ thừa kế tài sản của cha để lại, bởi vì mọi người đều biết rằng Tông Phức Lợi còn mạnh mẽ hơn cả cha mình.

Thay đổi bản thân từ những điều nhỏ nhất

Đời người là một hành trình dài không thể biết trước chặng tiếp theo. Ở đó có ba thứ "chất độc" là tham lam, giận dữ và ngu dốt luôn luôn rình rập, ngoài ra còn có những cạm bẫy nham hiểm khiến bạn một khi đã ngã xuống thì rất khó đứng lên. Trên con đường đầy rẫy nguy hiểm như vậy, bạn phải làm thế nào để có thể bước đi thật vững chắc? Sinh ra trong cuộc đời bận bịu này, chúng ta không ngừng nỗ lực để đạt được mục tiêu thăng quan tiến chức, tăng thêm thu nhập, mua nhà, mua xe, nuôi sống gia đình. Nói cho cùng, chẳng qua chỉ là để làm cho cuộc sống thoải mái hơn.

Mấy hôm trước, lớp cấp Ba của tôi họp mặt. Trong lúc trò chuyện, có người đề cập đến việc giáo viên chủ nhiệm lớp chúng tôi ngày ấy giờ đã là hiệu trưởng. Đối với thông tin này, một số người bạn nhận định rằng: sở dĩ giáo viên chủ nhiệm của chúng tôi có thể lên làm hiệu trưởng là bởi thầy luôn có mối quan hệ thân thiết, hòa hợp với thầy hiệu trưởng cũ. Thân thiết đến mức như hình với bóng, hòa hợp đến mức thường xuyên là bạn đánh mạt chược với thầy hiệu trưởng.

Nhưng trong mắt tôi, thầy giáo chủ nhiệm của chúng tôi lại là một người hoàn toàn khác.

Sau khi tốt nghiệp đại học, công việc đầu tiên của thầy chính là dạy học tại trường cấp Ba của tôi. Là một thanh niên xuất thân từ nông thôn, không có gia đình giàu có và hoàn cảnh thuận lợi nâng đỡ, không có nguồn lực và quan hệ xã hội làm chỗ dựa, thứ thầy có chỉ là sức trẻ và lửa nhiệt tình không bao giờ tắt. Để có thể thuận lợi ở lại ngôi trường này sau khi hết thời gian thực tập, thầy ra sức nỗ lực chuẩn bị bài giảng, chăm chỉ dạy học hơn bất kỳ một giáo viên thực tập nào khác. Khi gặp phải vấn đề chưa được làm rõ, thầy thức trắng mấy đêm liền, trăn trở tìm cách giải quyết để giúp học sinh hiểu cặn kẽ vấn đề.

Sau đó, nhà trường phân cho thầy ở tại một gian nhỏ trong dãy nhà cấp bốn ở cạnh trường. Thầy lo cho gia đình, thêm vai trò làm cha, gánh trên vai càng nhiều trách nhiệm. Mấy năm sau, nhà trường tiến hành thay đổi cơ cấu, cắt giảm nhân sự, một số giáo viên đứng trước nguy cơ bị cho thôi việc. Khi đó, con trai của thầy đang học lớp Mười - năm đầu tiên trong 3 năm học quan trọng của đời người, đòi hỏi phải tập trung toàn bộ sức lực và tinh thần.

Chấp nhận một khởi đầu hoàn toàn mới, thầy đành phải tạm gác lại vai trò làm cha. Thầy hiểu rằng con trai thầy sau này chắc chắn sẽ nhận được sự cổ vũ rất lớn từ quyết định của mình ngày hôm nay. Thầy quyết định đến làm giáo viên tình nguyện tại một trường tiểu học ở miền núi thuộc tỉnh Tứ Xuyên trong thời gian 3 năm.

Sau 3 năm dạy học ở Tứ Xuyên, thầy trở về, đúng lúc có một đợt cải cách thể chế giáo dục mới, bất kể giáo viên nào cũng đều được hưởng đãi ngộ như nhau. Trong lần tuyển chọn công bằng này, thầy đã trúng cử hiệu trưởng một cách suôn sẻ, còn con trai thầy cũng vươn lên trở thành học sinh xuất sắc, thi đỗ Đại học Bắc Kinh. Cậu ấy rất tự hào khi có một người cha như thầy.

Nếu không kiên trì với ước mơ ban đầu của mình, nếu không tin tưởng chắc chắn rằng có bỏ ra thì sẽ có thu về, nếu không biết xử trí linh hoạt trong thời cuộc có nhiều biến động, và nếu không gặp hoàn cảnh khó khăn nên phải dốc hết sức để vượt lên, thì có lẽ số phận của thầy đã được định đoạt ngay từ khi đang là giáo viên thực tập.

Nhưng thầy giáo của tôi chính là người không chịu tuân theo sự sắp đặt của hoàn cảnh. Thầy không thể thay đổi được hoàn cảnh nhưng lại có thể thay đổi được bản thân để thích nghi với thời đại, trở thành một giáo viên được mọi người tôn trọng.

Trong cuộc đời con người có rất nhiều thứ thường phải bỏ dở giữa chừng. Thứ tốt bỏ dở giữa chừng tức là dại dột mà mang tặng cho người khác, thứ xấu bỏ dở giữa chừng tức là nhận thức được cái đúng.

Trong cuốn sách *Vì hiểu biết nên nhân từ: Chuyện cũ khuynh thành của Trương Ái Linh*[17], Bạch Lạc Mai[18] đã miêu tả Trương Ái Linh như sau: "Ở chốn trần gian rực rỡ và kỳ ảo này, không ai có thể sống qua ngày tháng nhẹ nhàng như nước chảy mây trôi. Nhưng tôi luôn tin tưởng rằng khi đã trải qua năm tháng và thăng trầm sương gió, những người đã nhiều lần gặp phải gian nan, nếm đủ

mọi mùi vị của cuộc sống kia sẽ càng thêm sâu sắc và trưởng thành. Thời gian mãi mãi là kẻ đứng ngoài quan sát. Tất cả mọi quá trình và kết quả đều đòi hỏi chính bản thân chúng ta phải chịu trách nhiệm."

[17] Cuốn sách đã được xuất bản tại Việt Nam với tên Bởi vì thấu hiểu cho nên từ bi (2014).

[18] Bạch Lạc Mai tên thật là Tư Trí Tuệ, là một nhà văn thuộc thế hệ 8X nổi tiếng tại Trung Quốc.

Sau khi thay đổi, kết quả có thể tốt hoặc không tốt. Nhưng nếu bạn không thử thay đổi thì cái tốt sẽ không thể tốt hơn, cái không tốt thì ngày càng xấu hơn.

Lúc học cấp Hai, tôi có chơi với một người bạn gái tên là Khải có vẻ ngoài trắng trẻo, xinh xắn. Vì có chung ước mơ, chúng tôi nhanh chóng trở thành bạn thân, chia sẻ với nhau mọi bí mật, cùng nhau nỗ lực học tập, cùng nhau tham gia các hoạt động của nhà trường. Năm chúng tôi 13 tuổi, cho dù có trang điểm, chải chuốt thế nào thì vẻ đẹp ngây thơ, thuần khiết của thời niên thiếu vẫn mặc sức tỏa sáng.

Một lần, nhà trường tổ chức hoạt động du xuân cho cho học sinh là cán bộ lớp và đoàn viên. Trong hoạt động này có một trò chơi gọi là "Đi tìm kho báu". Ban tổ chức viết sẵn chữ "Kho báu" lên giấy rồi chôn ở các vị trí kín đáo trên sườn núi. Đám học trò miền núi ranh mãnh chúng tôi thỏa sức vui chơi mà không cần phải dè dặt. "Đi tìm kho báu" là sở trường của tôi, vì thế chỉ một lát sau tôi đã tìm được mấy kho báu lớn.

Nhận phần thưởng xong, tôi liền đặt nó ở giữa chỗ ngồi của tôi và Khải rồi tích cực tham gia các trò chơi khác. Khải lại bỗng nhiên bảo rằng dì của cô ấy đến thăm, cô ấy muốn ngồi chơi với dì một lúc. Nhưng khi tôi chơi xong, trở lại chỗ cũ thì không thấy các phần thưởng của mình đâu nữa. Chúng nhiều đến nỗi đựng đầy một chiếc cặp sách lớn, vậy mà bây giờ đã không cánh mà bay. Khi ấy, tôi cũng không trông thấy Khải. Sau đó, giáo viên nói với tôi là Khải bảo rằng cô ấy thấy trong người không khỏe nên đã về trước để nghỉ ngơi.

Hôm sau, khi đến lớp, tôi thấy Khải xuất hiện với dáng vẻ rất tươi tắn, hoàn toàn không có biểu hiện gì của việc cơ thể không khỏe mạnh. Khi tôi hỏi cô ấy hôm qua có trông thấy phần thưởng của tôi không, Khải bảo rằng lúc ra về vẫn thấy tất cả còn ở nguyên

chỗ cũ. Tôi cảm thấy hơi có chút mất mát. Dù sao tôi cũng đã phải rất vất vả mới giành được số phần thưởng ấy, vậy mà chúng lại mất sạch. Tuy nhiên, cảm giác mất mát đó cũng nhanh chóng tiêu tan.

Nghỉ hè, một hôm tôi đến nhà rủ Khải đi chơi, cha Khải nói rằng cô ấy đến nhà bà, một lát nữa sẽ về, bảo tôi vào trong phòng ngồi đợi. Ngay khi bước vào trong phòng cô ấy, tôi đã trông thấy trước mắt mình là toàn bộ "kho báu" mà cách đây không lâu tôi đã tìm được khi tham gia hoạt động du xuân. Thật khó để diễn tả hết tâm trạng bối rối của tôi lúc đó, tôi không biết phải đối diện với Khải như thế nào, và nên làm gì với tình bạn khiến người khác phải ngưỡng mộ của chúng tôi nữa.

Trước lúc Khải trở về, tôi đã rời khỏi nhà cô ấy và không bao giờ quay lại nữa. Tôi vẫn duy trì tình bạn với Khải. Tôi luôn muốn tin rằng đó chỉ là sai lầm nhất thời của cô ấy, đã là bạn bè thì tôi cần phải biết tha thứ, cho cô ấy có cơ hội để sửa chữa.

Khi ấy, tuy có khúc mắc trong lòng nhưng có rất nhiều việc tôi đã nhắm mắt cho qua. Chỉ có hành động sai lầm mà tôi cho rằng Khải cần phải sửa chữa kia đang ngày càng tồi tệ hơn cùng với sự khăng khăng cố chấp của cô ấy là khiến tôi khó chịu. Khi lên cấp Ba, hơn 2.000 tệ tiền học phí và sinh hoạt phí của một bạn gái rất nghèo ở cùng phòng với Khải, là số tiền mà cha mẹ bạn ấy phải khó khăn lắm mới gom góp được, đã đột nhiên biến mất. Lúc đó trong ký túc xá chỉ có một mình Khải. Vẻ mặt ngây thơ của Khải đã đánh lừa được tất cả mọi người.

Đến năm lớp Mười một, tiền mặt Khải lấy trộm được ngày càng ít, bởi vì các phụ huynh đều đã bắt đầu làm thẻ ngân hàng cho con mình. Họ cung cấp sinh hoạt phí theo từng giai đoạn để một mặt tránh được cảnh nhếch nhác ăn bữa trước hết bữa sau, mặt khác hạn chế hình thành thói quen tiêu pha vô tổ chức của học sinh. Khải bắt đầu tìm kiếm mục tiêu mới, cô ấy chuyển sang ăn trộm những bộ quần áo đẹp của bạn học, khiến cho ở bảng tin của ký túc xá liên tục xuất hiện những thông báo "tìm vật thất lạc, xin cảm ơn và hậu tạ".

Một hôm, tôi từ bên ngoài trở về thì thấy có rất nhiều học sinh cả nam lẫn nữ đang vây quanh cửa ký túc xá. Lúc lại gần thì thấy một bạn gái đang túm tóc Khải, bắt Khải cởi chiếc quần bò mà mình mặc đã được hai năm. Bạn gái kia rất tức giận, hét lên: "Các bạn nói xem, Khải đã ăn trộm thì thôi, đằng này biết rõ là quần của tôi mà còn cố tình mặc vào rồi huênh hoang, khoác lác ngay

trước mặt tôi. Sau đó còn không biết xấu hổ bảo rằng đó là quần của mình. Chiếc quần này tôi đã mặc 2 năm nay, bây giờ tôi có thể kể rõ nguyên nhân tại sao có từng vết rách ở trên đó…"

Tôi không biết chuyện này cuối cùng kết thúc ra sao, bởi vì tôi không muốn nhìn thấy cảnh tượng khó xử như vậy. Tôi sợ rằng nếu bắt gặp ánh mắt cầu khẩn của Khải, lòng tin kiên định của mình sẽ lung lay, vì thế tôi đã đi khỏi đó. Về sau tôi không còn trông thấy Khải nữa. Nghe nói cô ấy đã chuyển trường, nhưng tôi biết nhà cô ấy không có tiền để lo liệu việc đó. Hơn nữa với thành tích học tập của cô ấy, cũng không có trường nào muốn nhận.

Nhiều năm sau, chúng tôi đều đã trưởng thành, qua một bạn học khác Khải biết được thông tin về tôi và chủ động liên hệ, sau đó bắt đầu ôn lại những chuyện đã qua. Trong ký ức của Khải, tất cả kỷ niệm đều là những chuyện khiến cô ấy nở mày nở mặt, hoàn toàn không nhắc đến những việc làm sai trái của mình. Hình như cô ấy đã bị mắc chứng bệnh mất trí nhớ có lựa chọn. Nhưng trong đầu tôi, cứ mỗi khi nhớ lại những ngày tháng xưa, những hành động của Khải chà đạp lên tình bạn chân thành của tôi vẫn hiện ra rõ mồn một. Thời gian lấy đi tuổi thanh xuân, làm chúng ta thay đổi và cũng khiến tôi không bao giờ còn có thể trở lại là những cô, cậu học sinh ngây thơ, thật thà, vì tình bạn mà bao dung tất cả như ngày xưa nữa. Kể từ lần đầu tiên Khải lấy trộm những món phần thưởng của tôi, số mệnh đã định trước rằng chúng tôi không thể làm bạn với nhau được nữa.

Không phải là tôi không khoan dung, tôi đã cho cô ấy rất nhiều cơ hội để sửa sai, nhưng trước những cám dỗ, cô ấy lại không chịu thay đổi bản thân. Điều đó đã khiến cho sai lầm ngày càng lớn hơn, cuối cùng lớn đến mức không thể cứu vãn được nữa.

Tự tin chứ đừng tự tôn

Tư Xuyến gửi tin nhắn cho giám đốc của nhà xuất bản từng hợp tác trước kia, hỏi rằng: "Bản thảo sách tôi viết đã sắp được xuất bản chưa? Bây giờ đã tiến hành đến giai đoạn nào rồi?" Rất lâu sau vị giám đốc kia mới nhắn tin trả lời, hơn nữa còn hỏi lại cô một câu: "Chẳng phải tôi đã thanh toán hết thù lao cho cô rồi hay sao?"

Hai người cứ đối thoại với nhau như vậy mãi nhưng vẫn không hiểu được ý nhau. Tư Xuyến chỉ muốn biết cuốn sách của cô bao giờ được xuất bản, nhưng khi bị đối phương hỏi lại như vậy, cô không biết nên giải thích cho vị giám đốc kia hiểu hay là cứ tiếp tục đối thoại theo cách của ông ta? Nói thế nào thì đây cũng là

việc có liên quan đến chuyện tiền nong, mà Tư Xuyến lại luôn cho rằng những việc có liên quan đến tiền thì đều không phải là công việc. Cứ coi như mấy bản thảo sách kia không xuất bản được, thì sau này vẫn còn có bản thảo khác có thể xuất bản. Nếu một người cứ khăng khăng cho mình là đúng, thì e rằng cả đời này sẽ phải bù đắp cho những thiếu sót do sự tự phụ gây ra.

Lúc còn trẻ, thị lực nhìn gần của bà Tôn rất tốt, nhưng lúc về già, khả năng nhìn gần rất kém, còn khả năng nhìn xa lại đặc biệt tốt. Quần áo phơi trên sân thượng nhà bà Trương ở đối diện có chỗ nào bẩn bà cũng đều nhìn thấy rất rõ. Có một dạo, mấy hôm liền bà Tôn đều trông thấy trên những chiếc quần áo đang phơi của nhà bà Trương có rất nhiều vết bẩn. Bà Tôn thầm nghĩ, có lẽ mắt của bà già họ Trương kia đã mờ đến nỗi không nhìn ra được vết bẩn trên quần áo nữa rồi.

Một hôm, con gái và con rể đưa cháu ngoại về chơi, bà Tôn than phiền với con gái rằng mắt mình nhìn xa rất rõ, cứ như trong mắt tự nhiên có thêm một cặp ống nhòm vậy, đôi khi thật phiền phức. Cô con gái không hiểu mẹ muốn nói gì, vì thế bà Tôn liền kể lại chuyện bà Trương giặt quần áo không sạch, mà lại luôn phơi ở trên sân thượng, khiến ngày nào bà cũng nhìn thấy quần áo có vết bẩn của nhà đối diện, trong lòng cảm thấy rất khó chịu.

Cô con gái vào nhà vệ sinh lấy giẻ lau ra lau sạch cửa sổ ở phòng khách. Lúc này bà Tôn nhìn thấy quần áo ở nhà đối diện bỗng nhiên sạch sẽ. Hóa ra, vết bẩn bà Tôn nhìn thấy không phải là ở trên quần áo nhà bà Trương mà là vết bẩn trên kính cửa sổ của chính nhà bà. Lẽ ra bà Tôn nên tự xem xét lại bản thân về điều này. Nhưng hình như những vết bụi bẩn đã được cô con gái lau sạch kia vốn đã tồn tại trong lòng bà. Nên sau đó mỗi lần nhìn sự vật ở phía xa, bà vẫn thấy vết bẩn giăng kín trước mắt mình.

Sau khi biết được đầu đuôi câu chuyện, bà Trương chủ động đến gặp bà Tôn, nói những lời ý tứ sâu xa: "Trong lòng mỗi người đều có một cái cân. Thứ gì thích thì nặng hơn một tí, thứ gì không thích thì nhẹ hơn một tí. Trên cái cân này, bất kể quả cân có ở vị trí trung tâm hay không, nhưng nếu một khi lòng người đã có đánh giá, phán xét thì thế giới của họ sẽ không còn có công bằng nữa".

Bà Tôn không hiểu những lời bà Trương nói, bởi vì từ xưa đến nay bà chưa bao giờ suy xét lại về bất kỳ việc gì mình đã làm, kể cả việc sai hay việc đúng. Những lời bà Trương nói vô cùng sâu sắc nhưng cũng rất đơn giản: Con người cần phải học cách xem xét lại bản

thân mình. Muốn có sức mạnh quật cường thì cần phải loại bỏ được sự tự tôn trong lòng. Tự tin giúp chúng ta mạnh mẽ hơn, nhưng tự tôn lại khiến chúng ta không còn kiên cường, không có cách nào để đoạn tuyệt với sự độc đoán, và cũng không có đủ sức mạnh để nói ra ước muốn của mình. Từ xưa đến nay, kẻ bóp chết sự sống của bạn lại luôn là người mà bạn quen thuộc nhất, đó là chính bản thân bạn. Khi muốn thay đổi thế giới, hãy học cách thay đổi chính mình trước tiên.

Vào cuối mùa thu ở phương Bắc, chim nhạn sẽ bay theo hàng ngũ chỉnh tề về phương Nam tránh rét. Một con quạ trông thấy cảnh tượng này đã nảy sinh suy nghĩ bay đến vùng đất mới xem sao. Nó liền chào tạm biệt chim sẻ sống ở ngọn cây bên cạnh, lòng đầy phấn khởi bay theo bầy chim nhạn về phương Nam.

Nó cứ bay mãi, bay mãi. Một con bồ câu đưa thư bay theo hướng ngược lại, thấy khó hiểu nên hỏi quạ: "Chim nhạn bay về phương Nam là bởi vì không chịu được mùa đông lạnh giá ở phương Bắc, đợi đến mùa xuân ấm áp, hoa nở thì lại bay trở về. Đường xá xa xôi như vậy, tại sao anh cũng không ngại khó khăn, gian khổ mà bay về phương Nam?" Quạ xúc động nói với bồ câu rằng, nó muốn tìm kiếm một vùng đất mới, bắt đầu làm lại một cuộc sống mới.

Tiếng kêu của quạ vốn khá khó nghe. Con người, chim, thú sống xung quanh đều không thích nó, vì thế nó mới có suy nghĩ chuyển đến sống ở một nơi khác để làm lại từ đầu. Thế nhưng quạ lại quên mất một điều, đó là mọi người không thích tiếng kêu của nó, nên cho dù nó có sống ở đâu thì cũng vẫn không thể khiến cho các giống loài khác thích mình. Nếu muốn mọi người không còn ghét mình, thì quạ phải thay đổi tiếng kêu của mình, chứ không phải là trốn tránh và mơ mộng hão huyền.

Từ xưa đến nay, những thứ mà đôi mắt của chúng ta nhìn thấy không phải là chính bản thân chúng ta, mà là muôn nghìn chúng sinh trong thế giới bao la. Những sự vật, sự việc muốn đi qua đôi mắt để vào đến thế giới nội tâm, ngay khi đi đến "cửa sổ tâm hồn" đã không thể tránh được cái nhìn "soi mói". Tâm hồn sẽ loại bỏ những sự vật, sự việc mà nó cho rằng không thích hợp. Sau đó để cho những sự vật, sự việc mà nó cảm thấy có thể thoải mái tiếp nhận đi tiếp vào trong nhận thức, hình thành tư tưởng của con người.

Thế giới dù lớn đến mấy cũng vẫn chỉ có một. Tư tưởng con người có nhỏ bé đến mấy thì cũng vẫn là "trong lòng một nghìn con người có một nghìn Hamlet". Rất nhiều sự việc bạn cho là đúng

nhưng trong mắt người khác lại là sai, nhân tố bạn cho là không tốt nhưng lại có thể trở thành nấc thang giúp người khác leo lên đỉnh cao.

Khi chưa hiểu rõ về một sự vật hay sự việc, không nên tùy tiện lựa chọn, càng không nên tùy ý phán đoán. Chỉ khi ở trong trạng thái yên tĩnh, tâm hồn con người mới tương đối khách quan, mới có thể nhìn rõ được chân tướng sự việc. Không phải những khuôn phép cứng nhắc của xã hội làm hạn chế không gian phát triển của bạn, mà chính sự thiếu lý tính từ con người bạn đã cản trở bước tiến, trì hoãn thành công của bạn.

Nhận rõ hiện thực, ước mơ thành hình

Trên thế giới này có rất nhiều người sẵn sàng bỏ đi tất cả những thứ đang sở hữu để biến ước mơ thành hiện thực. Cũng có rất nhiều người trên đường theo đuổi ước mơ đã vứt bỏ cả vũ khí, dẫn đến thất bại thảm hại. Còn có cả một số người đánh đâu thắng đấy, thành công theo đuổi được ước mơ nhưng sau đó lại phát hiện ra rằng, ước mơ thành hiện thực mãi mãi không thể nào tốt đẹp được như mong đợi.

Có người nói rằng: "Nếu Kê Khang và Nguyễn Tịch[19] mỗi người đều bước vào trung tâm thêm một bước, trung hòa hiện thực và ước mơ thêm một chút, thì có lẽ sẽ không xảy đến kết cục người phải sống chìm trong ảo giác, người chết tan vào trời xanh, chỉ để lại cho đời sau nỗi buồn vô tận." Từ xưa đến nay, con người luôn lấy hiện thực để thêu dệt nên ước mơ và hy vọng. Có biết bao nhiêu lần ta ngước mắt dõi vào trời xanh thăm thẳm, bao nhiêu lần ta thì thầm dịu dàng, thành kính cầu nguyện, nhưng ước mơ vẫn vừa chân thực vừa xa vời. Đó chính là những mục tiêu mà con người theo đuổi không ngừng nghỉ, là sự phồn hoa trong ảo tưởng, trôi nổi bên ngoài hiện thực.

[19] Kê Khang (223-263), Nguyễn Tịch (210-263) cùng với Lưu Linh (221-300), Sơn Đào (205-283), Hướng Tú (221-300), Vương Nhung (234-305), Nguyễn Hàm được gọi là nhóm "Trúc lâm thất hiền", gồm bảy học giả, nhà văn và nhạc sĩ theo Đạo giáo. Vào thời nhà Tư Mã thành lập Tây Tấn, chủ trương chuộng Nho giáo, bảy vị học giả này cảm thấy mình không phù hợp với thời thế, bèn bỏ đi lên rừng trúc sống ẩn dật, tiêu dao tự tại. Chủ trương của họ tuy không hoàn toàn giống nhau, nhưng đều có chung tư tưởng chỉ trích, phê bình những điểm gian trá và hèn hạ của thói quan liêu trong triều đình Tây Tấn. Nơi tụ họp của họ được cho là ở Sơn Dương, Tiêu Tác, tỉnh Hà Nam của Trung Quốc ngày nay.

Tròn 20 tuổi, Thượng Dã tốt nghiệp trường múa, mang theo đôi giày múa chứa trọn mơ ước đến Bắc Kinh, hình dung ra viễn cảnh theo đuổi giấc mộng ở thành phố này. Thế nhưng, hiện thực không bao giờ dễ dàng như kỳ vọng. Cuộc sống tại đô thị nơi phương Bắc của Thượng Dã ngày càng khó khăn. Cô bị người bạn thuê trọ cùng lấy trộm hết tiền mặt, hợp đồng đã ký với công ty xuất hiện thêm một điều khoản không công bằng, phí biểu diễn đã thỏa thuận lại bị câu lạc bộ đêm cắt xén mất 40%... Thượng Dã không biết là do mình quá yếu đuối hay là do thế giới bên ngoài quá đen tối, cô muốn rời khỏi thành phố này nhưng lại không đành lòng từ bỏ nụ hoa ước mơ chưa kịp nở mà đã vội tàn.

Một cô gái khác tên là Tiểu Vi từ Đại Lý (Vân Nam) đến Bắc Kinh làm thuê, gặp Thượng Dã đang trong tâm trạng trống rỗng, mất mát. Có lẽ do tuổi tác tương đương nhau, cùng ở trong hoàn cảnh từ nơi khác đến Bắc Kinh lập nghiệp, họ ngồi lại bên đường nhìn dòng xe cộ qua lại như nước, Tiểu Vi đã kể cho Thượng Dã nghe về cuộc sống của mình.

Tiểu Vi sinh ra tại một xóm nhỏ ở Vân Nam, nhiều đời gia đình cô đều sống bằng nghề nông. Khi cô chào đời, cha mẹ đã sinh được năm người con, nhưng vì muốn có một đứa con trai nối dõi tông đường nên cha mẹ vẫn quyết định sinh thêm em bảy, em tám. Sức khỏe của mẹ Tiểu Vi rất yếu, vì chăm sóc các con mà quanh năm suốt tháng phải thức khuya dậy sớm, làm việc cực khổ, lâu ngày tích thành bệnh. Sau đó không lâu, mẹ cô qua đời.

Chị hai của Tiểu Vi ở nhà chăm sóc cha, bà nội, em bảy và em tám, còn chị cả dắt mấy chị em còn lại đi làm thuê để kiếm tiền nuôi gia đình. Trước khi đến Bắc Kinh, Tiểu Vi chưa bao giờ biết rằng thì ra con người cũng có ước mơ, có giấc mộng để theo đuổi. Cô đã trông thấy những người lao động nói đủ các giọng địa phương ngồi trên mặt đất đầy những sắt thép và bê tông đang ăn dưa muối và gặm bánh bao. Cô còn trông thấy các bạn gái chưa từng được đi học giống như cô, ban ngày làm chạy bàn trong quán ăn, tối đến chào bán những đồ trang sức nhỏ trên quảng trường, đêm về lại đến quán bar dọn dẹp vệ sinh. Sau đó Tiểu Vi gặp Thượng Dã, thấy Thượng Dã đi đôi giày múa rất đẹp, nhẹ nhàng nhảy múa trên sân khấu. Mặc dù Thượng Dã đứng ở hàng sau cùng nhưng Tiểu Vi lại chỉ trông thấy ánh sáng rực rỡ xung quanh Thượng Dã. Nụ cười hạnh phúc trên khuôn mặt Thượng Dã mang theo hình ảnh của ước mơ, khiến Tiểu Vi tin rằng mình cũng có thể có ước mơ, và ước mơ cũng có thể trở thành hiện thực.

Câu chuyện của Tiểu Vi khiến Thượng Dã không khỏi xúc động,

một cô gái xinh đẹp như vậy lại coi giấc mơ là thứ tài sản lớn nhất. Còn cô, trong cuộc sống tạm bợ của mình, ước mơ được múa lại đang dần mất đi vẻ rực rỡ vốn có của nó.

Ước mơ có vẻ đẹp rực rỡ của ước mơ. Hiện thực cũng có chừng mực nhất định của hiện thực. Ở thời đại có quá nhiều người oán trách cuộc sống không công bằng này, Thượng Dã đã tận mắt chứng kiến ước mơ được đánh đổi bằng cái giá vô cùng đau đớn và hiện thực bị bóc lột trần trụi.

Trong ký ức của Thượng Dã, tất cả những thứ thuộc về quê hương, từ con người đến cảnh vật và cuộc sống đều thật đẹp đẽ. Bắc Kinh dù lớn đến mấy cũng không thể lớn hơn ước mơ trong lòng. Bắc Kinh dù tốt đến mấy cũng không thể tốt hơn mảnh đất cô đã sinh ra lớn lên. Cái gọi là ước mơ kia chẳng phải nên được nở hoa và tỏa hương ở nơi đẹp đẽ nhất hay sao?

Nghĩ vậy, Thượng Dã thu xếp hành lý gọn nhẹ, mang theo đôi giày múa yêu thích nhất, lên tàu trở về quê hương. Ở sân ga, cô trông thấy Tiểu Vi đang ra sức vẫy tay về phía mình. Có thể trong cuộc đời này họ không còn có cơ hội gặp lại nhau nữa, nhưng cô sẽ không bao giờ quên vào lúc mình bất lực nhất, một cô gái trong tay không có bất kỳ thứ gì đã từng cùng cô chia sẻ về ước mơ.

Cho dù có thất vọng với hiện thực bạn cũng đừng tuyệt vọng, bởi vì bạn không thể biết được hình thù của tương lai sẽ ra sao. Có người nói rằng ước mơ là sự kéo dài của hiện thực, chỉ có chấp nhận hiện thực thì mới có thể ôm ấp ước mơ.

Sau khi trở về quê, được người thân giúp đỡ, Thượng Dã tìm được một căn nhà hai tầng ở gần một trường học và mở lớp dạy múa. Đối với một số người, giấc mộng của họ là bản thân trở nên thật mạnh mẽ, nhưng cũng có những người được chính ước mơ của họ làm cho mạnh mẽ hơn. Vì thế, đối với công việc bạn yêu thích, bạn không nhất thiết phải hoàn thành một mình. Trong thế giới bao la này có rất nhiều người có cùng ước mơ giống như bạn.

Số người đứng vững trên đỉnh kim tự tháp chỉ có thể đếm trên đầu ngón tay. Loài vật có thể trèo lên được đỉnh kim tự tháp cũng chỉ có đại bàng và ốc sên. Đối với chim đại bàng bay lượn trên không trung, sải cánh bay xa ngàn dặm, có thể kim tự tháp chỉ là một nơi nghỉ chân tạm thời của nó. Ốc sên mang thân hình nhỏ bé, yếu ớt, mỗi lần di chuyển đều phải chịu đau đớn vì cơ thể cọ xát với mặt đất. Trong mắt tất cả mọi người, tốc độ của nó vô cùng chậm chạp và quãng đường đi được sau mỗi bước tiến lên đều

không đáng kể. Nhưng ốc sên chưa bao giờ vì sự coi thường, dè bỉu của người khác mà dễ dàng từ bỏ. Nó không bao giờ quên đi ước muốn ban đầu, nó kiên trì, bền bỉ vượt lên giữa muôn trùng khó khăn, gian khổ.

Đối với kim tự tháp chứa ước mơ giản dị của ốc sên, nó cần phải bò dần từng bước lên đến đỉnh cao nhất. Nó làm vậy không phải là để nhìn được toàn bộ thế giới, cũng không phải là để được người đời ngưỡng mộ, mà là để chờ đợi ánh mặt trời lặng lẽ chiếu rọi lên thân hình. Trong thế giới của ốc sên, trên bầu trời kia lơ lửng một ước mơ rất lớn, trên chiếc vỏ nặng trịch mang theo sự ngưỡng vọng nhẹ tênh.

Đó chính là ốc sên. Nó chấp nhận hiện thực nặng nề, nỗ lực hết sức mình để thực hiện ước mơ. Mặc dù trong cuộc sống không thiếu con đại bàng một bước đạt đến thành công, nhưng suy cho cùng đó vẫn là thiểu số. Đời người không có đường tắt, có rất nhiều người giống như con ốc sên bò dần từng bước lên đỉnh kim tự tháp kia. Họ cũng phải rất vất vả khi thực hiện lý tưởng trong thế giới hiện thực, phải không ngừng vươn lên, không ngừng tiến về phía trước để hy vọng có thể đứng trên đỉnh cao của cuộc sống, được nếm hương vị của thành công.

Khi nhìn ra biển lớn, trong tiết xuân ấm áp muôn hoa nở rộ, bạn có cảm thấy ước mơ của mình vô cùng hoàn mỹ, đến nỗi không thể chấp nhận được thực tế xã hội khác xa một trời một vực. Thậm chí một sai sót vô cùng nhỏ cũng khiến bạn luôn canh cánh trong lòng, không thể xóa bỏ được hay không? Bạn u sầu ủ rũ, bạn nức nở nghẹn ngào. Ngay cả khi khe khẽ cất tiếng hát thì trong lòng cũng đau như cắt. Nhưng cuối cùng bạn vẫn chạy trốn, mang theo tài hoa, mang theo tất cả mơ ước tốt đẹp đối với thế giới này, và cảm thấy ngay cả những ngôi sao lấp lánh kia cũng hoàn toàn mất đi ánh sáng.

Khi bạn sống trong tưởng tượng, ước mơ luôn vô cùng tốt đẹp. Nhưng ước mơ và hiện thực luôn cách nhau một khoảng xa tít tắp. Nếu bạn bước từng bước vững chắc trên con đường hiện thực, cảnh đẹp luôn ở trên đường đi, thu hoạch cũng ở trên đường đi. Trong quỹ đạo gặp nhau giữa hiện thực và ước mơ, hiện thực chính là trọng tâm, còn mơ ước lại là điểm tựa. Trên hành trình theo đuổi ước mơ, bạn đừng quên rằng chấp nhận hiện thực chính là yếu tố tiên quyết để bạn có thể thành công.

Nâng lên là dũng khí, đặt xuống là sức mạnh

Giữa níu giữ và buông bỏ chứa đựng cả dũng khí và trí tuệ. Chỉ có những người cầm lên được và đặt xuống được thì mới có thể bước đi một cách nhẹ nhàng và tiến được xa hơn.

Tôi từng nghe được một câu chuyện như thế này: Ở một đất nước nọ, sau khi chiến tranh kết thúc, các chiến binh rút khỏi chiến trường, mang theo vũ khí và ngựa chiến chuẩn bị quay về quê hương. Khi đó, một người lái buôn và một người nông dân bản địa gặp nhau, kết làm bạn đường, cùng đi tìm xem có thể thu hoạch được gì sau chiến tranh hay không. Không lâu sau hai người trông thấy một đống lông cừu rất to, trong lòng lập tức cảm thấy rất vui sướng. Người nông dân nghĩ: "Cuối cùng con gái cũng có một chiếc áo lông cừu tuyệt đẹp rồi." Người lái buôn thì nghĩ: "Mang đến nơi khác bán, chắc chắn kiếm được một khoản tiền". Thế nên hai người họ chia đều đống lông cừu kia, vác lên vai tiếp tục lên đường. Lúc này họ lại phát hiện ra vải vóc bị binh lính bỏ lại. Người nông dân cho rằng vải vóc không những có thể may thành quần áo đẹp mà còn có thể trang trí phòng cho con gái, nếu còn thừa cũng có thể may thành túi đựng sách vở và đồ dùng. Nghĩ vậy, người nông dân liền bỏ số lông cừu nặng trĩu trên vai xuống, mang theo số vải vừa nhẹ vừa đẹp tiếp tục hành trình. Người lái buôn thấy người nông dân vì một mảnh vải mà bỏ đi số lông cừu có giá trị lớn hơn thì trong lòng bắt đầu tỏ ra coi thường. Ông ta cho rằng người nông dân kia đầu óc thiển cận, không biết nhìn xa trông rộng. Ông ta đã tham lam vác luôn số vải còn thừa và cả số lông cừu người nông dân bỏ lại, bước đi phía sau một cách vừa nặng nề vừa khó nhọc. Lúc này người lái buôn đã không thể di chuyển nhanh như người nông dân được nữa. Số vải và lông cừu trên vai đã đủ khiến ông ta thở không ra hơi, không còn sức lực để tìm kiếm thêm món tài sản nào khác nữa. Vậy nên, hai người lần lượt lên đường trở về nhà.

Trên đường về, người lái buôn và người nông dân lại phát hiện ra những dụng cụ ăn uống bằng bạc, người nông dân bỏ đám vải hoa xuống, chọn lấy một số dụng cụ chất lượng tốt để mang về cho gia đình. Ông ta nghĩ thầm, vải hoa tuy đẹp nhưng đã cũ, có may thành quần áo thì cũng sẽ rất nhanh phải bỏ đi. Trong khi đó dụng cụ ăn uống bằng bạc có giá trị lớn hơn, còn có thể dùng được lâu dài, ngoài ra còn đổi được thành tiền mặt. Còn người lái buôn với số vải và lông cừu nặng chịch trên vai, đã không còn có thể khom tấm lưng nhức mỏi xuống để nhặt thêm bất cứ thứ gì khác được nữa. Ông ta đành phải từ bỏ những dụng cụ ăn uống bằng bạc đẹp đẽ kia.

Thế nhưng ông trời bỗng nhiên đổ xuống một trận mưa to như

trút nước. Vải và lông cừu mà người lái buôn vác trên vai lập tức ngấm nước và ướt sũng, khiến chúng nặng thêm rất nhiều lần. Thể lực của người lái buôn vốn đã suy yếu, bây giờ càng không thể nào chịu đựng được sức nặng nghìn cân như vậy nữa. Đói rét cộng với mưa gió cùng lúc ập đến khiến người lái buôn tham lam ngã vật xuống đám bùn đất. Lúc này, người nông dân bị ông ta coi thường kia đã ung dung, thoải mái về đến nhà an toàn. Sau đó, ông ta giữ lại những dụng cụ ăn uống bằng bạc mà vợ và mấy cô con gái thích, số còn lại đem bán lấy tiền làm vốn lập nghiệp. Người nông dân nhanh chóng thoát nghèo và vươn lên làm giàu, trở thành doanh nhân giàu có nhất vùng, từ đó sống cuộc sống sung túc.

"Cầm lên được, đặt xuống được" là câu nói dùng để miêu tả những người thông minh, vừa cần cù vừa có lý trí giống như người nông dân kia. Biết lựa chọn, biết từ bỏ thì khi sống trên đời mới có thể chống lại được những cám dỗ và lòng tham không đáy. Cầm lên thứ cần cầm, nắm chắc cơ hội. Đặt xuống thứ nên đặt, vứt bỏ phiền phức không cần thiết. Đó mới là đạo lý làm người và đối nhân xử thế.

Người có trí tuệ thì cầm lên được và cũng đặt xuống được, hiểu rõ quy luật thành công rồi thì rút lui. Nhà vô địch Judo Tần Dụ chính là người như vậy. Năm Tần Dụ 28 tuổi, anh đã liên tiếp chiến thắng 203 trận đấu. Có thể nói khi đó anh đang ở đỉnh cao của sự nghiệp, thế nhưng đúng lúc này anh lại tuyên bố giải nghệ. Điều đó khiến cho không ít người cảm thấy bất ngờ, thậm chí có người còn đoán rằng sức khỏe của anh có vấn đề.

Nhưng sự thật không phải như vậy. Đối với người ngoài, cuộc đời hoạt động thể thao của Tần Dụ đầy vẻ vang, rực rỡ, tiền đồ vô hạn. Nhưng sau nhiều năm thi đấu, anh dần nhận ra rằng ý chí chiến thắng của mình đã giảm sút rất nhanh, trạng thái đỉnh cao cũng xa dần. Vì thế anh quyết định giải nghệ, đặt những vinh quang và thành tích từng có được xuống. Anh chọn làm một huấn luyện viên, tìm kiếm một vẻ đẹp khác của cuộc đời. Theo anh, đây mới là lựa chọn sáng suốt.

Cũng như huấn luyện viên trưởng Lang Bình tôi đã đề cập đến ở phần trước, là người cũng từng lựa chọn sang Mỹ du học ngay sau khi cùng với đội tuyển Trung Quốc giành liên tiếp năm chức vô địch cấp thế giới. Quãng thời gian làm huấn luyện viên ở nước ngoài đã rèn giũa cho Lang Bình bản lĩnh cao cường để trở về dẫn dắt đội tuyển bóng chuyền nữ Trung Quốc trở thành nhà vô địch.

Có những người sẽ tiếc nuối vì không lấy lại được khoảng thời gian đã mất, vì thế mà tiến về phía trước với một tâm thế vội vàng. Thế nhưng, nếu chúng ta nhìn xa ra một chút thì sẽ phát hiện ra rằng "đặt xuống được" là một quyết định thông minh, sáng suốt đến nhường nào. "Tái ông thất mã", chưa biết là họa hay là phúc. Thực tế cuộc sống đã chứng minh cho chúng ta thấy rằng có được thì tất sẽ có mất, có mất thì mới có được, đó là chân lý không thay đổi từ xưa đến nay. Vì thế, khi có được không nên cười quá vui sướng, khi đánh mất cũng không nhất thiết phải quá thất vọng. Cuộc đời không lấy đi và không cho bạn tất cả mọi thứ. Bạn hãy nhìn "Vua thể thao" Lý Ninh[20] và "Ngôi sao bóng rổ" Diêu Minh, sau khi rút lui khỏi giới thể thao, chẳng phải họ cũng đạt được thành công trong các lĩnh vực khác, khiến người ta phải ngưỡng mộ đó sao? Giống như các xu hướng thời trang rồi sẽ đến lúc lỗi thời, tất cả thành tựu và vinh quang rồi cũng sẽ tan thành mây khói.

[20] Lý Ninh (1963): Cựu vận động viên thể dục người Trung Quốc, từng giành được ba huy chương vàng tại Thế vận hội Mùa hè 1984 tổ chức tại Los Angeles, California, Mỹ. Sau khi giải nghệ, năm 1990, ông sáng lập Công ty Lý Ninh chuyên sản xuất trang phục và dụng cụ thể thao.

Trên thế gian này không có gì là công bằng tuyệt đối. Nếu trong tâm trí bạn chỉ luôn quẩn quanh với những chuyện bất công mà bạn gặp phải trong đời, thì người chịu khổ sở chỉ có chính bản thân bạn mà thôi. Được hay mất tùy thuộc vào suy nghĩ của mỗi người. Việc đưa ra quyết định cầm lên hay đặt xuống thật ra rất đơn giản, chỉ cần tự hỏi bản thân mình xem lúc đó bạn cần hay muốn điều gì mà thôi.

Xét về bản chất, cuộc đời con người được cấu thành từ các lựa chọn. Đối với một số thứ, cho dù cầm lên có khó khăn đến mấy thì cũng đều phải nắm chặt lấy và kiên trì, bền bỉ không từ bỏ. Với những thứ cản ngăn chúng ta tiến lên phía trước, thì dù có khó vứt bỏ đến mấy cũng cần phải đặt xuống toàn bộ. Nếu nói rằng người cầm lên được là người dũng cảm thì người đặt xuống được chính là người trí tuệ.

Nỗ lực chưa bao giờ là muộn

Tư tưởng dẫn đường của các nhà lập nghiệp thành công chính là: Không được ở lại trong "khu vực thoải mái", cần phải bước ra khỏi đó, đến "khu vực học tập" để trực tiếp đối diện với thách thức. Hai chân bám chặt trên mặt đất thì mới có thể đứng vững, không bao

giờ gục ngã.

So với chiếc giường ấm êm ở "khu vực thoải mái", thì thách thức luôn không hề dễ chịu, thậm chí là vô cùng đau khổ. Nhưng, một chủ doanh nghiệp muốn thành công, có được sự nghiệp của riêng mình thì nhất định phải kiên trì trụ vững trong hoàn cảnh khó khăn đến thời khắc cuối cùng.

"Khu vực thoải mái" là không gian tương đối an toàn đối với chúng ta, có thiên thời, có địa lợi, ngoài ra còn có bốn bức tường vững chắc bao quanh bốn phía. Bốn bức tường ấy là: môi trường cố định, tư duy bảo thủ, hình tượng cố định và mô hình cố định.

"Môi trường cố định" có thể là lĩnh vực mà chủ doanh nghiệp có sở trường, có thái độ hăng say lao động và đã đạt được thành tích đáng tự hào. Trong tương lai, chủ doanh nghiệp muốn tiếp tục cống hiến trong "môi trường cố định" này. Điều này giải thích một hiện tượng điển hình: Về mặt ý thức chủ quan, cả chủ doanh nghiệp và người khởi nghiệp đều không muốn ra khỏi "khu vực thoải mái", vì như vậy sẽ không còn an toàn. Thoát ly khỏi "môi trường cố định", bạn sẽ phải bước vào một môi trường mới. Tất cả mọi nhân tố trong môi trường mới này đều là những thứ trước đó bạn chưa từng biết đến, cần có thời gian để bạn có thể hiểu và làm quen.

Có thể trong môi trường mới này có rất nhiều điều không thoải mái, nhưng sau khi loại bỏ hết mọi khó khăn chồng chất thì sẽ là một nơi cho chúng ta cảm giác an tâm. Sau đó, môi trường mới này một lần nữa trở thành "khu vực thoải mái" mới, là nơi chúng ta tiếp tục học tập, phấn đấu, đón nhận thách thức.

Mỗi người đều có những thói quen. "Hình tượng cố định" chính là thói quen điển hình trong số đó, ví dụ như phong cách ăn mặc, tướng mạo, khí chất, biểu cảm... Người có tính cách hướng nội thường không ăn mặc quá phô trương. Người thích tự do không thích những bộ trang phục và cách trang điểm quá nghiêm túc. Người có trí tuệ thường có khí chất vừa tao nhã vừa tự tin. Câu nói "Tâm sinh tướng" chính là có ý nghĩa như vậy.

Tuy nhiên, con người rất khó phá bỏ những thói quen đã ăn sâu vào bản chất, nhất là tự phá bỏ.

Nhiều năm trước, thương hiệu ô tô hàng đầu Nhật Bản là Toyota đã sản xuất ra chiếc xe Lexus mà ngày nay chúng ta đã quen thuộc. Để làm được điều đó, Toyota đã gặp phải vô vàn khó khăn,

vì vậy sự kiên trì, bền bỉ và thành tựu của hãng xứng đáng được ca tụng.

Không dám vượt qua chính mình là một sự nhu nhược. Những người như vậy rất khó thành công. Ngược lại, một người khi đã phá bỏ được "hình tượng cố định" của bản thân thì chắc chắn sẽ chào đón một thế giới hoàn toàn mới.

Một đôi giày đẹp đến mấy nhưng nếu không vừa chân thì khi đi vào sẽ thấy không thoải mái, tuy nhiên sau khi đi được một thời gian sẽ thành quen. Thế là "không thoải mái" cũng tự nhiên trở thành thói quen. Doanh nghiệp mới thành lập cũng vậy, người chủ cần phải dũng cảm vượt qua chính mình, không ngừng đón nhận những thách thức mới.

"Tư duy bảo thủ" thực chất rất khó thay đổi. Mỗi người có vô số tư duy bảo thủ khác nhau. Những tư tưởng đã "ăn sâu bám rễ" này cũng giống như các công thức toán học, khi gặp những vấn đề giống nhau sẽ dùng đến những phép tính và cách tính toán giống nhau.

Nhưng tư duy nói chung lại không giống công thức. Trong đó có rất nhiều yếu tố chủ quan, là thứ mà công thức không thể điều khiển được. Chúng ta không thể dùng cùng một lối suy nghĩ để phân tích các sự việc khác nhau.

Khi tìm hiểu về một người nào đó, chúng ta không thể nhìn nhận bằng con mắt của người khác, mà phải đánh giá bằng chính trái tim của mình. Có rất nhiều sự việc mà tai nghe thấy là giả, nhưng mắt nhìn thấy cũng chưa chắc đã là thật.

"Tư duy bảo thủ" có thể giúp chúng ta tránh được sai lầm, nhưng nếu quá bảo thủ thì cũng sẽ khiến chúng ta đánh mất rất nhiều cơ hội. Tư duy quyết định thành quả. Những chủ doanh nghiệp muốn tăng tỉ lệ thành công khi lập nghiệp thì phải bắt kịp tư duy của những người thành công, học tập cách thức tư duy của họ. Nếu một người không thay đổi cách thức xem xét vấn đề của mình, đi theo mô hình tư duy thất bại thì sẽ rất khó gặt hái được thành công.

Khi nói đến "mô hình cố định", bạn cần lưu ý rằng nó chưa chắc đã là nguyên nhân dẫn đến thất bại và sai lầm.

Ví dụ như vào cuối thập niên 80, đội bóng chuyền nữ Trung Quốc sở hữu một đội hình mà tất cả các thành viên đều là cao thủ, nhờ vậy mà họ liên tiếp giành được chiến thắng tại nhiều giải đấu. Đến

những năm cuối thập niên 90 của thế kỷ XX và những năm đầu thế kỷ XXI, cũng với một đội hình hoàn hảo như vậy và cách thức thi đấu thành công như từ trước đến nay nhưng thành tích của đội lại sa sút thảm hại. Thậm chí còn là đội có thành tích thấp nhất trong lịch sử bóng chuyền nữ Trung Quốc.

Khi Lang Bình trở thành huấn luyện viên trưởng của đội tuyển bóng chuyền nữ Trung Quốc, cô kiên quyết đưa vào đội những cầu thủ trẻ. Dù những cầu thủ này chưa có kinh nghiệm tham gia những trận đấu lớn, thậm chí cần phải có thời gian luyện tập và thi đấu cọ sát để hai lứa cầu thủ mới và cũ có sự ăn ý với nhau. Lang Bình vẫn kiên định với lập trường của mình, hơn nữa cô còn mạnh dạn sử dụng chiến thuật thi đấu luân phiên giữa cầu thủ chính và cầu thủ dự bị.

Thực tế đã chứng minh, chính nhờ Lang Bình kiên quyết và mạnh dạn thực hiện "chính sách mới" mà đội tuyển bóng chuyền nữ Trung Quốc mới có thể nhờ vào yếu tố bất ngờ mà chiến thắng hết trận này đến trận khác, lập nên kỳ tích chuyển bại thành thắng.

Điều này đã chứng tỏ rằng cái gọi là "mô hình cố định" kia có thể giúp bạn đạt được thành tích nhất định. Nhưng cũng giống như trong thể thao, cho dù bạn cẩn thận đến mấy thì cũng vẫn rất dễ bị đối thủ mới đánh bại. Những đối thủ không có chiến thuật cố định chính là yếu tố bất ngờ mà bạn khó có thể dự đoán trước được.

"Tự vệ" là bản năng của con người. Nỗi sợ hãi nguyên thủy nhất ẩn náu sâu trong mỗi con người sẽ khiến họ cự tuyệt thay đổi theo trực giác, tiếp tục ở lại trong "khu vực thoải mái", sống cuộc sống vừa an toàn vừa dễ chịu.

"Khu vực thoải mái" là một khái niệm thuộc lĩnh vực tâm lý học. Người "dốc đến hơi thở cuối cùng" trong khu vực này thật ra là người theo chủ nghĩa bảo hộ, tự thừa nhận bản thân. Để "bảo hộ" cho việc tự thừa nhận này, có nhiều người đã chấp nhận chọn cách cô lập bản thân hoặc cự tuyệt kết nối với thế giới bên ngoài.

Mỗi người đều có "khu vực thoải mái" của riêng mình với đặc điểm môi trường và mục tiêu theo đuổi khác nhau. Khi một người không chịu thay đổi, thì đối với các hành vi và quan điểm mà người khác cho là không tốt nhưng họ cho là tốt, họ vẫn sẽ tiếp tục bảo vệ. Xét trên một góc độ khác, người thích hưởng thụ trong "khu vực thoải mái" là người chờ đợi tự sát ở nơi mà họ cho là "khu vực sấm sét". Người như vậy luôn có sự bảo thủ, cho dù

những người xung quanh ra sức giải thích, thuyết phục, đưa ra những bằng chứng vô cùng hợp lý, thì họ cũng vẫn khăng khăng không chịu thay đổi lựa chọn của mình.

Nếu một người hoặc một chủ doanh nghiệp muốn giành được thắng lợi thực sự, họ sẽ phải bước ra ngoài "khu vực thoải mái" để đến "khu vực học tập" đối mặt với thách thức.

Một người trẻ tuổi đã lựa chọn khởi nghiệp thì chắc chắn phải làm tốt mọi công tác chuẩn bị, dũng mãnh tiến lên với tốc độ nhanh và hiệu suất cao. Trong rất nhiều giai đoạn phát triển của doanh nghiệp, có thể người lãnh đạo sẽ gặp phải những điều "không thoải mái". Nhưng cảm giác ấy chỉ là tạm thời, chứng tỏ doanh nghiệp đang trong quá trình tiến bộ, bước ra khỏi "khu vực thoải mái" vốn đã đạt được thành công trước đó để bắt đầu tiến lên đối mặt với thử thách khắc nghiệt hơn. Lúc này người lãnh đạo đã trở thành chủ doanh nghiệp trưởng thành. Họ đã hình thành thói quen tích cực là xốc lại tinh thần cho bản thân mỗi khi cảm thấy "không thoải mái" bằng những lời động viên như: Mình đã rất nỗ lực phấn đấu và cũng đã có thu hoạch. Chưa đạt được thành công thì dù khó khăn đến mấy cũng phải tiếp tục kiên trì. Dùng sự kiên cường này để đổi lấy kinh nghiệm, từ đó xác định được năng lực và giá trị của bản thân.

Chỉ cần không đặt ra mục tiêu quá xa vời thì đối với những chủ doanh nghiệp không có nhiều tham vọng, "khu vực thoải mái" quả thật là một chốn nghỉ chân không tồi. Điều đáng chú ý ở đây là "khu vực thoải mái" của mỗi người đều không giống nhau. Có thể "khu vực thoải mái" của bạn lại là "khu vực sấm sét" của người khác, hay "khu vực thoải mái" của người khác lại là "khu vực học tập" của bạn. Hãy nhớ rằng, rất có thể "thiên thời, địa lợi, nhân hòa" giúp bạn mở mang tầm mắt lại chính là "vực sâu không đáy" của người khác.

Cũng xin hãy lưu ý rằng "khu vực học tập" càng làm bạn sợ hãi thì lại càng có thể kích thích tiềm năng lớn nhất của bạn. Hãy học tập chăm chỉ, ngày ngày tiến về phía trước, đây cũng là động lực thúc đẩy bạn bước ra khỏi "khu vực thoải mái".

Vậy làm thế nào để có đủ dũng khí bước ra khỏi "khu vực thoải mái", tiến đến "khu vực học tập" và đón nhận thách thức?

Các doanh nghiệp cần có nhân tố mới để tạo ra thay đổi. Cái mới luôn đến từ sự thay đổi, nếu không phải sự thay đổi nào cũng mang lại kết quả như mong đợi thì các chủ doanh nghiệp cũng

đừng lo lắng, bất an. Việc học tập từ xưa đến nay chưa bao giờ là muộn, bởi vì bạn vẫn có thời gian để đưa ra quyết định tiếp theo. Hãy bước chậm lại, cho dù việc đó có khiến bạn cảm thấy không thoải mái và không an toàn thì cũng hãy bỏ chút thời gian để suy nghĩ, phân tích những điều mắt thấy tai nghe, sau đó dũng cảm đưa ra quyết định.

Tự tin và quyết đoán là những tố chất cần có của một chủ doanh nghiệp. Bước ra khỏi khu vực thoải mái là một việc rất khó và đòi hỏi phải có dũng khí rất lớn. Đây chính là lý do vì sao bạn có thể trở thành chủ doanh nghiệp còn người khác chỉ có thể làm thuê cho bạn. Khởi đầu cẩn trọng và kiên định thực hiện không hề xung đột với nhau. Thực chất chúng lại chính là một và hỗ trợ cho bạn theo đuổi mục tiêu đến cùng. Hơn nữa, việc giảm tốc độ sẽ giúp bạn mở rộng phạm vi quan sát, từ đó mở rộng "khu vực thoải mái" của bạn.

Đối với chủ doanh nghiệp, có rất nhiều cách để mở rộng "khu vực thoải mái". Bạn hãy nỗ lực tiếp nhận những cái mới, ví dụ như học thêm những kiến thức về quản lý, tâm lý, triết học, kinh tế… để hỗ trợ cho việc điều hành doanh nghiệp. Hoặc tiến hành mở rộng kinh doanh và đào tạo nhân lực, như vậy vừa giúp tăng cường sự gắn kết của tập thể, lại vừa tạo ra cơ hội rèn luyện cho các nhân viên.

Nếu cả đời bạn chỉ "ngồi trước cửa nhà ngắm thế gian" thì sẽ đánh mất rất nhiều cơ hội. Thử trải nghiệm những điều mới tuy sẽ gặp phải khó khăn, nhưng nếu muốn bước ra khỏi "khu vực thoải mái" thì nhất định phải biết tiếp nhận kiến thức mới, tư tưởng mới, dũng cảm học tập và đón nhận thách thức.

Giữ vững tinh thần chủ doanh nghiệp

Nền tảng quyết định kết cục, thái độ quyết định mục tiêu, mục tiêu quyết định ý chí, ý chí quyết định đời người! Trong lĩnh vực nào cũng vậy, chí hướng của một người lớn bao nhiêu thì thành tựu của họ lớn bấy nhiêu. Gia Cát Lượng từng nói: "Chí cần phải cao xa." "Chí" ở đây tức là tư duy, tư duy phải vượt ra khỏi khuôn mẫu thì mới có thể thấu hiểu được ý nghĩa lớn lao của đời người ở mức độ cao nhất. Trong lòng ôm ấp chí hướng to lớn thì mới có thể sinh ra động lực to lớn. Hãy đặt mình vào chỗ nguy hiểm để tìm đường sống thì mới có thể dốc hết sức để khai phá và nỗ lực tiến lên, như vậy mới đạt được thành công lớn.

Khác biệt lớn nhất giữa con người và và loài vật là con người có

thế giới tinh thần phong phú hơn. Tinh thần là sự "tồn tại" vô hình, là yếu tố giúp cho con người vượt qua mọi trở ngại.

Tinh thần cũng là sự cộng hưởng của tư tưởng. Càng là những sức mạnh không nhìn thấy được thì lại càng vĩ đại đến mức giúp chúng ta liên tiếp gặt hái thành công, tạo ra kỳ tích. Ví dụ như "tinh thần đội bóng chuyền nữ", phải trải qua sự khai thác, thực hành và dung hợp thì mới trở thành bản năng, từ đó mới trở thành "vũ khí" giúp các nữ cầu thủ gặt hái được thành công. Chỉ khi có niềm tin đến mức phi lý thì con người mới có thể thật sự thay đổi thế giới.

Tại Trung Quốc, qua hơn 30 năm lịch sử của các chủ doanh nghiệp tư nhân, từ Liễu Truyền Chí đến Vương Kiện Lâm, từ Jack Ma đến Giả Diệu Đình, đến nay doanh nghiệp tư nhân đã bước vào "nhiệm kỳ" thứ tư. Tinh thần của các chủ doanh nghiệp được phản ánh qua các thế hệ doanh nghiệp tiêu biểu của Trung Quốc luôn là sự kế thừa để phát huy, phát huy để đổi mới, đổi mới để truyền thụ, phổ biến.

Khi hồi tưởng lại quá trình sáng lập công ty, "Bậc thầy lập nghiệp" Liễu Truyền Chí đã đúc kết ra năm từ thể hiện quan điểm của ông về tinh thần doanh nhân. Năm từ có vai trò như "kim chỉ nam" đối với những người có ước muốn lập nghiệp là: hành động, trách nhiệm, chuẩn bị, kiên trì và tập thể.

Hành động là lập tức thực hiện, kiên trì thực hiện. Trách nhiệm là không được bỏ cuộc, gặp khó khăn không được lùi bước. Khi đã tìm được phương pháp đúng đắn thì kiên trì thực hiện đến cùng. Chuẩn bị là trước khi đưa ra quyết định quan trọng đều phải nghiên cứu tình hình thực tế và phân tích điều kiện của doanh nghiệp. Tập thể là không chỉ một mình thực hiện mà phải phát huy sự gan dạ, sáng suốt của cả tập thể.

Vương Kiện Lâm, Chủ tịch tập đoàn bất động sản Vạn Đạt, người liên tục giữ danh hiệu "Người giàu nhất Trung Quốc", nhiều năm liền nằm trong danh sách tỉ phú Trung Quốc do Tạp chí Forbes bình chọn, cho rằng: "Tinh thần doanh nhân có nhiều khía cạnh đáng lưu ý, trong đó có ba điểm quan trọng nhất là sức sáng tạo, kiên trì và trách nhiệm."

Jack Ma, nhà sáng lập Tập đoàn Alibaba, cho rằng: "Đối với người quản lý một doanh nghiệp, niềm tin tất thắng không gì lay chuyển được là tư tưởng quan trọng nhất." Về tố chất của doanh nhân, Jack Ma bày tỏ rằng: "Làm bất cứ việc gì cũng đều phải có

tinh thần mạnh mẽ, không có tinh thần mạnh mẽ thì bất cứ việc gì cũng đều không thể làm tốt được", và một trong những đặc trưng thuộc văn hóa doanh nghiệp của Alibba chính là tinh thần mạnh mẽ.

Theo Jack Ma, người kinh doanh có thể chia thành ba kiểu là nhà buôn, thương nhân và doanh nhân. Nhà buôn là người làm việc hoàn toàn vì lợi ích, có thể làm bất cứ việc gì, miễn là kiếm được tiền. Thương nhân là người tham lợi ích nhưng biết lựa chọn việc gì nên làm, việc gì không nên làm. Còn doanh nhân là người nhận thức được mình có sứ mệnh phải tạo ra giá trị cho xã hội. "Nếu một người trong đầu chỉ nghĩ đến tiền thì sẽ mãi không thể thành công, mãi mãi không thể trở thành doanh nhân. Chỉ khi nào một người nghĩ đến việc giúp đỡ người khác, tạo ra của cải cho xã hội, đóng góp cho sự phát triển của đất nước thì người đó mới có thể thật sự thành công."

Người có "tinh thần doanh nhân" nhất thiết phải chuyên tâm vào sự nghiệp của mình, có lòng say mê nhiệt thành với việc cống hiến, nỗ lực. Cho dù có bị người đời cười chê, doanh nhân vẫn vững niềm tin vào năng lực của mình, vào sứ mệnh thay đổi thế giới của mình.

Chương 6
Phấn đấu không màng dư luận

Tâm hồn bình lặng mang tới thành công

Giống như Mặt trăng và Mặt trời có lúc sáng lúc tối, khi tròn khi khuyết, con người sống trên đời có thể được ngợi ca và cũng có thể bị coi thường. Đó là chuyện thường tình của đời người, không có gì là lạ. Vậy, chúng ta nên có thái độ như thế nào đối với những ngợi ca và coi thường vốn là một phần của cuộc sống?

Hồng Anh Minh nói rằng: "Dù được thăng chức hay giáng chức cũng không để tâm, dù vinh quang hay tủi nhục cũng không sợ hãi, vẫn nhàn nhã ngắm hoa tàn, hoa nở trước sân nhà". Tấm lòng rộng mở, mỉm cười đối mặt với thực tại, không xao động trước những thăng trầm của cuộc sống, giữ vững thái độ thản nhiên.

Trong *Đạo đức kinh* có câu: "Người đời được vinh hay bị nhục thì lòng sinh ra rối loạn, sợ vạ lớn thì sinh ra rối loạn. Tại sao vinh, nhục sinh ra rối loạn? Là vì vinh thì được tôn, nhục thì bị hèn. Được thì lòng (mừng rỡ mà) rối loạn, mất thì lòng (rầu rĩ mà) rối loạn. Cho nên bảo là vinh nhục sinh ra rối loạn. Tại sao sợ vạ lớn mà sinh ra rồi loạn? Chúng ta sở dĩ sợ vạ lớn là vì ta có cái thân. Nếu ta không có thân (quên mình có thân đi) thì còn sợ gì tai vạ nữa. Cho nên người nào coi trọng sự hy sinh thân mình cho thiên hạ thì có thể giao thiên hạ cho người đó được. Người nào vui vẻ đem thân mình phục vụ thiên hạ thì có thể gởi thiên hạ cho người đó được."

Khi đạt được giải Nobel Vật lý năm 1998, nhà vật lý người Mỹ gốc Trung Quốc Thôi Kỳ không thể hiện sự vui mừng quá mức mà vẫn giữ thái độ "tôi của ngày xưa", thực hiện tất cả các công việc trong ngày một cách tuần tự, cẩn thận theo kế hoạch đã lập sẵn. Ngay cả khi đến dự cuộc họp báo sau khi nhận giải, ông cũng ăn

mặc hết sức giản dị. Khi phóng viên hỏi ông có cảm tưởng như thế nào khi được nhận một giải thưởng danh giá như vậy, ông đã trả lời một cách bình thản: "Tôi không quá chú ý đến nó, nó cũng không tác động đến cuộc sống của tôi.

Tôi vẫn dạy học ở Đại học Princeton và hàng ngày nghiên cứu vật lý, bởi vì đó là một thế giới khiến tôi cảm thấy vô cùng vui vẻ."

Có rất nhiều người vì ham muốn vật chất mà đánh mất bản tính và lương tri, không giữ được cái tâm bình lặng. Lại có rất nhiều người luôn cảm thấy buồn phiền, chán nản, thấy thế giới chỉ toàn là màu xám. Họ không còn biết quý trọng sự bình dị, cũng không còn biết cảm kích, chân thành, lại càng không thể nhìn thấy trong sâu thẳm sự bình dị kia đang ẩn chứa vẻ đẹp làm cả thế giới phải kinh ngạc. Cuộc sống vốn rất tươi đẹp, nhưng nếu thiếu đi trái tim bình yên, chúng ta cũng sẽ không còn cảm nhận được cái đẹp.

Thời gian như dòng sông, bờ bên trái là kỷ niệm không thể lãng quên, bờ bên phải là những ngày tháng hiện tại cần phải trân trọng. Dòng nước ở giữa đang cuồn cuộn chảy kia chính là niềm thương cảm mơ hồ. Đời người gập ghềnh trắc trở, nấc thang thành công quanh co, ung dung bình thản mới là giới hạn cao nhất của đời người. Cuộc đời luôn rối bời thế sự, bạn luôn phải biết xem xét tất cả mọi thứ xung quanh bằng tâm trạng bình thản, đó mới thật sự là thanh bạch, không màng danh lợi.

Thị trưởng Tiêu của một thành phố nọ là nhân tài rất giỏi về phát triển kinh tế khu vực. Sau khi ông nghỉ hưu, chính quyền vẫn "ép buộc" ông phụ trách cương vị trước đây vì chỉ có ông mới có đủ năng lực và kinh nghiệm để đảm nhận trọng trách này.

Để có được thành công, mỗi người đều phải dốc toàn bộ sức lực để cố gắng. Trong quá trình nỗ lực, cố gắng này sẽ có cả niềm vui và nỗi buồn. Còn nhớ khi đang đương chức, có một sự việc xảy ra khiến thị trưởng Tiêu rất buồn lòng. Khi đó có một lần ông có cơ hội đến thăm nước Đức và được truyền thông trong nước đưa tin. Chị cả của thị trưởng Tiêu bán đậu phụ khô ở chợ nông sản tận mắt trông thấy cậu em mình trong ti vi, cũng cảm thấy mát lòng mát dạ.

Chị Trương bán thịt lợn ở bên cạnh trông thấy thế liền trêu đùa: "Cô Tiêu này, nhìn vừa vừa thôi." Chị cả Tiêu nghe thấy thế liền bật cười, đáp lời: "Là em trai mình nên lúc nào nó cũng ở trong lòng mình rồi."

“Thôi đừng tự thổi phồng mình lên nữa. Người ta làm quan to, là thị trưởng, nếu là em ruột của cô thì cô còn ở đây bán đậu phụ khô không? Chẳng lẽ cô còn thiếu chút tiền lẻ à?” Chị Trương nói với vẻ giễu cợt.

Nhưng chị cả Tiêu lại không buồn phiền vì sự giễu cợt này, bởi vì chị biết rằng em trai chỉ là em trai trong nhà, còn thị trưởng lại là thị trưởng của toàn dân. Là người chị, cần phải làm tốt việc của mình, hơn nữa còn không được gây thêm phiền phức cho em trai, đó chính là sự giúp đỡ tốt nhất.

Tác phong kỷ luật nghiêm minh của thị trưởng Tiêu khiến nhân dân và chính quyền đều vô cùng khâm phục. Những cống hiến của ông cho nhà nước và nhân dân cũng được vinh danh tương xứng. Đương nhiên, trong cuộc sống, cho dù là danh nhân, vĩ nhân hay là người bình thường thì cũng đều có người hiểu mình, ngưỡng mộ mình cũng như người bài xích mình. Nhưng cho dù làm công việc gì, lựa chọn con đường như thế nào, sử dụng phương thức nào, thì chỉ cần trong lòng không thấy hổ thẹn là đã xứng đáng với sự kiên trì của bản thân. Khi bạn đi đến đích cuối cùng của con đường đã chọn, thế giới sẽ vỗ tay chúc mừng bạn.

“Thế giới bao la với biết bao con người, do tư chất bẩm sinh của mỗi người khác nhau, gien di truyền khác nhau, môi trường sống khác nhau, nên nhân sinh quan, thế giới quan, quan điểm giá trị, sở thích… của mỗi người cũng đều khác nhau. Ví dụ như việc ăn uống, có người thích ăn cay, có người thích ăn mặn, có người thích ăn chua… Lại ví dụ như việc mặc, có người thích màu đỏ, có người thích màu xanh, có người thích màu đen… Tục ngữ có câu: “Việc ai nấy làm, nước sông không phạm nước giếng”, ý muốn nói mỗi người chỉ nên chú tâm đến bản thân mình, làm tốt việc mình cần làm, không nên quá quan tâm, soi xét người khác. Mỗi cá nhân đều có bạn bè, đồng thời cũng sẽ có những người “không phải bạn bè”, ở đây tôi không dùng từ “địch” để tránh hiểu lầm. Là bạn sẽ cổ vũ, nói tốt cho nhau. “Không phải bạn bè” sẽ khó tránh khỏi phỉ báng, nói xấu nhau. Khi gặp phải tình huống như vậy, tốt hơn hết bạn nên phân tích kỹ lưỡng. Không nên vì được khen mà quá vui sướng, bị chê mà đau buồn và tiêu cực.”

Đây là những cảm nhận về cuộc sống được Lý Tiễn Ông viết trong bài *Khen và chê*. Từng câu từng chữ như nước chảy mây trôi, thể hiện tấm lòng bao la và trí tuệ rộng lớn của một học giả lớn tuổi, không biết liệu nó có làm bạn của ngày hôm nay cảm thấy rung động hay không?

Nếu muốn đời người bình yên như mây nước, vậy thì cần phải có một tấm lòng tĩnh lặng, vững chắc như bàn thạch, rộng lớn như mặt đất. Thực chất, một tấm lòng thật sự bình yên sẽ không sợ thử thách của thế giới bên ngoài, nhìn thấu tất cả thắng thua thành bại và công danh lợi lộc, thấy rõ khen chê được mất, đạt đến trạng thái yên bình và vô tư, trong sáng.

Phải đi mới biết trên đường có cảnh đẹp

Khi thực hiện hai hoạt động thể dục thể thao khác nhau, tôi có những cảm nhận hoàn toàn khác nhau.

Khi lắc vòng, nếu ngay từ vòng đầu tiên đã lắc nhanh thì sau đó dù có muốn lắc chậm lại cũng rất khó.

Dường như tốc độ không chịu sự kiểm soát của chúng ta. Nếu vòng đầu tiên quay nhanh thì đến các vòng tiếp theo cũng đều nhanh, thậm chí còn ngày càng nhanh hơn. Tôi phát hiện ra rằng nếu lắc vòng đầu tiên chậm một chút rồi sau đó dùng sức để lắc nhanh hơn thì tốc độ cũng theo đó tăng lên, như vậy cũng là hợp logic.

Khi chạy bộ, tôi lại có cảm nhận không giống như vậy. Nếu bước đầu tiên đã chạy chậm thì tốc độ sau đó sẽ ngày càng chậm hơn, cuối cùng có muốn tăng tốc độ cũng rất khó. Vì thế bước chạy đầu tiên đã phải nhanh, sau đó nếu muốn chậm lại thì có thể dễ dàng giảm tốc độ.

Tất nhiên tôi không phải là vận động viên chuyên nghiệp, cũng chưa từng được huấn luyện bài bản. Vì thế, hai cảm nhận nói trên của tôi chỉ có thể đại diện cho "kẻ không chuyên" muốn rèn luyện sức khỏe, cho phản ứng bản năng của cơ thể mà thôi.

Những vui sướng và khổ đau trong cuộc sống thực chất chính là cảm nhận của mỗi người. Bạn tưởng tượng nó tốt đẹp thì nó sẽ tốt đẹp, bạn trông thấy nó bẩn thỉu thì nó sẽ xấu xí. Trên đường đời, bạn phải bước đi thì mới biết được đất dưới chân mình mềm hay cứng. Tương tự như vậy, có rất nhiều cảnh đẹp mà nếu bạn chưa nhìn thấy thì sẽ không thể biết được nó đẹp đến mức nào.

Khi học đại học năm thứ ba, Từ Xá nảy ra ý tưởng lập nghiệp. Cậu bắt đầu lên kế hoạch cho nó. Dù là các công việc chẳng quan trọng nhưng hễ là những thứ mà cậu cho rằng có liên quan đến sự nghiệp của mình thì nhất định sẽ thêm vào bản kế hoạch, để đến khi có cơ hội là lập tức sử dụng được ngay.

Sau khi tốt nghiệp đại học, Từ Xá một mình lái chiếc xe Audi A6 được cha thưởng cho đến Bắc Kinh, tìm một căn Tứ hợp viện[21] để mở công ty đầu tiên trong cuộc đời cậu. Cậu đặt tên công ty là Công ty TNHH Khoa học Kỹ thuật mạng SNS. Nghiệp vụ chính của công ty là cung cấp dịch vụ kỹ thuật còn tương đối mới mẻ đối với những người dùng Internet lúc đó, nói theo giọng điệu ngông nghênh của Từ Xá thì cậu ta chính là "Jack Ma thứ hai", "Chu Hồng Y[22] thứ hai" và "Mã Hóa Đằng[23] thứ hai". Cụ thể hơn, công việc của Từ Xá là sử dụng mạng Internet tạo thành một vòng tròn bạn bè cho những người ở gần nhau. Đương nhiên, vòng tròn bạn bè của Từ Xá không phải là vòng tròn bạn bè trong WeChat mà chúng ta sử dụng ngày nay, bởi vì việc lập nghiệp của cậu ta cuối cùng cũng kết thúc trong thất bại.

[21] Tứ hợp viện là kiểu nhà truyền thống của người Trung Quốc, được xây theo kiến trúc bốn khu nhà khép kín bốn hướng, ở giữa là sân vườn.

[22] Chu Hồng Y (1970): Tỷ phú người Trung Quốc, Chủ tịch công ty bảo mật Internet Qihoo.

[23] Mã Hóa Đằng (1971): Nhà sáng lập, Chủ tịch và Giám đốc điều hành của Tập đoàn Tencent.

Sau này nhớ lại, Từ Xá kể rằng trong tháng đầu tiên sau khi lập nghiệp, cậu ta đã phải bán chiếc xe mà cha cậu đã tặng để trả lương cho nhân viên. Đến tháng thứ ba, cậu ta bán hết tất cả những gì có thể bán cũng không đủ trả tiền thuê nhà. Đến tháng thứ sáu, trên chuyến bay trở về quê hương, trên người cậu ta chỉ còn lại nỗi trăn trở và suy ngẫm về thất bại đau đớn đầu tiên.

Từ Xá nói rằng gia tộc của cậu, kể từ đời thứ năm tính từ cậu trở về trước đều làm kinh doanh. Mỗi bậc trưởng tộc trước cậu đều là những doanh nhân dạn dày kinh nghiệm. Vì thế cậu cơ bản không thiếu tiền, cũng không thiếu công việc, sẵn sàng chấp nhận thất bại.

Những lời Từ Xá nói không thể không khiến tôi suy nghĩ. Cái giá của việc lập nghiệp không chỉ là tiền bạc, mà còn là kinh nghiệm, nỗ lực và quyết tâm. Khi lập nghiệp ở Bắc Kinh, Từ Xá đã gặp Mã Hóa Đằng và cũng gặp cả Chu Hồng Y, ngoài ra còn có một số vị giám đốc doanh nghiệp Internet của Mỹ tại Trung Quốc. Các vị tiền bối này không hề để tâm đến sự phấn đấu của Từ Xá, bởi vì họ đã gặp rất nhiều người như cậu.

Trên con đường lập nghiệp, từ xưa đến nay luôn không thiếu những người có tiền, cũng không thiếu những người cố gắng phấn đấu, nhưng nếu không gặp được "thiên thời, địa lợi, nhân hòa" thì những điều kiện kia cũng không thể giúp họ làm nên việc lớn. "Lập nghiệp quả thật là một việc rất đáng sợ. Với những người đang hừng hực quyết tâm lập nghiệp thì dù cho người khác có thuyết phục họ bằng những lý lẽ gì đi chăng nữa, họ cũng đều không nghe lọt tai, chính tôi lúc đầu cũng giống như vậy." Từ Xá luôn thích kể cho những người khác một cách không hề giấu giếm về những suy nghĩ có tốt có xấu, có đúng có sai về lần đầu tiên lập nghiệp của mình.

Nếu không thể tự mình làm nên sự nghiệp thì giúp người khác lập nghiệp thành công cũng là một thành công theo cách khác.

Với suy nghĩ như vậy, Từ Xá thành lập Công xã Đại Hiển. Phương châm kinh doanh là chỉ cần bạn muốn thì Công xã Đại Hiển đều có thể giúp bạn thực hiện, chẳng hạn như vẽ tranh minh họa, pha chế cà phê hay cocktail. Thậm chí, nếu bạn muốn được một lần bay lên trời giống như chim thì Công xã Đại Hiển cũng có thể giúp bạn.

Từ Xá bảo rằng, cậu ta đã từng nghe ai đó nói đại khái rằng: Sinh viên ngành Khoa học Tự nhiên có thể thay đổi thế giới này, còn sinh viên ngành Khoa học Xã hội có thể làm cho thế giới này tốt đẹp hơn.

Từ Xá là sinh viên ngành Khoa học Tự nhiên, từng có ước muốn thay đổi thế giới này nhưng không thành công. Thế nên cậu ta chuyển hướng làm một việc vô cùng ngoạn mục, đó là thay đổi sinh viên ngành Khoa học Xã hội để họ có năng lực làm cho thế giới này trở nên tốt đẹp hơn. Vì thế, Công xã Đại Hiển xem ra lại càng mang tính chất nghệ thuật, càng giống một lớp bổ túc ngoại khóa của sinh viên Khoa học Xã hội hơn.

Tôi có một người bạn tên là Từ Đạt, hồi cấp Ba học ban Tự nhiên, nhưng đến trước khi thi đại học lại quyết định trở thành sinh viên Xã hội, với lý do là "muốn cùng bạn gái đi khắp thiên hạ". Không thể không khâm phục tinh thần can đảm của cậu ta, nhưng cũng lại không thể không nghĩ đến quyết định xốc nổi của cậu ta. Vì lựa chọn thiếu suy nghĩ này mà Từ Đạt đã phải trả một cái giá vô cùng thê thảm. Cậu ta thi trượt đại học, còn bạn gái thì đi theo chàng trai khác. Sau đó nhờ được người cha chu cấp, Từ Đạt đến Bắc Kinh và theo học tại một trường đại học dân lập. Thật lòng mà nói, đó chỉ là một cách đốt tiền, vì tấm bằng tốt nghiệp của ngôi

trường này căn bản không được nhà nước công nhận. Sau khi nhập học, cậu ta mới biết rằng muốn tốt nghiệp đại học thì phải thi một số chứng chỉ. Hơn nữa phải thi xong trong vòng bốn năm, nếu không thì tất cả các tín chỉ đã tích lũy trong thời gian đi học đều bị bỏ phí.

Từ Đạt học đại học đến năm thứ hai thì bỏ dở, sau đó làm đầu bếp, công nhân trên công trường, nhân viên bảo hiểm. Bây giờ Từ Đạt đã làm chủ một công ty trang sức và trang trí. Không có tiền vốn, không người nâng đỡ, thậm chí không có cả bằng cấp, để có được một cuộc sống thoải mái, Từ Đạt không có biện pháp nào tốt hơn ngoài việc dựa vào nỗ lực của chính bản thân mình.

Chỉ khi ở trong hoàn cảnh ngặt nghèo, con người ta mới có dũng khí để dốc hết sức thực hiện ước nguyện của mình, đây cũng chính là lúc mà cơ hội sắp đến với bạn.

Khi làm công nhân trên công trường, Từ Đạt làm quen được với các đội thi công. Khi làm nhân viên bảo hiểm, cậu ta quen được một số nhà đầu tư giàu có. Khi làm đầu bếp, cậu ta phục vụ cho các luật sư. Những mối quan hệ này tuy không nhiều nhưng vừa đủ, nhờ đó công ty của Từ Đạt hoạt động rất thuận lợi. Mặc dù từng một lần bị người chung vốn làm ăn phản bội, nhưng cậu ta cho rằng so với việc bạn gái thanh mai trúc mã đi theo người khác thì cũng không thấm tháp vào đâu.

Trong cuộc sống, mỗi việc mà chúng ta phải đối mặt, phải giải quyết đều tồn tại đồng thời cả cơ hội và thách thức. Bạn muốn tin rằng nó tốt đẹp, thì nó sẽ không thể xấu xa. Cuộc sống này có thể bắt bạn phải đi đường vòng để đến được thành công. Trên đoạn đường ấy bạn có thể bị gai đâm rách chân, vấp ngã đau đớn, nhưng bạn hãy cứ kiên cường bước tiếp. Rồi bạn sẽ gặp được người và việc vốn nên gặp, trông thấy ánh sáng tươi đẹp trên đường đi và tìm thấy một phiên bản tốt đẹp hơn của chính bản thân mình.

Phép cộng và phép trừ của cuộc đời

Đứng trong thế giới phồn hoa rộng lớn, nhìn lên trời cao với trăng sao rực rỡ, tìm hiểu vũ trụ kỳ thú và thần bí, trong lòng chúng ta không khỏi trào dâng cảm xúc. Đời người luôn tiến về phía trước, sinh mạng luôn thay đổi từng giờ từng phút. Có người bảo rằng, sinh mạng con người như nước chảy mây trôi, cuộc sống của con người cần phải sửa đi sửa lại và gọt giũa thì mới định hình. Cũng có người lại bảo, đời người là một phép toán cộng trừ. Phép cộng

làm tăng thêm sự từng trải, tích lũy của cải. Phép trừ giúp giảm bớt gánh nặng trên vai, trả lại nguồn gốc thật sự của cuộc sống, trải nghiệm tự do của cuộc sống.

Nhà văn Ba Kim từng chia sẻ một cách chân thật rằng: "Con người không phải chỉ ăn lúa gạo để sống." Thật vậy, con người sống trên đời không chỉ cần ăn no mặc ấm, mà còn cần có lý tưởng và có sự theo đuổi về mặt tinh thần. Một người có ý thức trách nhiệm phải luôn ghi nhớ kỹ việc bồi đắp cho tâm hồn, cho cuộc sống của mình. Giống như Đào Uyên Minh[24] theo đuổi sự thanh bạch, trở thành giai thoại nghìn năm hái hoa cúc dưới hàng rào, ung dung ngắm núi ở phía Nam. Hay như Viên Long Bình[25] có lý tưởng tăng sản lượng lương thực, nên ông đã chuyên cần nghiên cứu, lai tạo ra giống lúa lai, nuôi sống hàng tỉ người trên thế giới.

[24] Đào Uyên Minh (365-427): Tức Đào Tiềm, là một trong những nhà thơ lớn của Trung Quốc thời nhà Tần và Lưu Tống.

[25] Viên Long Bình (1930): Nhà nông học người Trung Quốc, được mệnh danh là "Cha đẻ của lúa lai".

Đây chính là phép cộng của cuộc đời. Nỗ lực "thêu hoa dệt gấm", bồi đắp cho cuộc sống thêm phong phú sẽ giúp đời người càng thêm đẹp đẽ và đạt được thành tựu xuất sắc.

Có người nỗ lực làm việc, gắng sức nâng cao năng lực nhằm mục đích thăng quan tiến chức. Có người lại bươn chải trong mưa gió, nếm đủ mọi vất vả, khổ sở trên thế gian để tích lũy của cải. Có người chăm chỉ học tập, "buộc tóc lên xà nhà, đặt đinh bên dưới đùi" với mong muốn dùng kiến thức để thay đổi số phận… Phép cộng của cuộc đời chính là sự trưởng thành, là con đường phấn đấu tự thân.

Thế nhưng đời người lại không thể chỉ có phép cộng. Khi thời gian trôi đi, khi thành tích đã có kha khá dấu cộng, con người sẽ ngày càng dễ xuôi theo cám dỗ. Lúc này sẽ phải thực hiện phép trừ để loại bỏ những vật chất thừa thãi, những dục vọng xa xỉ, những gánh nặng tâm hồn, những rắc rối trong cuộc sống.

Phép trừ không những làm giảm bớt những điều không như ý trong cuộc đời con người, mà quan trọng hơn nữa là nó giúp chúng ta tu dưỡng để hoàn thiện bản thân. Từ Bản Vũ từ chối mọi biệt đãi để đi về miền núi, thứ thu hoạch được là tâm hồn phong phú, đồng thời cũng trở thành trụ cột của một thế hệ. Lý Bạch[26] vứt bỏ vinh hoa phú quý, ngửa mặt lên trời cười to mà bước ra

khỏi cửa, thứ thu hoạch được là sự tôn nghiêm vô giá, đồng thời cũng trở thành một vị "Thi tiên" tiếng tăm lừng lẫy. Trên thế gian có rất nhiều người đã từ bỏ những khao khát về danh dự và tiền bạc, tiến hành tu dưỡng bản thân, thứ thu hoạch được chính là phẩm cách cao thượng, thuần khiết.

[26] Lý Bạch (701-762): Nhà thơ Trung Quốc theo chủ nghĩa lãng mạn, được đánh giá là một trong những thi sĩ xuất sắc nhất của thơ ca thời Đường.

Nhưng con người luôn có sẵn ham muốn chiếm hữu. Nhiều người đã hình thành thói quen không ngừng thực hiện phép cộng từ rất sớm, họ cộng điểm cho cuộc sống, cộng điểm cho dục vọng. Trong quan niệm của họ, dù với bất kể việc gì thì càng nhiều là càng tốt. Vậy nên có tiền rồi lại muốn giàu sang hơn nữa, có danh rồi lại muốn tiếng tăm lừng lẫy hơn nữa, có quyền rồi lại muốn đứng ở vị trí cao hơn nữa.

Ham muốn của con người là vô tận, gánh nặng cũng là vô hạn. Càng tham lam thì gánh nặng càng nhiều thêm, cho đến một ngày nó sẽ đè nặng khiến họ không còn thở được nữa. Đó chính là "vật cực tất phản", khi đã lên đến đỉnh thì sẽ lao xuống dốc. Với bất kỳ điều gì cũng vậy, nếu quá tham lam thì sẽ không có kết cục tốt đẹp.

Từ khi còn nhỏ cho đến lúc trưởng thành, những người là bạn học, bạn bè, đồng nghiệp dần xuất hiện trong cuộc sống của chúng ta. Trong quá trình trưởng thành ấy, chúng ta không ngừng thực hiện các phép cộng, trừ đối với các mối quan hệ xã hội. Điều này giúp cho chúng ta chắt lọc được những tình cảm tinh túy, còn những thứ đã thuộc về quá khứ xa xôi, thì sẽ dần dần bị loại bỏ cùng với sự gột rửa của thời gian.

Đây chính là thế giới, là xã hội, là những quy tắc mà chúng ta phải tuân theo để sinh tồn. Bạn không tiến lên thì người khác sẽ tiến lên, bạn không lùi lại thì người khác sẽ lùi lại. Đứng trước quyết định giữa lấy hay từ bỏ, bạn cần phải biết căng biết chùng, biết cách lựa chọn, có tiến có lui. Cuộc sống không giống như cái lò xo, không phải là bạn cứ tác động lực vào nó là nó liền có thể nhẹ nhàng bật lên.

Cuộc sống giống như một công thức toán học, có phép cộng và cũng có phép trừ, còn phương pháp thực hiện chính là quy luật của đời người. Phép cộng là lớn lên, phép trừ là trưởng thành. Nắm vững các quy tắc của cuộc sống, quyết định nhận hay bỏ

giữa được và mất, giữa vui và buồn một cách tự nhiên, thoải mái mới là giới hạn cao nhất của phép cộng và phép trừ trong cuộc đời con người.

Vạn vật trong tự nhiên cũng có phép cộng và phép trừ, bốn mùa rực rỡ cũng có được và mất. Giống như cỏ non mùa xuân có màu xanh dạt dào tràn đầy sức sống, nhưng lại đơn điệu và nhạt nhẽo. Mùa hè có nắng vàng rực rỡ, vui tươi nhưng nắng cũng rất nóng và rất rát. Sắc vàng của lá cây mùa thu tuy đẹp nhưng vẻ tiêu điều đến cùng với nó khiến người ta cảm thấy cô đơn. Mùa đông tuyết phủ trắng xóa khiến cảnh vật vừa kỳ ảo vừa thơ mộng nhưng băng giá lại che lấp đi rất nhiều cảnh đẹp khác.

Cuộc sống biến chuyển liên hồi đã dạy cho chúng ta hiểu về phép cộng và phép trừ, rằng không phải đặt xuống là mất tất cả, cũng không phải cầm lên được rồi là chắc chắn thuộc về mình. Được và mất là hai bên cánh gắn đằng sau lưng mỗi người, là đôi cánh giúp chúng ta giữ được thăng bằng và bay lên cao.

Hãy là một nhân viên trung thành

Là cán bộ quản lý cấp cao của một doanh nghiệp, tôi đòi hỏi bản thân phải trung thành, đồng thời cũng yêu cầu cấp dưới của mình phải trung thành với công ty. Trung thành là ràng buộc mà xã hội đặt ra cho chúng ta, đồng thời cũng là nền tảng để một doanh nghiệp có thể phát triển bền vững. Tại sao lại nói như vậy?

Nếu ví công ty là biển thì mỗi nhân viên là một con sông đổ về biển. Nếu công ty là sông thì mỗi nhân viên là một con suối nước chảy róc rách. Nếu công ty là suối thì mỗi nhân viên là một giọt nước trong con suối đó… Công ty là một chỉnh thể, còn nhân viên là một phần tử tạo nên chỉnh thể đó. Con suối thiếu đi một giọt nước cũng vẫn là con suối, nhưng nước trong suối càng nhiều thì nó càng nhanh chóng trở thành sông, rồi tiếp tục trở thành biển lớn. Nhân viên là bộ phận không thể thiếu trong cơ cấu tổ chức của công ty, nhưng lại không phải là nhân tố không thể thiếu đối với sự tồn tại và phát triển của công ty. Giống như Trái Đất thiếu đi một người thì vẫn chuyển động. Công ty thiếu đi một nhân viên thì sẽ có hàng ngàn, hàng vạn người khác nộp đơn ứng tuyển. Vậy thì nhân viên như thế nào mới trở thành một nốt nhạc quan trọng, không thể thay thế đối với sự phát triển của công ty, cùng hòa tấu thành bản nhạc mang tên "Thành công" của công ty? Đó phải là một nhân viên biết lo nỗi lo của công ty, nghĩ suy nghĩ của công ty, một lòng trăn trở làm thế nào để giúp công ty tạo ra lợi nhuận, mang lại lợi ích.

Kiếm tiền cũng có thể được hiểu là một hình thức khác của tiết kiệm. Chúng ta đều biết rằng người có khả năng kiếm nhiều tiền nhất trong công ty phải là nhân viên thị trường và marketing. Nhưng mang về lợi nhuận cho công ty là trách nhiệm của toàn thể nhân viên, có thể thông qua các cách thức như hạ thấp giá thành, tăng thu giảm chi… để giảm bớt chi phí tài chính cho công ty. Đây cũng chính là một hành động "kiếm tiền" cho công ty. Những người tạo ra được lợi nhuận cho công ty tuyệt đối không được kể công, đòi được thưởng hay thậm chí là uy hiếp, lấn át. Kiếm tiền cho công ty là định hướng giá trị cần có của mỗi nhân viên, còn những trạng thái tâm lý và hành vi quá khích khác sẽ không được chấp nhận ở chốn công sở.

Tổng giám đốc Đỗ Ninh luôn bị các quản lý bậc trung và nhân viên cấp cơ sở trong công ty gọi là "lão keo kiệt". Nguyên nhân là do công ty của ông có một quy định bất thành văn, đó là ngoài các văn kiện quan trọng, tất cả giấy tờ in hoặc phô tô một mặt đều phải sử dụng lần thứ hai rồi mới được bỏ đi. Rất nhiều nhân viên kỳ cựu đã quen và nghiêm chỉnh chấp hành quy định này. Nhưng một số nhân viên mới là các sinh viên vừa mới tốt nghiệp đại học, đã quen "tiêu xài hoang phí" nên nhiều lần quên mất "luật lệ" này của công ty. Khi bị phát hiện, họ sẽ bị phạt tiền, đây chính là lúc những sự oán trách lên đến đỉnh điểm.

Khi đọc câu chuyện này, bạn có nghĩ rằng tổng giám đốc Đỗ Ninh đã quá keo kiệt về vấn đề sử dụng giấy và quá khắt khe khi xử phạt nhân viên? "Một công ty như vậy có thể phát triển được đến đâu?" Câu hỏi này đã trở thành lý do để các nhân viên mới oán trách quy định của công ty và thậm chí là nộp đơn xin thôi việc. Về việc này, tổng giám đốc Đỗ Ninh đã nói: "Sử dụng lại loại mới dùng một mặt không những có thể bảo vệ môi trường mà còn giúp giảm bớt một phần chi phí cho công ty. Có thể một tờ giấy không đáng bao nhiêu tiền, nhưng tích tiểu thành đại sẽ là một số tiền không nhỏ. Hình thành thói quen tiết kiệm là điều rất cần thiết. Nó sẽ trực tiếp hạ thấp giá thành sản xuất sản phẩm, gián tiếp tăng thêm lợi nhuận cho công ty. Điều này là hết sức quan trọng đối với sự phát triển và lớn mạnh của công ty."

Khi nhân viên từ tận đáy lòng ý thức được mình có sứ mệnh và trách nhiệm phát triển công ty, họ sẽ có những hành động tiết kiệm chi tiêu cho công ty một cách rất tự nhiên. Bên cạnh đó, những nhân viên này sẽ chú ý đến những cơ hội có thể mang lại lợi nhuận cho công ty, đồng thời dốc hết tinh thần và sức lực để làm tốt công việc của mình. Hành động tích cực như vậy đương nhiên sẽ giúp công ty có thu hoạch.

Bất kỳ doanh nghiệp nào cũng cần có nhân tài, nhưng đồng thời các doanh nghiệp cũng cần có sự trọng dụng đúng mức. Trong thị trường cạnh tranh khốc liệt, nếu muốn được lãnh đạo trọng dụng, là nhân tài thôi chưa đủ, bạn còn phải ghi nhớ kỹ "xây dựng công ty lớn mạnh là việc quan trọng nhất". Bất kể cương vị của bạn là thư ký, cán bộ quản lý bậc trung hay là nhân viên thị trường ở cơ sở, thì cũng nhất định phải đặt mục tiêu của mình vào việc "làm thế nào để công ty ổn định" và "làm thế nào để công ty vững mạnh". So với những nhân viên chỉ biết vùi đầu làm việc kia, rõ ràng lãnh đạo sẽ coi trọng những nhân viên vừa trung thành lại vừa nỗ lực cống hiến hơn.

Ngoài ra, những nhân tài có thể mang về lợi nhuận lớn nhất cho công ty chính là đối tượng sẽ được lãnh đạo cất nhắc bồi dưỡng để trở thành cản bộ quản lý cấp cao.

Ở tập đoàn Microsoft có lan truyền một câu chuyện đã trở thành ví dụ kinh điển về việc huấn luyện, đào tạo nhân viên của rất nhiều doanh nghiệp. Đó là câu chuyện về một nhân tài tiếp thị đã kiếm về rất nhiều tiền cho công ty nhưng lại bị thanh lý hợp đồng. Xét về mặt nguyên tắc, nhân tài không ngừng tạo ra giá trị cho công ty lẽ ra cần phải được trọng dụng, tại sao người này lại bị thanh lý hợp đồng? Trong câu chuyện này phải chăng còn có những sự thật nào khác?

Tập đoàn Microsoft của Mỹ là một công ty hoạt động trong lĩnh vực khoa học công nghệ nổi tiếng thế giới, hội tụ các nhân tài về khoa học công nghệ từ khắp mọi nơi. Trở thành "người của Microsoft" là một việc rất đáng tự hào và kiêu hãnh. Microsoft cũng tuyệt đối tin tưởng những nhân viên dốc hết tinh thần và sức lực để phát triển công ty, đồng thời căn cứ vào thành tích để khen thưởng. Ngoài ra, họ cũng nhất quyết không giữ lại những nhân viên không có ý thức phấn đấu trong đội ngũ của mình.

Có một nhân viên tên là Jim, từng là giám đốc bán hàng xuất sắc của một doanh nghiệp nổi tiếng. Nhờ có ưu thế về kinh nghiệm, anh ta đã trở thành một thành viên của Microsoft. Trong tháng làm việc đầu tiên, Jim đã đến gặp mười khách hàng, ký kết hợp đồng thành công với năm khách hàng. Tỉ lệ thành công đạt đến 50% như vậy là thành tích tiếp thị rất tốt đối với nhiều doanh nghiệp. Jim mang theo một chút kiêu hãnh này đến gặp Chủ tịch của Microsoft là Bill Gates và nói với ông ta: "Tôi đã đạt được thành tích tốt như vậy, công ty sẽ khen thưởng tôi bằng hiện vật hay tiền mặt? Một chiếc xe cũng là phần thưởng không tồi!" Bill Gates không ngẩng đầu lên, chỉ liếc nhìn nhân viên mới rồi nói

với anh ta: "Anh đến gặp mười khách hàng mà lại chỉ thỏa thuận thành công với một nửa. Trong số những khách hàng chưa ký được hợp đồng kia thì đã có hai người bị đối thủ cạnh tranh của chúng ta cướp mất, còn ba người khác thì sao? Anh chỉ quan tâm đến những khách hàng đã đạt được thỏa thuận, tại sao lại không tìm hiểu về nhu cầu, suy nghĩ của những người không lựa chọn Microsoft nữa?"

Nghe Bill Gates nói vậy, Jim ý thức ngay được thiếu sót của mình, lập tức đến gặp năm vị khách hàng còn lại lần thứ hai. Với kỹ năng đàm phán và phương pháp tiếp thị tài ba của mình, cuối cùng anh ta đã khéo léo "cướp" lại được năm vị khách hàng kia từ tay đối thủ cạnh tranh. Lúc này Jim đã kiêu ngạo hơn trước rất nhiều, anh ta lại đến gặp Bill Gates một lần nữa. "Thưa sếp, tôi đã thỏa thuận thành công với tất cả mười khách hàng. Với thành tích hoàn hảo như vậy, công ty có thưởng cho tôi lớn hơn không?", Jim tự tin kể công với Bill Gates. Tuy nhiên, Gates lại trả lời với vẻ xem thường: "Anh là một nhân viên tiếp thị, công việc của anh là thăm hỏi khách hàng chứ không phải đứng trước mặt tôi nói năng nhảm nhí. Tinh thần và sức lực của anh cần phải dùng cho việc đàm phán với khách hàng và đối phó với đối thủ cạnh tranh chứ không phải là đến kể công với tôi. Anh cho rằng hoàn thành được mười đơn hàng này đã là vô cùng thành công rồi. Nhưng anh có biết rằng những nhân viên tiếp thị tài, giỏi xuất sắc hơn anh đã đàm phán được với khách hàng thứ mười một, mười hai rồi hay không?"

Jim thấy Bill Gates quở mắng mình một cách không hề kiêng nể như vậy thì lập tức đờ người ra. Quả thật, ở công ty trước kia của anh ta và thậm chí là ở rất nhiều công ty khoa học công nghệ khác, anh ta có thể được xem là nhân tài tiếp thị có trình độ cao nhất. Nhưng ở một chốn tập hợp vô số tinh anh từ khắp nơi trên thế giới như Microsoft, một gã Jim nhỏ bé thậm chí còn khó chen được chân vào đến đại sảnh. Nghĩ vậy, Jim bắt đầu nỗ lực tìm kiếm nhiều khách hàng hơn. Trong tháng làm việc thứ hai, anh ta đã gặp và ký kết hợp đồng với mười một khách hàng. Jim nghĩ rằng nếu lần này đến gặp Bill Gates thì sẽ không bị phê bình nữa. Thế nên khi có mặt ở văn phòng của Gates, Jim không còn mang dáng vẻ kiêu căng, tự phụ nữa, nhưng anh ta vẫn nói chuyện bằng giọng điệu kể công: "Thưa sếp, tháng này tôi đã gặp gỡ mười một khách hàng và đều đã ký hợp đồng với mười một người đó. Lần này, chắc ông đã vừa ý với tỷ lệ thành công 100% này rồi chứ?" Lần này Bill Gates không trách mắng Jim như trước nữa, nhưng vẫn thản nhiên bảo với anh ta rằng: "Anh đã bị sa thải, ngay khi anh đang trên đường đến đây ba hoa về thành tích của mình với

tôi, các nhân viên tiếp thị khác đã gặp gỡ khách hàng thứ mười hai, mười ba của họ rồi. Trong số tất cả các nhân viên tiếp thị, anh là người có thành tích kém nhất."

Trong toàn bộ câu chuyện này, chúng ta lĩnh hội được một đạo lý rằng: Nếu một nhân viên trung thành với công ty và không bao giờ ngừng nỗ lực, thì cho dù không tạo ra được thành tích lớn, thậm chí có thể luôn phải làm những công việc cơ bản nên không được thăng chức, nhưng chắc chắn sẽ không thể bị sa thải. Ngược lại, một nhân viên cho dù có xuất sắc đến mấy, không ngừng tạo ra giá trị cho công ty, nhưng nếu cứ mãi lấy một chút thành tích nhỏ bé để tranh công, đòi thưởng mà không nỗ lực, phấn đấu hơn nữa thì sẽ chỉ có một kết cục, đó là bị sa thải.

Có rất nhiều nhân viên tài giỏi đều là do bị "ép" mà trở nên xuất sắc như vậy. Thành tích ban đầu của họ hết sức bình thường, nhưng họ luôn nỗ lực, cố gắng hết sức mình. Những nhân viên như vậy chắc chắn sẽ không ngừng trưởng thành và không ngừng gia tăng giá trị mà mình tạo ra cho công ty. Thành tích cá nhân của nhân viên được xây dựng trên cơ sở thành công của doanh nghiệp. Nếu tách khỏi con đường phát triển của doanh nghiệp, thì bất kỳ thành tích cá nhân nào cũng đều là hạt cát trên sa mạc mà thôi. Không khó để hiểu được rằng giữa lãnh đạo, công ty và nhân viên đều có chung lợi ích. Công ty tạo ra lợi nhuận thì lãnh đạo mới có tiền để trả lương cho nhân viên có cống hiến cho công ty, nghĩa là cả ba đều được hưởng lợi ích. Vì thế giúp lãnh đạo kiếm tiền cho công ty chính là việc của nhân viên.

Bản thân việc nhân viên nói chuyện với lãnh đạo về thành tích công tác của mình vốn là điều hoàn toàn bình thường. Nhưng vấn đề của Jim nằm ở chỗ anh ta liên tục lấy thành tích mà mình cho là rất tốt để "tâng bốc" bản thân với Bill Gates mà không hề biết rằng chút thành công đó không đáng được nhắc đến đối với Tập đoàn Microsoft đầy rẫy nhân tài. Anh ta đã trở thành người mang lại ít lợi nhuận nhất cho công ty, cũng chính vì vậy nên không thể nói rằng anh ta tạo ra "thành tích". Sự tồn tại và phát triển của doanh nghiệp không thể tách rời lợi nhuận. Công ty luôn có những nhân viên đang nỗ lực cống hiến hết mình. Nếu công ty ngày một lớn mạnh, người cống hiến sẽ ở lại, còn kẻ không có đóng góp sẽ bị loại bỏ. Nếu một nhân viên không lập được thành tích, cũng có nghĩa là đã đánh mất giá trị để trở thành một phần của công ty, sớm hay muộn thì nhân viên đó cũng sẽ bị đào thải.

Cơ hội chỉ dành cho người có chuẩn bị

Trong thời đại Internet, những câu chuyện về tinh thần làm việc miệt mài, chăm chỉ thường xuyên được mọi người chia sẻ với nhau. Thế nhưng những câu chuyện ấy có được bao nhiêu phần chân thực? Miệt mài chăm chỉ không phải là một liệu pháp tinh thần, không phải là vũ khí có thể chiến thắng mọi khó khăn. Nhìn vào những việc và người xung quanh mình, tôi phát hiện ra rằng thật ra mỗi người đều có những bí quyết về sự miệt mài, chăm chỉ riêng.

Tôi có một người bạn gái tên là Đại Sảng, là người nhiệt tình, cởi mở. Tôi biết đến cô ấy khi một người bạn nhờ tôi tìm cho cô ấy những nam sinh phù hợp để hẹn hò. Thế nên từ khi còn chưa gặp mặt Đại Sảng, tôi đã nhiều lần "giới thiệu" cô ấy với nhiều nam sinh khác nhau mà tôi cho rằng xứng đáng để cô lấy làm chồng. Cũng chính vào thời điểm đó, lần đầu tiên tôi biết đến một cô gái không có gia đình đã sống một cách kiên cường và vô tư như vậy.

Khi Đại Sảng được hai tuổi thì một vụ tai nạn giao thông đã cướp đi tính mạng của cha cô. Lúc đó, vì còn nhỏ nên Đại Sảng chưa cảm nhận được nỗi đau mất đi người thân. Đến khi hiểu chuyện thì Đại Sảng đã có một "người cha" mới, cô cũng gọi người này là "cha" một cách thân thiết. Khi cô học đại học năm thứ nhất, trong lúc truyền dịch ở bệnh viện, mẹ cô đã bị sốc thuốc và không được cấp cứu kịp thời nên đã rời bỏ Đại Sảng. Người mà cô gọi là "cha" kia không phải là cha ruột, từ đó Đại Sảng không còn gia đình.

Khi đó, Đại Sảng đang học chuyên ngành Quản lý kinh tế tại Trường Đại học Nông nghiệp của một tỉnh nọ. Cô biết rằng những ngày tháng sau này chỉ có thể dựa vào chính bản thân. Trong thời gian thực tập, Đại Sảng ý thức được rằng có thể vào làm việc trong một công ty tư nhân là điều vô cùng khó khăn, mà làm việc cho công ty nhà nước thì cô lại cảm thấy không thể nuôi sống bản thân. Vậy nên lần đầu tiên trong đời cô nghĩ đến việc khởi nghiệp.

Đại Sảng thuộc mẫu người đã có suy nghĩ là sẽ hành động. Trước tiên cô nhận phụ trách một gian hàng trong nhà ăn của trường đại học, thuê một đầu bếp và một nhân viên phục vụ, còn mình vừa đi học vừa quản lý gian hàng nhỏ này. Tiền kiếm được không nhiều, nhưng cơ bản cũng đủ cho cô nộp học phí, thanh toán tiền lương cho nhân viên và chi tiêu cho bản thân.

Sau trải nghiệm kinh doanh này, Đại Sảng tích lũy được một số kinh nghiệm về ngành dịch vụ ăn uống. Khi cô tốt nghiệp đại học, những người cậu đưa ra cho cô rất nhiều định hướng nghề nghiệp, nhưng cô cho rằng tất cả những định hướng đó đều không phải

cuộc sống mà cô mong muốn. So với làm việc vì công việc, cô muốn được dốc sức làm việc vì lý tưởng của mình hơn.

Khi lựa chọn phương hướng khởi nghiệp, Đại Sảng lại càng nghiêng về lĩnh vực ăn uống. "Dân dĩ thực vi tiên", ngay cả những người hầu như không chi tiêu gì thì cũng vẫn phải ăn cơm. Với điều kiện kinh tế của bản thân cô, mở một nhà hàng lớn là việc không hề đơn giản, trong khi cô lại không muốn vay tiền từ ngân hàng vì lo rằng nếu lập nghiệp thất bại sẽ không trả được. Cuối cùng, cô quyết định dùng mấy chục nghìn tệ kiếm được khi kinh doanh gian hàng đồ ăn thời đại học, cộng thêm số tiền được bà ngoại và mấy người cậu giúp đỡ để mở một nhà hàng ở khu vực giữa trường đại học và khu trung tâm thương mại. Những công việc chuẩn bị đã tiến hành xong xuôi, chỉ chờ đến ngày làm lễ khai trương. Nhà hàng không rộng nhưng rất sạch sẽ, trang trí không có gì đặc biệt nhưng nhờ thế mà trông cửa hàng vô cùng gọn gàng, rộng rãi.

Cô vẫn thuê một đầu bếp và một nhân viên phục vụ, tính cả cô là ba người, như vậy là có thể vận hành nhà hàng. Cả ba bữa trong ngày, Đại Sảng đều đích thân đi giao đồ ăn cho khách. Như vậy không những tiết kiệm được tiền thuê nhân viên, mà quan trọng nhất là cô có thể gặp mặt trực tiếp khách hàng. Qua những lần đi giao hàng và giao lưu với khách hàng, Đại Sảng từng bước nâng cao chất lượng món ăn, cải tiến mô hình kinh doanh. Chỉ trong chưa đầy một năm cô đã gần như thu hồi được tiền vốn. Cô dự định rằng nếu vẫn tiếp tục kinh doanh đồ ăn thì sau khi hết hạn hợp đồng thuê mặc bằng, cô sẽ đổi sang một nhà hàng rộng hơn.

Với sự chuẩn bị chu đáo và niềm tin vững vàng như vậy, con đường lập nghiệp của cô ngày càng thuận lợi. Thế nhưng, khi kinh doanh nhà hàng được một năm thì Đại Sảng đột nhiên nhận được lệnh truy tố của tòa án. Thì ra, chủ cho thuê mặt bằng và người thuê tiếp theo của ông ta liên kết khởi kiện Đại Sảng với một lý do vô cùng mơ hồ: Họ nói rằng cô chỉ ký hợp đồng nửa năm nhưng lại chiếm đoạt nhà hàng đến một năm, khiến cho người thuê sau không thể sử dụng mặt bằng để kinh doanh. Họ yêu cầu Đại Sảng bồi thường tất cả phí tổn về hợp đồng thuê mặt bằng cho chủ cũ, căn cứ vào lợi nhuận trung bình một ngày của nhà hàng, phải bồi thường thêm 20%. Ngoài ra còn phải thanh toán cho người thuê sau tiền án phí, đền bù tổn thất kinh doanh, bồi thường danh dự..., tổng cộng 50 nghìn Nhân dân tệ.

Một cô gái trẻ vừa mới rời trường đại học chưa lâu, lại đang phải một mình bươn chải ở nơi đất khách quê người, không có ai thân

thích, cho dù có mấy người bạn học tốt cũng làm việc tại thành phố này nhưng cũng không ai có thể giúp đỡ cô trong trường hợp này. Hợp đồng ký kết lúc đầu đã bị chủ cho thuê "giở trò" từ trước. Ông ta thấy Đại Sảng là cô gái trẻ tuổi, lại là người từ nơi khác đến, nên ngay từ lúc mới đàm phán hợp đồng ông ta đã tính toán sẽ lừa gạt cô. Chỉ có điều ông ta không thể ngờ được rằng một cô gái trẻ lại có thể kinh doanh thuận lợi như vậy.

Sau đó, thông qua hòa giải, chủ cho thuê cũng không tiếp tục kiện tụng nữa. Ông ta thấy một cô gái nhỏ bé như Đại Sảng mà tự thân lập nghiệp là việc không hề dễ dàng nên đã giảm bớt một nửa số tiền bồi thường. Sau khi trải qua sự việc này, thứ để lại trong lòng Đại Sảng, ngoài kinh nghiệm trong lĩnh vực kinh doanh ăn uống, còn là nỗi uất ức không thể nói thành lời.

Trong nháy mắt, lợi nhuận thu được sau một năm mở nhà hàng đã chui hết vào túi người khác, tất cả uất ức, tức giận, đau khổ đồng loạt ập đến với Đại Sảng. Cô nằm trên giường suốt ba ngày ba đêm, không ăn không uống, cũng không chợp mắt. Mấy người bạn lo rằng cô gục ngã rồi sẽ không gượng dậy được nữa, nhưng sau ba ngày Đại Sảng đã hoàn toàn "hồi sinh" như là một kỳ tích.

Cố gắng đúng cách để thành công

Đây chính là một trong những người bạn gái thân thiết của tôi. Khi tôi cho rằng mình đã rất kiên cường thì thật ra có những người giống như Đại Sảng, họ còn kiên cường hơn tôi rất nhiều. Tôi không nỗ lực được như họ đang nỗ lực, không kiên trì được như họ đang kiên trì, không dốc sức được như họ đang dốc toàn bộ sức lực với hai bàn tay trắng. Tất cả những việc tôi không làm được, và còn cả những việc rất nhiều người không thể làm được, thì những người tràn đầy lòng tin kia lại làm rất tốt. Khi tôi sa sút ý chí, họ chính là tấm gương để tôi noi theo.

Thực chất, mỗi người đều có thế mạnh của riêng mình mà người khác không thể sánh kịp. Bác gái thu dọn phế liệu trong tiểu khu không có tư tưởng làm giàu như tôi, cũng không thể sánh với tôi về tài năng, nhưng bác lại là người có thể chấp nhận làm công việc chân tay mà người khác cho là "không lấy gì làm vẻ vang". Một nội tâm mạnh mẽ như vậy là điều tôi không thể có được. Tầng lớp làm công ăn lương sáng 9 giờ làm chiều 5 giờ nghỉ vẫn còn cách đỉnh kim tự tháp một đoạn đường rất xa. Họ không có sự nghiệp vĩ đại, có thể họ cũng đã nhiều lần vấp ngã rồi đứng dậy, nhưng cuộc đời bình yên, phẳng lặng như mặt nước của họ lại là phong cảnh đẹp nhất trên thế gian.

Người già, trẻ nhỏ, thế hệ trung niên và thanh niên - những con người khác nhau, ở vào những thời kỳ khác nhau của cuộc đời. Họ có những ước mơ khác nhau và luôn nỗ lực thực hiện ước mơ của mình. Thành công không phân biệt lớn hay nhỏ, ước mơ cũng không chia to hay bé. Thế giới cho bạn phương hướng tiến về phía trước thì bạn phải tin tưởng mình có đủ kiên cường để đi đến đích cuối cùng. Trên đường đi, chúng ta sẽ chứng kiến rất nhiều thành công, và cũng sẽ trông thấy thất bại còn nhiều hơn nữa. Trên hành trình này, việc chúng ta cần làm là thừa nhận thành công của người khác, công nhận sự nỗ lực của người khác và có niềm tin vào chính bản thân mình.

Con đường ước mơ trải ra vô cùng tươi đẹp. Ai mang theo sự chuẩn bị đi trên con đường đó thì mỗi dấu chân để lại cũng đều vang vọng, mạnh mẽ và tràn đầy sức sống.

Dùng trái tim để cảm nhận thế giới

Anh Trương có một ước mơ, đó là có một mảnh đất của riêng mình để trồng thật nhiều cây cà phê. Anh sinh ra vào đầu những năm 60 của thế kỷ XX, đúng vào khoảng thời gian Ba năm ác nghiệt[27] ở Trung Quốc. Đó là những năm tháng mà ngay cả ăn no cũng là một điều xa xỉ, ước mơ vì thế chỉ khái niệm dùng để an ủi tâm hồn.

[27] Ba năm ác nghiệt: Tức khoảng thời gian từ năm 1959 đến năm 1962 khi thiên tai đã khiến sản lượng nông nghiệp sụt giảm, gây ra nạn đói tại nhiều nơi ở Trung Quốc.

Anh Trương là con trưởng trong một gia đình có chín người con. Trong nạn đói, để giải quyết vấn đề lương thực cho cả nhà, hàng ngày cha mẹ anh phải đi sớm về khuya để làm thuê kiếm tiền. Mấy sào ruộng của gia đình đều do một mình anh Trương chăm sóc. Chưa hết tiểu học, anh Trương đã đặt dấu chấm hết cho cuộc đời học sinh của mình. Không có kiến thức, không có kỹ năng, không có kinh nghiệm, ngoài ra còn phải chăm sóc các em còn nhỏ, ý tưởng ra ngoài bươn chải kiếm sống của anh cũng bị bóp chết từ trong trứng nước. Mấy sào ruộng trước mắt lại trở thành người bạn thân thiết của anh. Chính nó đã thắp lên trong anh ước mơ chưa trưởng thành của thời niên thiếu.

Năm 16 tuổi, anh Trương lặng lẽ rời khỏi nhà, đến một xóm nhỏ có tên là Thù Khổ Lạp ở huyện Tân Xuyên thuộc châu tự trị Đại Lý của tỉnh Vân Nam. Anh tìm kiếm cây cà phê đầu tiên của Trung Quốc được trồng ở đây vào năm 1982. Anh không biết thế nào gọi

là thám hiểm, cũng không thông hiểu các kỹ năng sinh tồn, nhưng đã sống cảnh "màn trời chiếu đất" chẫn 20 ngày ở một nơi hoang vu. Khi được một cô gái lên núi hái quả phát hiện ra, anh Trương đã kiệt sức đến nỗi không nói được nữa.

Cô gái cứu mạng anh Trương là người ở thôn Ngõa Tây, trấn Đại Doanh, là một thiếu nữ bằng tuổi với anh, từ nhỏ đã lớn lên bên bờ sông Kim Sa. Anh Trương ở lại trong nhà cô gái, thoáng chốc đã được ba năm. "Người trẻ tuổi đang độ thanh xuân là những kẻ ngốc bất chấp tất cả vì ước mơ", anh Trương đã sống cuộc sống trước tuổi 19 của mình như vậy. Bởi vì vào năm 19 tuổi, anh Trương đã kết hôn với cô gái kia, anh thích sống ở nơi này. Ở đây có ước mơ của anh, mặc dù lúc đó anh vẫn chưa biết phải nỗ lực thế nào để thực hiện nó, nhưng anh biết rằng có ước mơ thì nhất định có hy vọng.

Cuối thập niên 80 của thế kỷ XX, có một doanh nghiệp xuyên quốc gia đến Vân Nam mở nông trường trồng cây cà phê. Trông thấy cây cà phê mọc bạt ngàn khắp núi đồi, những điều ấp ủ trong sâu thẳm tâm hồn anh như sống dậy, đó chẳng phải là mơ ước bấy lâu của anh hay sao! Thế nhưng gia đình nhà vợ không đồng ý với quyết định của anh, bởi vì gia đình từ nhiều đời nay đều có truyền thống làm ruộng. Nhiều năm sau, cuối cùng anh Trương cũng có đủ khả năng bao thầu một mỏm núi để trồng cà phê. Nhưng bấy giờ anh lại không còn ở tuổi thanh niên có sức khỏe dẻo dai, thậm chí tóc của anh đã bắt đầu xuất hiện vài sợi bạc.

Có ước mơ thì không bao giờ là muộn để bắt tay vào thực hiện. Nghĩ vậy, anh Trương dứt khoát dắt theo vợ con đến Tây Song Bản Nạp để trồng cà phê, từng bước thực hiện ước mơ đã đâm chồi bén rễ từ thời niên thiếu. Dù quá trình lập nghiệp của anh Trương không phải lúc nào cũng thuận lợi nhưng anh vẫn kiên trì với lựa chọn của mình.

Trong một đợt rét kỷ lục, 80% cây cà phê trong vườn của anh Trương đã chết. Sau đợt đó, anh phải gây dựng lại gần như toàn bộ vườn cà phê. Song, một lần nữa anh lại gặp phải cháy rừng, 90% cây cà phê trong chốc lát đã biến thành tro bụi... Nhưng bước chân theo đuổi ước mơ của anh Trương vẫn không dừng lại, anh vẫn không chịu quay đầu. Anh luôn nói rằng: "Đó là ước mơ của tôi!"

Tôi biết rằng ước mơ của anh Trương luôn chứa đựng một sức mạnh nguyên thủy và dồi dào.

Mạch Mạch là cô gái Trung Quốc đang định cư ở Úc, hiện đã lập gia đình. Đây là lần thứ tư cô đặt chân về mảnh đất tổ quốc để thực hiện ước mơ của mình và cũng là ước mơ của rất nhiều người khác.

Trên thế giới này có rất nhiều người thích các hoạt động mạo hiểm, nhưng người dám tham gia các hoạt động này lại rất ít. Mạch Mạch là cô gái dám nghĩ dám làm. Sức khỏe của cô rất tốt, cô cũng rất gan dạ, hầu như tất cả mọi giới hạn vận động mà người khác sợ hãi thì cô đều vượt qua được. Trong cuộc đời cô, các hoạt động như leo núi, chơi dù lượn, nhảy Bungee, nhảy dù tầm thấp, lái mô tô bay, lặn biển… chưa bao giờ khiến cô chùn bước. Cô hẹn hò, kết hôn rồi sinh con nhưng vẫn không từ bỏ sở thích của mình. Lúc em bé được ba tháng tuổi, cô đã mang theo con tham gia leo núi. Rất nhiều người nói rằng Mạch Mạch làm như vậy là đánh cược tính mạng của mình và của con. Cô đánh cược cuộc đời này của mình như vậy, liệu có thể tiếp tục kiên trì được với ước mơ duy nhất hay không? Chỉ có một mình Mạch Mạch biết rằng, đây không phải là ước mơ của riêng cá nhân cô, mà là ước mơ của rất nhiều người.

Ở Úc có một liên hoan phim tài liệu về thám hiểm. Mạch Mạch nghĩ, ở quê hương mình cũng có rất nhiều người thích thám hiểm, nhưng lại chưa từng chứng kiến thám hiểm đẳng cấp thế giới có sức lay động đến mức nào. Vậy nên cô liền tập hợp một đội gồm những người ưa mạo hiểm ở nước nhà để cùng đến Úc tham gia liên hoan phim, để mang những bộ phim tài liệu kia về nước, giới thiệu đến các khán giả khác.

Mạo hiểm là gì? Mạo hiểm là bạn dũng cảm làm một việc mà có thể suốt cuộc đời này bạn cũng không dám làm. Tham gia hoạt động này, bạn sẽ khám phá ra được sức mạnh dồi dào đang tiềm ẩn trong bản thân mình.

Được Mạch Mạch dẫn dắt, Thiên Hoa cũng chuẩn bị cho một chuyến du lịch ngẫu hứng, điểm dừng đầu tiên là vùng thảo nguyên ở Nội Mông. Theo kế hoạch, cậu sẽ mang theo giá vẽ, xuống tàu ở ga Hailar, chỗ gần thảo nguyên Hulunbuir nhất. Nghe nói đây là thảo nguyên có phong cảnh tuyệt đẹp trải dọc suốt đường đi.

Thiên Hoa không chọn cách tự lái xe, cũng không đi một phương tiện giao thông nào khác. Cậu cho rằng một thanh niên trẻ khỏe mới 30 tuổi thì có thể đi bộ xuyên qua thảo nguyên.

Đó là một thảo nguyên mang màu xanh của cây cỏ, trải dài mênh mông đến tận chân trời, bầu trời trên cao cũng có một sắc xanh dạt dào. Đặt chân đến nơi đây, Thiên Hoa đã hiểu ra rằng, sở dĩ khi nhìn ngắm những bức tranh vẽ lại khung cảnh thảo nguyên này khiến người ta có cảm giác như được trở về tuổi thanh xuân là bởi vì trong chúng có sự phóng khoáng, có sự tự tin dám gạt bỏ tất cả vướng bận một cách không hề kiêng sợ. Thiên Hoa bỗng nhiên cảm thấy lòng tràn đầy khoan khoái, cậu chạy thật nhanh trên thảo nguyên bao la.

Thảo nguyên quả thật rất rộng, vô cùng rộng, rộng đến mức Thiên Hoa đi từ sáng sớm đến tối sẩm mà không hề trông thấy một bóng người, thậm chí ngay cả bóng dáng một căn lều của người Mông Cổ cũng không thấy đâu. Điều khiến cậu cảm thấy được an ủi là trên đường đi cậu đã nhìn thấy rất nhiều phân bò và phân dê, có nghĩa là nơi cậu đang đứng cũng không còn cách khu vực có người sinh sống bao xa nữa.

Trời tối dần, từng vì sao lần lượt xuất hiện, vầng trăng lưỡi liềm treo lơ lửng trên bầu trời như đang nhoẻn miệng cười. Thiên Hoa nằm trên thảo nguyên bao la, chưa bao giờ cậu trông thấy một bầu trời đêm đẹp như vậy. Thiên Hoa ghi nhớ thật kỹ hình ảnh này, cố gắng mường tượng ra khung cảnh tương lai của mình - cha mẹ bảo cậu về quê ở Giang Nam để tiếp quản sản nghiệp của dòng họ. Bạn gái bảo cậu ở lại Giang Tây và cưới cô ấy, của hồi môn là vị trí "chủ ngành than". Nhưng ước mơ của cậu vẫn còn ở đó, cậu muốn chạy theo nó nhưng lại lo sợ rằng khi quay đầu nhìn lại, tất cả những thứ đẹp đẽ này sẽ gần trong gang tấc, xa tận chân trời. Cậu đã thực sự mong thời gian hãy dừng lại ở thời khắc này.

Nhưng cũng vào khoảnh khắc ấy, cậu cảm nhận được niềm khao khát sục sôi trong mình, nó thúc giục cậu nghe theo tiếng gọi của trái tim. Giấc mơ không thể thành hiện thực, chỉ có ước mơ mới có thể trở thành hiện thực!

Sáng sớm, Thiên Hoa ngắm nhìn mặt trời từ từ nhô lên, lắp giá vẽ, cậu muốn họa nên khung cảnh hy vọng và ước mơ lồng ghép vào nhau. Trăng sao lúc nửa đêm có đẹp đến mấy thì sáng hôm sau ta vẫn phải tỉnh giấc. Cậu muốn tạo cho bản thân một nguồn động lực thật to lớn, thật vững chãi để khởi hành trên con đường hướng về tương lai ngay từ giờ phút này, vì ước mơ và lý tưởng cao đẹp.